

CONFORM CU ORIGINALUL

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

RAPORTUL

COMISIEI DE ANCHETĂ PRIVIND INVESTIGAREA CAZURILOR DE ABUZURI SEXUALE

SAU A ORICĂROR ABUZURI FIZICE ÎMPOTRIVA MINORILOR DIN SERVICIILE DE TIP

REZIDENȚIAL AFLATE ÎN SUBORDINEA DIRECȚIILOR GENERALE DE ASISTENȚĂ

SOCIALĂ ȘI PROTECȚIE A COPILULUI (DGASPC)

București

2023

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CUPRINS

PREAMBUL

Constituirea Comisiei de anchetă. Componență. Obiective. Activitate

CAPITOLUL I – Identificarea viciilor sistemice care au contribuit la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC

CAPITOLUL II – Audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri sexuale sau orice abuzuri fizice împotriva minorilor instituționalizați, precum și a celorlalți salariați

CAPITOLUL III – Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistență socială și protecția copilului

Studiu de caz

CAPITOLUL IV – Stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile

Realizarea obiectivelor Comisiei de anchetă

Ghid privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale – Editura IRDO, 2022

CAPITOLUL V – Concluzii/Recomandări

ANEXE

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

PREAMBUL

Constituirea Comisiei de anchetă. Componență. Obiective. Activitate

În conformitate cu art. 64 alin. (4) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 81 coroborate cu cele ale art. 45, 46 și ale art. 79 alin. (2) - (6) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în ședința sa din data de 21 februarie 2022, plenul Senatului a hotărât înființarea **Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)**, prin Hotărârea Senatului nr.26/2022, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 208 din 02 martie 2022. Anexa la Hotărârea Senatului nr.26/2022 cuprinde tabelul cu cei 15 membri senatori, precum și Biroul Comisiei de anchetă:

COMPONENȚA NOMINALĂ

a Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC)

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar
1.	Anisie Monica-Cristina	PNL
2.	Gorghiu Alina-Ștefania	PNL
3.	Muntean Lucica Dina	PNL
4.	Niculescu-Țâgârlaș Cristian-Augustin	PNL
5.	Crețu Gabriela	PSD
6.	Fulgeanu-Moagher Laura-Mihaela	PSD

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

7.	Georgescu Laura	PSD
8.	Sbîrnea Liliana	PSD
9.	Toanchină Marius-Gheorghe	PSD
10.	Dragu Anca Dana	USR
11.	Poteraș Cosmin-Marian	USR
12.	Spătaru Elena-Simona	USR
13.	Boancă Rodica	AUR
14.	Neagu Ionuț	AUR
15.	Laszlo Attila	UDMR

BIROUL

Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC)

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția	Grupul parlamentar
1.	Alina-Ștefania Gorghiu	Președinte	PNL
2.	Fulgeanu-Moagher Laura-Mihaela	Vicepreședinte	PSD
3.	Poteraș Cosmin-Marian	Secretar	USR

Prin Hotărârea nr. 83/2022 pentru modificarea Hotărârii Senatului nr. 26/2022 privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC), publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 505 din 23 mai 2022, domnul senator Cătană Gheorghe Adrian - Grupul parlamentar Alianța pentru Unirea Românilor – a fost inclus în componența comisiei de anchetă în

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

locul domnului senator Neagu Ionuț – Grupul parlamentar Alianța pentru Unirea Românilor.

Ca urmare a demisiei din Grupul parlamentar USR, începând cu data de 14 iunie 2022, domnul senator Cosmin Poteraș se regăsește pe lista senatorilor neafiliați din Senatul României.

Prin Hotărârea nr. 116/2022 pentru modificarea anexei la Hotărârea Senatului nr. 26/2022 privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC), începând cu data de 13 septembrie 2022, doamna senator Gorghiu Alina-Ștefania - Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal - se înlocuiește din funcția de președinte cu doamna senator Muntean Lucica Dina - Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal.

Inițial, termenul pentru depunerea raportului final, cuprinzând constatările, concluziile și propunerile Comisiei, a fost stabilit la 120 de zile de la data constituirii Comisiei. Având în vedere complexitatea anchetei, Comisia a solicitat prelungirea acestui termen, astfel prin Hotărârile nr. 86/2022, 127/2022 și 163/2022 pentru modificarea art. 8 din Hotărârea Senatului nr. 26/2022 privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC), termenul de elaborare a raportului final a fost stabilit la 240 de zile, la 300 de zile de la data constituirii Comisiei de anchetă, respectiv la data de 15 martie 2023.

Potrivit art. 2 din Hotărârea Senatului nr.26/2022, **obiectivele Comisiei de anchetă sunt:**

1. identificarea viciilor sistemice care au contribuit la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

2. audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri sexuale sau orice abuzuri fizice împotriva minorilor instituționalizați, precum și a celorlalți salariați;
3. identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului;
4. stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile.

Ședințele s-au desfășurat atât la sediul Senatului, cât și prin mijloace electronice.

Comisia de anchetă s-a întrunit în ședințe în zilele de 22 și 29 martie, 5 și 12 aprilie, 3, 10, 17, 24 și 31 mai, 8, 15, 21 și 28 iunie, 20 și 28 septembrie, 4, 11, 18 și 25 octombrie, 8, 15, 22 și 29 noiembrie, 13 și 20 decembrie 2022, 7 și 14 februarie și 13 martie 2023.

Ședințele Comisiei au fost transmise live pe site-ul Senatului și pe pagina de Facebook.

Pe parcursul acestor ședințe au avut loc dezbateri pe marginea documentelor puse la dispoziție și au fost audiate o serie de persoane, astfel:

1. **Sedința din 22 martie 2022.** Ședința a avut drept scop stabilirea detaliilor privind activitatea și acțiunile viitoare ale Comisiei.
2. **Sedința din 29 martie 2022:**
 - doamna Renate Weber - Avocatul Poporului;
 - doamna Elena Tudor - președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție;
 - doamna Ligia Crăciunescu – consilier, Avocatul Poporului.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

3. Sedința din 05 aprilie 2022:

- domnul chestor de poliție Eduard Mirișescu - Împuternicit adjunct al inspectorului general al Poliției Române.

4. Sedința din 12 aprilie 2022:

- doamna Maria Mădălina Turza, consilier de stat Cancelaria Prim-ministrului - Departamentul pentru responsabilitate socială comunitară și grupuri vulnerabile;
- doamna Cătălina Surcel, director executiv al Asociației Telefonul Copilului;
- domnul Eduard Petrescu, specialist programe - Reprezentanța UNICEF România;
- doamna Mihaela Dinu, coordonator program de prevenire a violentei asupra copilului - Organizația Salvați Copiii.

5. Sedința din 03 mai 2022:

- doamna Andreea Uzlău - judecător, Consiliul Superior al Magistraturii;
- doamna Georgiana Iorgulescu - director executiv, Centrul de Resurse Juridice;
- doamna Lucia Diana Vasile - psiholog, Colegiul Psihologilor din România;
- doamna Claudia Gabriela Dumitriu - psiholog, Colegiul Psihologilor din România.

6. Sedința din 10 mai 2022:

- domnul Alex Florența – procuror, șef secție Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;
- domnul Bogdan Simion – președinte, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- doamna Daniela Boșca – director, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil;
- domnul Cosmin Olteanu – președinte, Consiliul Tinerilor Instituționalizați.

7. Sedința in 17 mai 2022:

- doamna Gabriela Scutea – procurorul general al României;
- domnul Mihai Pașca – secretar de stat, Ministerul Justiției;
- domnul Adrian Bulgaru – director executiv, Institutul Român pentru Drepturile Omului.

8. Sedința din 24 mai 2022:

- domnul Florin Ion – director general DGASPC IAȘI;
- domnul Gheorghe Paraschiv – director general DGASPC Giurgiu;
- doamna Lucica Nasta – inspector de specialitate DGASPC Giurgiu.

9. Sedința din 31 mai 2022:

- doamna Violeta Alexandru – fost ministru al muncii și protecției sociale.

10. Sedința din 8 iunie 2022:

- doamna Camelia Daiana Dragomir – director DGASPC Sector 1, Raluca Tudor – șef Serviciu Rezidențial Copii, doamna Ștefania Gavrilesco, șef Serviciu Violență asupra Copilului;
- domnul Florin Vasile – director general DGASPC Sector 2;
- doamna Mihaela Ungureanu – director general DGASPC Sector 3, domnul Alexandru Păscălin, director executiv în cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului DGASPC S3;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- domnul Dragoș Vasile Pelmuș – director general DGASPC Sector 4, doamna Viviana Laura Anghel – director general adjunct Protecția Copilului DGASPC Sector 4;
- doamna Maria Cristina Titea – director general DGASPC Sector 5;
- doamna Gabriela Schmutzer – director general DGASPC Sector 6, domnul Nicolae Gounescu – director executiv DGASPC Sector 6.

11. Ședința din 15 iunie 2022:

- doamna Elena Tudor – președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

12. Ședința din 21 iunie 2022:

- doamna Daniela Nicolaș - director general DGAPSC Vrancea;
- doamna Tatiana Eftime – director general DGASPC Argeș, doamna Iuliana Matei – director general adjunct DGASPC Argeș;
- domnul Dragoș Andrei Cazașu – director general DGASPC Vaslui, domnul Marius Sergiu Dohotaru-Pletoianu – în cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului DGASPC Vaslui;
- doamna Mihaela Nabăr – director executiv World Vision România.

13. Ședința din 28 iunie 2022:

- doamna Iana Matei – director Reaching Out România.

14. În ședințele din 20 și 28 septembrie, 4 și 11 octombrie au fost discutate rapoartele cu privire la vizitele efectuate în centrele DGASPC

15. Ședința din 18 octombrie 2022:

- domnul Florin-Ștefan Vasile - Director General;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- doamna Claudia Uzun - Director Executiv - Protecția Copilului;
- doamna Rodica Mihai - șef birou - Biroul Coordonare Unități Rezidențiale de Tip Familial și Monitorizare Centre;
- domnul Marian-Cătălin Bigan -șef serviciu - Serviciul Alternative de Tip Rezidențial.

16. Ședința din 25 octombrie 2022:

- domnul Adrian Bulgaru – director executiv, Institutul Român pentru Drepturile Omului.

17. Ședința din 8 noiembrie 2022:

- Discutarea rapoartelor cu privire la vizitele efectuate în centrele DGASPC

18. Ședința din 15 noiembrie 2022:

- Discutarea rapoartelor cu privire la vizitele efectuate în centrele DGASPC
- Discutarea documentelor primite de la DGASPC Sector 2

19. Ședința din 22 noiembrie 2022:

- Prezentarea situației de la DGASPC Sector 2
- Discutarea întrebărilor care urmează a fi adresate DGASPC Sector 2 de către Comisia de anchetă

20. Ședința din 29 noiembrie 2022:

- domnul avocat Marius Cosmin Mitran

21. Ședința din 13 decembrie 2022:

- Întrebări adresate DGASPC Sector 2

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

22. Ședința din 20 decembrie 2022:

- Discutarea unor documente primite de Comisia de anchetă

23. Ședința din 7 februarie 2023:

- Discutarea răspunsurilor primite de la DGASPC Sector 2 și ANPDCA cu privire la situația DGASPC Sector 2.
- Prezentarea Ghidului privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale (IRDO)

24. Ședința din 14 februarie 2023:

- Discutarea proiectului de Raport al Comisiei de anchetă

25. Ședința din 13 martie 2023:

- vot final raport

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Din primele ședințe ale Comisiei de anchetă, s-a stabilit efectuarea unor vizite în centrele de tip rezidențial din subordinea DGASPC, conform listei de mai jos:

Nr. crt.	Numele și prenumele	CENTRU DGASPC
1.	Alina-Ștefania GORGHIU , senator PNL	ARGEȘ, TIMIȘ
2.	Laura-Mihaela FULGEANU-MOAGHER , senator PSD	PRAHOVA - (Cireșarii)
3.	Cosmin-Marian POTERAȘ , senator USR	DOLJ, OLT, GORJ, MEHEDINȚI, VÂLCEA
4.	Monica-Cristina ANISIE , senator PNL	BUCUREȘTI - (Sectoarele 1-6), ILFOV, GIURGIU
5.	Rodica BOANCĂ , senator AUR	IALOMIȚA, CĂLĂRAȘI, BRĂILA, BUZĂU
6.	Gabriela CREȚU , senator PSD	VASLUI, IAȘI
7.	Anca Dana DRAGU , senator USR	BUCUREȘTI - (Sectoarele 1-6), VASLUI
8.	Laura GEORGESCU , senator PSD	GALAȚI
9.	LÁSZLÓ Attila , senator UDMR	SATU MARE, CLUJ, MUREȘ, COVASNA, HARGHITA
10.	Lucica Dina MUNTEAN , senator PNL	HUNEDOARA - (Vulcan, Orăștie), ALBA
11.	Gheorghe Adrian CĂTANĂ , senator AUR	SIBIU, ALBA, MUREȘ
12.	Cristian-Augustin NICULESCU-ȚĂGÂRLAȘ , senator PNL	ARGEȘ, TIMIȘ
13.	Liliana SBÎRNEA , senator PSD	BUZĂU, BRĂILA, GALAȚI, VRANCEA

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Nr. crt.	Numele și prenumele	GENTRU DGASPC
14.	Elena-Simona SPĂTARU , senator USR	BUCUREȘTI
15.	Marius-Gheorghe TOANCHINĂ , senator PSD	BRAȘOV – Făgăraș

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CAPITOLUL I – Identificarea viciilor sistemice care au contribuit la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC

Plenul Senatului, în ședința sa din 21 februarie, a aprobat înființarea Comisiei privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, ca o datorie morală față de cei peste 40.000 de copii care sunt obligați să-și petreacă prima parte a vieții în grija statului.

Potrivit declarației doamnei senator Alina Gorghiu, președintele Comisiei de anchetă, „copiii din centrele rezidențiale au dreptul la o copilărie fără teroare, fără frică, fără umilințe, fără abuz, motiv pentru care sunt absolut convinsă că, dacă strângem rândurile și ne gândim cum putem să ajutăm – și vă garantez că nu este o comisie îndreptată împotriva nimănui, ci pentru a ajuta –, cred că le putem oferi o șansă în acest sens.”¹

Conform datelor oficiale, pentru primele trimestre ale lui 2021, au fost raportate 137 de abuzuri din care:

- 47 de abuzuri fizice;
- 13 cazuri de abuz sexual;
- alte 13 de abuz emoțional;
- 56 de cazuri de neglijare;
- două cazuri de exploatare sexuală.

¹ https://www.senat.ro/PAGINI/Stenogramme/Stenogramme_2022/Plen/22.02.21.pdf, pag.27

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Incidența raportată de copii cu privire la abuzul sexual se situează la nivelul de 4% (ponderea celor care au raportat cel puțin una din forme) și variază între 1% și 5%, în funcție de dimensiunea măsurată. Pe toate dimensiunile măsurate, incidența crește odată cu vârsta copiilor.²

*

*

*

Doamna Elena Tudor, Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, în ședințele din 29 martie și 15 iunie 2022, a precizat că în perioada 2015-2019 au fost înregistrate 55 de dosare penale, în care sunt cuprinse toate formele de abuz asupra copiilor din sistemul de protecție, sexuale, fizice, suspiciuni de trafic etc.

„O parte dintre ele erau dosare înregistrate și vizau copii din sistem, dar copilul intrase în sistem fiind victimă a abuzului sexual în familie, în comunitate, și atunci a fost adus la direcție și cercetarea și finalizarea cazului se face cu el în sistem.”

În ceea ce privește numărul total al copiilor din sistemul de protecție, din prezentarea doamnei președinte Elena Tudor, au reieșit următoarele date:

- la sfârșitul anului 2021, în sistem erau 45 000 de copii;
- în asistență maternală erau în jur de 17 000;
- la familii, persoane, rude, 15 000 și 13 000 în servicii rezidențiale, dar din cei 13 000 doar 10 000 în sistemul public și aproape 3 000 în serviciile private ale ONG-urilor.

Datele se regăsesc și pe site-ul ANPDCA <http://copii.gov.ro>, fiind actualizate periodic.

² Studiu privind incidența violenței asupra copiilor – Salvați Copiii, decembrie 2021, pag. 10

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Domnul Chestor Eduard Mirițescu, împuternicit adjunct al Inspectorului General al Poliției Române a declarat că în perioada 2020 - 1 aprilie 2022, au fost înregistrate 185 de dosare penale care privesc abuzuri asupra minorilor din sistemul de protecție. Acestea sunt, în marea lor majoritate, înregistrate în județele Iași – 27, Giurgiu – 15, Vaslui – 14, Argeș – 13, București – 12 și Vrancea – 10.

În anul 2020 au fost înregistrate 62 de astfel de dosare, în 2021 – 102, iar în 2022, în primul trimestru, 21. Din cele 185 de dosare penale înregistrate, în 80 au fost finalizate cercetările, respectiv 43,2%.

În ceea ce privește categoria de fapte penale comise și infracțiunile săvârșite în aceste dosare penale, 62 de dosare penale, reprezentând 33% din total, privesc infracțiuni de act sexual cu un minor, 36 de dosare penale (19%) – loviri sau alte violențe, 30 de dosare penale, respectiv 16% – viol, 15 dosare (8%) – purtare abuzivă, 12 dosare (6%) – agresiune sexuală.

În ceea ce privește autorii acestor infracțiuni, în 36 de cazuri, reprezentând 19%, aceștia au fost angajați ai centrelor din subordinea direcțiilor generale. Dintre aceste cazuri, cele mai multe privesc: fapte de purtare abuzivă – 15, agresiune sexuală – 4, rele tratamente aplicate minorului – 4, viol – 4 și act sexual cu minori – 3.

În 36 de cazuri, 19% au fost persoane instituționalizate în centre, respectiv majoritatea acestora fiind minori și dintre aceste cazuri, cele mai multe privesc fapte de loviri și alte violențe – 17, viol – 7 și act sexual cu minor – 6, iar în 74 de cazuri, reprezentând 40%, au fost persoane care nu au legătură cu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Copilului, respectiv au fost fapte săvârșite împotriva minorilor, poate în exterior sau în momentul în care aceștia au părăsit voluntar aceste centre.

În ceea ce privește situația faptelor penale din sfera criminalității organizate, care privesc beneficiarii serviciilor de tip rezidențial, aflate în subordinea DGASPC-urilor, în perioada 2020 până în prezent, au fost înregistrate 39 de dosare penale privind traficul

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

de persoane, în care au fost cercetate 67 de persoane pentru săvârșirea de infracțiuni din sfera traficului de persoane, fiind identificate 68 de victime, aflate în grija serviciilor de tip rezidențial din subordinea acestor direcții, dintre care nouă victime erau majore. La aceste genuri de infracțiuni trafic de persoane, majoritatea trafic de minori, niciun autor nu făcea parte din personalul direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, iar șase dintre autori au fost în astfel de centre ca persoane beneficiare. Pe ani, situația se prezintă astfel: 2020 – 20 de dosare penale, 2021 – 15 și în primul trimestru al anului 2022 – 4 dosare, până în prezent. Din totalul de 39 de dosare penale, în prezent, se mai desfășoară cercetări în 16 dintre acestea, restul de 23 fiind soluționate: 16 – prin emiterea rechizitoriilor, 2 – prin acord de recunoaștere a vinovăției și 7 – prin clasare. Peste 95% din aceste cazuri au avut în vedere exploatarea sexuală a victimelor, principala metodă și mod de operare fiind *Loverboy*.

O altă faptă cu autori din sfera angajaților din direcțiile generale de asistență socială și protecție a copilului, dar și minori instituționalizați este pornografia infantilă. Cel mai des mod de operare în astfel de cazuri de pornografie infantilă este reprezentat de așa-numita autoproducere, respectiv producerea de materiale pornografice chiar de către minorii care apar în materialele respective, stocarea, transmiterea acestora prin sisteme informatice, faptele fiind, de regulă, săvârșite de către persoane cu vârsta mai mare de 13 ani. Minorii respectivi realizează fotografii sau înregistrări video-audio în care fie apar singuri în ipostaze pornografice, fie înregistrează relații sexuale cu alte persoane, după care stochează materialele respective în sisteme informatice, iar în unele cazuri procedează la transmiterea acestora pe internet, iar persoanele care intră în posesia lor sunt cercetate pentru deținerea de astfel de materiale pentru săvârșirea infracțiunii de pornografie infantilă.

Un alt mod de operare este reprezentat de racolarea minorilor din centrele de tip rezidențial în vederea săvârșirii unor abuzuri sexuale și producerea de materiale cu minori.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Doamna Gabriela Scutea, procurorul general al României, a precizat că, în decurs de 2 ani, au fost soluționate 157 de cauze, atât în materia infracțiunilor sexuale din toate cele reglementate în secțiunea de la art.218 la 222, dar și infracțiuni contra libertății persoanei, art.212 - 216, de asemenea, rele tratamente aplicate minorului, precum și infracțiunea de purtare abuzivă. Din 157 de cauze, 49 au fost soluționate cu rechizitoriu, 3 au fost soluționate prin acord de recunoaștere a vinovăției, iar 100 de cauze fiind soluționate prin clasare.

*** Reprezentanții ONG-urilor (FONPC și World Vision) au menționat că nu există date coerente cu privire la numărul de copii abuzați. Fiecare instituție, de ex. Ministerul Public, ANPDCA sau Ministerul de Interne, raportează diferit aceste date.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Cazuri de abuz/neglijare/exploatare care s-au petrecut în serviciile de tip rezidențial - pentru anul 2020 (sursa ANDPCA)³

Județ	Abuz fizic	Abuz emoțional	Abuz sexual	Exploatare prin muncă	Total
Arad	0	4	0	0	4
Bacau	2	0	0	0	2
Calarasi	2	0	0	0	2
Cluj	17	0	6	0	23
Constanta	0	0	0	0	0
Dolj	2	0	0	0	2
Galati	1	0	0	0	1
Gorj	0	0	0	0	0
Maramures	0	0	3	0	3
Neamt	1	0	1	0	2
Olt	0	0	0	0	0
Sector 1	5	3	0	0	8
Sector 5	0	0	0	0	0
Sibiu	16	2	2	7	27
Vaslui	0	0	0	0	0
Total	46	9	12	7	74

³

<http://copii.gov.ro>

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Cazuri de abuz/neglijare/exploatare care s-au petrecut în serviciile de tip rezidențial – pentru anul 2021 (sursa ANDPCA)

Județ	Abuz fizic	Abuz emoțional	Abuz sexual	Exploatare sexuală	Total
Arad	1	0	0	0	1
Arges	1	0	0	0	1
Botosani	1	0	0	0	1
Calarasi	2	0	1	0	3
Cluj	5	1	9	0	15
Constanta	2	0	0	0	2
Dolj	1	0	0	2	3
Galati	5	1	0	0	6
Iasi	5	1	1	0	7
Ilfov	2	0	0	0	2
Maramureș	1	0	0	0	1
Olt	4	6	0	0	10
Sector 1	13	4	2	0	19
Sector 5	2	0	0	0	2
Sector 6	2	0	0	0	2
Sibiu	17	0	1	0	18
Timis	0	0	0	0	0
Vaslui	0	1	0	0	1
Total	64	14	14	2	94

*

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

* *

Un prim pas pentru reducerea numărului de cazuri de abuzuri îl reprezintă închiderea centrelor mari, deși au fost situații în care copiii au fost abuzați în familie sau în mediul din comunitatea în care se află, fiind și unul dintre motivele pentru care au ajuns în sistemul de protecție.

În ceea ce privește procesul de dezinstituționalizare, prioritatea a fost reducerea numărului de copii, la nivelul anului 2016 erau 6 500 de copii în centrele în proces de închidere, iar în prezent mai sunt 2 000 de copii, o parte dintre centre s-au închis prin ieșirea copiilor din ele, iar intrările au fost sistate. Astfel, ieșirile au fost îndeplinite prin 3 căi:

1. *reintegrare în familie*, având în vedere că șederea în sistemul de protecție trebuie să fie temporară, o parte din copii se întorc în familie sau, după caz, la membrii din familia extinsă.

2. *adopte* – numărul adopțiilor a crescut în anul 2021 cu 500 de copii mai mult față de anul 2019; în prezent, există 6 000 de copii adoptabili. În susținerea acestei formule, începând cu acest an, în urma modificărilor legislative, sunt acordate o serie de beneficii, de tip stimulent sau concediu, pentru familiile adoptatoare, pentru cei care adoptă copii cu dizabilități, grupuri de frați sau copii mai mari de 7 ani.

3. *împlinirea vârstei de 18 ani*, cu excepția celor care urmează o formă de învățământ care au astfel posibilitatea să rămână în sistem până la vârsta de 26 ani sau încă 2 ani pentru cei care sunt supuși riscului de marginalizare.

Totodată, conform *Legii nr.191/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 652 din 30 iunie 2022, serviciul public de asistență socială de la domiciliul tânărului sau, după caz, din localitatea în care acesta declară că va locui,

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

are obligația de a urmări semestrial evoluția acestuia pentru o perioadă de 2 ani și de a transmite rapoartele întocmite direcției generale de asistență socială și protecția copilului care a propus încetarea măsurii de protecție specială.

O situație aparte o reprezintă copiii cu dizabilități pentru care se încearcă găsirea unor soluții prin care aceștia să rămână în grija asistentului maternal profesionist și după împlinirea vârstei de 18 ani. În unele județe, soluția găsită a fost transformarea apartamentelor pentru copiii cu dizabilități în centre pentru adulții cu dizabilități, oferind stabilitate și continuitate beneficiarilor acestor servicii.

De asemenea, au fost construite case, au fost identificate soluții alternative, dar accentul se pune mai ales pe plasamentul în familie, persoane sau rude apropiate, inclusiv asistență maternală.

Este de menționat că pentru a nu afecta copilul, trecerea din centrele rezidențiale trebuie făcută treptat, măsură care necesită timp.

Termenul final pentru închiderea centrelor mari este de 31 decembrie 2023, inclusiv pentru cele pentru care închiderea centrelor s-a făcut și prin accesarea fondurilor din Programul Operațional Regional.

- Trebuie avut în vedere că orice persoană care intră în contact cu copilul/adultul victimă, în mediul familial, comunitar sau profesional are obligația legală și *morală* să aducă la cunoștința autorităților abilitate orice situație de violență asupra copilului, respectiv de violență în familie.

Această persoană poate fi un membru al familiei, o rudă, un vecin sau un alt cunoscut al familiei, un martor, dar și profesioniști cu profiluri diferite, cum ar fi: personal medico-sanitar (medicul de familie, pediatrul, asistentul medical comunitar etc.), psihologi, psihoterapeuți, cadre didactice (educatorii din creșe, grădinițe, învățătorii din ciclul primar, profesorii din școli, licee, școli profesionale etc.), polițiști, jandarmi, personal din diverse instituții (servicii rezidențiale pentru copii, centre de reeducare și

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

penitenciare pentru minori și tineri), asistenții sociali din cadrul SPAS, persoanele cu atribuții în asistența socială de la nivelul comunelor, preoți, reprezentanți a mass-mediei etc.⁴

Intervenția multidisciplinară a fost un subiect atins și în ședința din data de 10 mai, reprezentanții FONPC invocând necesitatea eficientizării metodologiei privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, prin care să se identifice în mod clar rolul și atribuțiile fiecărui profesionist.

- Doamna Renate Weber, Avocatul Poporului, în ședința din 29 martie 2022, a precizat că în ceea ce privește situațiile de abuzuri din centrele rezidențiale, acestea reprezintă cazuri izolate, abuzuri asupra copiilor au loc în toate zonele societății.
- Explozia de noi cazuri se datorează și perioadei de pandemie, perioadă în care copiii au fost izolați și nu au mai putut lua legătura cu profesorii, educatorii sau alte persoane care să aibă pregătirea necesară prin care să sesizeze exercitarea unei forme de abuz asupra acestora.
- Cele mai dese abuzuri sunt întâlnite în centrele mari: abuzuri fizice, abuzuri sexuale, dar și bullying sau abuzuri emoționale, în general, aceste abuzuri au loc între copii, sunt rare cazurile în care sunt implicate persoane angajate în centre, aceștia fiind îndepărtați imediat din preajma copiilor.
- Lipsa personalului, în general, dar mai ales al celui specializat reprezintă o altă problemă principală menționată de Avocatul Poporului, precum și de ceilalți invitați. „Lipsește, în primul rând, asistenții sociali, dar asta înseamnă inclusiv că facultățile ar

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

trebui să-și mărească numărul de locuri pentru viitorii asistenți sociali. Lipsesc psihologii, mai ales psihologii pediatri. Am avut întâlniri inclusiv cu Asociația Psihologilor Pediatri și toți ne-au spus același lucru: nu pot să facă față numărului pe care îl au ei astăzi în România la numărul de copii nu doar instituționalizați, ci copii care au nevoie de o asemenea consiliere de specialitate.”

Aceeași problemă de resurse umane se identifică și la nivelul unităților administrativ teritoriale, „unde am descoperit că, de regulă, cel care măsoară terenul din câmp se ocupă și de cazurile sociale. Am insistat peste tot măcar să existe o minimă instruire a persoanelor respective; să știe la ce să se uite, cum să ia un caz din pripă ca să nu se ajungă într-o situație când este deja prea târziu... Sunt posturi, dar nu sunt ocupate de cei care ar trebui să aibă specializarea, pentru că nu sunt suficiente persoane specializate în domeniile acestea”, a mai declarat doamna Renate Weber.

Prin asigurarea de personal bine pregătit, inclusiv în școli, se pot crea relații de încredere între copil și asistentul social sau psiholog, pentru a îl determina să aibă o atitudine deschisă, fără a-i fi rușine sau a avea alte tipuri de reticențe în a cere ajutorul în cazul în care este supus unei forme de abuz.

O altă măsură importantă este cea a pregătirii profesionale continue a personalului atât din centrele rezidențiale, cât și a asistenților maternali, care să aibă ca obiectiv conștientizarea adulților față de formele de abuz la care pot fi expuși copiii.

- Același punct de vedere a fost expus și de reprezentanții psihologilor prin doamna Diana Vasile, care a făcut precizări cu privire la întărirea capacității de formare profesională pentru specialiștii din DGASPC-uri, într-o manieră științifică de evaluare și audiere a copilului abuzat sexual.
- De asemenea, numărul și rolul psihologilor din cadrul centrelor trebuie crescut, fiind insuficient, alături de curricula universitară a psihologilor care lucrează în domeniu. Începând cu anul 2013, există în cadrul Universității din București un master de

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

specializare în psihologia traumei, iar mai recent există un curs opțional pentru programul de licență. Din perspectiva psihologilor, identificarea cazurilor se face și prin evaluare.

Totodată, programele de sănătate mintală trebuie să includă și programe dedicate minorilor afectați de abuzuri sexuale.

De asemenea, gestionarea tulburărilor de comportament al copiilor trebuie să facă parte din programa de pregătire a specialiștilor. Transferul copiilor între diversele forme de protecție, de la asistent maternal în centru rezidențial, poate afecta emoțional copilul și deveni factor favorizant pentru anumite tipuri de tulburări.

- O altă idee în acest sens, a fost externalizarea serviciilor de psihoterapie pentru copiii din centrele unde nu există specialiști în acest domeniu.
- Doamna Gabriela Scutea a atras atenția cu privire la necesitatea evaluării psihologice periodice a personalului angajat în centrele DGASPC, ca formă de prevenție a abuzurilor în aceste zone.
- O situație deosebită relevată de dezbaterile din cadrul Comisiei de anchetă se referă la rolul psihologului în cadrul procesului de audiere a minorului, în calitate de persoană vătămată sau martor, pe durata procedurilor judiciare. În acest sens, membrii Comisiei au inițiat o propunere legislativă care vizează modificarea art.111 și 124 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, stabilind ca la audierea persoanelor menționate anterior să participe și un psiholog, care să asigure consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare. Propunerea legislativă, înregistrată la Senat cu nr. L400/2022⁵ - *Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală*, devenită Legea nr.51/2023.

⁵ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L400&an_cls=2022

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Doamna Georgiana Iorgulescu, director executiv Centrul de Resurse Juridice, a invocat rolul psihologului în cadrul procedurilor judiciare, în cadrul audierilor la poliție sau Parchet. Astfel este foarte important să existe o relație de încredere între minor și psiholog, care se construiește în timp, ori în cele mai multe situații, prima întâlnire are loc în momentul declanșării procedurilor judiciare.

- Rușinea, sentimentul de vinovăție sau lipsa sprijinului ulterior reprezintă factori care împiedică semnalarea situațiilor de abuz din partea copiilor. Mai mult, minorul care semnalează un abuz poate fi expus oprobiului celorlalți copii sau a personalului de îngrijire sau poate deveni chiar victima unei răzbunări.
- Fenomenul „revictimizării” a fost menționat de mai mulți invitați. Audierea de mai multe ori, în fața instituțiilor abilitate, are ca rezultat retrăirea traumei.
- De asemenea, s-a discutat despre schimbarea încadrării în ceea ce privește actul sexual cu un minor, care ar trebui înlocuit în legislația incidentă, prin viol, având în vedere lipsa consimțământului sau a prezumției de lipsă a consimțământului până la o anumită vârstă, preocupare menționată de doamna Gabriela Scutea, procurorul general al României, doamna Andreea Uzlău, judecător la Consiliul Superior al Magistraturii, doamna Georgiana Iorgulescu, director executiv al Centrului de Resurse Juridice.
- Doamna Mădălina Turza, consilier de stat - Cancelaria prim-ministrului, a precizat că în ceea ce privește cazurile de abuzuri asupra copiilor din serviciile de tip rezidențial, acestea sunt în număr mai mic față de cele raportate în familie, fapt ce poate avea ca explicație și posibilitatea ca raportarea situațiilor de abuz să fie restricționată sau limitată.

În acest sens, a fost elaborat un act normativ, respectiv *Ordonanța de urgență nr. 105/2021 privind aprobarea și implementarea Programului național de suport pentru*

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

copii, în contextul pandemiei de COVID-19 - "Din grijă pentru copii", publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 917 din 24 septembrie 2021, care vizează îmbunătățirea mecanismului de prevenire și intervenție multidisciplinară și în rețea pentru situațiile de violență asupra copilului, cu precădere pentru situațiile de violență de natură fizică, sexuală și emoțională în cadrul familial, instituțional, comunitar, precum și online.

Actul normativ menționat a mai creat cadrul legal pentru implementarea unui instrument foarte important în prevenția și gestionarea cazurilor de abuzuri și anume crearea numărului național destinat raportării și prevenirii cazurilor de abuz, exploatare, neglijare și forme de violență asupra copilului, pentru situațiile care nu necesită intervenția imediată a agențiilor specializate, mai precis, **numărul de telefon 119. Apelul este gratuit și funcțional 24 de ore din 24.**

Totodată, reprezentanții FONPC consideră că sistemul actual de semnalare a abuzurilor din sistemul de protecție socială este deficitar, copiii au reticențe în apelarea numărului de telefon pus la dispoziție.

- Deși accentul se pune în special pe copiii aflați în centre, zona cea mai nevralgică o reprezintă zona de asistență maternală, unde se află cel mai mare număr de copii, aici capacitatea instituțională a DGASPC-urilor de a face verificări este redusă.

În acest sens, ar fi oportună regândirea și flexibilizarea sistemului de asistență maternală, inclusiv eliminarea condiției de a nu avea un alt loc de muncă pentru persoanele care vor să devină asistenți maternali profesioniști, a precizat doamna Mădălina Turza.

O altă situație, menționată de FONPC, este legată de formarea profesională a asistenților maternali profesioniști care se face o singură dată, la intrarea în sistem, în momentul obținerii atestatului de asistent maternal.

În plus, nu există o evaluare a întreg sistemului de asistență maternală profesionistă de la momentul implementării în anul 1997 și până prezent, pentru a se stabili dacă este nevoie de o îmbunătățire sau actualizare a sistemului.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Au fost menționate și cazurile de sinucideri în rândul copiilor aflați în asistență maternală (Bacău) și centrele de plasament (Dolj).

Totodată, monitorizarea serviciilor să se facă în mod transparent, să fie incluși și copiii în procesul de evaluare a lucrătorilor, atât în sistemul de protecție public, inclusiv asistența maternală, cât și în ceea ce privește furnizorii privați.

- Domnul Eduard Petrescu, specialist programe UNICEF România, a precizat că un pas important în prevenția formelor de abuz asupra copiilor aflați în grija statului îl reprezintă cooptarea acestora, în funcție de vârstă, în mecanisme de luare a deciziilor.
- De asemenea, trebuie investit în servicii de sprijin pentru copiii care părăsesc sistemul la împlinirea vârstei și, care, prin lipsa unor măsuri ferme din partea statului, ajung, în multe situații, victime ale traficului de persoane sau ale rețelelor de proxenetism.
- În dezbaterile din cadrul Comisiei s-a ridicat problema lipsei educației sexuale.
- Din punctul de vedere al Ministerului Public, lipsa sistemelor de supraveghere audio-video din centrele de tip rezidențial reprezintă un alt viciu sistemic. Instalarea sistemelor de supraveghere, desigur, cu respectarea dreptului la intimitate fără a fi expus sau să aibă senzația că în mod permanent comportamentul său este *under scrutiny*, poate împiedica săvârșirea unor fapte sau pot ajuta la desfășurarea anchetei.
- Un alt aspect menționat a fost legat de reprezentantul legal al copilului lipsit de ocrotire părintească, în acest caz fiind vorba de directorul direcției generale de asistență socială și protecția copilului din unitatea administrativ-teritorială în care se găsește copilul, care, având obligația legală de a dispune procedura de plasament de urgență și să stabilească ce e mai bine pentru copil, deși nu-l cunoaște, se află în conflict de interese față de interesul superior al copilului.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Aceeași situație care favorizează abuzurile asupra minorilor din sistemul de protecție specială a fost întărită și de domnul Bogdan Simion, președintele FONPC, care a menționat că dubla calitate a directorilor Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, una de manager de instituție și cealaltă de reprezentant legal al copilului poate determina un „conflict etic clar și instituțional”, în sensul că va trebui să apere în același timp și copilului victimă a abuzului în/din instituția a cărei conducere o exercită, cât și instituția.

- Un alt caz de conflict de interese, menționat de reprezentantul Consiliului Tinerilor Instituționalizați, este legat de existența gradelor de rudenie între angajații din sistemul de protecție a copilului și psihologii sau psihiatrii care acordă consiliere copiilor din centrele respective.

Din perspectiva Asociației „Consiliul Tinerilor Instituționalizați”, viciile sistemului care au dus la înfăptuirea abuzurilor sunt:

- Inexistența normelor de aplicare a Legii nr.272 din 21 iunie 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- Neaplicarea/ aplicarea defectuoasă a Metodologiei Cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin HG nr.49 din 19 ianuarie 2011;
- Evaluarea personalului non-comprehensivă sau evaluarea defectuoasă;
- Corupția și birocrăția;
- Lipsa cursurilor de formare pe tematica violenței;
- Lipsa parteneriatelor Stat – ONG⁶.

⁶ Din Raportul transmis Comisiei de anchetă de Asociația „Consiliul Tinerilor Instituționalizați”.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

În ședința din data de 12 aprilie 2022, doamna Cătălina Surcel, director executiv al „Asociației Telefonul Copilului” a prezentat Campania „Atingeri nedorite”, care este un program desfășurat de Poliția Română și Asociația Telefonul Copilului, cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americii în România, cu scopul de a crește nivelul de informare al copiilor, părinților și publicului larg asupra necesității implicării în prevenirea și combaterea acestui tip de abuz, respectiv creșterea gradului de conștientizare a efectelor negative ale acestuia.

În această campanie, copiii învață despre resursele pe care le au la dispoziție, atât pentru a se informa, cât și pentru a primi consiliere specializată.

Copiii au la dispoziție numărul de telefon **166.111**, unde pot semnala orice tip de abuz, dar le este dedicată și o pagină web, care prezintă informațiile despre recunoașterea unui caz de agresiune sexuală, sfaturi de prevenire, explicații despre impactul psihologic asupra victimei și exemple de cazuri reale.⁷

⁷

https://116111.ro/AtingeriNedorite/?fbclid=IwAR3dn_1ALgXBImAonncWOZ4r8jTul_mPhEo3fGzhm8qVKNm0igHi6Hvr3IU

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricărui abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CAPITOLUL II – Audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri sexuale sau orice abuzuri fizice împotriva minorilor instituționalizați, precum și a celorlalți salariați

1. DGASPC Iași

În ședința din data de 24 mai 2022, a fost prezent domnul Florin Ion, directorul general al DGASPC Iași.

Din discuții, au reieșit următoarele:

- Direcția a fost înființată în anul 1998, sub denumirea de Direcția Generală de Protecție a Drepturilor Copilului, care funcționa în sistem rezidențial – din care unele centre aveau 450 de beneficiari – fiind preluată din subordinea inspectoratelor județene școlare, la momentul respectiv erau 5000 de copii instituționalizați pe raza județului Iași;
- În prezent, în sistemul de protecție specială sunt 593 de copii, care se află în apartamente, case de tip familial, centre de plasament.
- Au fost accesate fonduri europene în vederea închiderii centrelor de plasament și construirea de căsuțe de tip familial, de 10-12 copii, pe lângă alte măsuri alternative, precum plasament familial în familia biologică sau la familia resurse sau în asistența maternală;
- La nivelul județului Iași, la finalul anului 2020, au fost raportate 571 de cazuri de abuzuri în comunitate, iar la finalul anului 2021 – 892 de cazuri de abuzuri (toate formele de abuz);
- Din cele 892 de cazuri, s-au luat măsuri de protecție specială pentru 240 de copii;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- La nivelul IPJ Iași în perioada 2020-2022 au fost înregistrate 27 de dosare pentru copii aflați în centrele de plasament, din care sunt încă în cercetare 26 de cazuri;
- Județul Iași este pe primul loc la cazurile de mame minore, la nivelul anului 2021 au fost înregistrate 200 de mame minore, din care 70-75% provin din comunitățile rurale;
- În situația menționată anterior, dar și în vederea prevenirii abuzurilor sexuale, domnul director Florin Ion a precizat că este necesară introducerea de programe care să vizeze educația sexuală pentru copii, cu atât mai mult cu cât a scăzut vârsta de la care încep viața sexuală;
- Majoritatea abuzurilor s-au desfășurat în afara centrelor, copiii fiind învoiți la familie sau în timpul plecărilor voluntare;
- Copiilor din centre li se aplică aceeași educație, fără discriminare, astfel, începând cu vârsta de 10 ani, copiii din centre pot merge la școala de proximitate, fără însoțitor;
- De asemenea, ca urmare a pandemiei, toți copiii au cerut voie să dețină un telefon mobil. În ceea ce privește siguranța pe internet a copiilor, aceasta revine personalului care se ocupă de supravegherea în centre;
- Au fost demarate programe alături de Poliție, prin care copiii din centre să fie informați cu privire la fenomenele de violență, agresiune, acte sexuale sau ce înseamnă acte penale;
- O altă situație menționată de domnul director Florin Ion a fost cu privire la lipsa personalului. În prezent, organigrama la nivelul direcției generale are prevăzut un număr total de posturi de 2705, din care doar 2250 de posturi sunt ocupate. Din cei 2250 de angajați, 850 sunt asistenți maternali, care au în grijă 1450 de copii. De asemenea, numărul psihologilor nu este suficient („80 și ceva la nivelul Iașului”);
- Conectarea sistemului de asistență socială cu alte sisteme: de educație și sănătate. De ex. Casa de Asigurări de Sănătate să pună la dispoziția copiilor, a minorilor din centre, psihoterapeuți.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- De asemenea, bugetul anual nu acoperă cheltuielile cu salariile, nici cheltuielile materiale. În aceeași măsură, standardele de cost ar trebui reactualizate, având în vedere creșterea prețurilor din ultimii ani;

- Modificarea Legii nr.292/2011 – Legea asistenței sociale, în sensul dezvoltării serviciilor sociale la nivelul administrației publice prin înființarea unor servicii sociale de prevenire la nivel local. În prezent, din 98 de UAT-uri de la nivelul județului Iași, doar 18 au astfel de servicii (centre de zi, centre de consiliere comunitară) cu finanțare de la bugetul consiliului județean sau cofinanțarea beneficiarilor de pe raza lor teritorială.

S-au discutat 3 dosare înregistrate de Biroul Teritorial Iași al Avocatului Poporului, astfel:

- În ceea ce privește dosarul nr.596/7 octombrie 2021, domnul director Florin Ion a declarat că a dispus cercetarea disciplinară asupra personalului și, mai ales, asupra supraveghetorului care se afla de serviciu în acea seară.

Obiectul sesizării din oficiu: articolul de presă „Imagini halucinante surprinse la Centrul de Plasament «Mihail Sadoveanu» din Iași. O tânără, snopită în bătaie de o colegă”, publicat în ediția online a ziarului Bună ziua Iași din 5 octombrie 2021, în care se relatează cazul unei minore abuzate fizic într-un centru rezidențial din Pașcani, județul Iași, de către o colegă de cameră.⁸

- În ceea ce privește dosarul nr.392/8 iulie 2021 înregistrat la Avocatul Poporului, domnul director Florin Ion a menționat nu a fost vorba de sechestrare, ci doar de o „expresie nefericită” a directoarei centrului de unde provenea minora. Aceasta nu a avut voie să iasă din centru, fiind în perioada de convalescență după pierderea sarcinii.

Obiectul sesizării: articolul de presă „Înregistrare audio șocantă! Scene de groază la un centru rezidențial din Bucium! O copilă de 13 ani a rămas însărcinată, iar, după ce a pierdut sarcina, cei care o îngrijesc o țin «sechestrată» într-o cameră.

⁸ Material transmis de Avocatul Poporului în data de 25 martie 2022.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Al treilea caz expus a fost dosarul nr.258/2020, având obiectul sesizării: *În articolul intitulat „Un terapeut al Protecției Copilului și un cunoscut antrenor de fitness, acuzați de relații sexuale cu o fată de 14 ani”.*

Domnul director Florin Ion a precizat că nu cunoaște cazul, iar, ulterior, prin adresa cu nr.17476/31.05.2022, transmisă Comisiei de anchetă, a menționat că „*acel caz nu s-a petrecut pe teritoriul județului Iași, existând probabilitatea să fie din județul Vaslui.*”

2. DGASPC Giurgiu

În ședința din data de 24 mai 2022, a fost prezent domnul Gheorghe Paraschiv, directorul general al DGASPC Giurgiu.

- La nivelul județului Giurgiu, în prezent, nu mai există centre rezidențiale mari, din totalul 350 de copii, 163 sunt în căsuțe de tip familial, iar diferența, la asistenți maternali sau plasament;

- Au fost înregistrate 15 cazuri de abuzuri, sesizate de către DGASPC, din care 5 privesc abuzuri ale angajaților asupra copiilor, 5 privesc abuzuri ale copiilor împotriva altor copii și 5 abuzuri ale terților împotriva copiilor. Din cele 15 cazuri, un singur caz a fost finalizat cu condamnare a terțului împotriva copilului, 3 cazuri prin clasare, pe motiv că fapta nu există, iar celelalte cazuri sunt în cercetări, cu urmărire penală *in rem*, nefiind identificate persoane inculpate sau învinuite;

- Lipsa personalului este o situație cu care se confruntă DGASPC Giurgiu;

- Bugetul alocat nu permite creionarea de obiective pe termen scurt și mediu, în special în ceea ce privește angajarea de personal specializat;

- Responsabilitatea administrațiilor publice locale, mai precis investiția în asistența socială, a fost un alt aspect punctat de domnul director Gheorghe Paraschiv;

- Stabilirea în mod clar a relației cu ONG-urile;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

3. DGASPC Sector 3

În ședința din data de 8 iunie 2022, a fost prezentă doamna Mihaela Ungureanu, directorul general al DGASPC Sector 3.

- În urma abordării integrate a serviciilor pe nevoile copilului, numărul cazurilor de abuzuri a scăzut;
- Există un abuz emoțional la nivelul școlilor, copiii din sistemul de protecție socială sunt etichetați sau marginalizați;
- Mediatizarea doar a aspectelor negative afectează copiii;
- La nivelul sectorului 3 există 6 psihologi care lucrează permanent numai pe consiliere psihologică, în fiecare centru de zi sau rezidențial există un psiholog care face evaluare;
- Direcția dispune și de centre de consiliere psihologică, cu psihologi acreditați de Consiliul Psihologilor, dar serviciile de psihoterapie sunt externalizate. Conform legii, psihologii nu pot acorda servicii de psihoterapie în afara cabinetului individual.
- Pentru copiii cu autism există parteneriat cu „Help Autism”, pentru intervenție timpurie și diagnosticare precoce. În prezent, sunt aproape 40 de copii de vârste mici incluși în proiect;
- Înființarea unui centru de zi pentru educație timpurie, cu personal specializat, care să acopere vârsta 0-6 ani, a fost soluția pentru integrarea copiilor cu dizabilități în sistemul general de educație;
- Sunt în desfășurare aproape 90 de parteneriate cu ONG-urile, din care 40 sunt foarte active;
- Programele de pregătire pentru viața independentă încep la vârsta de 14 ani;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- La împlinirea vârstei, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție mai sunt găzduiți o perioadă de 2 ani, inclusiv plata pe 2 ani a chiriei. De asemenea, aceștia sunt consiliați vocațional și beneficiază de sprijin în găsirea unui loc de muncă;
- Monitorizarea post instituționalizare nu se poate face fără acordul beneficiarului sau dacă acesta nu comunică datele de contact reale.

4. DGASPC Sector 2

În ședința din data de 8 iunie 2022, a fost prezent domnul Florin Vasile, directorul general al DGASPC Sector 2.

- Direcția pune la dispoziția persoanelor fără adăpost inclusiv servicii de clarificare a situației juridice, de constituire a cărților de identitate, de integrare pe piața muncii;
- Remedierea deficiențelor cu privire la salarizarea asistenților sociali și a psihologilor va permite motivarea personalului;
- Sunt derulate programe în parteneriat cu ONG-urile pentru o viață independentă pentru copiii cu vârsta peste 12 ani;
- Se dorește înființarea primei întreprinderi sociale și a primei unități protejate, o brutărie socială și o spălătorie socială dedicată comunităților sărace;
- La nivelul sectorului 2 sunt 92 de copii în sistemul rezidențial, în apartamente sociale, 50 sunt la fundații, 42 de copii cu dizabilități și 72 de copii în asistență maternală, iar gradul de promovabilitate școlar este de 82%;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

5. DGAPSC Sector 6

În ședința din data de 8 iunie 2022, a fost prezentă doamna Gabriela Schmutzer, directorul general al DGASPC Sector 6.

- La nivelul sectorului 6 maximul numărului de locuri într-un centru este de 35, iar în prezent sunt ocupate 30;
- Actualizarea standardelor de cost, care au rămas la nivelul anului 2018;
- Formarea personalului de educație înainte de a ajunge în sistem, pentru a putea lucra cu copiii de toate tipologiile, dar și pentru a avea idee despre mediul în care va lucra;
- Stabilirea unor parametri pentru monitorizarea la ieșirea din sistemul de protecție;
- Introducerea unor fișe de indicatori cu ajutorul cărora persoanele care intră în contact cu copiii să poată semnala existența unei forme de abuz;
- Elaborarea unui ghid de bune practici, în care să fie explicat modul de soluționare a situațiilor întâlnite în practică;
- Specializarea personalului din centre, inclusiv a șefilor, de puericultori.

6. DGASPC Sector 4

În ședința din data de 8 iunie 2022, a fost prezent domnul Daniel Vasile Pelmuș, directorul general al DGASPC Sector 4.

- Se investește foarte mult în formarea copilului în perioada în care se află în sistemul de protecție;
- Este necesar să se pună accentul pe integrarea copilului care iese din sistemul de protecție;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Asigurarea unui cadru legal prin care statul să deconteze banii de chirie pentru o anumită perioadă sau alte facilități de integrare în societate, piața muncii etc.

7. DGASPC Sector 5

În ședința din data de 8 iunie 2022, a fost prezentă doamna Maria Cristina Titea, directorul general al DGASPC Sector 5.

- La nivelul sectorului 5 există un program prin care copiilor care părăsesc sistemul de protecție să le fie asigurată chiria pentru o perioadă de 5 ani;
 - Capacitatea centrelor este de 30 de locuri maxim, din care sunt ocupate în prezent 19;
 - Există colaborare cu UCECOM pentru formare profesională, dar și în alte zone în funcție de solicitările copiilor;
 - În sectorul 5 există baie publică socială, spălătorie socială, locuință temporară pentru persoanele adulte fără adăpost cu o capacitate de 21 de locuri – insuficient față de numărul de cereri, mai ales în perioada de iarnă, când au fost 2000 de solicitări;
 - Prin proiectul social de plată a chiriei, persoanele fără adăpost pot locui 2 ani în locuințele temporare și încă 5 ani să beneficieze de sprijin financiar pentru plata chiriei;
 - Urmează înființarea primului centru de tip RESPIRO pentru persoanele cu dizabilități;
 - Identificarea unor soluții cu privire la trecerea unor imobile din patrimoniul Consiliului General al Municipiului București în administrarea sectorului 5, în vederea folosirii ca servicii sociale.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

8. DGASPC Argeș

În ședința din data de 21 iunie 2022, a fost prezentă doamna Tatiana Eftime directorul general al DGASPC Argeș.

- La data de 31 mai 2022 erau 220 de copii în centre;
- Numărul de abuzuri raportate în perioada 2019-2021: în anul 2019 o sesizare neconfirmată, în anul 2020 – nici un caz, în 2021 – 3 sesizări din care un singur caz confirmat potrivit prevederilor legale. S-a formulat plângere penală către organele de urmărire penală, iar persoana care a săvârșit abuzul fizic este cercetată disciplinar;
 - În urma abuzurilor au fost măsuri de revizuire PIB, întocmite planuri personalizate de consiliere, consiliere psihologică;
 - Copiii din sistemul de protecție frecventează în totalitate școala, dar sunt și copii care desfășoară activitate lucrativă;
 - În ceea ce privește monitorizare persoanelor ieșite din centre: în 2019, au fost 85 de beneficiari, din care 35 peste vârsta de 18 ani, 7 angajați, 36 integrați în familie, 13 în centrele de adulți, un deces și o căsătorie; în 2020: 61 de beneficiari, din care 33 peste 18 ani din care 12 sunt angajați, 22 reintegrați, 2 transferați în alte centre de adulți, un deces și 3 căsătorii; în 2021: 59 de beneficiari, din care 10 angajați, 24 reintegrați, 7 transferați și o căsătorie;
 - Promovarea numărului 119 la nivelul centrelor a fost făcută de la momentul înființării;
 - În ultima perioadă a crescut numărul abuzurilor sexuale asupra copiilor din familie.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

9. DGASPC Vrancea

În ședința din data de 21 iunie 2022, a fost prezentă doamna Daniela Nicolaș, directorul general al DGASPC Vrancea.

- Începând cu anul 2015 au fost închise toate centrele de plasament, în prezent, există doar apartamente cu maxim 6 copii și căsuțe de tip familial cu maxim 12 copii;
- Sunt ocrotiți în sistemul de protecție de tip rezidențial 123 de copii, la asistență maternală sunt 705 copii și 220 de copii cu plasament în familie;
- În intervalul 2019-2021 au fost făcute 45 de sesizări, din care 60% s-au finalizat cu clasare;
- Abuzurile sexuale au avut loc în afara centrelor, în familie sau de către terți;
- Derularea de proiecte cu ANDPCA în vederea lărgirii schemei de asistenți maternali și reducerea numărului de copii în sistemul rezidențial;
- Creșterea numărului de specialiști, precum și actualizarea salariilor pentru asistenții sociali raportat la complexitatea muncii pe care o desfășoară;
- Implicarea în procesul de selecție a asistenților maternali;
- Sunt 100 de posturi vacante de asistent maternal;
- Încurajarea copiilor să vorbească despre situațiile prin care trec, de abuz, vulnerabilitate.

10. DGASPC Vaslui

În ședința din data de 21 iunie 2022, a fost prezent domnul Dragoș Andrei Cazacu, directorul general al DGASPC Vaslui.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- La nivelul județului, din 2017, s-a reușit închiderea totală a centrelor de plasament de pe raza județului. În prezent, sunt 24 de servicii de tip rezidențial, și anume: case de tip familial, apartamente, centre de primire în regim de urgență tip centre maternale. În sistem rezidențial sunt 225 de copii, în care 50 % din aceștia au dizabilități grave și accentuate și pentru aceștia nu s-a găsit disponibilitate la un asistent maternal profesionist; 40% din acești copii sunt din sistem rezidențial, au tulburări de comportament și nu s-au adaptat în familie, iar 10% dintre aceștia au intrat în sistemul de protecție de la vârsta de 14 ani refuzând introducerea lor în sistemul de asistență maternală profesionistă;

- În prezent, 1750 de copii se află la un număr de 1360 de asistenți maternali profesioniști, 850 de copii sunt în plasament familial la familii sau la persoană și 225 sunt în sistemul rezidențial;

- A fost semnalat un număr de 14 abuzuri, din care: 10 cazuri se referă la copii din comunitate, unde au fost identificate suspiciuni de abuz în urma evaluării psihologice și sesizat Serviciul de Investigații Criminale; celelalte 4 cazuri din sistemul de protecție s-au închis cu neînceperea urmăririi penale;

- În anul 2022, au fost 633 de sesizări de abuz în comunitate, din care 413 au fost confirmate și doar 106 copii au rămas în familie, iar 307 copii au intrat în sistemul de protecție;

- La nivelul județului există 62 de manageri de caz și 54 de psihologi (număr insuficient raportat la numărul total de beneficiari);

- Sunt în proces de construire 29 de locuințe protejate și 10 centre de zi, prin POCU, destinate beneficiarilor care părăsesc sistemul de protecție la vârsta de 18 ani;

- Sunt multe posturi neocupate; numărul mic de asistenți sociali, la un număr de 86 de comune (există doar 20 de asistenți sociali).

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CAPITOLUL III – Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului

Ca urmare a discuțiilor din cadrul ședințelor *Comisiei de anchetă*, senatorii au hotărât faptul că, în vederea atingerii obiectivelor stabilite de Comisie, un pas relevant ar fi colectarea din centrele rezidențiale din subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului a aceluiași tip de date subsumate obiectivelor. În vederea colectării datelor, Comisia de anchetă a stabilit efectuarea unui sondaj. Astfel, a fost conceput un chestionar care să fie transmis tuturor direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului din țară.

Chestionarul este prevăzut în Anexa 1 la prezentul Raport și cuprinde următoarele secțiuni:

- I. Identificarea viciilor sistemice care au condus la forme de abuz asupra minorilor
- II. Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea interinstituțională
- III. Stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate

Comisia de anchetă a solicitat direcțiilor de asistență socială și protecție a copilului județene și din sectoarele Bucureștiului să completeze chestionarul în perioada iunie - iulie 2022.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Totodată, prin adresa prin care s-a solicitat direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului completarea chestionarului, Comisia și-a arătat deschiderea pentru comunicare și a solicitat ca, în măsura în care există sugestii/proponeri, altele decât cele prevăzute în chestionarul anexat, acestea să fie transmise Comisiei.

Disfuncțiile operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului identificate în răspunsurile primite de la direcțiile generale de asistență socială și protecția a copilului:

- Lipsă personal și personal calificat;
- Legislația în vigoare nu prevede măsuri speciale de audiere a minorilor (victime ale unor infracțiuni sau suspecți, învinuiți ș.a.) în procesele penale, astfel încât să le garanteze dreptul la libertatea de opinie, în scopul aflării adevărului. În practică, copiii sunt audiați/ascultați în lipsa unui apărător, alături de multe persoane majore și cu părinții, fără a le crea cadrul de siguranță și securitate necesar în acest sens. Pentru a putea vorbi liber, de regulă, copilul are nevoie să fie ascultat de cât mai puține persoane, în unele cazuri în lipsa părinților, într-un loc liniștit și primitiv;
- Termenul de 30 zile la care se raportează instituțiile pentru transmiterea răspunsului cu informații despre situația beneficiarilor și a membrilor familiei sau familiei extinse aflați în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului este prea mare, iar sesizările nu sunt soluționate în termenul prevăzut de legislația în vigoare;
- Demersurile pentru soluționarea situației unor copii aflat în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sunt efectuate cu întârziere deoarece membrii familiei refuză colaborarea cu reprezentanții instituției;
- Lipsa unei practici unitare la nivelul instituțiilor pentru transmiterea informațiilor solicitate într-un timp cât mai scurt;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Actualizarea *Hotărârii Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state în acord cu celelalte acte normative, respectiv Codul Penal și Codul Civil;*
 - Timpul alocat întocmirii documentelor este foarte mare în detrimentul contactelor sociale;
 - Volumul mare de documente de întocmit pe care se pune accentul în timpul controalelor de specialitate în detrimentul intervențiilor practice față de copii (de ex. în serviciile rezidențiale trebuie îndeplinite minim 211 standarde de calitate și trebuie avute 66 de proceduri și registre);
 - Diferențierea între sintagmele "dispariția copiilor" și "plecările voluntare" din centre, pentru a nu conduce la proceduri complicate și statistici nerealiste;
 - Colaborare deficitară cu asistenții sociali/serviciile de asistență socială din cadrul UAT, la nivelul unor DGASPC-uri;
 - Opinii diferite ale specialiștilor din cadrul autorităților de resort cu privire la noțiunea de abuz (ex. unii specialiști consideră că ridicarea tonului este o formă de abuz, pe când alții apreciază că nu, este doar un ton ferm, hotărât. Diferența de opinie dintre autorități: specialiștii din asistență socială apreciază o faptă ca abuz, pe când autoritățile judiciare cu greu încadrează respectiva faptă într-o formă de abuz);
 - Identificarea unei soluții temporare pentru copilul abuzat de persoane din afara familiei, pentru ca acesta să poată fi ținut în mediul său familial și nu separat de familie, până la finalizarea anchetei penale.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Studiu de caz

Comisia de anchetă a primit o serie de petiții atât de la persoane fizice, cât și din partea unor comisii parlamentare. În funcție de prevederile legale și atribuțiile cu care a fost investită Comisia au fost formulate răspunsuri și, după caz, redirecționate instituțiilor competente.

Una dintre sesizări asupra căreia Comisia s-a aplecat cu acribie a avut ca obiect situația unor minore aflate în sistemul rezidențial aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului Sector 2.

Prin adresa înregistrată la Comisie cu nr. LXV/145/2022, a fost adusă la cunoștința membrilor senatori *Recomandarea Avocatului Poporului cu nr.44/2021*, în care sunt semnalate anumite incidente petrecute într-un centru rezidențial, cu privire la situația a două minore, dintre care una însărcinată.

În acest sens, Comisia a audiat conducerea DGASPC Sector 2 în ședința din 18 octombrie 2022, accentul fiind pus pe cazul minorei însărcinate, în prezent ieșită din sistemul de protecție specială ca urmare a solicitării acesteia la împlinirea vârstei de 18 ani.

În urma informațiilor noi primite în ședință, din care a reieșit că minora a avut patru sarcini în perioada în care s-a aflat în sistemul de protecție specială, prima sarcină avută a fost la vârsta de 15 ani, au fost solicitate conducerii DGASPC Sector 2 documente cu privire la măsurile luate în această situație și la respectarea prevederilor legale.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul ședinței, DGASPC Sector 2 a transmis corespondența purtată de către DGASPC Sector și Avocatul Poporului cu privire la situația celor două minore și sesizările/plângerile formulate către organele de cercetare ale Poliției Române.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Totodată, doamnele senator Monica Cristina Anisie, Anca Dana Dragu și Simona Elena Spătaru au efectuat o vizită în data de 18 noiembrie 2022 la sediul DGASPC Sector 2.

În urma discuțiilor din ședințele Comisiei, a vizitei efectuate de doamnele senator, dar și a dezbaterilor din ședințele ulterioare pe marginea documentelor transmise de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului București - Sector 2, având în vedere situația complexă și vulnerabilă în care s-a aflat minora respectivă pe parcursul perioadei de protecție specială, membrii Comisiei de anchetă au solicitat DGASPC Sector 2 informații suplimentare pentru clarificarea aspectelor legate de măsurile luate de aceștia în sprijinul minorei în urma fiecăreia dintre cele patru sarcini, dar și existența unor soluții din partea instituțiilor sesizate în acest sens, precum și întrebări legate de activitatea instituției în cazuri similare. DGASPC Sector 2 a transmis răspunsurile la întrebările formulate de Comisia de anchetă în data de 11 ianuarie 2023, astfel:

- 1. Dacă în urma sesizărilor formulate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului București - Sector 2, în cazurile celor două minore, există soluții finale din partea instituțiilor abilitate și care sunt acestea?**

R: În cazul celor două minore au fost sesizate organele de cercetare penală de către reprezentanții DGASPC Sector 2. În urma acestor sesizări, minorele au fost audiate, audierea acestora făcându-se în prezența psihologului angajat, din cadrul instituției noastre.

Propunerea cu privire la continuarea și trimiterea în judecată se realizează de către procuror, DGASPC S2 nefiind informată cu privire la finalitatea acestor demersuri și neavând atribuții în obținerea de astfel de informații.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

2. Care sunt măsurile care au fost luate în cazul copiilor care au avut un comportament considerat deviant?

R: DGASPC S2 a inițiat parteneriate de colaborare cu instituții și organizații neguvernamentale.

De asemenea, toți beneficiarii de măsură de protecție specială plasament care au un comportament deviant:

- sunt consiliați periodic de către psihologii din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2;
- sunt consiliați de către ceilalți membrii echipei multidisciplinare, referenții de educație, managerul de caz al copilului și responsabilul de caz al copilului;
- sunt incluși în cadrul programului de consiliere juridică, oferit de către reprezentanții Serviciului Protecției Copilului Delicvent din subordinea D.G.A.S.P.C. Sector 2 prin care li se aduce la cunoștință faptul că, dacă săvârșesc o infracțiune și au vârsta de peste 14 ani, pot răspunde penal.

În urma ședințelor de consiliere psihologică s-a constatat o ameliorare a comportamentului deviant. De asemenea copii/tinerii au adoptat o altă atitudine, care a condus la o relaționare mai bună (adecvată) cu cei din jur.

3. Care sunt măsurile care au fost luate în cazul copiilor care au lipsit voluntar din centre pe o perioadă mai mare de timp?

R: S-au respectat întocmai pașii regulamentari, după cum urmează:

- apelarea numărului de urgență 112, prin care se comunică reprezentanților Poliției dispariția minorului. La acest apel referentul de educație oferă toate detaliile referitoare la aspectul copilului în momentul plecării și indicații legate de locul în care acesta ar putea fi;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- apelarea reprezentanților Departamentului - Disparații Minori din cadrul Poliției Sectorului 2;
- anunțarea șefului de serviciu și a managerul de caz al copilului;
- căutarea minorului în proximitatea domiciliului de către personalul de educație pentru a verifica toate zonele în care acesta s-ar putea afla;
- solicitarea în scris a sprijinului din partea Poliției în vederea identificării minorului dispărut, de către managerul de caz și efectuarea revenirilor scrise către Poliție, în cazul în care acesta nu apare la scurt timp.

În cazul în care minorul este identificat de către Poliție sau revine voluntar în cadrul unității rezidențiale de tip familial/centru, acesta este inclus în cadrul programelor de consiliere și terapie psihologică în vederea în identificării motivelor care au condus la acest tip de comportament și conștientizării consecințelor care apar în urma unui astfel de comportament.

4. Care au fost măsurile luate în sprijinul minorei în urma fiecăreia dintre cele patru sarcini? (de exemplu - transferul în alt centru)

R: Toate cele 4 sarcini au apărut în perioadele în care aceasta părăsise fără permisiune centrul/unitatea rezidențială. În momentul în care minora era adusă de către reprezentanții Poliției și reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 constatau starea ei de graviditate, aceasta era preluată în cadrul unui centru maternal din subordinea instituției, centru care este specializat în asigurarea asistenței și îngrijirii specifice mamelor și copiilor acestora. În cadrul acestui centru există personal medical specializat, autorizat să ofere îngrijire medicală precum și personal pentru îngrijire și supraveghere permanentă.

În perioada în care aceasta era găzduită în cadrul centrului maternal, personalul cabinetului medical însoțea minora în vederea monitorizării sarcinilor de către medici ginecologici din cadrul Spitalului Clinic "Dr. Ion Cantacuzino", care o aveau în evidență. Totodată, minora beneficia de educație sanitară oferită de către specialiștii din cadrul cabinetului medical din cadrul centrului maternal.

La împlinirea vârstei de 18 ani, minora a solicitat părăsirea sistemului de protecție al

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

copilului, fiind însărcinată cu cel de-al patrulea copil. În urma analizării dosarului de către reprezentanții Comisiei pentru Protecția Copilului Sector 2, acestea nu i s-a acceptat încetarea măsurii pentru ca echipa centrului maternal să se asigure că urmărește bunul mers al sarcinii tinerei. Minora a dus sarcina la termen, născând cu făt viu, sănătos, aceasta fiind deja adult la momentul nașterii. După naștere, tânăra a solicitat încetarea măsurii de protecție, cererea fiindu-i aprobată.

De fiecare dată când minora era identificată de către reprezentanții Poliției, era consiliată de către psihologul din cadrul unui centru maternal, în vederea aflării motivului pentru care aceasta preferă să petreacă timpul în afara sistemului de protecție, expunerii pericolelor la care se expune dacă lipsește fără permisiune, riscurile unei vieți sexuale promiscue, cu parteneri multipli. De asemenea, aceasta era consiliată de către toți membrii echipei multidisciplinare în vederea convingerii acesteia să participe la activitățile educaționale și recreative organizate de către D.G.A.S.P.C. Sector 2 și de a respecta Regulamentul de Ordine Interioară a unității rezidențiale de tip familial.

5. Ce propuneri legislative pentru îmbunătățirea activității DGASPC, concrete, ar trebui să fie promovate pentru prevenirea situațiilor similare celor două cazuri discutate în ședința Comisiei de anchetă din 18 octombrie 2022?

R: În vederea rezolvării problemelor de ordin emoțional ale copiilor care au suferit traume de abandon sau abuz, este nevoie de intervenție terapeutică, susținută de către o echipă de specialiști cu experiență, din cadrul Agenția Națională Antidrog, Serviciul de Analiză și Prevenire a Criminalității din cadrul Poliției Capitalei, care pot menține procesul terapeutic pentru o perioadă lungă de timp, ajustând metodele de terapie la nivelul de înțelegere a fiecărui copil.

Dezvoltarea, la nivelul Municipiului București, a cel puțin unui centru de recuperare și reabilitare pentru copii cu adicții, pentru a asigura o intervenție specializată și apoi să fie preluați de către D.G.A.S.P.C.-uri.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- 6. Câte plângeri penale au fost înaintate de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului București - Sector 2 organelor abilitate începând cu 2010 ca urmare a faptului că unele minore au rămas însărcinate respectiv au pierdut/întrerupt sarcina?**

R: Ca urmare a faptului că unele minore, beneficiare de măsură de protecție specială plasament în cadrul D.G.A.S.P.C. Sector 2 au rămas însărcinate, ținând cont de prevederile legale din cadrul Art. 220 din Codul Penal, echipa multidisciplinară a făcut sesizări către organele abilitate de poliție, în cazul fiecărei minore însărcinate, pentru efectuarea tuturor demersurilor legale care se impun, în vederea respectării interesului superior al copilului.

- 7. Câte minore au născut sau au fost însărcinate și au pierdut/ întrerupt sarcina din anul 2010 până în prezent și ce soluții s-au găsit pentru întâmpinarea situațiilor de acest fel?**

R: În perioada 2010 - 2022, în cadrul D.G.A.S.P.C. Sector 2 au beneficiat de măsură de protecție specială plasament un număr de 5505 copii dintre care 15 minore care au fost rămas însărcinate și au născut.

- 8. Care sunt propunerile Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului București - Sector 2 în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de viață și a siguranței copiilor în centrele în care locuiesc?**

R: Urmare intrării în vigoare a prevederilor Legii 191/2022 pentru modificarea și completarea Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, condițiile de viață ale copiilor din centrele rezidențiale urmează a fi îmbunătățite, având în vedere descentralizarea vechilor structuri de tip rezidențial și micșorarea numărului maxim de beneficiari care pot fi acomodați în prezent doar în case de tip familial și apartamente, ceea ce conduce la o mai bună integrare socială și educațională a acestora.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Din răspunsurile și documentația primită din partea DGASPC S2, Comisia constată că există o subraportare a cazurilor de abuz săvârșite împotriva minorelor. Astfel, la întrebarea 6 nu s-a răspuns cu un număr exact al sesizărilor înaintate organelor de poliție deși la punctul 7 DGASPC S2 recunoaște că începând cu 2010 a avut cel puțin 15 minore victime ale abuzurilor sexuale care au rămas însărcinate și/sau au pierdut/întrerupt sarcinile.

Deși DGASPC S2 susține că a luat toate măsurile necesare, Comisia constată că aceste măsuri nu au avut efectele dorite având în vedere sarcinile repetate în cazul unor minore. De aceea considerăm că măsurile aplicabile în astfel de cazuri trebuie revizuite. Acestea sunt detaliate în prezentul raport.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CAPITOLUL IV – Stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile

Ca urmare a dezbaterilor din Comisia de anchetă alături de reprezentanții instituțiilor publice din domeniu, a reprezentanților societății civile, a vizitelor efectuate de membrii senatori în centrele rezidențiale din subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, precum și a corespondenței purtate cu acestea au fost formulate *Recomandări* în vederea îndeplinirii obiectivelor comisiei de anchetă:

- Implicarea autorităților locale în monitorizarea implementării planurilor de servicii;
- Înființarea la nivel național de structuri destinate copilului cu tulburări de comportament/ delincvent, cu intervenții specializate, adaptate;
- Asigurarea formării/perfecționării permanente a tuturor categoriilor de personal implicate în protecția copilului și promovarea drepturilor copilului punând-se accent pe respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al acestuia;
- Modificarea standardelor de protecție prin creșterea numărului de personal de educație ar contribui la eficientizarea intervențiilor educative și acompanierea copiilor. În prezent, conform *Ordinului nr. 25/2019 din 3 ianuarie 2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială*, normarea personalului se realizează având în vedere raportul optim adulți/copii recomandat: 1 adult la 12 copii pentru categoria de vârstă 7-12 ani, respectiv peste 13 ani. Această măsură se impune și cu privire la numărul psihologilor alocat pentru fiecare centru;
- Ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul de maturitate, egalitate de șanse și nediscriminare;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Sancționarea apărătorilor din oficiu care tergiversează audierea minorilor peste un termen rezonabil, având în vedere că minorii și pierd răbdarea, devenind agitați, iar probele sunt astfel viciate;
- Elaborarea unor norme de aplicare a art. 102 din Legea nr. 272/2004 (r) privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.⁹ (corelare cu Codul muncii și Codul administrativ în ceea ce privește modificarea unilaterală de către angajator a locului de muncă în cazul existenței unui presupus abuz);
- Colaborarea cu autoritățile locale/ alte instituții publice/ONG-uri din zona de proveniență a copilului în vederea îmbunătățirii situației socio-familiale pentru reintegrarea copilului în familie;
- Accesul la formarea continuă a personalului din domeniul asistenței sociale (pe tip de abuz, metode și tehnici de intervenție pentru copiii cu tulburări de comportament cursuri de nutriție, gastronomie, managementul conflictelor etc.);
- Efectuarea unor schimburi de experiență între centrele din țară, exemple de bune practici;
- Actualizarea permanentă a standardelor de cost/beneficiar, în conformitate cu contextul socio-economic, precum și corelarea legislației cu standardele minime de calitate, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și legea achizițiilor publice;
- Finanțarea de la bugetul de stat, în acord cu prevederile legale, în timp real;
- Implicarea autorităților locale/altor instituții publice/ONG-uri în activitățile desfășurate de către D.G.A.S.P.C, astfel încât copiii instituționalizați/cu dizabilități să fie acceptați/integrați la un nivel mai bun în comunitate;

⁹ Art. 102. -

În cazul în care abuzul, neglijarea, exploatarea și orice formă de violență asupra copilului a fost săvârșită de către persoane care, în baza unui raport juridic de muncă sau de altă natură, asigurau protecția, creșterea, îngrijirea sau educația copilului, angajatorii au obligația să sesizeze de îndată organele de urmărire penală și să dispună îndepărtarea persoanei respective de copiii aflați în grija sa.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Derularea de acțiuni comune cu școala, cu voluntarii;
- Efectuarea de cursuri de perfecționare pe specialitate, în vederea îmbunătățirii calității activității desfășurate în unitate;
- Reglementarea serviciilor de consiliere psihologică periodice pentru personalul care are în atribuții protecția și promovarea drepturilor copilului;
- Accesul la servicii specializate în cazul beneficiarilor care manifestă comportamente deviate;
- Diversificarea la nivel național/județean a serviciilor specializate pentru copiii/tinerii cu adicții și accesul acestora pe perioadă determinată pentru recuperarea și prevenirea recăderilor;
- Asigurarea stabilității personalului (fără delegări) în vederea asigurării continuității în activitățile desfășurate alături de copii;
- Creșterea numărului de psihologi per beneficiar;
- Specificarea concretă a aplicării măsurii de plasament în mod individualizat în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte în momentul dispunerii măsurii pentru copilul care a săvârșit fapte penale, dar nu răspunde pentru ele, aflat în plasament într-un serviciu de tip rezidențial;
- Identificarea de măsuri de responsabilizare a copiilor/elevilor privind frecvența școlară și de respectarea a unor obligații;
- Facilitarea și susținerea de către autoritățile locale publice sau private a tinerilor care doresc să părăsească sistemul de protecție în vederea obținerii unor locuințe sociale;
- Afișarea documentelor obligatorii la intrarea în unitățile de cazare a copilului creează disconfort pentru beneficiari;
- Acordarea unui sprijin adecvat familiilor pentru a întâmpina dificultățile financiare, materiale, pentru a împiedica separarea unui copil de îngrijirea părintească sau reintegrarea în familie;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Modificarea *Ordinului nr.25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială* cu privire la standardele minime de organizare în centrele rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi. Aceste standarde sunt stabilite pentru centre de plasament și nu pentru case de tip familial, motiv pentru care apar unele probleme care nu pot fi soluționate, având în vedere structurile diferite ale celor două tipuri de servicii;
 - Monitorizarea copiilor cu măsură de protecție specială pe o perioadă mai mare de 3 luni, nu se justifică un termen atât de scurt raportat la situația familială;
 - Responsabilizarea familiilor naturale;
 - Reglementarea mai clară a procedurilor penale în care sunt implicați minori (făptuitori sau victime), reglementarea obligativității angajării/contractării de psihologi de către Poliție, Parchete, instanțe;
 - Armonizarea legislației în privința emiterii unor autorizații (ex. legea achizițiilor, achiziționarea vestimentației pentru copii prin achiziție publică conduce la un disconfort pentru aceștia);
 - Standardizarea modului de lucru la nivel național, inclusiv pentru centrele de servicii sociale organizate de ONG-uri;
 - Reglementarea relației dintre centre și ONG-uri;
 - Reglementarea unor proceduri de lucru unitare la nivel național;
 - Digitalizare și informatizare, baze de date comune interinstituționale, dezvoltare website;
 - Finanțarea și dezvoltarea serviciilor de prevenție;
 - Implicarea SPAS-urilor din cadrul primăriilor pentru susținerea/reabilitarea familiilor din care provin copii;
 - Realizarea unor ghiduri de intervenție/metodologii de lucru/formulare standardizate în cazurile de abuz, neglijare etc. în care sunt implicați copiii cu/fără dizabilități;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Implementarea unor criterii concrete pentru acces la conturile de atualocație în funcție de evoluția copilului și comportamentul acestuia;
- Stabilirea unor politici de educație sexuală și identitate de gen;
- Promovarea liniei telefonice nr. 119;
- Existența unei linii bugetare separate pentru decontarea cheltuielilor de hrană pentru studenți;
- Înființarea unor centre care să ofere servicii specifice pentru beneficiarii dependenți de substanțe psiho-active (altele decât centrele medicale/spitale care oferă aceste servicii);

Propuneri din partea copiilor

Având în vedere preocuparea Comisiei de anchetă pentru bunăstarea copiilor din centrele rezidențiale, prezentul raport cuprinde și o selecție din propunerile acestora cu privire la aspectele pe care aceștia își doresc să fie îmbunătățite:

- ieșiri mai frecvente în comunitate, ca urmare a încetării pandemiei;
- Reluarea activităților cultural-artistice și participarea la diverse evenimente organizate în comunitate;
- Să beneficieze de mai multe tabere, activități sportive, excursii etc.;
- Diversificarea articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte, diferite de la copil la copil, precum și articole de igienă personală calitative;
- Achiziționarea de echipamente și articole sportive (mingi de fotbal, palete de tenis, mingi de tenis etc.), precum și abonamente la sala de fitness;
- Să beneficieze de o sumă mai mare de bani de buzunar;
- Organizarea unor activități specifice vârstei și abilităților de care dispun copiii (sportive, muzicale, desen, creație, dans etc.);
- Meniul și programul de masă trebuie să fie stabilite în funcție de nevoile, vârsta și preferințele copiilor;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Spațiul în care este servită masa să fie în aceeași clădire în care locuiesc copiii;
- Renovarea clădirilor în care locuiesc copiii;
- Prelungirea măsurii de protecție specială în cazul în care beneficiarul dorește să se transfere de la învățământul profesional la învățământul liceal;
- Ascultarea și respectarea propunerilor fiecărui beneficiar;
- Modificarea perioadei de învoire pe biletele de voie în funcție de vârstă (4 ore pentru copiii cu vârsta de peste 14 ani este insuficient);
- Program mai mare de vizitare a părinților/apartinători;
- Modernizarea spațiilor de locuit, amenajarea unor spații de joacă;
- Identificarea de soluții pentru prevenirea abuzurilor;
- Consiliere vocațională;
- Cursuri pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă (cursuri de gătit, de gestionare a resurselor financiare etc.).

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Realizarea obiectivelor Comisiei de anchetă

Copiii beneficiari ai sistemului de protecție specială au nevoie de sprijin specializat prin programe de consiliere psihologică, de educație pentru viață, educație sexuală, dar și de legi care să sprijine activitatea DGASPC-urilor, precum și a angajaților acestora. Inițiativele legislative care au rezultat din activitatea Comisiei de anchetă, precum și Ghidul privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale IRDO sunt primii pași făcuți în acest sens.

Astfel, din dezbaterile Comisiei de anchetă s-au decantat câteva idei care s-au materializat în trei propuneri legislative¹⁰:

1. **Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului - L399/2022** – propunerea legislativă vizează modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât, în ultimul an în care se află în sistemul de protecție specială, tinerii să fie sprijiniți în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare, prin direcțiile generale de asistență socială și protecție a copilului, iar la ieșirea din sistemul de protecție specială, cu acordul lor, să fie monitorizați pe o perioadă de 2 ani și să beneficieze de o indemnizație care se acordă o singură dată, al cărei cuantum reprezintă de trei ori valoarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată.

Intervențiile legislative propuse în această inițiativă legislativă au fost cuprinse și într-o inițiativă a Guvernului (L318/2019), devenită ulterior Legea nr.191/2022.

¹⁰ A se vedea și <https://newsteam.ro/politica/ultima-ora-senatorii-modifica-codul-de-procedura-penala-apar-doua-legi-noi>

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- 2. Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală - L400/2022** – această propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, în sensul asigurării unui cadru de audiere sigur pentru copil, persoană vătămată sau martor, fără a se aduce vreo atingere integrității psiho-emoționale a acestuia și pentru a evita o posibilă retraumatizare a sa. Modificarea propusă prin această inițiativă legislativă reprezintă o măsură specială de protejare a martorului minor prin înlocuirea reprezentantului instituției cu un psiholog care va oferi consiliere de specialitate pe toată durata procedurii judiciare.

Prevenirea și combaterea fenomenului de abuzuri îndreptate împotriva copilului implică un mecanism complex. În cazul fiecărui copil, victimă a abuzului de orice fel, este nevoie de coordonare a acțiunilor actorilor din patru domenii cheie – protecția copilului, sănătate, justiție și educație. Cu atât mai mult în situația copiilor din instituțiile de ocrotire socială, lipsiți de sprijinul membrilor familiei biologice. Ei sunt deosebit de vulnerabili în fața actelor potențiale de abuz, neglijare, exploatare din partea unor adulți, a personalului angajat în instituția respectivă sau a altor copii¹¹.

Toți copiii trebuie protejați de lege. E dreptul lor. Și este cu atât mai adevărat când vine vorba de copilul parte vătămată/martor. În astfel de cazuri, riscul de a provoca minorului o traumă și mai puternică crește exponențial. Și doar după perioade îndelungate de terapie, traumele de acest tip pot fi depășite. De aceea, este necesar ca legea să asigure că procesul din instanță nu înseamnă o retraumatizare a copilului.

¹¹ Proiectul SASCA: Raport pentru România, Atitudinea specialiștilor față de violența împotriva copiilor aflați în îngrijire instituțională. Analiza rezultatelor chestionarului on-line, completat de specialiștii din sistemul de protecție a copilului, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca (2017)

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Modificarea propusă prin această inițiativă legislativă reprezintă o măsură specială de protejare a minorului victimă/martor. Înlocuirea reprezentantului instituției cu un psiholog ajută ca acesta să nu mai poate fi supus vreunei influențe din partea persoanelor în anturajul cărora se afla anterior.

Propunerea legislativă a fost adoptată de ambele Camere ale Parlamentului și a devenit Legea nr.51/2023 publicată în Monitorul Oficial nr. 186/06/03/2023.

3. **Propunere legislativă pentru modificarea Legii 272 din 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului - L736/2022** – propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, în sensul înlocuirii sintagmei „învățământ la zi” cu „formă de învățământ prevăzută de lege”, cu scopul de a încuraja tinerii din sistemul de protecție socială să urmeze orice formă de învățământ, în vederea obținerii unei calificări profesionale și a integrării pe piața muncii.

Propunerea legislativă a fost adoptată de Senat și a fost transmisă Camerei Deputaților pentru a fi dezbătută în calitate de Cameră decizională.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Ghid¹² privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale – Editura IRDO, 2022

În cadrul dezbaterilor din cadrul Comisiei de anchetă la care a participat și domnul Adrian Bulgaru, directorul executiv al Institutului Român pentru Drepturile Omului, a reieșit necesitatea întocmirii unui document care să cuprindă informații utile pentru prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor, cu precădere din centrele rezidențiale. Scopul institutului este de a asigura o mai bună cunoaștere de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicii drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în alte țări, îndeosebi în țările participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.¹³

Astfel, în urma colaborării dintre membrii Comisiei de anchetă, IRDO și Consiliul Tinerilor Instituționalizați, în coordonarea doamnei senator Lucica Dina Muntean, președinta Comisiei de anchetă, a fost elaborat *Ghidul privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale*, care se adresează atât copiilor și tinerilor din centre, având un limbaj cât mai accesibil nivelului lor de înțelegere, cât și persoanelor care au în îngrijire copii sau care lucrează în sistemul de protecție specială.

Ghidul își propune o abordare bazată pe drepturile omului și ale copilului, care vizează, pe de o parte, dezvoltarea capacității copiilor, ca titulari de drepturi, pentru ca aceștia să-și revendice și să-și exercite drepturile, iar pe de altă parte privește dezvoltarea capacității persoanelor responsabile care au o obligație față de acești copii, persoane care trebuie să-și îndeplinească obligațiile prin respectarea, protejarea și aplicarea tuturor

¹² Ghidul privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale – Editura IRDO, 2022, este prevăzut în Anexa 3 la prezentul Raport.

¹³ Conform Legii nr.9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 24 din 30 ianuarie 1991.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

drepturilor copiilor, așa cum sunt acestea prevăzute în Convenția ONU privind drepturile copilului și în protocoalele sale.

Sunt enumerate și explicate cele șapte principii care guvernează drepturile copilului: demnitate, interdependență și indivizibilitate, interes superior, participare, nediscriminare, transparență și răspundere, viață, supraviețuire și dezvoltare; fiecare principiu fiind însoțit de câte un exemplu.

Ghidul prezintă Schema FAIR (F de la fapte, A de la analiza dreptului în discuție, I de la identificarea responsabilităților comune și R de la revizuirea acțiunilor), care ajută la aplicarea abordării bazate pe drepturile copilului, o schemă care poate fi considerată un exemplu de bune practici și care a fost dezvoltată de Comisia Scoțiană pentru Drepturile Omului. Aceasta reprezintă o analiză de impact când vine vorba de luarea unor decizii, în vederea analizării modului în care se răsfrâng asupra drepturilor copiilor și, eventual, prin care poate fi redus acest impact, dar și atunci când se impune luarea unor decizii, copiii și tinerii să fie implicați și ascultați.

De asemenea, sunt incluse și informații despre modul în care se poate face o sesizare, precum și detalii privind principalele autorități, instituții și organizații care au atribuții în domeniul promovării și protecției drepturilor copilului.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

CAPITOLUL V

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Concluzii

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC) a fost investită de plenul Senatului cu următoarele obiective: identificarea viciilor sistemice care au contribuit la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC, audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri sexuale sau orice abuzuri fizice împotriva minorilor instituționalizați, precum și a celorlalți salariați, identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului și stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile.

În vederea îndeplinirii obiectivelor sus-amintite, Comisia de anchetă:

- s-a întrunit în 28 de ședințe în care au avut loc audieri, precum și dezbateri pe marginea documentelor¹⁴ primite;

- a efectuat vizite în centrele rezidențiale din subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului din aproape toate județele țării și în București;

¹⁴ Documentele sunt prevăzute în Anexa 2 la prezentul Raport.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- a desfășurat un sondaj, prin intermediul unui chestionar transmis tuturor direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, în vederea colectării informațiilor necesare desfășurării anchetei.

Astfel, ca urmare a celor menționate mai sus, Comisia de anchetă a concluzionat¹⁵ următoarele:

- În perioada 2015-2019 au fost înregistrate 55 de dosare penale, în care sunt cuprinse toate formele de abuz asupra copiilor din sistemul de protecție, sexuale, fizice, suspiciuni de trafic etc.
- Pentru primele trimestre ale lui 2021, au fost raportate 137 de abuzuri din care: 47 de abuzuri fizice; 13 cazuri de abuz sexual; alte 13 de abuz emoțional; 56 de cazuri de neglijare; două cazuri de exploatare sexuală.
- În perioada 2020 - 1 aprilie 2022, au fost înregistrate 185 de dosare penale care privesc abuzuri asupra minorilor din sistemul de protecție. Acestea sunt, în marea lor majoritate, înregistrate în județele Iași – 27, Giurgiu – 15, Vaslui – 14, Argeș – 13, București – 12 și Vrancea – 10.
- În anul 2020 au fost înregistrate 62 de astfel de dosare, în 2021 – 102, iar în 2022, în primul trimestru, 21. Din cele 185 de dosare penale înregistrate, în 80 au fost finalizate cercetările, respectiv 43,2%.
- În ceea ce privește categoria de fapte penale comise și infracțiunile săvârșite în aceste dosare penale, 62 de dosare penale, reprezentând 33% din total, privesc infracțiuni de act sexual cu un minor, 36 de dosare penale (19%) – loviri sau alte violențe, 30 de dosare penale, respectiv 16% – viol, 15 dosare (8%) – purtare abuzivă, 12 dosare (6%) – agresiune sexuală.
- În ceea ce privește autorii acestor infracțiuni, în 36 de cazuri, reprezentând 19%, aceștia au fost angajați ai centrelor din subordinea direcțiilor generale. Dintre aceste cazuri, cele mai multe privesc: fapte de purtare abuzivă – 15, agresiune

¹⁵ Datele prezentate în raport vizează perioada desfășurării activității Comisiei de anchetă.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

sexuală – 4, rele tratamente aplicate minorului – 4, viol – 4 și act sexual cu minori – 3.

- În 36 de cazuri, 19% au fost persoane instituționalizate în centre, respectiv majoritatea acestora fiind minori și dintre aceste cazuri, cele mai multe privesc fapte de loviri și alte violențe – 17, viol – 7 și act sexual cu minor – 6, iar în 74 de cazuri, reprezentând 40%, au fost persoane care nu au legătură cu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Copilului, respectiv au fost fapte săvârșite împotriva minorilor, poate în exterior sau în momentul în care aceștia au părăsit voluntar aceste centre.
- În ceea ce privește situația faptelor penale din sfera criminalității organizate, care privesc beneficiarii serviciilor de tip rezidențial, aflate în subordinea DGASPC-urilor, în perioada 2020 până în prezent, au fost înregistrate 39 de dosare penale privind traficul de persoane, în care au fost cercetate 67 de persoane pentru săvârșirea de infracțiuni din sfera traficului de persoane, fiind identificate 68 de victime, aflate în grija serviciilor de tip rezidențial din subordinea acestor direcții, dintre care nouă victime erau majore. La aceste genuri de infracțiuni trafic de persoane, majoritatea trafic de minori, niciun autor nu făcea parte din personalul direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, iar șase dintre autori au fost în astfel de centre ca persoane beneficiare. Pe ani, situația se prezintă astfel: 2020 – 20 de dosare penale, 2021 – 15 și în primul trimestru al anului 2022 – 4 dosare, până în prezent. Din totalul de 39 de dosare penale, în prezent, se mai desfășoară cercetări în 16 dintre acestea, restul de 23 fiind soluționate: 16 – prin emiterea rechizitoriilor, 2 – prin acord de recunoaștere a vinovăției și 7 – prin clasare. Peste 95% din aceste cazuri au avut în vedere exploatarea sexuală a victimelor, principala metodă și mod de operare fiind Loverboy.
- O altă faptă cu autori din sfera angajaților din direcțiile generale de asistență socială și protecție a copilului, dar și minori instituționalizați este pornografia infantilă. Cel mai des mod de operare în astfel de cazuri de pornografie infantilă este reprezentat de așa-numita autoproducere, respectiv producerea de materiale

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

pornografice chiar de către minorii care apar în materialele respective, stocarea, transmiterea acestora prin sisteme informatice, faptele fiind, de regulă, săvârșite de către persoane cu vârsta mai mare de 13 ani. Minorii respectivi realizează fotografii sau înregistrări video-audio în care fie apar singuri în ipostaze pornografice, fie înregistrează relații sexuale cu alte persoane, după care stochează materialele respective în sisteme informatice, iar în unele cazuri procedează la transmiterea acestora pe internet, iar persoanele care intră în posesia lor sunt cercetate pentru deținerea de astfel de materiale pentru săvârșirea infracțiunii de pornografie infantilă.

- Un alt mod de operare este reprezentat de racolarea minorilor din centrele de tip rezidențial în vederea săvârșirii unor abuzuri sexuale și producerea de materiale cu minori.
- În decurs de 2 ani, au fost soluționate 157 de cauze, atât în materia infracțiunilor sexuale din toate cele reglementate în secțiunea de la art.218 la 222, dar și infracțiuni contra libertății persoanei, art.212 - 216, de asemenea, rele tratamente aplicate minorului, precum și infracțiunea de purtare abuzivă. Din 157 de cauze, 49 au fost soluționate cu rechizitoriu, 3 au fost soluționate prin acord de recunoaștere a vinovăției, iar 100 de cauze fiind soluționate prin clasare.
- O parte din dosarele înregistrate vizează copii din sistem, dar abuzurile s-au desfășurat în afara centrelor, copilul a intrat în sistem fiind victimă a abuzului sexual în familie, în comunitate sau în timpul plecărilor voluntare.
- Abuzuri frecvente se întâlnesc și între beneficiarii din centrele rezidențiale.
- Nu există date coerente cu privire la numărul de copii abuzați. Fiecare instituție cu atribuții în domeniu raportează diferit aceste date.
- Lipsa intervenției multidisciplinare în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, prin care să se identifice în mod clar rolul și atribuțiile fiecărui profesionist.
- Lipsa personalului, în general, dar mai ales a celui specializat – asistenți sociali, psihologi, psihologi pediatri.

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Existența cazurilor de conflict de interese (directorul DGASPC – manager dar și reprezentantul legal al copilului; grad de rudenie între angajații din sistem și psihologii și psihiatrii care acordă consiliere copiilor).
- Zona cea mai nevrologică o reprezintă zona de asistență maternală, unde se află cel mai mare număr de copii și capacitatea instituțională a direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copiilor de a face verificări este redusă.
- Copii aflați în sistemul de protecție socială care au săvârșit infracțiuni sunt plasați în arest la domiciliu (în centrul rezidențial, împreună cu ceilalți copii, care nu au probleme cu legea).
- Protecția personalului care este angajat; din cauza numărului mic de personal, copii rămân singuri când este o urgență care implică părăsirea apartamentului/casei familiale; se pot întâmpla accidente nefericite (copii care să fugă) sau "înscenări" (un bărbat- educator trăiește cu 12 fete instituționalizate, unele cu istoric de prostituție, vagabondaj).
- Nu există proceduri de intervenție în caz de violență între beneficiarii centrelor.
- Angajarea personalului fără îndeplinirea unor criterii minime pentru a lucra cu beneficiarii din centrele rezidențiale;
- Exodul copiilor din sistemul de asistență maternală către sistemul rezidențial;
- Lipsa pârghiilor legale de a trage la răspundere cu celeritate pe cei vinovați de provocarea unor incidente; se folosesc deseori de vicii de procedură pentru a avea câștig de cauză în instanță;
- Peste 80% dintre copii provin din familii care i-au abuzat sau neglijat, ceea ce presupune prevenție și implicarea mai activă a comunităților care să intervină sau sesizeze autoritățile când află de abuz.
- Universitățile pregătesc prea puțini psihologi și psihiatri pentru copii; la Iași, există un singur psihiatru de copii care deservește și județul Vaslui; drept urmare, copiii cu nevoi de îngrijire psihiatrică sunt trimiși înapoi la Direcții (unde nu există specialiști pentru patologia psihiatrică, doar psihologi).

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Colaborarea cu celelalte instituții, aparent foarte bună în Direcțiile vizitate, poate fi și o formă de acoperire și pasare a responsabilității, în unele cazuri.
- Disfuncții care arată lipsa de pregătire psihopedagogică și de cunoaștere a legii se întâlnesc la personalul medical, polițiști, procurori, judecători și, mai ales, la profesori, în școlile unde învață copiii care ajung în sistemul de protecție.

Recomandări¹⁶

Traumele din copilărie, incluzând abuzul de orice fel, violența fizică, sexuală și emoțională au efecte puternice și de lungă durată în ceea ce privește funcționarea creierului, sănătatea mintală, comportamentele cu risc pentru sănătate, sarcini nedorite, bolile netransmisibile, bolile infecțioase, bolile cu transmitere sexuală și abilitățile sociale. Costurile¹⁷ economice directe și indirecte ale acestor efecte sunt substanțiale, violența împotriva copiilor subminând atât potențialul indivizilor, cât și potențialul comunităților. Instituțiile implicate în îngrijirea copiilor ar trebui să se îndrepte cu preponderență către prevenția abuzurilor.

Astfel, pe baza informațiilor cuprinse în acest raport, ca urmare a audierilor și documentelor analizate, Comisia de anchetă recomandă Guvernului României următoarele măsuri:

- Revizuirea sistemului actual de monitorizare a situațiilor de violență și includerea cadrelor didactice și personalului medico-sanitar (medicul de familie, pediaterul,

¹⁶ Recomandările au fost formulate ca urmare a dezbaterilor din Comisia de anchetă alături de reprezentanții instituțiilor publice din domeniu, a reprezentanților societății civile, a vizitelor efectuate de membrii senatori în centrele rezidențiale din subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, precum și a documentelor prevăzute în anexa nr. 2 la prezentul Raport.

¹⁷ Studiu privind incidența violenței asupra copiilor – Salvați Copiii, decembrie 2021, pag. 77

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

asistentul medical) în procesul de monitorizare a situațiilor de abuz, neglijare și exploatare;

- Acoperirea nevoilor de asistenți sociali profesioniști, psihologi și psihologi pediatri în toate centrele direcțiilor sociale de asistență socială și protecție a copiilor;
- Intensificarea verificării periodice a zonei de asistență maternală;
- Întărirea capacității sistemului public de a identifica, raporta și aborda într-o manieră transversală cazurile de violență, abuz și neglijare, precum și de exploatare și abuz sexual împotriva copiilor;
- Crearea unei baze de date la nivel național care să conțină informații centralizate privind abuzul și neglijarea copiilor, estimarea impactului asupra sănătății publice și costul economic implicat;
- Elaborarea unor programe de formare continuă în vederea recunoașterii timpurii și raportării adecvate a cazurilor de abuz și neglijare asupra copiilor;
- Elaborarea de programe și campanii de conștientizare prin care să promoveze forme pozitive, non-violente și participative de creștere și disciplinare a copilului;
- Dezvoltarea unor programe de conștientizare referitoare la normele și convingerile sociale legate de violența împotriva copiilor, adresate profesioniștilor care lucrează cu copiii, dar și publicului general, cu privire la diferitele tipuri de violență și abuz care îi afectează pe copii;
- Alocarea de resurse umane și financiare suficiente pentru funcționarea mecanismelor instituite în vederea identificării, raportării, prevenirii și monitorizării cazurilor de violență și abuz din orice mediu, inclusiv pentru copiii aflați în custodia poliției, detenție, la școală sau acasă;
- Alocarea de resurse financiare suficiente pentru asigurarea nevoilor de bază pentru copiii aflați în sistemul de protecție;
- Consolidarea programelor de identificare timpurie, recuperare și reintegrare a copiilor victime;
- Furnizarea instruirii sistematice profesioniștilor care lucrează cu copiii;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Luarea măsurilor care se impun la nivel național în vederea conștientizării, prevenirii și intervenției în cazurile de violență și bullying;
- Reglementarea eventualelor conflicte de interese (directorul DGASPC – manager dar și reprezentantul legal al copilului; grad de rudenie între angajații din sistem și psihologii și psihiatrii care acordă consiliere copiilor).
- Evaluarea psihologică periodică a personalului angajat în centrele DGASPC;
- Instalarea sistemelor de supraveghere în centrele rezidențiale, cu respectarea dreptului la intimitate, pentru împiedicarea desfășurării abuzurilor de orice fel sau pentru a ajuta la desfășurarea anchetelor;
- Evaluarea sistemului de asistență maternală în vederea stabilirii nevoilor de îmbunătățire;
- Elaborarea unor programe care să asigure pregătirea copiilor din centrele rezidențiale pentru o viață independentă – implicarea acestora în activități de voluntariat, dezvoltarea unor abilități de comunicare, etc;
- Asigurarea continuității personalului care interacționează cu copiii, o măsură care asigură șanse mai mari de adaptare a copiilor la schimbările din viața lor;
- Creșterea nivelului de informare a copiilor din centrele rezidențiale și a celor aflați în asistență maternală cu privire la serviciul TELEFONUL COPILULUI;
- Obligativitatea DGASPC-urilor de a formula plângeri/sesizări la organele de cercetare penală ori de câte ori există suspiciunea unor abuzuri sexuale;
- O implicare mai activă a specialiștilor din cadrul Serviciului de Management de Caz pentru Copiii din Sistemul Rezidențial pentru a monitoriza situația copiilor; acoperirea necesarului de manageri de caz cu personal specializat, conform prevederilor legale (care stabilesc norma de 30 de copii pe manager de caz; în realitate, sunt 50, 60, sau chiar mai mult);
- Sesiuni de consiliere psiho-sociale, în urma cărora se poate afla eventualele situații de abuz, neglijență la care ar fi supuși copiii din sistemul rezidențial;

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Pentru o mai bună monitorizare a rezidenților, se impune modificarea raportului de angajat/copil, de la ½, cât este în prezent, la 1/1, cum este în cazul serviciilor rezidențiale pentru copilul cu dizabilități;

Nu în ultimul rând, membrii Comisiei de anchetă subliniază faptul că una din recomandările cele mai importante către persoanele responsabile de copiii din centrele rezidențiale se referă la crearea unor relații sănătoase, bazate pe respect, sprijin și empatie între angajați și beneficiari. Numai în acest fel, copiii vor avea o atitudine deschisă și vor dezvolta suficientă încredere, astfel încât să aibă curajul de a se adresa celor responsabili cu îngrijirea și educarea lor pentru traumele, problemele sau anxietățile lor și pentru a primi informațiile necesare dezvoltării armonioase.

Raportul Comisiei de anchetă a fost adoptat cu unanimitate/majoritate de voturi de către membrii prezenți la ședința din data de 13 martie 2023

Lucica Dina MUNTEAN
Președinte

Cosmin-Marian POTERAȘ
Secretar

Lucica Dina MUNTEAN
Președinte

Laura-Mihaela MOAGHER
Vicepreședinte

Cosmin-Marian POTERAȘ
Secretar

Monica-Cristina ANISIE
Membru

Rodica BOANCĂ
Membru

Gheorghe Adrian CĂTANĂ
Membru

Gabriela CREȚU
Membru

Anca Dana DRAGU
Membru

Laura GEORGESCU
Membru

LÁSZLÓ Attila
Membru

Alina-Ștefania GORGHIU
Membru

Cristian-Augustin NICULESCU / TĂGĂRLAȘ
Membru

Liliana SBÎRNEA
Membru

Elena-Simona SPĂTĂRU
Membru

Marius-Gheorghe TOANCHINĂ
Membru

Lucica Dina MUNTEAN
Președinte

Laura-Mihaela MOAGHER
Vicepreședinte

Cosmin-Marian POTERAȘ
Secretar

Monica-Cristina ANISIE
Membru

Rodica BOANCĂ
Membru

Gheorghe Adrian CĂTANĂ
Membru

Gabriela CREȚU
Membru

Anca Dana DRAGU
Membru

Laura GEORGESCU
Membru

LÁSZLÓ Attila
Membru

Alina-Ștefania GORGHIU
Membru

Cristian-Augustin NICULESCU-ȚĂGĂRLAȘ
Membru

Liliana SBÎRNEA
Membru

Elena-Simona SPĂTARU
Membru

Marius-Gheorghe TOANCHINĂ
Membru

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Lucica Dina MUNTEAN
Președinte

Laura-Mihaela MOAGHER
Vicepreședinte

Cosmin-Marian POTERAȘ
Secretar

Monica-Cristina ANISIE
Membru

Rodica BOANCĂ
Membru

Gheorghe Adrian CĂTANĂ
Membru

Gabriela CREȚU
Membru

Anca Dana DRAGU
Membru

Laura GEORGESCU
Membru

LÁSZLÓ Attila
Membru

Alina-Ștefania GORGHIU
Membru

Cristian-Augustin NICULESCU-ȚĂGĂRLAȘ
Membru

Liliana SBÎRNEA
Membru

Elena-Simona SPĂȚARU
Membru

Marius-Gheorghe TOANCHINĂ
Membru

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

ANEXE

CHESTIONAR

1. Identificarea viciilor sistemice care au condus la forme de abuz asupra minorilor:

a) Analiza situației copiilor supuși formelor de abuz:

Nr. crt.	
1.	<i>Numărul de copii aflați în centru cu specificarea situației acestora</i> (orfani de unul sau ambii părinți, părinți instituționalizați, părinți minori, părinți dependenți de alcool, substanțe, părinți aflați în detenție, centre de psihiatrie, dezintoxicare, plecați la muncă în străinătate, copii supuși neglijării, abuzurilor, violenței în cadrul familiei, copii/părinți cu dizabilități, copii exploatați, părinți aflați în sărăcie etc.)
2.	<i>Câte abuzuri au fost raportate în perioada 2019 – 2021?</i> (situația totală și pe ani)
3.	<i>Ce tipuri de abuzuri au fost identificate?</i> (situația totală și pe ani)
4.	<i>Ce măsuri au fost dispuse pentru copii în urma abuzurilor (planuri de intervenție)?</i>
5.	<i>Câți copii din centru frecventează școala/grădinița cu regularitate?</i>
6.	<i>Câte cazuri de abandon școlar sunt?</i> (situația totală și pe ani)
7.	<i>Ce tipuri de activități extrașcolare desfășoară?</i>
8.	<i>Câți copii desfășoară activitate lucrativă?</i> (de la ce vârstă, locul de muncă)
9.	<i>Cât timp petrec în centru (permanent, temporar, pe parcursul școlii etc.)?</i>
10.	<i>Cum petrec timpul liber?</i>

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

b) Analiza situației centrelor:

Nr. crt.	
11.	Condiții (Investiții în centre, centru vechi/nou, renovat, dotări, spații pentru recreere, infrastructura IT etc.)
12.	Personal (număr de personal existent pe funcții)
13.	Câți psihologi se ocupă de copii?
14.	Formare profesională
15.	Salarizare
16.	Respectarea atribuțiilor de serviciu
17.	Măsuri dispuse în urma cercetării disciplinare (dacă e cazul)

II. Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea interinstituțională:

Nr. crt.	
18.	Birocrație
19.	Vid legislativ
20.	Legislație confuză/contradictorie
21.	Personal insuficient
22.	Personal necalificat
23.	Transparența – accesul în centrele rezidențiale – regimul vizitelor în centre (efectuarea vizitelor în centrele rezidențiale)

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

III. Stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate:

Nr. crt.	
24.	<i>Programe de educație sexuală</i>
25.	<i>Ce responsabilități au copiii din centre? (o situație pe categorii de vârstă)</i>
26.	<i>Programe de educare pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă/Consiliere vocațională</i>
27.	<i>Monitorizarea persoanelor ieșite din centre (prezentarea monitorizării pe ani și persoane – reintegrarea în familie/viață independentă)</i>
28.	<i>Propuneri din partea copiilor</i>
29.	<i>Propuneri din partea conducerii centrelor</i>
30.	<i>Propuneri din partea personalului angajat în centre</i>

OPIS DOCUMENTE

1. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

- Situație abuz 2020 – 2021
- Stadiu închidere centre de plasament
- Notă de control – Centrul de îngrijire și găzduire „Neghiniță” – Sector 2 București, 2015
- Notă de control – verificări realizate cu privire la serviciile sociale oferite de către DGASPC Sector 2 București, 2016
- Notă de control – realizarea acțiunii de control la centrul de Servicii pentru Copilul cu Handicap, Sector 2 București, 2016
- Notă de control ca urmare a realizării acțiunii de control la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Sector 2 București – Centrul de Primire în Regim de Urgență „Cireșarii”, 2018
- Raport de evaluare întocmit ca urmare a realizării acțiunii de verificare a unor servicii sociale pentru protecția copilului aflat în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Sector 2 București, 2018
- Rapoarte vizite de monitorizare – Centrul de Resurse Juridice: Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap – Spitalul Municipal Sighetu Marmăției – jud. Maramureș, Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap Huși – jud. Vaslui, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică (CRRN) din Răcăciuni – jud. Bacău)
- Studiu - ROMÂNIA - Copiii din sistemul de protecție a copilului –2014 - Banca Mondială împreună cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și UNICEF

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- PROIECTUL SASCA: Raport pentru România - ATITUDINEA SPECIALIȘTILOR FAȚĂ DE VIOLENȚA ÎMPOTRIVA COPIILOR AFLAȚI ÎN ÎNGRIJIRE INSTITUȚIONALĂ - Analiza rezultatelor la chestionarul on-line completat de specialiștii din sistemul de protecție a copilului, UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA, 2017
- Studiu privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție socială din România – raport de cercetare - iunie 2020 – SOS Satele Copiilor
- Studiu privind incidența violenței asupra copiilor – decembrie 2021, Organizația Salvați Copiii

2. Avocatul Poporului

- Abuzuri fizice 2019 - 2021
- Abuzuri sexuale 2019 – 2022

3. Consiliul Tinerilor Instituționalizați

- Raport

4. DGASPC Iași

- Procedura operațională privind identificarea, semnalarea și soluționarea suspiciunilor de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului (în cadrul centrelor de servicii sociale) – PO10-33
- Procedura operațională privind evaluarea și intervenția în cazurile de abuz, neglijare, exploatare prin muncă și trafic de minori (în comunitate) – PO 15-01

5. DGASPC Sector 2 – București

- Corespondența purtată de către DGASPC Sector 2 și Instituția Avocatul Poporului cu privire la situația celor două minore
- Sesizări/plângeri formulate către organele de cercetare ale Poliției Române
- Răspuns solicitare informații

6. Inspectoratul General al Poliției Române

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

- Aspecte privind activitățile desfășurate la nivelul Poliției Române pentru prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale sau oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea D.G.A.S.P.C.
- Studiu privind disparițiile de minori: o viziune tripartită asupra plecărilor voluntare (extras)
- Analiza agresiunilor sexuale cu victime minori (extras)

7. Organizația Salvați Copiii

- Studiu privind incidența violenței asupra copiilor –decembrie 2021

8. Petiții

9. Răspunsurile direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului la sondajul efectuat prin intermediul chestionarului prevăzut în Anexa 1 la prezentul raport

Anexa nr.3

**Ghid privind prevenirea situațiilor de violență asupra copiilor și tinerilor
din centrele rezidențiale – Editura IRDO, 2022**

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

**GHID PRIVIND PREVENIREA
SITUAȚIILOR DE VIOLENȚĂ
ASUPRA COPILOR ȘI TINERILOR
DIN CENTRELE REZIDENȚIALE**

EDITURA I.R.D.O.

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

**GHID PRIVIND PREVENIREA
SITUAȚIILOR DE VIOLENȚĂ
ASUPRA COPIILOR ȘI TINERILOR
DIN CENTRELE REZIDENȚIALE**

București, 2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI
Ghid privind prevenirea situațiilor de violență asupra
copiilor și tinerilor din centrele rezidențiale / Institutul Român
pentru Drepturile Omului. – București : Editura I.R.D.O., 2022
ISBN 978-606-8650-13-5

36

Copyright © 2022
Institutul Român pentru Drepturile Omului
București, Piața C.A. Rosetti, nr. 4
Telefon: +40213114921
e-mail: redactie@irdo.ro
www.irdo.ro

Tipărit la R.A. Monitorul Oficial

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Introducere	8
Cuvinte cheie explicate	10
Secțiunea I – Ce sunt drepturile copilului?	15
Convenția ONU cu privire la drepturile copilului	22
Dreptul de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență.....	23
Interesul superior al copilului	29
Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare	31
Dreptul de a fi ascultat.....	33
Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și drepturile copilului.....	35
Drepturile mele și mediul online	38
Abordarea bazată pe drepturile copilului	44
Analiza prin intermediul schemei FAIR	54
Secțiunea II – Informații pentru copiii și tinerii cu măsură de protecție specială	60
Cum depun o sesizare sau cum semnalez o problemă?	61
Secțiunea III – Informații pentru persoanele care lucrează în domeniul protecției speciale	64

Bibliografie	75
Anexe:	77
1. <i>Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (versiune simplificată pentru copii)</i>	77
2. <i>Definiții operaționale prevăzute de metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie</i>	85
3. <i>Instituții, organisme și organizații cu atribuții în domeniul drepturilor copilului</i>	88

Cuvânt înainte

Protecția copiilor față de formele de violență necesită și implică o atenție specială din partea autorităților și instituțiilor statului, deoarece, prin vulnerabilitatea fizică și psihică care îi caracterizează și care este determinată de stadiul lor de dezvoltare, copiii se confruntă cu dificultăți specifice în exercitarea drepturilor lor.

Abordarea bazată pe drepturile copilului promovează exercitarea drepturilor tuturor copiilor, astfel cum este prevăzută în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, și se fundamentează pe declararea copilului ca titular de drepturi și nu de beneficiar al activităților benevole ale adulților. În realizarea drepturilor copilului trebuie avut în vedere principiul interesului superior al copilului.

Organismele internaționale încurajează statele să adopte măsurile legislative și politice necesare pentru a asigura garanțarea și respectarea drepturilor copiilor care se află în sistemul de protecție specială.

Instituțiile statului trebuie să definească norme și politici care, urmărind principiul interesului superior al copilului, să încurajeze și să capaciteze copiii să își exprime opiniile.

În vederea implementării la nivel național a principiilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului au fost luate măsuri legislative pentru crearea unui cadru eficient privind punerea în aplicare a principalelor priorități în politicile privind drepturile

copilului, menite să creeze condițiile de dezvoltare și formare a copiilor care beneficiază de o măsură de protecție specială.

În România, politicile și legislația privind protecția copiilor recunosc dreptul copilului de a se dezvolta într-un mediu familial, favorizând sprijinul familiilor biologice și al copiilor vulnerabili, acordând prioritate îngrijirii copiilor care beneficiază de măsuri de protecție specială și susținând contribuția sectorului neguvernamental la atingerea obiectivelor politicilor sociale.

În furnizarea de îngrijire, aplicarea unei abordări bazate pe drepturile copilului permite specialiștilor în domeniu să își consolideze capacitatea profesională înțelegând mai bine responsabilitățile pe care le au.

Prin cunoașterea drepturilor și obligațiilor care le revin, copiii și tinerii pot deveni mai responsabili în acțiunile lor, iar personalul din domeniul protecției copilului poate contribui mai ușor la dezvoltarea și îngrijirea acestora.

O mare parte a lucrătorilor în domeniu deja implementează o abordare bazată pe drepturile copilului în activitatea lor de zi cu zi. Cunoașterea importanței unei astfel de abordări facilitează promovarea drepturilor copilului la locul de muncă și contribuie implicit la îmbunătățirea calității serviciilor furnizate.

Acest ghid are ca scop realizarea unei informări adecvate cu privire la drepturile copiilor și tinerilor din sistemul de protecție specială. Rezultatul acestei informări va fi evidențiat pe două direcții: creșterea gradului de conștientizare a drepturilor copiilor și tinerilor din sistemul de protecție specială și identificarea căilor de acțiune în ipoteza încălcării acestor drepturi.

În urma dezbaterilor din cadrul *Comisiei de anchetă a Senatului privind investigarea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copiilor*, Institutului Român pentru Drepturile Omului

i s-a solicitat realizarea unui Ghid care să cuprindă informații necesare și utile pentru prevenirea situațiilor de violență destinat copiilor, tinerilor și persoanelor care lucrează în domeniul protecției speciale.

Mulțumim organizației Consiliul Tinerilor Instituționalizați pentru colaborare în realizarea acestui ghid.

Adrian Bulgaru
Director al Institutului Român pentru Drepturile Omului

Introducere

Prezentul ghid a fost elaborat pentru a permite tuturor celor care îl folosesc:

- să înțeleagă mai bine drepturile copilului și modul în care aceste drepturi trebuie avute în vedere în furnizarea serviciilor de îngrijire și a celorlalte servicii oferite în serviciile sociale de tip rezidențial;
- să contribuie la dezvoltarea serviciilor astfel încât acestea să respecte standardele de calitate în materie.

De asemenea, ghidul are rolul de a permite persoanelor care lucrează în domeniul protecției speciale:

- să recunoască unde implementează deja o abordare bazată pe drepturile copilului în activitatea de zi cu zi și unde ar putea aplica o abordare bazată pe drepturile copilului;
- să înțeleagă mai bine drepturile copilului și modul în care acestea sunt relevante pentru activitatea desfășurată;
- să înțeleagă modul în care o abordare bazată pe drepturile copilului ajută la îmbunătățirea furnizării serviciilor.

Acest material are în vedere prezentarea celor mai importante aspecte privind drepturile copilului pornind de la documentele internaționale și într-un limbaj ușor accesibil. Pentru definiții din legislația națională a se consulta anexa nr. 2.

În limbajul comun, termenul de violență este adesea înțeles ca însemnând doar vătămări fizice și/sau vătămări intenționate.

Cu toate acestea, alegerea termenului de violență în prezentul ghid a avut în vedere Comentariu general nr. 13 (2011) – *Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență*, al Comitetului ONU pentru drepturile copilului, și nu trebuie interpretată în niciun fel pentru a minimiza impactul și necesitatea de a aborda formele nefizice și/sau neintenționate de vătămări (cum ar fi, printre altele, neglijența și relele tratamente psihologice).

Cuvinte cheie explicate

Asistent social – asistentul social este o persoană care lucrează cu persoane aflate în situații de risc și care le protejează.

Certificat de naștere – este un document care arată identitatea și conține data și locul nașterii, numele tău, numele unui părinte sau al ambilor părinți.

Discriminarea directă apare atunci când o persoană este dezavantajată față de alte persoane într-o situație comparabilă din motive de origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

Discriminarea indirectă apare atunci când se introduce o politică sau practică la prima vedere neutră, dar care ulterior se dovedește dezavantajoasă pentru persoanele cu altă origine etnică, alte convingeri sau altă religie, cu dizabilitate, persoane de alt sex, altă vârstă sau cu o altă orientare sexuală. Chiar dacă, aparent, toate persoanele sunt tratate în mod egal, unele pot fi dezavantajate.

Discriminarea multiplă apare atunci când discriminarea are loc din mai multe motive, de exemplu, pe criterii de sex, religie și origine etnică.

Discriminarea prin asociere, este discriminarea împotriva unei persoane asociată cu o alta care prezintă o caracteristică protejată (de exemplu, mama unui copil cu dizabilități)

Discriminarea rasială provine din convingerea că diferențele în ceea ce privește caracterul oamenilor sunt determinate de rasă, convingere discriminatorie menită să justifice de ce unii oameni ar trebui tratați abuziv comparativ cu alții.

Exploatare sexuală – practică prin intermediul căreia o persoană, de regulă un adult, obține o gratificație sexuală, un câștig financiar sau o avansare, abuzând de/exploatând sexualitatea unui copil, încălcând drepturile acestuia la demnitate, egalitate, autonomie și bunăstare fizică și psihică (ex.: prostituția, turismul sexual, comerțul cu căsătorii, inclusiv prin poștă, pornografia, striptease)

Factori responsabili (deținători de obligații)¹ – acei actori care au obligația sau responsabilitatea specială de a respecta, promova și realiza drepturile omului și de a se abține de la încălcarea drepturilor omului. Termenul este utilizat cel mai frecvent pentru a se referi la actorii statali, dar și actorii nestatali pot fi considerați factori responsabili. În funcție de context, factorii responsabili pot fi persoane (adică, părinții), organizații locale, companii private, donatori și instituții internaționale.

Familie adoptivă – o familie adoptivă este formată din părinte/părinți și cel puțin un copil adoptat.

Titulari de drepturi – persoane sau grupuri sociale care au drepturi speciale în raport cu anumiți factori responsabili (deținători de obligații). Abordarea bazată pe drepturile omului nu numai că recunoaște faptul că drepturile titularilor de drepturi trebuie să fie respectate, protejate și îndeplinite, ci îi consideră, de asemenea, ca fiind agenți activi în realizarea drepturilor omului și

¹ *Gender Equality: Glossary of Terms and Concepts*, UNICEF Regional Office for South Asia, November 2017

a dezvoltării – atât direct, cât și prin intermediul organizațiilor care le reprezintă interesele.

Tutore – o persoană desemnată de instanța tutelară care are grijă de un copil și care îi administrează bunurile și îl reprezintă în fața legii.

Reprezentant legal – părintele sau persoana desemnată, conform legii, să exercite drepturile și să îndeplinească obligațiile părintești față de copil. Reprezentantul legal informează copilul asupra drepturilor și îndatoririlor sale, dar și asupra modului în care se exercită și se îndeplinesc.

Violența cibernetică – are loc în mediul online, și se poate manifesta prin divulgarea informațiilor personale, hărțuire, atragerea copiilor în scopuri sexuale sau pentru a se obține date personale, expunere la conținut agresiv, violent.

Violența fizică – reprezintă orice formă de pedeapsă corporală sau pedepse inumane, inclusiv violență folosită sub pretextul unui tratament. Astfel, violența fizică se manifestă prin: lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală.

Violență mentală – reprezintă acțiuni prin care un copil este supus unui tratament prin care se ajunge la umilirea acestuia, manifestându-se, printre altele, prin supunerea la frici, amenințări, hărțuire, rănirea sentimentelor. „Violența mentală” este adesea descrisă ca fiind rele tratamente psihologice, abuz mental, abuz verbal și abuz emoțional sau neglijență emoțională. Aceasta poate include: interacțiuni dăunătoare persistente cu

copilul, prin care li se transmite că sunt lipsiți de valoare, nedoriți, neiubiți, înfricoșarea, terorizarea și amenințarea, disprețuirea, izolarea, negarea reacției emoționale, neglijarea sănătății mentale, a nevoilor medicale și educaționale, insultarea, jignirea, rănirea sentimentelor unui copil, expunerea la violență domestică, plasarea în izolare, separare și hărțuirea psihologică și ritualul de depersonalizare.

Secțiunea I – Ce sunt drepturile copilului?

Drepturile fiecărei persoane sunt prevăzute de convenții și tratate internaționale la care statele pot adera. Astfel, la nivel internațional s-au adoptat, pe parcursul timpului, tratate și convenții care urmăresc respectarea drepturilor omului, unele dintre acestea vizând categorii specifice (de exemplu, drepturile femeilor, drepturile persoanelor cu dizabilități, drepturile copilului). Drepturile omului sunt drepturi și libertăți fundamentale pe care statul, prin instituțiile sale, trebuie să le garanteze și trebuie să asigure respectarea lor.

Aceste drepturi ar trebui să fie **respectate** fiecărei persoane, indiferent de²:

- Sex
- Rasă
- Religie
- Stare civilă sau familială
- Orientare sexuală
- Vârstă
- Dizabilitate
- Apartenență la o minoritate

Statul român, prin instituțiile sale, s-a angajat, în baza reglementărilor naționale și internaționale, să asigure respectarea,

² Enumerare cu titlu de exemplu. Conform Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, criteriile de nediscriminare sunt enumerate astfel: „rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenența etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia”

protejarea și realizarea drepturilor tuturor persoanelor care trăiesc în România.

Care sunt drepturile mele?

În general, copiii au aceleași drepturi ca și adulții, cu excepția situațiilor în care minoritatea determină și o capacitate legală limitată (de exemplu dreptul la vot – în România, dreptul de vot se dobândește la vârsta de 18 ani). Totodată, copiii au și drepturi specifice, suplimentare, precum dreptul de a fi **adoptat(ă)** și **dreptul de a avea o familie**.

Cine se asigură că îmi sunt respectate drepturile?

Statul român, trebuie să se asigure că drepturile tale sunt respectate. Această obligație este prevăzută în:

- Constituția României
- Convenția europeană a drepturilor omului
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Am dreptul de a-mi face vocea auzită sau de a mă exprima?

Da, ai dreptul de a-ți face vocea auzită/ de a-ți exprima opinia atunci când cineva ia decizii despre tine sau în legătura cu ceva care te poate afecta.

Dacă nu ai avut posibilitatea de a-ți exprima opinia, poți întreba cum poți face acest lucru.

De exemplu, la nivelul centrului tău trebuie să existe un Consiliu al copiilor. Acesta are rolul de a vă asculta și de a vă reprezenta interesele, iar tu, dacă vrei, poți face parte din consiliu. De asemenea, există și Consiliul Tinerilor Instituționalizați, care la rândul lor și-au asumat misiunea de a vă reprezenta interesele, precum și alte structuri asociative ale copiilor promovate de organizații neguvernamentale.

Orice copil are dreptul la opinie (copiii mici, copiii cu dizabilități) iar acest drept va fi exercitat în acord cu particularitățile personale ale acestora.

Adulții trebuie să aibă în vedere și opinia ta atunci când decid ceva în legătură cu tine.

Sunt copil în fața legii?

Din punct de vedere juridic, ești copil dacă ai sub 18 ani. Acest lucru îți oferă anumite măsuri de protecție conform legii.

Perioada tinereții este înțeleasă ca perioada de tranziție de la copilărie la independența oferită de viața de adult.

În acest ghid, prin tineri se înțeleg persoanele cu vârsta între 15 și 26 de ani conform abordării Organizației Națiunilor Unite³.

Precizăm că potrivit legislației naționale prin tineri se înțeleg persoanele cu vârsta între 18 -26 de ani care se află în sistemul de protecție specială. Sistemul actual de protecție a copilului îți

³ Sursa: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

permite să beneficiezi de măsurile de protecție specială până la vârsta de maximum 26 de ani, în anumite condiții.⁴

Ce înseamnă reprezentantul legal?

Reprezentantul legal este persoana care ia decizii pentru tine. Ea este persoana desemnată, potrivit legii, să exercite drepturile și să îndeplinească obligațiile părintești față de tine. De regulă este unul sau ambii tăi părinți. În acest rol se pot regăsi și:

- Alte persoane adulte
- O rudă
- Un asistent maternal
- Un asistent social
- Directorul General al DGASPC-ului în subordinea căruia se află serviciul de tip rezidențial în cadrul căruia ești îngrijit.

Cum îmi pot exercita drepturile?

Poți exercita unele dintre drepturile tale de unul singur/una singură. Cu toate acestea, uneori ai nevoie de ajutorul unui reprezentant legal.

Dacă ai nevoie de ajutor cu privire la drepturile tale sau pentru a înțelege cum le poți valorifica/exercita, poți contacta:

- Managerul de caz din cadrul DGASPC
- Telefonul Copilului 119⁵

⁴ Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

⁵ S10.1. Centrul realizează informarea populației privind existența, scopul și misiunea Telefonului copilului – Telefonul copilului, denumit în continuare, după caz, TC, este un serviciu pentru protecția copilului, de tip permanent, a cărui misiune este să primească semnalările cu privire la situațiile de abuz, neglijare și exploatare a copilului, să asigure consilierea telefonică în aceste

- Consiliul Copilului
- Consiliul Tinerilor Instituționalizați
- Vocea Copiilor Abandonați

Reprezentantul tău legal are obligația de a te ajuta să îți exerciți drepturile. *De exemplu*, reprezentantul legal trebuie să îți ofere mâncare, adăpost, îngrijiri medicale și să te protejeze de orice pericol.

Reprezentantul tău legal poate lua decizii care au efecte asupra ta, precum:

- Să decidă ce școală vei urma
- Să decidă ce tratament medical vei obține
- Să hotărască cum te cheamă
- Să se îngrijească de bunurile tale

Copilul care a împlinit vârsta de 14 ani poate cere încuviințarea instanței judecătorești de a-și schimba felul învățăturii și al pregătirii profesionale.

Art. 51 alin. (3) din Legea nr. 272/2004

De asemenea, reprezentantul legal poate să își dea acordul pentru ca tu să poți face anumite lucruri, de exemplu:

- Să obții un pașaport
- Să te joci pe calculator
- Să folosești rețele de socializare
- Să te alături unui club
- Să te duci în tabere/excursii școlare.

situații și să intervină prompt în cazurile urgente prin intermediul unei echipe mobile. (Ordinul nr. 27/2019 din 3 ianuarie 2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate)

În anumite proceduri administrative din domeniul protecției copilului și din domeniul adopției, precum și în anumite proceduri juridice din dreptul civil, ai dreptul de a-ți fi ascultate și luate în considerare opiniile. Aceasta se întâmplă pentru că astfel de decizii sunt importante și îți vor afecta viața.

Îmi pot fi limitate drepturile?

Da, depinde de natura drepturilor pe care le ai în vedere. Drepturile pot fi absolute sau relative. Unele dintre ele pot fi limitate sau îngrădite, altele nu.

Drepturi absolute – Unele drepturi sunt cunoscute ca drepturi absolute, ceea ce înseamnă că acestea nu pot fi niciodată îngrădite, indiferent de circumstanțe.

Ca exemplu, sunt drepturi absolute:

- Dreptul la viață
- Dreptul de a nu fi supus torturii sau pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante.

Drepturi relative – Unele drepturi sunt relative, ceea ce înseamnă că pot fi îngrădite în anumite circumstanțe, în anumite limite.

Ca exemplu, sunt drepturi relative:

- Dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței
- Libertatea de gândire și de conștiință
- Libertatea de exprimare
- Libertatea de întrunire și asociere
- Dreptul la protecția proprietății

Pentru a analiza dacă îngrădirea unui drept relativ este justificată, trebuie analizate următoarele aspecte importante:

- Legalitate – există un temei legal pentru îngrădirea dreptului?
- Există un scop legitim sau o justificare pentru îngrădire, precum protecția drepturilor altor persoane?
- Este proporțională acțiunea – reprezintă îngrădirea minimă necesară a aceluși drept?

Proportionalitatea explicată

Principiul proporționalității se află în centrul multor acțiuni privind drepturile omului. Când vine vorba de deciziile care au impact asupra oricărui drept relativ, este important ca dreptul să fie îngrădit cât mai puțin posibil, doar cât este necesar pentru a atinge scopul legitim.

Următoarele întrebări pot fi utile pentru a stabili dacă o măsură luată/ o decizie este proporțională sau nu:

- Care este problema soluționată prin îngrădirea drepturilor cuiva?
- Va duce această îngrădire la reducerea problemei?
- Există o alternativă mai puțin restrictivă? A fost utilizată?
- Îngrădirea respectivă implică o politică generală sau permite ca diferite cazuri individuale să fie tratate diferit?
- S-a acordat suficientă atenție drepturilor și intereselor beneficiarilor?
- Există măsuri de protecție împotriva erorilor sau a abuzului?

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

Convenția cu privire la drepturile copilului (CDC) este cel mai important acord semnat de statele care au promis să apere drepturile copilului. Aceasta a fost adoptată de Organizația Națiunilor Unite în anul 1989, iar până în prezent aceasta a fost ratificată în 196 de state din lume. Documentul are la bază o idee fundamentală, potrivit căreia copiii nu sunt doar niște „obiecte” care aparțin părinților și în numele cărora se iau decizii sau doar adulți în devenire⁶. În schimb, copiii sunt la rândul lor ființe umane și persoane care au drepturi. Potrivit Convenției copilăria este separată de viața de adult și reprezintă un moment special, protejat, în care copiii trebuie să crească, să se dezvolte, să învețe, să se joace și să se bucure de demnitate.

Prin semnarea și ratificarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, România a fost de acord ca drepturile copiilor (drepturi de dezvoltare, drepturi de protecție și drepturi de participare) să fie protejate și promovate în toate domeniile vieților lor, inclusiv următoarele drepturi:

- Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare
- Dreptul de a nu fi supuși violenței, abuzurilor și neglijenței
- Dreptul de a fi ascultați

⁶ Sursa: <https://www.unicef.org/child-rights-convention#learn>

Dreptul de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență

Articolul 19 al Convenției stabilește clar faptul că tinerii și copiii au dreptul fundamental la demnitate. Aceasta înseamnă că au dreptul de a fi protejați de violențe, la fel ca orice altă persoană.

Ce înseamnă violență, în înțelesul Convenției?

Prin „violență” se înțelege orice „forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual”, astfel cum sunt enumerate la art. 19 pct. 1 din Convenție.⁷

Convenția consideră că violența are loc atunci când cineva atacă starea mintală a unei alte persoane sau când atacă corpul unei alte persoane. De aceea, abuzul verbal și intimidările sunt considerate a fi forme de violență.

Pe lângă faptul că articolul 19 vorbește despre protecția împotriva violenței, acesta spune și că tinerii și copiii trebuie să fie protejați de:

- Orice formă de exploatare
- Abuz sexual
- Neglijare
- Expunere la accidente și
- Imagini violente.

⁷ Comitetul pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 13 (2011) – Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență*, pct. 4.

Ce este abuzul?

Există trei tipuri de abuz asupra copiilor:

- Abuz emoțional
- Abuz fizic
- Abuz sexual.

Poți fi victima unei forme de abuz sau a mai multor forme de abuz în același timp.

Abuz emoțional

Abuzul emoțional are loc atunci când un adult:

- Nu își arată afecțiunea sau nu te sprijină
- Se comportă într-o manieră în care te controlează
- Vorbește cu tine într-o manieră nerespectuoasă
- Te critică
- Te face deseori să nu te simți în siguranță

Această formă de abuz se referă mai mult la tipul de relație pe care o ai cu un adult, nu neapărat la anumite incidente care au loc. Ca rezultat, poți ajunge să te simți nesigur(ă), nefericit(ă), poți avea o stimă scăzută de sine, rezultate proaste la școală sau să fii afectat în alte aspecte ale vieții tale.

Abuz fizic

Abuzul fizic are loc atunci când un adult îți face rău prin pedepse corporale.

Acest tip de abuz include pedepse fizice grave sau rănirea voită. Include, dar nu se limitează la⁸:

⁸ Know Your Rights, Children's Rights Alliance (2019), pag. 84

- Pălmui
- Loviri
- Ciupituri

Abuz sexual

Abuzul sexual are loc atunci când un adult te folosește în scopuri sexuale. Acestea pot include:

- Atingeri nepotrivite
- Sex
- A te forța să privești un adult în timpul unui act sexual
- A-ți arăta materiale cu conținut sexual
- Relații sexuale nepotrivite între tine și un adult

Organizația Mondială a Sănătății definește abuzul sexual ca fiind: implicarea copilului într-o activitate sexuală pe care el sau ea nu o înțelege pe deplin și este incapabil s-o conștientizeze, în virtutea gradului de dezvoltare.⁹

Am dreptul de a fi protejat(ă) de abuzuri?

Da. Indiferent de vârsta pe care o ai, ai dreptul de a fi protejat(ă) de orice formă de abuz, neglijare, exploatare și orice alte forme de violențe. Unele tipuri de abuz pot fi mai greu de recunoscut.

***Chiar dacă este dificil,
un prim pas este să vorbești cu cineva.***

⁹ Responding to children and adolescents who have been sexually abused: WHO clinical guidelines, WHO (2017).

Statul are o obligație legală de a avea grijă de siguranța și bunăstarea ta. În România, există legi și organizații care au rolul de a proteja copiii de violență și de a ancheta și pedepsi persoanele care fac abuzuri. Polițiștii și procurorii au un rol în urmărirea penală a persoanelor care provoacă vătămări, rele tratamente și alte violențe copiilor și tinerilor.

Ce ar trebui să se întâmple atunci când cineva folosește violența împotriva unui copil sau a unui tânăr?

Articolul 19 al Convenției spune că dacă cineva folosește violența împotriva unui copil sau a unui tânăr, acest lucru nu este nicio dată acceptabil sau justificabil. Ar trebui să existe posibilitatea ca aceștia să poată raporta o faptă violentă într-o manieră confidențială și sigură, iar raportările făcute de copii și tineri trebuie să fie anchetate de autoritățile abilitate.

Persoana care a comis o faptă de violență îndreptată împotriva unui copil sau a unui tânăr trebuie să fie cercetată și sancționată.

Copilul sau tânărul împotriva căruia a fost comisă fapta de violență nu trebuie să fie discriminat pentru că cineva a fost violent cu acesta sau pentru că a vorbit despre acest lucru.

Ce trebuie să fac dacă simt că sunt maltratat(ă), nu mă simt în siguranță sau dacă am fost abuzat(ă)?

Ai dreptul de a fi protejat(ă) de orice formă de abuz. Cel mai important lucru, dacă ai de-a face cu abuzuri acasă, la școală sau oriunde altundeva, este să îți spui unui adult în care ai încredere pentru a te ajuta și sprijini.

Apoi, tu și adultul în care ai încredere ar trebui să contactați DGASPC.

***Dacă ai nevoie de ajutor de urgență,
poți suna la Telefonul Copilului 119.***

Ce ar trebui să fac dacă cred că un copil nu primește îngrijire și protecție adecvată sau dacă cred că este abuzat?

Contactează un DGASPC sau sună la 119. Dacă consideri că un copil este în pericol imediat sună la 112.

Știi că

Poți beneficia de consiliere psihologică și psihoterapie în mod gratuit?

Consilierea psihologică și psihoterapia te ajută să îți înțelegi problemele și să le înfrunți. În același timp, te ajută să treci peste situații care au sau au avut efecte asupra vieții tale. De aceea, Centrul asigură sprijin psihologic și consiliere copiilor care au fost discriminați sau intimidați. În plus, dacă un copil a fost abuzat, neglijat, exploatat sau expus oricărei forme de violență, se facilitează accesul acestuia la servicii de specialitate.

Care sunt drepturile mele dacă nu sunt mulțumit(ă) de îngrijire?

Dacă ești nemulțumit(ă) sau dacă ai sugestii prin care se poate îmbunătăți viața de zi cu zi, centrul trebuie să îți pună la dispoziție posibilitatea de a face sugestii, sesizări și reclamații. De aceea, centrul trebuie să pună la dispoziție o cutie (tip cutie poștală) unde poți lăsa sesizări sau reclamații scrise cu privire la lucruri negative, dar și sugestii pentru îmbunătățirea serviciilor.

De asemenea, centrul trebuie să te informeze asupra modului în care formulezi sugestii, reclamații sau sesizări și cum le transmiți.

***Ai dreptul de a consulta asistentul social
în orice moment cât te afli în îngrijire.***

Direcția generală de asistență socială și protecția copilului de la nivelul județului sau a sectorului în care se află centrul în care trăiești trebuie să fie înștiințată de încălcările drepturilor tale.

Dacă întâmpini probleme în îngrijire, DGASPC trebuie să se asigure că ești protejat(ă). Dacă nu ești mulțumit(ă) de îngrijire, ai dreptul de a:

- Depune o sesizare la DGASPC
- Cunoaște și înțelege procedura de sesizări și reclamații (cineva trebuie să ți-o explice)
- Primi sprijin în întocmirea sesizării, de exemplu, de la persoana de referință, managerul de caz sau un avocat independent
- Cunoaște rezultatul plângerii tale
- Primi o copie scrisă a deciziilor luate cu privire la tine

Dacă nu ești mulțumit(ă) de procedura de sesizări și reclamații, ai dreptul de a transmite o plângere Avocatului Copilului. De asemenea, poți contacta CNCD dacă există un caz/o situație în care te-ai simțit discriminat(ă).

Interesul superior al copilului

Adulții trebuie să facă ceea ce este cel mai bine pentru tine.

Articolul 3 este unul dintre cele mai importante articole ale Convenției cu privire la drepturile copilului, acesta având legături cu multe alte articole. Potrivit acestuia, interesele copiilor trebuie avute în vedere la fiecare nivel al societății, iar drepturile acestora trebuie respectate de către cei care au putere de decizie.

Cu alte cuvinte, adulții trebuie să se gândească la interesul superior al copiilor sau tinerilor atunci când iau decizii care îi afectează.

Conceptul interesului superior are trei dimensiuni

În primul rând, interesele copiilor și tinerilor trebuie să fie analizate și luate în considerare ca fiind primordiale pentru a se lua o anumită decizie. În același timp, este necesar ca acest lucru să fie respectat oricând este necesară luarea unei decizii.

În al doilea rând, dacă o dispoziție legală poate avea mai multe interpretări, se va avea în vedere interpretarea care ia cel mai mult în considerare interesul superior al copilului.

În al treilea rând, ori de câte ori este necesară luarea unei decizii cu privire la un copil, procesul de luare a acelei decizii trebuie să includă o evaluare a impactului (pozitiv sau negativ) pe care respectiva măsură îl poate avea asupra copilului.¹⁰

¹⁰ Comitetul pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 14 (2013) privind dreptul copilului ca interesul superior al acestuia să prevaleze [articolul 3 alineatul 1],* pct. 5.

Ce înseamnă ca adulții să se gândească la interesul superior al copiilor?

Atunci când persoanele care ocupă o funcție de conducere se gândesc la interesul superior al copiilor, acestea trebuie:

- să se gândească la ce este cel mai bine pentru aceștia în viața de zi cu zi atunci când adoptă legi
- să se asigure că tinerii și copiii sunt protejați și îngrijiți
- să se asigure că grupurile care protejează și îngrijesc copii și tineri sunt bune la ceea ce fac.

Știi că

Dacă ai nevoie de manuale sau rechizite pentru școală trebuie să fie asigurate de centru?

Pentru a te putea descurca la școală ai nevoie de toate materialele necesare educației. Fie că este vorba despre caiete, manuale, compas sau riglă, în funcție de vârstă, copiii sau tinerii, sprijiniți de personalul din centru, își aleg rechizitele și echipamentele, necesare pentru frecventarea școlii.

Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare

Trebuie să fii protejat(ă) și susținut(ă) pentru a crește și a te dezvolta.

Articolul 6 al Convenției cu privire la drepturile copilului recunoaște faptul că toți copiii au dreptul de a supraviețui și a se dezvolta. În acest sens statul trebuie să facă tot ce îi stă în putință pentru a preveni decesul tinerilor și copiilor.

Dreptul la dezvoltare

Copiii și tinerii trebuie să crească în condiții care nu au un impact negativ asupra stării lor fizice și mintale. Statul, prin instituțiile sale, ar trebui să depună toate eforturile pentru a se asigura că tinerii și copiii trăiesc în astfel de condiții propice pentru a se dezvolta.

Dreptul de a supraviețui și a se dezvolta este unul dintre cele patru principii¹¹ ale Convenției cu privire la drepturile copilului care arată cum trebuie interpretată aceasta și cum trebuie pusă în aplicare.

Știi că

Meniul și programul de masă trebuie să fie stabilite în funcție de nevoile, vârsta și preferințele tale?

Hrana pe care o primești trebuie să îți asigure zilnic necesarul de calorii, vitamine și substanțe nutritive. O alimentație echilibrată te ajută să ai o stare de sănătate mai bună. De aceea trebuie să primești o alimentație adecvată nevoilor și, pe cât

¹¹ Cele patru principii sunt: nediscriminarea (articolul 2), interesul superior (articolul 3), dreptul la supraviețuire și dezvoltare (articolul 6) și dreptul de a-ți exprima opinia și de a fi luată în serios (articolul 12)

posibil, preferințelor personale, iar meniurile ar trebui stabilite cu consultarea ta și, uneori, chiar cu implicarea ta în prepararea alimentelor.

Ai dreptul la un dulap propriu închis pentru depozitarea hainelor și obiectelor de igienă personală?

Orice persoană are dreptul la un spațiu personal. De aceea, Centrul în care locuiești trebuie să îți pună la dispoziție un spațiu pentru păstrarea obiectelor de îmbrăcăminte, de încălțăminte și a altor materiale necesare igienei personale, care poate fi închis.

Dreptul de a fi ascultat

Convenția cu privire la drepturile copilului susține că drepturile omului sunt valabile pentru copii în aceeași măsură în care acestea sunt valabile pentru adulți.

Copiii și tinerii sub 18 ani nu au atâtea puteri ca și un adult. Nu pot vota și nici nu pot câștiga la fel de mulți bani. Dar, articolul 12 arată că au dreptul de a le fi ascultată opinia, iar aceasta să fie luată în serios.

Potrivit Convenției, opiniile tinerilor și copiilor trebuie luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la lucruri care țin de ei. Opiniile lor nu ar trebui ignorate din cauza vârstei. Acestea trebuie luate în serios, având în vedere capacitățile lor în dezvoltare.

Tot așa, articolul 12 spune că tinerii și copiii trebuie să primească informațiile necesare pentru a lua decizii bune.

Ce sunt capacitățile în dezvoltare?

Pe măsură ce copiii cresc, încep să își înțeleagă mai bine viața și să ia decizii care au efecte asupra acestora. Acest lucru se întâmplă gradual, la viteze diferite pentru fiecare, și depinde de experiența, educația și maturitatea copilului.

Potrivit Convenției, părinții și reprezentanții legali sunt cei care le oferă copiilor îndrumări și orientări care se reflectă în capacitățile în dezvoltare ale copilului. Atunci când un copil este mai mic, acesta are nevoie de mai multă protecție, întrucât este posibil să facă anumite alegeri fără a lua în seamă sau fără a înțelege consecințele. Dar, pe măsură ce copilul crește, acest lucru se schimbă.

Conceptul de *capacități în dezvoltare* nu ar trebui utilizat pentru a ignora opinia unui copil. Dimpotrivă, aceasta trebuie să fie luată în serios de fiecare dată când este exprimată, pentru că poate

schimba ceea ce crede adultul că ar fi în interesul superior al copilului, având în vedere că poate avea o altă perspectivă cu privire la ceea ce este important pentru copil.

Dreptul la opinie

Permite copiilor să își spună nemulțumirile cu privire la orice aspect al vieții lor. Ei trebuie să aibă la dispoziție modalități prin care pot depune plângeri cu privire la cei care au responsabilitatea să-i îngrijească și să-i protejeze (precum reprezentanții legali sau profesorii), iar procedurile de depunere a plângerilor ar trebui să fie ușor de accesat pentru copii și tineri.

Orice persoană sub 18 ani își poate spune opinia?

Da. Opinia copiilor și tinerilor trebuie luată în considerare în orice context, inclusiv acasă, la școală sau la locul de muncă. Acest fapt este adevărat indiferent de cât de mic este copilul, deși gradul în care aceasta este luată în considerare se schimbă pe măsură ce acesta crește și se maturizează.

Știi că

Trebuie să fii consultat atunci când se programează activitățile de recreere și socializare?

Având în vedere că tu ești cel/cea care se bucură de recreere și de activități de socializare, precum și pentru că ai dreptul de a-ți spune părerea, la programarea acestor activități, copiii și tinerii trebuie consultați. În plus, aceștia ar trebui să participe activ la elaborarea programului, fiind încurajați să-și exprime opiniile și preferințele în proiectarea și derularea activităților, din timpul liber.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și drepturile copilului

La nivelul Uniunii Europene există Carta drepturilor fundamentale a UE, document ce conține prevederi referitoare la drepturile copilului, de exemplu:

- recunoașterea dreptului copiilor de a urma gratuit învățământul obligatoriu (articolul 14),
- interzicerea discriminării din diferite motive, printre care și vârsta (articolul 21) și
- interzicerea muncii copiilor (articolul 32).

Articolul 24 din Cartă este dedicat drepturilor copiilor, fiind inspirat din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului. Acesta prevede trei principii fundamentale referitoare la drepturile copiilor, și anume: *dreptul de a-și exprima în mod liber opinia în funcție de vârsta și gradul lor de maturitate, dreptul ca interesul superior al copilului să primeze în toate acțiunile referitoare la copii și dreptul de a întreține cu regularitate relații personale și contacte directe cu ambii părinți*.¹²

Așadar, și la nivelul Uniunii Europene este susținut dreptul copiilor de a-și exprima liber opiniile, iar acestea trebuie luate în considerare în orice chestiune care îi privește, în funcție de vârsta și gradul lor de maturitate. Prin urmare, opinia unui copil este necesară atunci când se iau decizii care îl pot afecta, de exemplu, plasamentul copilului.

¹² Manual de drept european privind drepturile copilului, FRA (2015), p. 20, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2015-handbook-european-law-rights-of-the-child_ro.pdf

Cum poți folosi Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene?

Dacă în cadrul serviciilor de care beneficiazi se implementează proiecte care sunt finanțate din fonduri europene, atunci trebuie să știi că în implementarea acelor proiecte instituția trebuie să aibă în vedere drepturile menționate în Cartă, inclusiv drepturile copilului prezentate mai sus.

Pentru a putea identifica dacă drepturile tale sunt respectate în cadrul acțiunilor derulate în cadrul proiectului poți folosi următoarele *întrebări-cheie privind impactul asupra drepturilor copilului*¹³:

Acțiunea consolidează sau limitează drepturile copilului (sau ale unui grup)? Care este justificarea unei posibile limitări?

Acțiunea ia în considerare principiul interesului superior al copilului?

Acțiunea contribuie la promovarea protecției drepturilor copilului? În acest context, ia în considerare și drepturile și principiile prevăzute în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (CDC)? Dacă da, la ce articole ar putea fi vorba?

Cum sunt promovate în acțiune principiile directoare ale CDC a ONU?

Acțiunea încalcă vreunul dintre principiile directoare ale CDC a ONU?

¹³ Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ghid de aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene nerambursabile, Secțiunea -VII. Cum se analizează respectarea Cartei– Listă de verificare pentru respectarea drepturilor fundamentale, pp 22-23, <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/08/0289aed9bcb174a18d17d7badb94816f.pdf>

Ce măsuri au fost luate pentru a îmbunătăți sau a compensa eventualele efecte negative ale acțiunii?

A fost respectat dreptul copilului de a fi ascultat cu privire la toate aspectele care îl privesc?

Acțiunea contribuie la promovarea sistemelor de justiție în interesul copilului, adaptate nevoilor, vârstei și maturității copilului?

Reclamațiile pot fi depuse atât la autoritatea de management, la Avocatul Poporului sau la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, cât și la Autoritatea Națională pentru Egalitate de Șanse.

Pentru a înțelege mai bine care sunt drepturile copiilor și tinerilor la nivel național, este important să se aibă în vedere:

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – acest act normativ este esențial în înțelegerea drepturilor copiilor și tinerilor în cele mai multe situații.

Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, prin acest Ordin al Ministerului Muncii și Justiției Sociale au fost prevăzute standarde care iau în considerare reglementările internaționale în materie de protecție și promovare a drepturilor copilului.

Drepturile mele și mediul online

De la ce vârstă pot accesa servicii online, de exemplu platforme sociale sau jucării conectate?¹⁴

Pentru majoritatea serviciilor, de exemplu, Google, nu există legi cu privire la vârsta de la care le poți accesa.

Platformele sociale trebuie să aibă grijă cum îți folosesc datele personale având în vedere că ești copil.

Multe dintre servicii prevăd o vârstă minimă a utilizatorului, dar reprezentantul legal trebuie să se asigure că nu le folosești dacă ai o vârstă mai mică.

În situații speciale, unele servicii ar putea cere consimțământul reprezentantului legal la înregistrare. Prin platforme sociale ne referim la Youtube, Snapchat, Instagram sau TikTok. Prin jucării conectate ne referim la jucării cu care interacționezi direct sau printr-o aplicație.

Ce sunt datele mele personale?

Datele tale personale sunt informații care se referă la tine și te fac identificabil(ă). Printre datele personale se numără numele, adresa, data nașterii, informații medicale, adresa de e-mail, date privind locația, adresa de IP a telefonului sau dispozitivului (acesta este un cod unic de identificare a dispozitivului tău, cu ajutorul căruia navighezi pe internet).

¹⁴ Know Your Rights, Children's Rights Alliance (2019), pp. 145-149, <https://www.childrensrights.ie/sites/default/files/Know-Your-Rights-2019.pdf>

De ce au nevoie companiile de datele mele personale?

Atunci când te înregistrezi la un serviciu online, de exemplu o aplicație de mesagerie sau jocuri sau atunci când conectezi o jucărie la o aplicație, trebuie, în primul rând, să furnizezi serviciului respectiv date personale și trebuie să fii de acord cu termenii de utilizare a aplicației.

Aplicațiile, în special cele gratuite, câștigă deseori bani folosind datele tale personale pentru a te viza cu reclame sau vânzând informațiile tale unor alte companii care se ocupă de publicitate țintită.

Cum îmi pot proteja confidențialitatea și datele personale online?

Există o serie de pași pe care să îi urmezi pentru a-ți proteja confidențialitatea online, printre care:

- Atunci când ești copil ai dreptul la protecții speciale în mediul online și pentru a profita de acestea trebuie să îți dai vârsta reală atunci când este cerută de aplicație
- Verifică pașii privind confidențialitatea aplicațiilor pe care le folosești pentru a te asigura că profilul tău nu este vizibil public
- Utilizează parole complexe pentru conturile tale online
- Verifică informațiile privind confidențialitatea ale unei aplicații și dacă nu ești de acord cu acestea trimite un e-mail companiei care rulează aplicația
- Oprește distribuirea locației, din setările dispozitivului și ale aplicațiilor.

Cum pot să mă protejiez în mediul online?

O parte importantă din protecția în mediul online este reprezentată de protecția confidențialității.

Amintește-ți că în mediul online nu toată lumea este cine spune că este/pare a fi și că nu poți fi sigur(ă) de identitatea oamenilor.

Nu trebuie să faci nimic dacă nu te simți confortabil.

Poți dezactiva, bloca și raporta persoanele care sunt abuzive.

Este legal, pentru mine, să distribui poze intime cu mine în mediul online sau printr-o aplicație de mesagerie?

Dacă ai sub 18 ani și trimiți o imagine cu caracter sexual a propriei persoane, aceasta este considerată material de exploatare a copilului, cunoscută și sub numele de pornografie infantilă online. Aceasta înseamnă că tu și persoana căreia îi trimiți imaginea ați putea avea probleme grave. Acest lucru se întâmplă pentru că prelucrarea sau distribuirea de imagini explicite care conțin o persoană cu vârsta până în 18 ani este ilegală și se poate ajunge la urmărire penală.

Printre sancțiuni se numără închisoarea sau amenda¹⁵. Dacă ajungi într-o astfel de situație, consultă-te cu un asistent social sau cu un polițist care ar putea să ajute la împiedicarea distribuirii imaginii sau a videoclipului.

¹⁵ Conform art. 374 alin (3) din Codul penal: Accesarea, fără drept, de materiale pornografice cu minori, prin intermediul sistemelor informatice sau altor mijloace de comunicații electronice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

Este legal să distribui online fotografii intime ale unei persoane care are sub 18 ani?

Nu. Nu este legal să distribui fotografii intime ale unei persoane care are sub 18 ani. Conform legii, postarea sau distribuirea de asemenea fotografii reprezintă pornografie infantilă.

De asemenea, posesia de astfel de fotografii este ilegală, chiar dacă nu le-ai postat nicăieri sau dacă le-ai arătat cuiva.

Ce ar trebui să fac dacă o persoană sub 18 ani îmi trimite poze intime?

Crearea, distribuirea sau posesia de imagini explicite cu o persoană de sub 18 ani este infracțiune și trebuie raportată la poliție, precum și la DGASPC. Orice formă de violență asupra copilului, inclusiv online, se raportează la DGASPC, astfel încât copilul victimă să poată beneficia de serviciile necesare reabilitării sale.

Ce ar trebui să fac dacă văd ceva tulburător în mediul online?

Majoritatea site-urilor web au un sistem prin care poți raporta o postare sau o imagine pe care o consideri tulburătoare. Dacă dai de ceva mai grav, ce suspectezi a fi ilegal, de exemplu materiale ce conțin abuz sexual asupra unui copil, poți raporta acest lucru în mod anonim pe <https://oradenet.ro/esc-abuz> sau la DGASPC.

De asemenea, ar trebui să vorbești cu un adult în care ai încredere despre ce ai văzut și să discuți cu privire la ce ai simțit.

***În cazul în care ceea ce ai văzut te-a marcat foarte mult,
este important să discuți și cu psihologul.***

Dacă sunt victima bullying-ului online ce ar trebui să fac și cui ar trebui să mă adresez?

Bullying-ul are loc atât în viața reală, cât și în mediul online.

Bullying-ul online sau hărțuirea cibernetică are loc cu ajutorul tehnologiei. Poate să fie sub formă de mesaje, videoclipuri, fișiere audio sau imagini nedorite care sunt dăunătoare sau abuzive.

Dacă simți că ești hărțuit(ă) există o serie de lucruri pe care le poți face:

Spune-i unui adult

Dacă ești hărțuit(ă) este important să îi spui asta unui adult în care simți că poți avea încredere, de exemplu părinte, profesor sau consilier școlar.

Dacă nu este nimeni în jurul tău, te poți adresa 119.

Dacă hărțuirea are loc pentru că ești homosexual, lesbiană, bisexual(ă) sau transgen, poți obține ajutorul unei organizații precum Asociația Accept.

Nu răspunde

Nu răspunde mesajelor, email-urilor sau postărilor abuzive de pe site-urile de web sociale. Deseori, dacă răspunzi, lucrurile se vor înrăutăți.

Înregistrează

Dacă este posibil, ține un registru/dosar cu privire la mesajele dăunătoare sau supărătoare (nu trebuie să le citești). Dacă sunt mesaje text (SMS), păstrează-le. Dacă sunt postări sau mesaje

online, fă o captură de ecran sau trimite-le prin e-mail unui adult în care ai încredere.

Spune-i operatorului de telefonie mobilă

Dacă actele de hărțuire se fac prin telefon, adresează-te operatorului de telefonie mobilă, schimbă-ți numărul de telefon prin cumpărarea unei cartele SIM noi și nu da nimănui datele tale.

Verifică setările privind confidențialitatea

Dacă cineva te hărțuiește în mediul online, poți utiliza setările de confidențialitate pentru a te asigura că hărțuitorul nu îți vede informațiile sau nu îți poate scrie comentarii.

Elimină comentariile dăunătoare

Dacă cineva lasă un comentariu dăunător, îl poți șterge singur(ă) sau poți contacta administratorii site-ului web pentru a-l șterge.

Anunță poliția

Dacă hărțuirea este persistentă și dacă cineva face comentarii online nepotrivite sau neadecvate din punct de vedere sexual te poți adresa poliției sau consultă <https://oradenet.ro/esc-abuz>.

Dacă o persoană cunoscută îți spune că este hărțuită online, este important să îi spui unui adult sau unei persoane în care ai încredere astfel încât să se ocupe de cazul de hărțuire. De asemenea, ar trebui să îi spui să vorbească cu un adult în care are încredere.

Abordarea bazată pe drepturile copilului

Abordarea bazată pe drepturile copilului constă în promovarea exercitării drepturilor tuturor copiilor, așa cum acestea sunt prevăzute în Convenție, prin realizarea următorilor pași:

- 1** dezvoltarea capacității copiilor, ca titulari de drepturi, de a-și revendica și exercita drepturile
- 2** dezvoltarea capacității factorilor responsabili (deținătorilor de obligații) de a-și îndeplini obligațiile pe care le au de a respecta, proteja și aplica toate drepturile prevăzute în Convenție (și în protocoalele sale opționale).

Acest lucru înseamnă că:

- Trebuie luat în considerare interesul superior al copilului (art. 3 pct. 1), dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare (art. 6) și respectarea opiniilor copilului (art. 12).
- Copiii au, de asemenea, dreptul de a fi orientați și ghidați în exercitarea drepturilor lor de către îngrijitori, părinți și membrii comunității, în conformitate cu capacitățile de dezvoltare ale copiilor (art. 5).
- Titularilor de drepturi, copiilor, ar trebui să li se acorde mai multe oportunități pentru a participa la luarea deciziilor care au impact asupra drepturilor lor.
- Este necesară creșterea capacității celor responsabili de realizarea drepturilor pentru a recunoaște și a ști cum să respecte acele drepturi și pentru a se asigura că pot fi trași la răspundere.

Respectul pentru demnitatea, viața, supraviețuirea, bunăstarea, sănătatea, dezvoltarea, participarea și nediscriminarea copilului ca persoană titulară de drepturi trebuie să fie stabilit și promovat ca fiind obiectivul suprem al politicilor statelor părți la Convenție în ceea ce privește copiii.

Cine sunt titularii de drepturi?

Articolul 1 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului definește copilul ca fiind orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.

Legislația națională

Prin termenul de „copil” se înțelege persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, precum și tinerii care provin din sistemul de protecție specială și sunt găzduiți și protejați în centrele prevăzute la alin. (1), până la vârsta și în condițiile prevăzute de lege¹⁶.

Prin extinderea sferei de cuprindere a noțiunii de copil și la tinerii din sistemul centrelor rezidențiale se realizează, în mod implicit, și extinderea unui nivel mai ridicat de protecție în favoarea tinerilor aflați în centrele rezidențiale. Motivul asimilării juridice a copiilor și tinerilor din sistemul rezidențial constă în faptul că, în esență, cele două categorii prezintă aceleași vulnerabilități.

¹⁶ Art. 1, alin. (3) din Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție special al Ministerului Muncii și Justiției Sociale

Abordarea bazată pe drepturile copilului este fundamentată pe 7 principii¹⁷

1. Demnitate

Fiecare tânăr și fiecare persoană, la fel ca orice adult, are demnitatea proprie care trebuie valorificată, respectată și îngrijită. A respecta demnitatea copiilor înseamnă că aceștia trebuie tratați cu grijă și respect în orice circumstanțe – la școală, în spitale, secții de poliție, spații publice sau centre rezidențiale.

Exemplu:

Educatorea unui centru rezidențial îi cheamă pe doi copii care au măsura de protecție specială în cadrul centrului să discute cu ei. Dan și Ștefan au 11 ani și sunt în clasa a V-a, însă la unități de învățământ diferite.

Doamna educatoare îi întreabă pe cei doi copii cum a fost la școală și ce notă au luat la teza de la Limba și Literatura Română. Dan spune că a fost bine la școală și că a luat nota 6 la teză. Ștefan spune că la școală l-au supărat doi colegi pentru că „au râs de mine că port ochelari” și a luat nota 4 la teză. Doamna educatoare îl încurajează pe Dan spunându-i că se putea și mai bine, iar lui Ștefan îi spune că „va trebui să te înveți cu faptul că ceilalți colegi râd de tine”, iar în privința notei doamna educatoare i-a spus „știam eu că nu te duce mintea mai mult și i-am spus loanei (Directoarea Centrului) să te înscriem la școala aia pentru reduși mintali”.

¹⁷ A child rights-based approach, UNICEF – United Kingdom, <https://www.unicef.org.uk/child-friendly-cities/crba/>

Doamna educatoare a greșit, în primul rând pentru că i-a chemat împreună pe ambii copii să discute despre cum a fost la școală. În al doilea rând, a greșit în modul cum a reacționat la cele auzite din partea celor doi copii. În cazul lui Dan a greșit pentru că nu i-a apreciat munca și i-a spus „se putea mai bine”.

Educatoarea a adus atingere demnității lui Ștefan prin modul în care s-a exprimat, de față cu celălalt copil. Aceasta a greșit atunci când a minimalizat situația prin care a trecut Ștefan, spunându-i „va trebui să te înveți cu faptul că ceilalți colegi râd de tine”.

Soluție:

Educatoarea trebuia să-i cheme separat pe cei doi copii să discute despre școală. Ea ar fi putut să-l încurajeze pe Dan să lucreze și să se concentreze pentru a avea rezultate și mai bune.

În ceea ce-l privește pe Ștefan, educatoarea ar fi putut să-i spună „nu este nimic că ai luat 4 în teză, nu este un capăt de țară, sunt aici să te ajut, sunt aici să găsim soluția cea mai potrivită pentru a promova la această materie”. În privința faptului că colegii lui Ștefan au râs de faptul că el poartă ochelari, doamna educatoare ar fi trebuit să îl întrebe, ce a simțit atunci când a fost insultat de colegii lui, cu ce-l poate ajuta ea pentru ca acest eveniment regretabil să nu se mai întâmple”.

2. Interdependență și indivizibilitate

Drepturile nu pot fi „alese” în funcție de circumstanțe. Toți copiii și tinerii trebuie să se bucure de drepturile lor, în orice moment, pentru că acestea sunt egale în aceeași măsură. Drepturile copiilor și tinerilor la un standard de viață bun, de a fi protejați de

orice abuz, neglijență sau violență sunt la fel de importante ca dreptul de a se întâlni cu persoane de aceeași vârstă sau dreptul la opinie.

Exemplu:

Un elev este rugat de profesor să spună ce a avut de învățat pentru ora respectivă. Elevul a spus cadrului didactic că nu s-a pregătit pentru acea oră, cadrul didactic i-a spus că este „nesimțit” și că vine la școală doar ca să nu stea acasă. Totodată, cadrul didactic i-a spus elevului că toată ora el va șterge tabla, iar dacă va refuza va primi nota 4.

Deși orice elev are dreptul la educație, prin faptul că profesorul i-a adresat acele cuvinte și l-a șantajat în fața clasei, a adus atingere demnității elevului pentru că l-a obligat să facă ceva, condiționându-l.

Soluție:

Cadrul didactic putea să-i spună că înțelege faptul că nu s-a pregătit pentru ora respectivă și că va aprecia pe viitor dacă se va pregăti. Totodată profesorul l-ar fi ajutat pe elev dacă i-ar fi spus „dacă ai nevoie de mine, sunt aici să te ajut”.

3. Interesul superior

Interesul superior al copilului trebuie să fie prioritatea numărul unu în toate deciziile și acțiunile care afectează copiii și tinerii. Deciziile pot să se refere la anumiți copii, de exemplu, în cazul adopției, sau se pot referi la grupuri de copii și tineri, de exemplu, atunci când se proiectează spații de joacă. În toate cazurile, copiii și tinerii trebuie să fie implicați pentru a decide ce este mai bine pentru ei.

Exemplu:

Scenariul 1:

Un tânăr, în vârstă de 16 ani, află de la educatorul din centru că va fi mutat într-un alt centru. Educatorul în cauză nu a știut motivul pentru care conducerea centrului și a direcției a decis acest aspect, astfel încât nu a putut să îi ofere mai multe informații. Astfel că, tânărul fuge din centru. Rezolvare: Conducerea DGASPC și a centrului ar fi putut evita acest eveniment neplăcut dacă îl consultau și pe tânărul în cauză.

Scenariul 2:

Diana, în vârstă de 8 ani, locuiește, cu părinții săi, într-un imobil care nu prezintă condiții igienico-sanitare la un nivel decent. Singurul venit al familiei este alocația de stat a copilului. DGASPC-ul a fost sesizată prin 119 de situația de viață precară a copilului și, ulterior apelului, la fața locului s-a deplasat o echipă mobilă formată dintr-un asistent social și psiholog pentru a evalua situația și dacă se impune, pentru a prelua copilul în regim de urgență într-un centru specializat. Echipa a discutat cu părinții copilului, care neagă faptul că trăiesc în condiții precare, fapt ce afectează dezvoltarea copilului.

Echipa a discutat și cu Diana, care, din observațiile lor, este atașată de părinți. Diana le-a spus asistentului social și psihologului că își iubește părinții, că se simte foarte bine acasă, că din când în când se poate juca cu pisica Mița și cățelul Spike. Diana le-a zis reprezentanților DGASPC că îi place să meargă la școală, că are o relație de prietenie autentică cu colegii și că învățătoarea ei este răbdătoare și se poartă bine cu ea.

Reprezentanții DGASPC decid că, deși, în interesul copilului, preluarea din familie este oportună din punct de vedere material, vor transmite cazul către Direcția de asistență socială (DAS) (una dintre atribuțiile acestuia fiind prevenirea separării copilului de familie) care, ascultând părerea Dianei (cu toate că opinia ei nu era obligatorie, având în vedere vârsta de sub 10 ani) decid ca aceasta să beneficieze de ajutorul complementar al statului prin acordarea unor prestații sociale.

Prin urmare se renunță la procedura de preluare în regim de urgență a copilului și instituționalizarea ulterioară, dacă prin prisma acordării unor ajutoare sociale prin DAS, principiul interesului superior al copilului este considerat satisfăcut.

4. Participare

Toți copiii și tinerii au dreptul la opinie în chestiunile care îi privesc și dreptul de a le fi luată în serios. Pentru a putea participa real în viața familiilor lor, a comunității și a societății, copiii și tinerii au nevoie de sprijin și de oportunități de implicare. Au nevoie de informații, de un spațiu în cadrul căruia să-și exprime opiniile și sentimentele și de posibilitatea de a pune întrebări.

Exemplu:

Directorul unui complex de servicii rezidențiale intenționează să elaboreze un Regulament intern pentru unul dintre modulele familiale aflate în subordinea Centrului. Astfel, luând act de dreptul de participare a copiilor în chestiunile ce-i privesc și cum adoptarea unui Regulament intern e importantă, de natură să influențeze viața cotidiană din

modul, hotărăște convocarea Consiliului Copiilor de la modulul respectiv, care funcționează de 5 ani de zile. Astfel, copiii, printr-un organism format din ei, care îi reprezintă, participă la elaborarea acestui Regulament, împreună cu șeful de centru și personalul de specialitate, având ocazia să se responsabilizeze prin introducerea unor prevederi pertinente în Regulament și particularizate pe nevoile lor.

5. Nediscriminare

Orice copil și tânăr trebuie tratat echitabil și protejat de discriminare, indiferent de vârstă, sex, etnie, religie, limbă, statut familial sau orice alt statut. A avea acces la oportunități egale și cele mai bune rezultate posibile nu înseamnă a fi tratați la fel; unii copii și tineri au nevoie de mai mult sprijin decât alții pentru a depăși bariere și dificultăți.

Exemplu:

Conducerea unui centru decide să mute copiii cu dizabilități ușoare la un etaj superior, iar copiii fără dizabilități să rămână la etajul unde sunt. Situația reprezintă o discriminare față de persoanele cu dizabilități.

Soluție:

Având în vedere faptul că acei copii aveau dizabilități ușoare nu era necesară mutarea lor la un alt etaj. Conducerea centrului putea angaja mai multe persoane, astfel creând noi locuri de muncă. Acest aspect se putea discuta cu copiii în cauză.

6. Transparență și răspundere

Dialogul deschis și relațiile puternice între copii și tineri, specialiști și autorități locale sunt esențiale pentru a transforma drepturile în realitate. Pentru a se întâmpla acest lucru, toată lumea trebuie să fie sprijinită pentru a învăța despre drepturi și a le înțelege. Cunoștințele despre drepturi permit tinerilor și copiilor să tragă la răspundere persoanele responsabile pentru a se asigura că drepturile lor sunt protejate și realizate.

Exemplu:

Conducerea centrului solicită educatorilor să întocmească programul de activități pe săptămâna care urmează. Educatorii se întâlnesc și fixează programul de activități fără a consulta și beneficiarii. Majoritatea copiilor și tinerilor din casa de tip familială refuză să participe la activități, din cauza faptului că multe activități nu sunt adecvate pentru ei.

Soluție:

Educatorii trebuie să se consulte cu copiii și tinerii din casa de tip familial și să negocieze activitățile în cauză.

7. Viață, supraviețuire și dezvoltare

Fiecare copil are dreptul la viață și fiecare copil și tânăr ar trebui să se bucure de aceleași posibilități de a fi în siguranță, sănătos, de a crește și de a se dezvolta. De la naștere și până la viața adultă, copiii și tinerii se dezvoltă într-o manieră diferită – fizic, emoțional, social, spiritual și educațional – și diferiți specialiști ar trebui să colaboreze pentru a face acest lucru să devină o realitate.

Știi că

Dacă locuiești într-un centru rezidențial, ai dreptul la consultații și intervenții stomatologice?¹⁸

Igiena orală este deosebit de importantă pentru sănătatea ta, iar Centrul este obligat să asigure prezentarea fiecărui copil la un medic stomatolog cel puțin o dată pe an.

¹⁸ Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi.

Analiza prin intermediul schemei FAIR

Dezvoltată de Comisia Scoțiană pentru Drepturile Omului¹⁹, această schemă ajută la aplicarea unei abordări bazate pe drepturile copilului:

Fapte

Care este experiența persoanei?

Este ascultată persoana în cauză și, dacă nu, necesită suport pentru a se întâmpla acest lucru?

Care sunt faptele care trebuie înțelese?

Analiza dreptului (drepturilor) în discuție

Care sunt drepturile sau chestiunile de drepturile copilului în discuție?

Dreptul poate fi îngrădit?

Care este justificarea pentru îngrădirea acestuia?

Îngrădirea dreptului este proporțională? Adică, este îngrădirea minimul necesar pentru atingerea obiectivului sau măsura adoptată este excesivă?

Identificarea responsabilităților comune

Care sunt schimbările necesare?

Cine are responsabilități pentru a contribui la realizarea schimbărilor necesare?

Revizuirea acțiunilor

Au fost înregistrate și revizuite acțiunile respective și a fost implicată persoana afectată?

¹⁹ *Care about Rights?*, Scottish Human Rights Commission.

Schema FAIR trebuie înțeleasă ca o analiză de impact când vine vorba de luarea deciziilor. De aceea, este important să se analizeze felul în care anumite decizii se răsfrâng asupra drepturilor copiilor și, eventual, cum poate fi redus impactul acestora. De asemenea, atunci când se impune luarea unor decizii, este important ca și beneficiarii să fie implicați și ascultați.

Exemplu de aplicare a Schemei FAIR:

Să presupunem că unul dintre copii, Mihai, care prezintă dizabilități motorii ușoare, vrea să își facă temele pe calculator²⁰, astfel încât să se obișnuiască cu folosirea tastaturii. Cu toate acestea, angajații centrului îi spun că nu ar trebui să folosească calculatorul pentru că îl va strica.

Schema FAIR	Analiză scenariu
<p>Fapte</p> <p>Care este experiența persoanei?</p> <p>Este ascultată persoana în cauză și, dacă nu, necesită suport pentru a se întâmpla acest lucru?</p> <p>Care sunt faptele care trebuie înțelese?</p>	<p>Chiar dacă Mihai are o dizabilitate motorie acest lucru nu înseamnă că el nu este capabil să folosească un calculator sau că îl va strica.</p> <p>În plus, utilizarea calculatorului s-ar putea să îl ajute la realizarea temelor.</p>

²⁰ În conformitate cu Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, centrele ar trebui să dispună de cel puțin un post telefonic fix accesibil copiilor sau de un telefon mobil, precum și de un calculator sau laptop cu acces la internet, pentru comunicarea la distanță sau pentru activități recreative.

<p>Analiza dreptului (drepturilor) în discuție</p> <p>Care sunt drepturile sau chestiunile de drepturile copilului în discuție?</p> <p>Dreptul analizat poate fi îngrădit?</p> <p>Care este justificarea pentru îngrădirea acestuia?</p> <p>Îngrădirea dreptului este proporțională? Adică este îngrădirea minimul necesar pentru atingerea obiectivului sau măsura adoptată este excesivă?</p>	<p>În cazul de față se pune problema dreptului de a nu fi discriminat și a dreptului la educație.</p> <p>Ambele sunt drepturi relative. Ele pot fi restricționate în anumite condiții.</p> <p>Cu toate acestea, justificarea conform căreia lui Mihai nu îi este permis să folosească calculatorul din cauză că îl va strica nu este proporțională.</p>
<p>Identificarea responsabilităților comune</p> <p>Care sunt schimbările necesare?</p> <p>Cine are responsabilități pentru a contribui la realizarea schimbărilor necesare?</p>	<p>Mihai are dreptul să folosească calculatorul din centru, iar atunci când întâmpină dificultăți trebuie să poată să ceară ajutor și să îl primească. Personalul de specialitate are responsabilitatea de a-l sprijini și îndruma pe Mihai în utilizarea calculatorului.</p>
<p>Revizuirea acțiunilor</p> <p>Au fost înregistrate și revizuite acțiunile respective și a fost implicată persoana afectată?</p>	<p>Angajații cunosc drepturile lui Mihai?</p> <p>Mihai, la rândul său, își cunoaște drepturile?</p> <p>Mihai a fost întrebat dacă are nevoie de ajutor?</p>

Drepturile copilului pot ajuta furnizorii de servicii sociale să realizeze o îngrijire de calitate în următoarele feluri:

- **Prin crearea unui echilibru între riscuri și aspecte privind calitatea vieții**

Uneori, furnizorii de servicii pot încerca să evite presupusele riscuri prin limitarea drepturilor și libertăților beneficiarilor pentru a menține siguranța acestora. Exemple de acest fel pot fi: restricții privind alimentația, mișcarea sau activitățile în aer liber etc.

Abordarea bazată pe drepturile copilului poate ajuta la plasarea drepturilor beneficiarului în centrul situației create și la echilibrarea deciziilor dificile ce trebuie luate în raport cu riscul privind siguranța acestuia.

- **Îngrijire centrată pe persoane**

O abordare centrată pe drepturile copilului înseamnă a analiza toate circumstanțele care afectează o persoană, copil sau tânăr, de la caz la caz și a lua în considerare drepturile și nevoile acesteia. În general, ar trebui evitate politicile generale care se aplică tuturor beneficiarilor. S-ar putea ca un cumul de factori să ducă la încălcarea unui drept sau a mai multor drepturi dacă nu se adoptă această abordare centrată pe persoane.

Planurile individualizate de protecție (PIP) reprezintă un element esențial în realizarea acestei cerințe.

Consemnarea istoricului personal și a preferințelor ajută, de asemenea, la asigurarea faptului că îngrijirea și sprijinul sunt adaptate nevoilor și dorințelor individuale și, prin urmare, este mai puțin probabil să se ajungă la o situație în care este posibilă o încălcare a drepturilor copilului.

Participarea și implicarea reală a beneficiarilor în toate deciziile care le pot afecta drepturile sunt esențiale pentru a garanta că această abordare, centrată pe persoană, este adoptată ca parte a abordării bazate pe drepturile copilului.

- **Îmbunătățirea comunicării – un cadru comun pentru drepturile și responsabilitățile tuturor**

O abordare bazată pe drepturile copilului care este înțeleasă și asumată de toată lumea va oferi un cadru comun de acțiune, astfel încât disputele sau neînțelegerile vor fi mai ușor de rezolvat.

În multe cazuri poate fi vorba despre a lua în considerare **proporționalitatea** unei intervenții, a se asigura că reprezintă minimul necesar pentru a atinge scopul urmărit, fără a restrânge în mod nejustificat unele drepturi. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe s-ar putea ca, în cazul în care beneficiarii sunt sprijiniți și informați integral, aceștia să aibă dreptul de a lua decizii cu privire la propria îngrijire, care ar trebui respectate atât timp cât nu au un impact disproporționat asupra drepturilor altor beneficiari.

- **O bază pentru alte obligații**

Aplicarea abordării bazate pe drepturile copilului poate face ca îndeplinirea altor obligații să fie un proces mai puțin descurajant. Aceasta poate pune baze solide pentru egalitate, nediscriminare și alte obligații.

Pentru a se asigura că se pune accentul pe abordarea bazată pe drepturi, este important ca în practică să se creeze o legătură clară între acțiuni și drepturile copilului – pentru a asigura, nu a presupune, conformitatea atunci când se îndeplinesc obligații.

- **Nu este un risc sau o povară, ci un instrument pentru îmbunătățirea îngrijirii**

Drepturile copilului nu ar trebui privite ca un risc sau o povară, ci mai degrabă ca un instrument pentru luarea deciziilor și modalitate de a rezolva probleme și de a îmbunătăți furnizarea de servicii.

O abordare din prisma respectării drepturilor copilului se intersectează cu și sprijină rolul autorităților de reglementare în îmbunătățirea furnizării de servicii.

Secțiunea II – Informații pentru copiii și tinerii cu măsură de protecție specială

Odată ce ai analizat problemele din perspectiva drepturilor copilului ești mai informat pentru a porni o discuție pe tema îngrijorărilor tale cu factorii decidenți, precum furnizorul de servicii sociale, autoritatea locală sau organismele care reglementează îngrijirea și protecția ta. În cazul în care factorii decidenți înțeleg la rândul lor problematicile de drepturile copilului, atunci acest lucru poate ajuta la găsirea unei soluții într-o manieră diferită.

Dacă întâmpini probleme în relația cu furnizorul de servicii sociale, ar trebui să discuți direct cu acesta despre motivele pentru care crezi că îți sunt încălcate drepturile și care sunt sugestiile tale pentru a rezolva această problemă.

Dacă nu te simți confortabil pentru a avea această discuție cu furnizorul, poți să adresezi problema managerului și/sau responsabilului de caz sau Comisiei pentru protecția copilului.

În cazul în care sesizezi abuzuri poți suna la 119²¹

²¹ Sursa: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/246646>

Cum depun o sesizare sau cum semnez o problemă?

Dacă simți că nu ai fost tratat(ă) corect de o organizație sau de o persoană, poți face o sesizare sau poți depune o petiție. Așadar, în cazul în care consideri că ai fost tratat(ă) incorect de personalul din centrul în care locuiești, de conducerea DGASPC de care aparții sau de furnizorul de servicii sociale privat, ai dreptul constituțional să faci o sesizare. Nimeni nu are dreptul de a te blama dacă faci acest lucru.²²

Acest ghid își propune să evidențieze modul în care poți face acest lucru. Deși organizația sau persoana pot fi diferite în funcție de natura sesizării, există câteva sfaturi utile pe care le poți utiliza indiferent de cui i te adresezi.

Pasul 1: scrie detaliile problemei

Scrie detaliile a ceea ce s-a întâmplat. Este o idee bună să scrii data, ora și locul. Practic, trebuie să descrii natura evenimentelor și cronologia desfășurării acestora. De asemenea, ar trebui să notezi și numele persoanei/persoanelor implicate. Mai mult, este important să folosești un vocabular politic, evitând șantajul auto-blamarea sau victimizarea. De asemenea, dacă ai soluții la problema în cauză, le poți prezenta.

²² Know Your Rights, Children's Rights Alliance (2019), pag. 14, <https://www.childrensrights.ie/sites/default/files/Know-Your-Rights-2019.pdf>

Pasul 2: vorbește cu persoana responsabilă din cadrul serviciului în cauză

Poți vorbi cu persoana care se ocupă de tine sau poți cere să discuți cu directorul. Ar trebui să îți notezi cu cine ai vorbit și ce ți s-a spus. Dar, reține, este important să vorbești frumos, fără amenințări sau jigniri. În plus, dacă nu se rezolvă din prima, poți să scrii o sesizare oficială.

Pasul 3: scrie o sesizare oficială

- Fă o plângere în scris și păstrează o copie ca să ai o dovadă
- Explică pe scurt ce s-a întâmplat
- Încearcă să fii clar și concis
- Acordă atenție aspectelor principale/tuturor detaliilor
- Adresează-te într-o manieră politicoasă

De asemenea, ar trebui să stabilești ce ai vrea să facă persoana pentru a se ocupa de cererea ta. Ar trebui să păstrezi o copie a scrisorilor pe care le trimiți și să te asiguri că primești un număr de înregistrare. Acesta atestă faptul că ai depus o sesizare sau petiție și te ajută să urmărești ce se întâmplă cu documentul depus de tine. În plus, așa se asigură faptul că este luat în evidență și că vei primi un răspuns oficial la sesizarea sau petiția ta.

În cazul în care nu ai curaj să te adresezi direct unui organism sau unei autorități poți cere ajutorul educatorului din centru sau al unei persoane în care ai încredere.

Pasul 4: trimite cererea către organismul relevant

Dacă persoana sau serviciul în cauză nu vrea să îți rezolve sesizarea, o poți transmite unui organism statutar, dacă există unul pentru tipul tău de sesizare.

De exemplu, dacă ai probleme la școală, în primul rând te adresezi dirigintelui sau învățătorului. Dacă nu, te poți adresa conducerii școlii. În cazul în care problema nu se rezolvă te poți adresa Inspectoratului Școlar Județean sau Ministerului Educației.

În situația în care ai probleme în centru și conducerea acestuia și DGASPC nu te-au putut ajuta, te poți adresa Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și pentru Adopție.

Dacă sesizarea ta nu este luată în seamă sau dacă ești de părere că este de importanță majoră te poți adresa **Avocatului Copilului** sau **Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării** sau **Institutului Român pentru Drepturile Omului**.

Poți consulta secțiunea relevantă a ghidului pentru a vedea cui îi poți adresa cererea.

Dacă ai nevoie de ajutor, poți contacta Consiliul Tinerilor Instituționalizați.

Orice formă de abuz trebuie sesizată imediat!

Secțiunea III – Informații pentru persoanele care lucrează în domeniul protecției speciale

Introducere

Drepturile copilului reprezintă piatra de temelie a serviciilor pe care le furnizați. Multe dintre deciziile cotidiene pe care le luați cu privire la numărul de personal, utilizarea de medicamente, modul de petrecere a timpului liber și îngrijirea personală au implicații *de drepturile copilului*.

Elementele care pun bazele unei culturi a drepturilor omului și, implicit, a drepturilor copilului în serviciile de protecție a copilului se regăsesc pe diferite paliere – juridic, de reputație, operațional și etic.

Toți furnizorii de servicii sociale pentru copii sunt direct supuși reglementărilor în materie de drepturile copilului, în baza cadrului legal pe care trebuie să îl respecte și al licenței de funcționare.

Drepturile copilului nu ar trebui privite sub nicio formă ca reprezentând un risc, o amenințare sau o sarcină suplimentară în domeniul furnizării îngrijirii și protecției. *Drepturile copilului* reprezintă o modalitate prin care se rezolvă probleme, se îmbunătățește furnizarea de servicii și comunicarea.

De asemenea, trebuie reamintit faptul că nu numai cei care beneficiază de serviciile oferite au drepturi. În aceeași măsură, dumneavoastră și orice persoană care oferă servicii de asistență și îngrijire (inclusiv directori, personal de îngrijire, personal auxiliar) aveți drepturi care trebuie respectate.

Cum poate fi îmbunătățită furnizarea de servicii prin drepturile copilului?

Crearea unui echilibru între risc și calitatea vieții.

Uneori, ca furnizor de servicii sociale sau personal de îngrijire, ați putea încerca să evitați un risc prin limitarea libertății persoanelor care beneficiază de servicii pentru a menține siguranța acelor persoane sau pe a altora. Printre astfel de exemple se numără restricții cu privire la existența unui dulap personal, asupra regimului alimentar sau activităților în aer liber etc., prin care se încalcă standardele de calitate pentru care serviciul a fost licențiat.

Abordarea bazată pe drepturile copilului reprezintă cadrul conceptual prin care drepturile persoanelor sunt puse la baza acestor decizii și prin care se creează un echilibru între respectarea drepturilor și dorințelor persoanelor și riscurile la adresa siguranței acelor persoane sau la adresa drepturilor altora.

Îngrijire centrată pe persoană

Abordarea bazată pe drepturile copilului presupune analizarea tuturor circumstanțelor care pot afecta o persoană, în funcție de caz, și luarea în considerare a nevoilor acestora de îngrijire și a drepturilor lor. Trebuie evitate politicile generale/unice care se aplică tuturor celor care beneficiază de servicii. În cazul în care nu este adoptată o abordare centrată pe persoană, o serie de factori multipli pot duce la o încălcare a drepturilor copilului.

Planurile detaliate de îngrijire și asistență pot fi un element esențial în realizarea acestei cerințe. Documentarea istoricului vieții, a preferințelor/antipatiilor va contribui la asigurarea faptului că îngrijirea și asistența sunt personalizate adecvat în funcție de nevoile și dorințele individuale și, astfel, este mai puțin

probabil să se ajungă la o situație în care să se încalce drepturile copilului.

Această participare reală și implicarea beneficiarilor în toate deciziile care au efecte asupra drepturilor lor, cu implicarea familiilor (acolo unde este cazul) și a personalului de îngrijire, dacă este cazul, sunt un element cheie prin care se asigură adoptarea unei abordări centrate pe persoană ca parte a abordării bazate pe drepturile copilului.

Îmbunătățirea comunicării – cadrul comun privind drepturile și responsabilitățile tuturor

O abordare bazată pe drepturile copilului înțeasă de toate persoanele va oferi un cadru comun de conviețuire, iar disputele și conflictele vor fi mai ușor de rezolvat.

De exemplu, dacă un beneficiar își exprimă îngrijorarea cu privire la un anumit aspect privind îngrijirea oferită, o înțelegere generală a drepturilor copilului ar însemna că opiniile beneficiarului trebuie să fie ascultate, iar drepturile sale trebuie să se afle în centrul procesului de luare a deciziilor. În cazul multor probleme poate fi vorba despre proporționalitatea unei intervenții, asigurându-se faptul că reprezintă minimul necesar pentru a obține scopul propus, fără a restricționa nejustificat drepturile unei persoane. Totuși, în anumite circumstanțe, dacă persoanele sunt informate și asistate complet, acestea au dreptul de a lua decizii cu privire la îngrijirea lor, ceea ce trebuie respectat atât timp cât acestea nu au un impact disproporționat asupra drepturilor altor persoane.

Baza pentru alte obligații

O abordare bazată pe drepturile copilului poate transforma îndeplinirea altor obligații legale într-un proces mai puțin greoi. Acest lucru poate constitui baza pentru asigurarea egalității, protecției copiilor, sănătății mintale și altor obligații.

În acest sens, este important ca în practică să fie avută în vedere abordarea bazată pe drepturile copilului.

Un instrument pentru îmbunătățirea îngrijirii

Drepturile copilului nu ar trebui privite ca un risc sau o povară, ci mai degrabă ca un instrument de luare a deciziilor, un mijloc de rezolvare a problemelor și de îmbunătățire a furnizării de servicii.

Puteți utiliza schema FAIR²³ pentru a vă ajuta să analizați problemele și să discutați despre acestea cu beneficiarii serviciilor dumneavoastră, cu familiile acestora (în funcție de caz) și cu alte persoane.

O abordare bazată pe drepturile copilului va permite o schimbare pozitivă a serviciilor oferite și relații mai bune bazate pe o înțelegere comună a drepturilor beneficiarilor serviciilor dumneavoastră, ale personalului și a celorlalți.

În paginile următoare, puteți vedea legătura dintre Standardele minime de calitate pentru centrele rezidențiale²⁴ și prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului. Mai mult, se poate observa faptul că standardele includ prevederi ale Convenției.

²³ A se vedea schema FAIR de la p. 55.

²⁴ Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi aprobate prin Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 25/2019.

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>Admiterea în centrul rezidențial</p> <p>S1.4. Imediat după admitere, coordonatorul centrului nominalizează, din personalul propriu, o persoană de referință care stabilește, împreună cu copilul, în funcție de vârsta și de gradul de maturitate al acestuia, un program de acomodare adaptat caracteristicilor personale ale copilului (vârstă, status psiho-somatic, personalitate și temperament, nivel de educație, etc.), cu o durată de minim două săptămâni.</p>	<p>Articolul 12 alin. (1) garantează copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.</p>
<p>Îngrijire personală</p> <p>S2.2. Centrul asigură asistență copiilor aflați în situație de dependență pentru menținerea igienei personale și pentru realizarea activităților de bază ale vieții zilnice. În cazul copiilor cu deficiențe/limitări funcționale, personalul îi ajută pentru efectuarea tuturor activităților zilnice necesare pentru păstrarea igienei personale.</p>	<p>Articolul 2 alin. (1) prevede respectarea și garantarea drepturilor stabilite în convenție tuturor copiilor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenența etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al</p>

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>Copiii care nu se pot îngriji singuri (spălat parțial sau total, pieptănat, îmbrăcat/dezbrăcat, încălțat/descălțat, transfer în fotoliu etc.) primesc ajutor zilnic acordat de personalul centrului. Personalul centrului asigură suportul necesar copiilor cu deficiențe/dizabilități locomotorii și senzoriale pentru efectuarea deplasării acestora în centru și în exterior, pentru facilitarea comunicării cu ceilalți copii, cu personalul centrului și cu alte persoane la distanță, pentru participarea la activitățile organizate în centru și în afara acestuia, etc.</p>	<p>părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia.</p> <p>Articolul 23 alin. (1) recunoaște dreptul copiilor cu dizabilități fizice și mentale de a li se asigura o viață împlinită și decentă, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității.</p> <p>Articolul 23 alin. (2) recunoaște dreptul copiilor cu dizabilități de a beneficia de îngrijiri speciale și încurajează și asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor cu dizabilități care îndeplinesc condițiile prevăzute și celor care îi au în îngrijire, un ajutor adaptat situației copilului și situației părinților sau a celor cărora le este încredințat.</p> <p>În același timp, articolul 23, alin. (3) prevede că ajutorul acordat copiilor cu dizabilități va fi destinat asigurării accesului efectiv al acestora la educație, formare</p>

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
	<p>profesională, servicii medicale, recuperare, pregătire în vederea ocupării unui loc de muncă, activități recreative, de o manieră care să asigure deplina integrare socială și dezvoltare individuală a copiilor, inclusiv dezvoltarea lor culturală și spirituală.</p>
<p>Protecția împotriva abuzurilor și neglijării</p> <p>S1.1. Centrul deține și aplică o procedură proprie pentru identificarea, semnalarea și soluționarea cazurilor de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului.</p> <p>Procedura privind identificarea, semnalarea și soluționarea suspiciunilor și de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copiilor din centru este elaborată de furnizorul de servicii sociale care administrează centrul și este anexă la ROF.</p> <p>Se au în vedere atât formele de abuz (fizic, psihic,</p>	<p>Articolul 19 alin. (1) se referă la protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.</p> <p>Potrivit Convenției, aceste măsuri de protecție vor cuprinde, după caz, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe</p>

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>economic), cât și orice formă de neglijare a persoanei sau de tratament degradant la care poate fi supus copilul de către personalul centrului, alți copii, eventual membri de familie și orice alte persoane cu care copiii au venit în contact.</p> <p>Personalul monitorizează activitățile întreprinse de copii pe perioada când nu se află în incinta centrului, în scopul prevenirii riscului de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență.</p>	<p>sociale care să asigure sprijinul necesar copilului și celor cărora le-a fost încredințat, precum și pentru instituirea altor forme de prevenire și pentru identificarea, denunțarea, acționarea în instanță, anchetarea, tratarea și urmărirea cazurilor de rele tratamente aplicate copilului, descrise mai sus, și, dacă este necesar, a procedurilor de implicare judiciară.</p>
<p>Relațiile copiilor cu personalul</p> <p>Centrul se asigură că personalul, mai ales cel cu responsabilități directe în îngrijirea și educarea copiilor, are abilități empatică și de comunicare, astfel încât pot relaționa în mod benefic cu aceștia, contribuind totodată la dezvoltarea capacităților lor afective.</p>	<p>Articolul 8 prevede dreptul copilului de a-și păstra identitatea, inclusiv cetățenia, numele și relațiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără nici o imixtiune ilegală.</p> <p>Articolul 18 subliniază că părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea</p>

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>Centrul instruește personalul cu privire la metodele de abordare, comunicare și relaționare cu copiii, în funcție de vârstă, nivelul de dezvoltare și particularitățile psiho-comportamentale ale acestora.</p> <p>Centrul se asigură că persoana de referință a copilului interacționează permanent cu acesta, oferă încredere, siguranță și afecțiune, fără a asuma un rol parental.</p> <p>Întregul personal, inclusiv persoana de referință și părintele social, trebuie să aibă grijă să delimiteze clar rolul său de rolul părinților, pentru a nu induce dependența copiilor, cu consecințe negative în integrarea sau reintegrarea familială a acestora.</p>	<p>copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.</p> <p>Prin Articolul 27 alin. (1) se recunoaște dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.</p>
<p>Asistența pentru sănătate</p> <p>Centrul promovează un stil de viață sănătos, realizează activități de instruire privind</p>	<p>Articolul 24 alin. (1) recunoaște dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și</p>

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>intervenții de prim ajutor și de educație pentru sănătate.</p>	<p>de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare. Statele vor depune eforturi pentru a garanta că nici un copil nu este lipsit de dreptul de a avea acces la aceste servicii.</p>
<p>Centrul planifică și organizează sesiuni de instruire a copiilor privind noțiuni de bază și cunoștințe generale din domeniul sănătății, prevenirea bolilor transmisibile, adoptarea unui stil de viață sănătos, combaterea unor obiceiuri nocive, prevenirea adicțiilor, educație sexuală.</p>	<p>Același articol al Convenției prevede că statele vor depune eforturi pentru a asigura aplicarea efectivă a acestui drept și, în mod deosebit, vor lua măsurile corespunzătoare pentru a recunoaște dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare.</p>
<p>Centrul se asigură că personalul este instruit în acordarea primului ajutor, în caz de urgență, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, copiii beneficiază de sesiuni de instruire/cursuri similare. Instruirea copiilor se face de personal cu pregătire</p>	<p>Aplicarea efectivă a acestui drept presupune adoptarea unor măsuri corespunzătoare pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asigurarea asistenței medicale și a măsurilor de ocrotire a sănătății pentru toți copiii, cu accent pe dezvoltarea măsurilor primare de ocrotire

Standarde minime de calitate	Convenția cu privire la drepturile copilului
<p>medicală, absolvent ai cursurilor de acordare a primului ajutor.</p>	<p>a sănătății;</p> <ul style="list-style-type: none"> – aprovizionarea cu alimente nutritive și cu apă potabilă, luând în considerare pericolele și riscurile de poluare a mediului natural; – informarea și asigurarea accesului la educație și sprijinirea populației în folosirea cunoștințelor de bază despre sănătatea și alimentația copilului, despre avantajele alăptării, ale igienei și salubrității mediului înconjurător și ale prevenirii accidentelor; – crearea serviciilor de medicină preventivă, de îndrumare a părinților și de planificare familială și asigurarea educației în aceste domenii.

Bibliografie:

A child rights-based approach, Unicef – United Kingdom, <https://www.unicef.org.uk/child-friendly-cities/crba/>

Care about Rights?, Scottish Human Rights Commission

Comitetul pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 13 (2011) – Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență*

Comitetul pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 14 (2013) privind dreptul copilului ca interesul superior al acestuia să prevaleze [articolul 3 alineatul 1]*

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (versiune simplificată pentru copii), www.unicef.org/romania

Ghid de aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene nerambursabile, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/08/0289aed9bcb174a18d17d7badb94816f.pdf>

Glossary of Terms and Concepts, UNICEF Regional Office for South Asia November 2017, <https://www.unicef.org/rosa/media/1761/file/Gender%20glossary%20of%20terms%20and%20concepts%20.pdf>

Know Your Rights, Children’s Rights Alliance (2019), <https://www.childrensrights.ie/sites/default/files/Know-Your-Rights-2019.pdf>

Manual de drept european privind drepturile copilului, FRA (2015)

Protejarea drepturilor copiilor – Un ghid pentru profesioniștii care lucrează în îngrijire alternativă (versiunea în limba română), Consiliul Europei, SOS Satele Copiilor Internațional, (2014)

Responding to children and adolescents who have been sexually abused: WHO clinical guidelines, WHO (2017)

S'cool Agenda 2012-2013 (versiunea în limba română), Agenția pentru drepturi fundamentale a Uniunii Europene, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Reprezentanța Comisiei Europene în România, (FRA 2012)

Anexa 1

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (versiune simplificată pentru copii)²⁵

Articolul 1

Copilul este orice persoană cu vârsta sub 18 ani.

Articolul 2

Toți copiii au aceste drepturi, indiferent de cine sunt, unde trăiesc, ce limbă vorbesc, ce gândesc, cum arată, dacă sunt băieți sau fete, dacă suferă de o dizabilitate, dacă sunt bogați sau săraci și indiferent de cine sunt sau ce credințe au părinții sau familiile lor. Niciun copil nu trebuie să fie tratat pe nedrept din niciun motiv.

Articolul 3

Când adulții iau decizii, aceștia trebuie să se gândească la modul în care acele decizii vor afecta copiii. Toți adulții trebuie să facă ce este mai bine pentru copii. Guvernele trebuie să susțină protecția și îngrijirea copiilor de către părinți sau, atunci când este necesar, de către alte persoane. Guvernele trebuie să se asigure că oamenii și instituțiile care răspund de protecția și îngrijirea copiilor își îndeplinesc îndatoririle așa cum trebuie.

Articolul 4

Guvernele trebuie să facă tot ce le stă în putere pentru ca toți copiii din țările lor să se bucure de drepturile recunoscute prin această Convenție.

²⁵ Sursa: <https://www.unicef.org/romania/media/2271/file/Conven%C5%A3ia%20Na%C5%A3iunilor%20Unite%20cu%20privire%20la%20Drepturile%20Copilului.pdf>

Articolul 5

Guvernele trebuie să lase familiile și comunitățile să își îndrume copiii astfel încât, pe măsură ce se dezvoltă, aceștia să învețe să își exercite drepturile cât se poate de bine. Cu cât copiii sunt mai mari, cu atât vor avea nevoie de mai puțină îndrumare.

Articolul 6

Fiecare copil are dreptul la viață și la supraviețuire. Guvernele trebuie să asigure condițiile în care copiii să se poată dezvolta în cel mai bun mod.

Articolul 7

Nume și cetățenie – Copiii sunt înregistrați la naștere și primesc un nume recunoscut de stat. Copiii trebuie să aibă o naționalitate (să aparțină unei țări). În măsura posibilului, copiii au dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijiți de aceștia.

Articolul 8

Protecția identității – Copiii au dreptul la propria identitate – o dovadă oficială care arată cine sunt, inclusiv naționalitatea, numele și relațiile de rudenie. Nimeni nu ar trebui să încalce acest drept al copilului la identitate, dar dacă acest fapt se întâmplă, guvernele trebuie să ajute copiii și să asigure asistența necesară pentru ca identitatea acestora să fie restabilită.

Articolul 9

Copiii nu trebuie să fie separați de părinții lor, cu excepția cazului în care copiii nu sunt îngrijiți corespunzător, de exemplu, dacă un părinte îi face rău copilului sau îl neglijează. Copiii ai căror părinți locuiesc separat trebuie să păstreze legătura cu ambii părinți, cu excepția cazului în care contactul cu părinții ar dăuna copiilor.

Articolul 10

Dacă un copil locuiește în altă țară decât cea în care locuiesc părinții săi, guvernele trebuie să permită copilului și părinților să călătorească, astfel încât familia să poată menține legătura și să fie împreună.

Articolul 11

Guvernele trebuie să împiedice scoaterea din țară a copiilor în condiții ilegale, cum ar fi răpirea de către o persoană sau sechestrarea în altă țară de către un părinte, în condițiile în care celălalt părinte nu este de acord.

Articolul 12

Copiii au dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îi privește. Adulții ar trebui să îi asculte pe copii și țină cont de părerile acestora.

Articolul 13

Copiii au dreptul de a se exprima liber și de a primi și comunica informații despre ceea ce învață, gândesc sau simt, în formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, cu excepția cazului în care prin aceasta încalcă drepturile altor persoane.

Articolul 14

Copiii au dreptul la propriile gânduri, opinii și la alegerea unei religii, dar prin acesta nu trebuie să îngrădească dreptul altora de a se bucura de drepturile lor. Părinții pot să îndrume copiii astfel încât, pe măsură ce cresc, să învețe să își exercite acest drept în mod corespunzător.

Articolul 15

Copiii au dreptul de a se asocia sau de a înființa grupuri sau organizații și au dreptul de a se întruni cu copii, atât timp cât prin aceasta nu pun în pericol drepturile altora.

Articolul 16

Fiecare copil are dreptul la viață privată. Legea trebuie să protejeze viața privată, familia, domiciliul, corespondența și reputația copilului împotriva oricăror atacuri.

Articolul 17

Copiii au dreptul la informare prin Internet, radio, televiziune, ziare, cărți și alte surse. Adulții au datoria de a se asigura că informațiile la care au acces copiii nu sunt dăunătoare. Statele trebuie să încurajeze media să difuzeze informații din cât mai multe surse, în limbi pe care copiii le pot înțelege.

Articolul 18

Părinții sunt principalele persoane responsabile pentru creșterea copilului. Dacă un copil nu are părinți, această responsabilitate va fi preluată de un alt adult, denumit „tutore”. Părinții și tutorii trebuie întotdeauna să se gândească la ce este mai bine pentru copil. Guvernele trebuie să îi ajute pe părinți și pe tutori. Când un copil îi are pe ambii părinți, amândoi sunt responsabili pentru creșterea copilului.

Articolul 19

Guvernele trebuie să îi protejeze pe copii împotriva violenței, abuzurilor și a neglijenței din partea persoanelor care îi îngrijesc.

Articolul 20

Orice copil care nu poate fi îngrijit de familia sa are dreptul să fie îngrijit corespunzător de persoane care respectă religia, cultura, limba și alte aspecte ale vieții copilului.

Articolul 21

Când un copil este adoptat, cel mai important lucru este ca acest fapt să servească bunăstării sale. Dacă un copil nu poate fi îngrijit corespunzător în țara sa (locuind, de exemplu, cu altă familie decât cea naturală), acesta poate fi adoptat în altă țară.

Articolul 22

Copiii care ajung din țara natală în altă țară, ca refugiați (pentru că nu sunt în siguranță acolo unde s-au născut), trebuie să primească ajutor, să fie protejați și să beneficieze de aceleași drepturi pe care le au copiii născuți în țara în care au ajuns.

Articolul 23

Fiecare copil cu dizabilități trebuie să se bucure de cele mai bune condiții de viață posibile în societate. Statele trebuie să îndepărteze toate obstacolele care pot împiedica copiii cu dizabilități să devină independenți și să participe activ la viața comunității.

Articolul 24

Copiii au dreptul la cea mai bună îngrijire medicală posibilă, la apă potabilă, la alimentație sănătoasă și la un mediu curat și sigur în care să trăiască. Toți adulții și copiii trebuie să aibă acces la informații despre menținerea siguranței și sănătății lor.

Articolul 25

Fiecare copil plasat în afara familiei (pentru îngrijire, protecție sau însănătoșire) are dreptul la verificarea și reevaluarea periodică a situației sale pentru a se constata dacă totul este în regulă și dacă locul unde se află continuă să fie cel mai bun pentru el.

Articolul 26

Guvernele trebuie să acorde bani sau alte forme de sprijin pentru a ajuta copiii din familii sărace.

Articolul 27

Copiii au dreptul la alimente, îmbrăcăminte și un loc sigur în care să locuiască, astfel încât să se poată dezvolta în cel mai bun mod posibil. Statul trebuie să ajute familiile și copiii care nu își pot permite aceste condiții.

Articolul 28

Fiecare copil are dreptul la educație. Învățământul primar trebuie să fie gratuit. Studiile gimnaziale, liceale, vocaționale și cele universitare trebuie să fie accesibile fiecărui copil. Copiii trebuie încurajați să urmeze școala până la cel mai înalt nivel posibil. Măsurile de disciplină în școli trebuie să respecte drepturile copiilor și niciodată să nu fie violente.

Articolul 29

Educația copiilor trebuie să îi ajute să își dezvolte pe deplin personalitatea, talentele și abilitățile. Trebuie să îi ajute să își înțeleagă propriile drepturi și să respecte drepturile, cultura și aspectele diferite ale celorlalți oameni. Trebuie să îi ajute să trăiască în pace și să protejeze mediul înconjurător.

Articolul 30

Copiii au dreptul de a își folosi propria limbă, cultură și religie, chiar dacă acestea sunt minoritare în țara în care trăiesc.

Articolul 31

Oricare copil are dreptul la odihnă și la timp liber și să participe în activități culturale și artistice.

Articolul 32

Fiecare copil are dreptul să fie protejat de orice formă de muncă periculoasă sau care ar putea dăuna educației, sănătății sau dezvoltării sale. În cazul în care copiii muncesc, aceștia au dreptul la protecție și la plată corectă / cinstită / rezonabilă.

Articolul 33

Guvernele trebuie să protejeze copiii împotriva consumului, producerii, transportului sau traficului de droguri.

Articolul 34

Guvernele trebuie să protejeze copiii împotriva exploatării și abuzului sexual inclusiv împotriva persoanelor care constrâng copii să întrețină relații sexuale contra unor sume de bani sau care constrâng copiii să se fotografieze sau filmeze în ipostaze intime.

Articolul 35

Guvernele trebuie să ia toate măsurile posibile pentru a preveni răpirea, traficul sau transportul copiilor în alte țări sau locuri în scopul exploatării (pentru a se profita de ei).

Articolul 36

Copiii au dreptul la protecție contra oricăror forme de exploatare, chiar dacă acestea nu sunt explicit menționate în această Convenție.

Articolul 37

Copiii acuzați de încălcarea legii nu trebuie să fie uciși, supuși torturii, tratamentelor sau pedepselor crude și nu trebuie condamnați pe viață sau încarcerați împreună cu adulții. Pedepsa cu închisoarea trebuie să fie ultima opțiune și doar pe cea mai scurtă durată posibilă. Copiii privați de libertate trebuie să beneficieze de asistență juridică și să poată păstra legătura cu familia.

Articolul 38

Copiii au dreptul să fie protejați pe timp de război. Guvernele au datoria de a oferi protecție specială copiilor afectați de război. Niciun copil sub 15 ani nu poate să fie înrolat în armată și nici să participe în război.

Articolul 39

Copiii victime ale abuzului, maltratării, neglijării, exploatării ori unui conflict armat au dreptul să primească asistență care să le permită recuperarea fizică și psihologică.

Articolul 40

Copiii acuzați de încălcarea legii au dreptul la asistență juridică și la a fi tratați echitabil. Trebuie să existe soluții pentru a-i ajuta pe acești copii să devină membri buni ai societății. Pedepsa cu închisoarea trebuie să fie ultima soluție.

Articolul 41

În cazul în care legile unei țări protejează drepturile copiilor la un nivel superior față de această Convenție, atunci se vor aplica acele legi.

Articolul 42

Guvernele trebuie să facă larg cunoscute copiilor și adulților prevederile acestei Convenții, astfel încât toată lumea să fie informată cu privire la drepturile copiilor.

Articolele 43-46

Aceste articole explică modul în care statele, Organizația Națiunilor Unite – inclusiv Comitetul pentru drepturile copiilor și UNICEF – și alte organizații depun eforturi pentru a se asigura că toți copiii se bucură de toate drepturile pe care le au.

Anexa 2

Definiții operaționale prevăzute de metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie (aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 49/2011)

Violența asupra copilului – Violența asupra copilului reprezintă forme de rele tratamente produse de către părinți sau de orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea. În funcție de caracteristicile și de gravitatea faptei, violența asupra copilului antrenează răspunderea civilă, disciplinară sau penală a făptuitorului/agresorului. Principalele forme de violență asupra copilului sunt: abuzul, neglijarea, exploatarea și traficul de copii.

Abuz – Abuzul este definit în Legea nr. 272/2004, cu modificările ulterioare [art. 89 alin. (1)] și poate îmbrăca diferite forme, fiind clasificat ca abuz fizic, emoțional, psihologic, sexual și economic. Din punct de vedere criminologic, abuzul împotriva copilului este comis cu intenție, directă sau indirectă.

- a) Abuzul fizic constă în vătămarea corporală a copilului în cadrul interacțiunii, singulară sau repetată, cu o persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu acesta, fiind un rezultat al unor acte intenționate care produc suferință copilului în prezent sau în viitor.
- b) Abuzul emoțional constă în expunerea repetată a copilului la situații al căror impact emoțional depășește

capacitatea sa de integrare psihologică. Abuzul emoțional vine din partea unui adult care se află în relație de încredere, răspundere sau putere cu copilul. În mod concret, aceste acte pot fi umiliri verbale și nonverbale, intimidări, amenințări, terorizări, restrângeri ale libertății de acțiune, denigrări, acuzații nedrepte, discriminări, ridiculizări și alte atitudini ostile sau de respingere față de copil. Dacă abuzul emoțional este repetitiv și susținut, duce la afectarea diverselor paliere ale psihicului copilului (de exemplu, structura de personalitate, afectele, cognițiile, adaptarea, percepția), devenind abuz psihologic, care are consecințe mai grave decât abuzul emoțional și pe termen lung asupra dezvoltării copilului. Copilul care este martor al violenței în familie suferă indirect un abuz emoțional și/sau psihologic.

- c) Abuzul sexual reprezintă implicarea unui copil sau a unui adolescent minor dependent și imatur din punctul de vedere al dezvoltării psihosexuale în activități sexuale pe care nu este în măsură să le înțeleagă, care sunt nepotrivite pentru vârsta sa ori pentru dezvoltarea sa psihosexuală, activități sexuale pe care le suportă fiind constrâns prin violență sau seducție ori care transgresează tabuurile sociale legate de rolurile familiale; aceste activități includ, de regulă, contact fizic, cu sau fără penetrare sexuală.

Neglijarea – Neglijarea este definită în Legea nr. 272/2004, cu modificările ulterioare [art. 89 alin. (2)]. Neglijarea se poate prezenta sub mai multe forme:

1. neglijarea alimentară – privarea de hrană, absența mai multor alimente esențiale pentru creștere, mese neregulate, alimente nepotrivite sau administrate necorespunzător vârstei copilului;

2. neglijarea vestimentară – haine nepotrivite pentru anotimp, haine prea mici, haine murdare, lipsa hainelor;
3. neglijarea igienei – lipsa igienei corporale, mirosuri respingătoare, paraziți;
4. neglijarea medicală – absența îngrijirilor necesare, omiterea vaccinărilor și a vizitelor de control, neaplicarea tratamentelor prescrise de medic, neprezentarea la programe de recuperare;
5. neglijarea educațională – substimulare, instabilitatea sistemului de pedepse și recompense, lipsa de urmărire a progreselor școlare;
6. neglijarea emoțională – lipsa atenției, a contactelor fizice, a semnelor de afecțiune, a cuvintelor de apreciere.
7. părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

Anexa 3

Instituții, organisme și organizații cu atribuții în domeniul drepturilor copilului

Instituții naționale cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor omului

Avocatul Copilului

Instituția Avocatul Poporului, prin adjunctul său, Avocatul Copilului, intervine în situații privind abuzuri fizice, psihice, sexuale, dispariții ale copiilor, fenomenul bullying, sărăcia, situația din centrele de plasament, relațiile în cadrul școlilor și grădinițelor, integrarea copiilor cu dizabilități, păstrarea legăturilor personale dintre copii și persoanele de care aceștia sunt atașați, situația copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, precum și în orice situație în care drepturile copiilor nu sunt respectate.

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

Tel: 021/312.71.34

E-mail: petitii@avp.ro

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO)

Institutul Român pentru Drepturile Omului este un organism independent, cu personalitate juridică. Mandatul IRDO este de a promova drepturile omului la nivel național, iar în acest sens Institutul asigură informarea cetățenilor cu privire la drepturile lor, fie prin intermediul materialelor realizate, fie prin intermediul cursurilor pe care le organizează. De asemenea, Institutul urmărește modul în care sunt respectate și puse în aplicare

prevederile convențiilor și tratatelor internaționale și regionale la care România este parte.

Piața C.A. Rosetti, nr. 4, Sector 2, București, 021051

Tel: 021-3114921, 0783-247990

E-mail: office@irido.ro

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)

Consiliul este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar și garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Piața Valter Mărăcineanu nr 1-3, Sector 1, București, 010155

Tel: 021 312.65.78, 021 312.65.79

E-mail: support@cncd.ro

Consiliul de Monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Consiliul de Monitorizare este o autoritate autonomă sub control parlamentar înființată pentru a proteja, promova și monitoriza modul în care drepturile persoanelor cu dizabilități aflate în instituții sunt respectate.

Str. Nerva Traian, nr. 3, Etaj. 3 Cam. 27 Sector 3, București

Tel: 0213 712 766, 0213 712 758

E-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro

Organism guvernamental în domeniul drepturilor copilului

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

Misiunea instituției este de a proteja și promova drepturile copiilor din România. Autoritatea monitorizează respectarea principiilor și drepturilor stabilite de Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, semnată de România la 26 ianuarie 1990. Printre altele, ANPDCA elaborează și supune spre aprobare Guvernului documente de politici publice, precum și strategii și programe de reformă în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului și adopției.

Str. Gheorghe Magheru nr. 7, Sector 1, București

Email: office@anpdca.ro

www.copii.gov.ro

Organizații relevante în domeniul drepturilor copilului

Salvați Copiii

Organizația Salvați Copiii a fost înființată în 1990 având ca obiective imediate acordarea de ajutoare de urgență copiilor din orfelinatele aflate într-o situație dramatică și a fost un deschizător de drumuri în ceea ce privește asigurarea drepturilor pentru cei mai vulnerabili copii. Organizația are filiale în 14 județe (Argeș, Brașov, București, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Hunedoara, Iași, Mureș, Neamț, Suceava, Timiș, Vaslui), peste 6.000 de membri și 2.500 de voluntari activi.

Intr. Ștefan Furtună nr. 3, Sector 1, București

Tel: 021 316 61 76

E-mail: secretariat@salvaticopiii.ro

Consiliul Tinerilor Instituționalizați

Consiliul Tinerilor Instituționalizați este o organizație non-profit înființată în anul 2016 pentru a reprezenta copiii și tinerii instituționalizați. Scopul principal al Asociației „Consiliul Tinerilor Instituționalizați” este de a acționa pentru apărarea și promovarea drepturilor copiilor și tinerilor care beneficiază sau care au beneficiat de o măsură de protecție specială destinată copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi, pentru creșterea participării active a acestora la viața comunităților în care activează, precum și pentru a susține și promova interesele comune ale membrilor săi la nivel local, regional, național, european și internațional.

Str. Tineretului 35 bis, bl. 2, sc. 3, ap. 1, Chiajna, județul Ilfov

Tel: 0762 183 367

E-mail: office@consiliultinerilor.ro

<https://www.instagram.com/ctiromania/>

Asociația Telefonul Copilului

Asociația Telefonul Copilului este o organizație neguvernamentală, non-profit, al cărei scop este acela de a proteja copiii împotriva oricărei încercări de încălcare a drepturilor lor, împotriva oricărei forme de abuz.

Serviciile oferite de către Telefonul Copilului 116 111 sunt următoarele: informare cu privire la promovarea și respectarea drepturilor copiilor; consiliere cu privire la promovarea și respectarea drepturilor copiilor; îndrumare către instituțiile în măsură să acorde asistența necesară; urmărirea modului de soluționare a cazurilor; monitorizarea respectării drepturilor copilului în urma cazurilor înregistrate și informarea instituțiilor abilitate cu privire la problemele întâmpinate de copii.

Tel: 116 111

E-mail: telefonulcopilului@telefonulcopilului.ro

Organizația Umanitară Concordia

Concordia este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, cu un istoric de 30 de ani în România, care are ca misiune susținerea și (re)integrarea socială, familială, școlară și profesională a copiilor, tinerilor și a familiilor aflate în dificultate și orientarea lor spre o viață independentă și autonomă. Organizația Umanitară Concordia oferă și servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, respectiv informare și consiliere, precum și mediere a muncii pe piața internă.

Tel: 031 107 69 81

E-mail: secretariat@concordia.org.ro

Ajungem Mari

Ajungem MARI este singurul program demarat de Asociația Lindenfeld și susține educația copiilor din centre de plasament și medii defavorizate. Asociația Lindenfeld este o organizație non-guvernamentală ce are ca obiectiv facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la domenii cheie ale societății. Scopul programului este să îi sprijine pe copii și tineri să ajungă oameni MARI, responsabili, independenți și fericiți. Programul este destinat în special copiilor din centre de plasament de stat, iar odată acoperite aceste centre, activitatea se va îndrepta și spre copiii din centre de zi de stat sau centre private.

Asociația Lindenfeld: Str. Henri Coandă nr. 15, Sector 1, București

E-mail: office@ajungemmari.ro

FONPC – Federația Organizațiilor Neguvernamentale „Pentru Copil”

Scopul Federației este de a întări, uni și reprezenta într-o manieră solidară organizațiile membre care activează în domeniul Bunăstării și Protecției Copilului și Familiei în vederea asigurării respectării drepturilor copilului așa cum sunt ele înscrise în

Convenția ONU privind drepturile copilului și în Convențiile europene la care România este parte. În vederea realizării acestui scop, Federația își propune: să reprezinte organizațiile neguvernamentale membre ca interlocutor al autorităților și al altor parteneri în ceea ce privește politicile legate de copil și familie; să susțină, să întărească, să dezvolte și să promoveze comunitatea ONG-urilor pentru creșterea impactului acestora.

Str. Occidentului 44, sector 1, București

Tel:+4 0753 012 866

E-mail: office@fonpc.ro

Organism din sistemul ONU

UNICEF

Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) activează în 190 de țări și teritorii, inclusiv în România, făcând tot posibilul să ajute fiecare copil să supraviețuiască, să se dezvolte și să își atingă potențialul maxim, pentru a crea o lume mai bună.

UNICEF desfășoară diferite programe în România pentru ca toți copiii să poată să fie în siguranță, să aibă parte de servicii de sănătate, de condiții de trai decente și de acces la educație de calitate.

Bd. Primăverii nr. 48A, Sector 1, București, 011975

Tel: +40 21.201.78.53

E-mail: bucharest@unicef.org

Dacă ai nevoie de ajutor cu privire la drepturile tale sau pentru a înțelege cum le poți exercita, poți contacta:

- Managerul de caz din cadrul DGASPC
- Consiliul Copilului
- Consiliul Tinerilor Instituționalizați
- Vocea Copiilor Abandonați

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) este un organism independent, cu personalitate juridică. Mandatul Institutului este de a promova drepturile omului la nivel național, iar în acest sens Institutul asigură informarea cetățenilor cu privire la drepturile lor, fie prin intermediul materialelor realizate, fie prin intermediul cursurilor pe care le organizează. De asemenea, IRDO urmărește modul în care sunt respectate și puse în aplicare prevederile convențiilor și tratatelor internaționale și regionale la care România este parte.

Piața C. A. Rosetti, nr. 4, Sector 2, București 021051
Tel: 021-3114921, 0783-247990
E-mail: office@irdo.ro

I.S.B.N.: 978-606-8650-13-5

Anexa nr. 4

**Rapoartele membrilor Comisiei de anchetă
cu privire la vizitele efectuate în centrele de tip rezidențial din subordinea
direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului**

LXV/126/2022

**Raport încheiat în urma vizitei de monitorizare la
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați**

10-12 august 2022

Senator Laura Georgescu

Conducerea Director General Manon Emilia Cristoloveanu

Director General Adjunct Ciprian Groza

Psiholog Mihai Alexandra – psiholog în cadrul APCA (Asociația de Sprijin pentru Părinți și Copii cu Autism)

Situația serviciilor rezidențiale din cadrul DGASPC Galați

1 Compartiment Case nr. 1 - serviciu de tip rezidențial pentru copii fără deficiențe

Denumire	Capacitate	Nr. beneficiari
Casa "Floare de Colț"	6	5
Casa "Tudor"	6	5
Casa de tip familial Teodora	12	9

2. Compartiment Case nr. 2 - serviciu de tip rezidențial pentru copii fără deficiențe

Denumire	Capacitate	Nr. beneficiari
Casa "Cireșarii"	6	5
Casa "Andrei"	6	7
Casa "Ana"	6	6
Casa "Monica"	6	0

3 Complex de Servicii Sociale Dumbrava Minunată - serviciu de tip rezidențial pentru copii fără deficiențe

Denumire	Capacitate	Nr. beneficiari
Casa 1	12	12
Casa 2	12	12
Casa 3	12	13

4 Compartiment de primire copii în regim de urgență Irene și Stuart - serviciu de tip rezidențial pentru copii fără deficiențe

Denumire	Capacitate	Nr. beneficiari
Casa 1	6	4
Casa 2	6	1

5. Centrul maternal - servicii de tip rezidențial pentru cupluri mamă-copil

Capacitate	Nr. beneficiari
9 cupluri	4 (2 cupluri)

6. Centrul de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale - serviciu de tip rezidențial pentru copii cu deficiențe

Capacitate	Nr. beneficiari
59	20

7. Centrul de plasament nr. 3- serviciu de tip rezidențial pentru copii cu deficiențe (handicap grav)

Capacitate	Nr. beneficiari
40	23

8. Complex de Servicii Sociale Tecuci - serviciu de tip rezidențial pentru copii fără deficiențe

Denumire	Capacitate	Nr. beneficiari
Centrul de plasament	16	12
Casa Speranta	6	6

9. Centrul de Reabilitare si Reintegrare Socială a Copiilor – Casa “David Austin” - serviciu de tip rezidențial pentru copii cu deficiențe

Capacitate	Nr. beneficiari
49	23

Total beneficiarii servicii rezidențiale la 31.07.2022 – 167 beneficiari

Situația serviciilor de tip familial din cadrul DGASPC Galati

1. Asistenți maternali profesioniști

Asistenți maternali atestați	326
Asistenți maternali cu copii în plasament	301
Din care: cu un copil în plasament	176
cu doi copii în plasament	124
cu trei copii în plasament	0
cu 4 copii în plasament	1
cu 5 copii în plasament	0
Asistenți maternali care ocrotesc copii cu handicap	81

Total copii aflați în plasament la asistent maternal profesionist	428
---	-----

2. Plasament la rude/familie de plasament – total beneficiari 289

- plasament la rude : 132 beneficiari
- plasament la familie : 157 beneficiari

Categoriile de personal în serviciile rezidențiale

Categorii	Numar
Şef centru	9
Administrator	7
Asistent social	9
Asistent medical	19
Psiholog	10
Instructori de educație	136
Bucătari	15
Muncitor necalificat bucătărie	1
Îngrijitori	15
Infirmiera	24
Șofer	3
Fochisti	4
Supraveghetor noapte	1
Magazioner	3
Kinetoterapeut	1
Asistent medical kinetoterapeut	2
Lenjereasa	2
Electrician	1
Medic stomatolog	1

Abuz – cazuistică, soluționare, efecte

În serviciile rezidențiale din cadrul DGASPC Galați au existat următoarele situații de abuz, menționând că abuzurile fizice și sexuale au fost între beneficiari iar abuzul prin muncă a fost pe perioada plecării fără voie a beneficiarilor din serviciile rezidențiale.

2019 – abuz prin munca - 2

- abuz fizic - 8
- abuz sexual - 2

2020 – abuz prin munca - 0

- abuz fizic - 1
- abuz sexual - 1

2021 – abuz prin munca - 0

- abuz fizic - 3
- abuz sexual - 2

Total : abuz prin munca – 2 abuz fizic – 12 abuz sexual – 5

În nicio situație de abuz nu a fost implicat personalul serviciului rezidențial, iar demersurile întreprinse în vederea clarificării, soluționării abuzului, au fost:

- Fișă semnalare abuz
- Demersuri în vederea obținerii certificatului medico-legal
- Mutare beneficiar
- Consiliere psihologică cu rol suportiv în vederea depășirii situațiilor traumatizante
- Psihoterapie

Colaborarea cu ONG –uri

La nivel de instituție există 2 convenții de parteneriat/protocoale de colaborare încheiate cu ONG-uri care desfășoară activități de voluntariat în domeniul asistenței sociale, după cum urmează:

Asociația Lindenfield prin programul educațional Ajungem MARI și-a propus să susțină pe termen lung copiii și tinerii instituționalizați sau din medii defavorizate și să le ofere șansa de a AJUNGE MARI, adulți responsabili și independenți.

Proiectele desfășurate în cadrul Programului Ajungem MARI:

1. Proiectul „Dă-ți pasiunea mai departe!”

În cadrul acestui proiect au existat aproximativ 765 de întâlniri /1530 de ore, în care voluntarii au mers săptămânal în echipe în centre, pentru ședințe interactive de 2 ore dedicate unor domenii diverse (ajutor la teme, noțiuni de limba română, matematică, limbi străine, ateliere creative, dezvoltare personală, etc.)

Ajutor la teme și recuperare școlară pentru: limba română (lectură, gramatică, fonetică, vocabular), matematică (fișe cu operații de adunare, scădere, înmulțire, fracții, ecuații, geometrie, algebră), limba engleză, istorie, biologie, geografia (harta României, relief, etc.), dezvoltare vocabular, exerciții pentru examenele de evaluare națională, evaluări școlare.

Ateliere practice prin care copiii își dezvoltă: abilități de lucru în echipă, redarea încrederii în ei, jocuri de îndemnare și de mișcare, dans, dezvoltarea imaginației, exersarea logicii prin diferite jocuri, Monopoly, Scrabble, Inside Hero, rummy, șah, puzzle și alte jocuri de dezvoltare emoțională.

Activități de identificare abilități: confecționare brățări, felicitări, ornamente de brad, decorațiuni de iarnă, măști, marșoare, bricolaje, pictură, desen, coafat

Activități interactive: petrecere aniversară

2. Proiectul „Explorator pentru o zi” – prin acest proiect a fost oferită copiilor și tinerilor șansa de a explora orașul, de a vizita și descoperi locuri noi, de a cunoaște și interacționa cu oameni noi.

3. Proiectul „MARI și RESPONSABILI” – Educație pentru sănătate – a fost realizat cu sprijinul Kaufland România și a fost construit pe 3 categorii de vârstă prin care copiii dobândesc prin fișe, broșuri și jocuri noțiuni de anatomie, igiena, emoții, relații, alimentație.

4. Proiectul „MARI și RESPONSABILI” – Informatică și TIC – a fost realizat cu sprijinul Kaufland România având la bază un suport de curs cu 7 ateliere (calculatorul și componentele sale, internet, Word, Excel, Power Point, Canva – aplicație online de editare poze, securitate online și 1 atelier de recapitulare).

5. Proiectul „Educație Financiară și Antreprenorială - realizat cu sprijinul Reiffeisen Bank prin care copiii dobândesc, prin joc, abilități și noțiuni despre bani, nevoi, economisire, buget, utilități, meserii și plan pe termen lung.

Pe parcursul atelierelor copiii au realizat jocuri de cunoaștere, au identificat elementele unei bancnote, au exersat trocul, au descoperit meserii și multe activități de vânzare-cumpărare repetând operații matematice.

6. Proiectul „Indrăznește să visezi” - realizat cu sprijinul HP, constă în vizite de orientare profesională la sediul companiilor/firmelor prin care copiii descoperă meserii și locuri de muncă. Career Day face referire la discuții ale voluntarilor cu copiii din centre despre experiența/jobul lor și cerințele de pe piața muncii.

7. Proiectul – “Educație civică” urmărește cunoașterea de către copii și tineri a drepturilor și a libertăților, înțelegerea unor noțiuni precum responsabilitate socială, autoritate și putere, cum se guvernează o societate, care sunt puterile într-un stat și ce face fiecare.

Asociația LiberatEd - Asociația LiberatEd a desfășurat activități educative - atelierul de lucru online Loverboy pentru beneficiarele din sistemul de protecție socială.

Scopul activității: prevenirea traficului de persoane prin recunoașterea traficantului care seduce fete și femei cu scopul de a le manipula și exploata pentru prostituție.

În cursul anului 2021 au mai fost realizate și alte activități cu voluntarii din ONG –uri precum:

Nr. crt.	Activitatea desfășurată	Nr. beneficiari	Nr. voluntari	Scopul activității
1.	Activitate la Herghelia Tulucești	20 beneficiari	2 voluntari	-recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
2.	Activitate de echitație în pădurea Gârboavele	20 beneficiari	2 voluntari	recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
3.	O zi petrecută în natură Vizită la ferma zootehnică - Movila Miresei	7 beneficiari	2 voluntari	recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
4.	Rusaliile la pescuit - Centrul de agrement Zatulul	20 beneficiari	2 voluntari	-recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
5.	Activități la Delfinariu Constanța	20 beneficiari	1 voluntar	divertisment/socializare

6.	Activitati la Grădina zoologică/ Minirezervație Constanța	20 beneficiari	1 voluntar	divertisment/socializare
7.	Pregătire școlară adaptată nevoilor copiilor	7 beneficiari	4 voluntari	activități instructiv educative
8.	Recuperare post covid19 la Casa cu sare	7 beneficiari	-1 voluntar din cadrul SC SPIRIDON SRL	recuperare medicală
9.	Activitate în aer liber – 1 iunie – localitatea Lepșa	6 beneficiari	1 voluntar	-recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
10.	Excursie în jud. Buzău - parcul de distracție, Mănăstirea Ciolanu, Tabăra de sculptură, Vulcanii Noroiși	12 beneficiari	1 voluntar	-recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
11.	Excursie organizată în județele Ploiesti și Brașov cu vizitare a următoarelor obiective turistice: Muzeul Ceasului și Petrolului, Turnu Alb, Biserica Sf. Nicolae, Bastionul Tesătoarelor, Biserica Neagră, Piața Sfatului, Prima Școală Românească, Strada Sforii	16 beneficiari	1 voluntar	-recreere și petrecere timp liber -socializare -instructiv – educativ
12.	Activitate la Grădina Publică din Galați	6 beneficiari	1 voluntar	-recreere și petrecere timp liber -instructiv – educativ
13.	Vizionat filmul –Lupul și Leul, o prietenie ca-n povești	18 beneficiari	2 voluntari	divertisment/socializare
14.	Excursie organizată la Odaia Manolache – activități de echitație	11 beneficiari	1 voluntar	divertisment/socializare/
15.	Activități Parcul de distracție de la Mc Donalds Galați	11 beneficiari	1 voluntar	divertisment/socializare/
16.	Pregătire școlară adaptată nevoilor copiilor	9 beneficiari	10 voluntari	activități instructiv educative
17.	Formare personal	21 instructori	4 voluntari	activități de instruire – siguranța pe internet
18.	Formare beneficiari	8 beneficiari	3 voluntari	activități de instruire – siguranța pe internet
19.	Consiliere	9 beneficiari	3 voluntari	activități de instruire – consiliere și îndrumare vocațională
15	Work shop	15 beneficiari	3 voluntari	ateliere vocaționale

Cursuri organizate pentru beneficiari:

- curs igienă și educație sexuală - 34 beneficiari
- curs editare foto - video- 2 beneficiari
- curs creație literară - 1 beneficiar
- curs formare profesională – frizerie - 1 beneficiar
- ateliere croitorie - 6 beneficiare
- curs olărit și pictură - 20 beneficiari
- curs chitară/ canto - 2 beneficiari
- atelier dezvoltare personală coaching - 13 beneficiari

Ateliere de lucru - consiliere vocatională și orientare profesională

- „Încrederea în forțele proprii” - 7 beneficiari
- „Ce înseamnă pentru tine traficul uman?” - 8 beneficiari
- „Ce înseamnă să fii mecanic?” - 2 beneficiari
- „Ce înseamnă să fii hair- stylist/ coafor?” - 5 beneficiare
- „Ce înseamnă să fii magaziner?” - 1 beneficiar
- „Ce înseamnă să fii asistent manager?” - 2 beneficiare

Proceduri recuperare medicală (stimulare electrică transcutanată nervoasă, laserterapie, magnetoterapie, kinetoterapie, hidrokinetoterapie, parafină) la Centrul „Delfinul” - 8 beneficiari

Psihoterapie- 3 beneficiari

Educația sexuală în serviciile rezidențiale

Educația sexuală presupune furnizarea de informații despre dezvoltarea corporală, sex, sexualitate și despre relațiile interpersonale cu persoane de sexe diferite, precum și dezvoltarea unor abilități menite a-i ajuta pe tineri să comunice despre sex și despre sănătatea lor sexuală și să ia decizii importante cu privire la acestea. Drept urmare, discuțiile pe aceasta temă încep de la vârsta de 10 ani, având în vedere și faptul că debutul menstruației poate avea loc oricând între vârsta de 8 și 15 ani.

În programele de educație sexuală au participat un număr de :

2019 – 222 beneficiari
2020 – 198 beneficiari
2021 – 179 beneficiari

Programele de educație sexuală a condus la următoarele beneficii:

- Întârzierea debutului activității sexuale
- Reducerea asumării de riscuri
- Creșterea utilizării mijloacelor de contracepție
- Atitudini îmbunătățite în ceea ce privește sănătatea sexuală.

Toate programele și campaniile întreprinse în serviciile rezidențiale au drept scop dezvoltarea beneficiarilor ca persoane independente, capabile de a separa binele de rău, de a recunoaște orice

formă de abuz la nivel emoțional sau la nivel fizic. Discuțiile purtate atât într-un mediu formal în cabinetul psihologului, cât și în exteriorul acestuia conduc la întărirea personalității copilului, creșterea stimei de sine, respectul pentru el ca persoană și pentru cei din jurul lui.

Propuneri

În urma discuțiilor cu reprezentanții DGASPC Galați, cu psihologii, cu personalul angajat și cu beneficiarii au rezultat o serie de propuneri de îmbunătățire a activității viitoare.

Reprezentantii DGASPC

- Păstrarea Centrelor de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale și a Centrelor de Reabilitare și Reintegrare Socială a Copiilor cu Deficiențe, trecerea acestor copii în case de tip familial nefiind posibilă. Îngrijirea acestor copii presupune existența unui personal specializat, nevoile copiilor cu deficiențe fiind imposibil de acoperit în situația mutării lor în case de tip familial.

Copii

- Stimularea/răsplătirea copiilor cu performanțe școlare, sportive, activități extrașcolare pentru a fi urmați drept model în fața celorlalți beneficiari

Personal

- Facilitarea accesului către centre de recuperare și terapie din sistemul public și privat în baza recomandării/trimiterii medicului specialist pentru copiii cu dizabilitati
- Tabere în sanatorii de recuperare și asigurarea/stimularea personalului care însoțește copiii
- Pentru copiii cu CES și grad de handicap grav învățământul obligatoriu de 8 clase(nu am avut niciun beneficiar care după ce a absolvit 10 clase sau școala profesională să fie angajat)
- Majorarea salariilor pentru personalul din centre sau stimularea personalului din centre cu sporuri specifice activității în vederea eliminării discrepanțelor
- Posibilitatea de sancționare a beneficiarilor care săvârșesc abuzuri fizice și emotionale, acte de delicvență juvenilă în casă / școală/ comunitate

Senator Laura Georgescu

CXV/134/2022

Raport privind efectuarea vizitelor în cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău, Brăila, Călărași, Ialomița.

General.

În urma vizitelor a reieșit faptul că, majoritatea cazurilor de abuzuri provin din familie. Odată ajunși în centrele de plasament mulți minori, în mare parte fete, continuă practicile de acasă, încercând chiar să racoleze alți minori din centru pentru a face parte din rețele de trafic de carne vie sau droguri.

Traumele copiilor proveniți din familiile unde au fost abuzați sunt majore, iar numărul scăzut al personalului de terapie psihologică sau asistenți maternali reprezintă un impediment în reabilitarea acestor copii.

Totodată, directorii DGASPC au punctat că finanțarea diferă de la județ la județ, în funcție de bugetul CJ, ceea ce creează discrepanțe de la un județ la altul. Recomandarea ar fi ca Ministerul Familiei să preia în administrare aceste direcții pentru a exista aspecte unitare bugetar și nu numai. Desigur și CJ poate rămâne partener de finanțare într-o oarecare proporție.

DGASPC Buzău a raportat că nu au avut cazuri de trafic de persoane în cazul copiilor instituționalizați, aproximativ 390, dar vin multe cazuri cu abuzuri din familie, iar obiceiurile și noua realitate sunt greu de acceptat, iar lipsa personalului îngreunează recuperarea minorilor traumatizați. Au recomandat caravane de conștientizare pentru adolescentele și familiile vulnerabile, cu participarea asistenților sociali din primării. De asemenea, lipsește personalul calificat și salariile mici nu atrag tinerii absolvenți ai facultăților de profil. Există 12 apartamente și 5 case de tip familial, plus 2 centre cu nevoi speciale. Direcția nu are psihoterapeut, deși se încearcă angajarea unuia.

DGASPC Brăila

Din 216 copii instituționalizați au existat 2 cazuri de trafic de persoane. O fată venită dintr-o familie care o vindea pentru bani, a avut o perioadă în care pleca, fugea, era agresivă. Din nou, lipsa de personal are un impact negativ. De asemenea, a exista un caz de abuz între băieți. A intervenit poliția, au fost separați. A fost raportat faptul că se resimte lipsa unui centru de reeducare care să preia cazurile minorilor cu probleme de agresiune și care îi supun pe ceilalți la o stare de stres permanent în centrele de plasament. De asemenea, a fost solicitată pedepsirea mult mai drastică a agresorilor care fac sex cu minore. Totodată, a fost identificată o nouă activitate a proxeneților: racolarea fetelor din centre de plasament pentru videochat.

DGASPC Călărași

Sunt 173 de copii instituționalizați. Rețeaua de asistență maternală a scăzut. Au recomandat ca fiecare UAT să aibă un centru de zi, deoarece în multe cazuri copiii ajung la direcție prea târziu.

Au avut 6 cazuri de copii abuzați în familie, nici un caz în centrele de plasament. De asemenea, au propus existența la nivel local a unui grup de lucru format din asistent social al primăriei, preot și medic.

DGASPC Ialomița

96 copii instituționalizați, nu au fost raportate cazuri de abuzuri.

Concluzie:

Majoritatea directorilor au primit deschis vizita și au avut propuneri pertinente, din practica dumnealor. Nu au fost raportate cazuri de abuzuri ale angajaților DGASPC. În direcții ajung copii cu grave abuzuri și traume din familie.

Lipsa de personal, diferența de bugetare și de condiții impun implicarea Ministerului Familiei în administrarea acestor centre.

Senator AUR Rodica Boancă

Membru

LXV/138/2022

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

RAPORTUL

*Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a cricărilor abuzului fizice
impotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență
Socială și Protecția Copilului (DGASPC)*

Semnate
Asoc. Daniela Drăgu

CAPITOLUL I

COMPONENTA NOMINALĂ A COMISIEI PARLAMENTARE DE ANCHETĂ

Biroul comisiei:

- Muntean Lucica Dina, Președinte
- Moagher Laura-Mihaela,
Vicepreședinte
- Poteraș Cosmin-Marian, Secretar

Membrii:

- Anisie Monica-Cristina
- Boancă Rodica
- Căiană Gheorghe Adrian
- Crețu Gabriela
- Drăgu Anca-Dana
- Georgescu Laura
- Gorgiu Alina-Ștefania
- Laszlo Aneta
- Niculescu-Iăgărlaș Cristian-
Augustin
- Sbirnea Liliana
- Spătaru Elena-Simona
- Marius-Gheorghe Toanchină

CAPITOLUL III

PREZENTAREA SITUAȚIILOR DIN CENTRELE CARE APAR ÎN D.G.A.S.P.C.-URILOR DE LA NIVELUL SECTORARELEOR MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Copiii din centrele de servicii de tip rezidențial aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DG.ASPC) se confruntă adesea cu probleme de integrare și cu faptul că au lipsuri în educație. Au nevoie de pregătire suplimentară în unele materii, precum și de activități creative care să-i ajute să-și dezvolte, să descopere și să-și îmbunătățească abilitățile.

Pentru acoperirea nevoilor de afeccțiune, educație și încurajare pentru a depăși dificultățile în interacțiunea socială se ocupă specialiștii din cadrul DG.ASPC, însă copiii au nevoie să simtă că sunt în siguranță și sunt protejați. În calitate de membră a comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DG.ASPC), este de datoria mea să identifice și să intervin în cazurile de abuzuri, fie ele sexuale sau fizice. Prin urmare, lucrările Comisiei sau desfășurate pe raza municipiului București, în sectoarele 1, 2, 3, 4 și 5.

SECTOR 2

1. Servicii de tip rezidențial
 - 15 apartamente sociale, unde beneficiază de măsuri de protecție specială 85 de copii;
 - Centrul de primire în regim de urgență „Ciresarii” - 11 copii Centrul Pilot pentru Protecția Copilului Victimă a Traficului de Ființe Umane „Gavroșe” - 11 copii;
 - Centrul de Servicii pentru Copilul cu Handicap- 42 copii;
 - Centrul Maternal Maria - 3 mame cu 4 copii;
2. Servicii de tip rezidențial contractate către ONG-uri
 - S.O.S Satele Copilor - 9 copii;
 - Asociația Caritas- 9 copii;
 - Bămbini în Emergență- 4 copii;
 - Ansamblul Social Creștin Măgarele -25 copii;
3. Servicii de tip familial
 - Rețeaua de asistență maternală- 75 copii;
 - Plasament familial- 84 copii;
 - Tutela- 21 copii.

SECTOR 4

În grija Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 se află un număr total de 299 copii cu măsură de protecție, din care:

- Plasament la asistenți maternali profesioniști: 83 copii,
- Plasamente/tutele la rude/familie largită: 118 copii,
- Plasament la Centrul de Primire în Regim Urgență: 20 de copii, din care 12 din Ucraina,
- Plasament la Centrul de Coordonare, Consiliere, Evaluare și Suport "Sf. SPIRIDON": 78 copii

(Centrul de Coordonare, Consiliere, Evaluare și Suport "Sf. SPIRIDON" are în componență 15 apartamente de tip familial și 2 case de tip familial, unde lucrează 90 de angajați, în ture și asigură o permanență de 24 de ore din 24, inclusiv sâmbăta și duminică, astfel încât copiii să nu fie lipsiți de supraveghere și îngrijire continuă.)

CONCLUZII

În urma audierilor centrelor aflate în subordinea DGASPC din București, nu au fost identificate cazuri de abuzuri sexuale sau alte abuzuri fizice sau disfuncționalități operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului. Am constatat că situația copiilor instituționalizați este excelentă, aceștia având parte de iubire, de un cămin primitor, de consiliere și îngrijire din partea unui personal specializat. Mai mult decât atât, prin intermediul acestor centre, copiii instituționalizați li s-au oferit șanse pentru o copilărie și o viață normală.

În timpul discuțiilor cu copiii din centrele de tip rezidențial, aceștia au arătat un viu interes pentru activitatea de la instituția Senatului. Drept urmare au fost invitați să efectueze vizite la Senat, o parte dintre ei vizitând deja, până la această dată, iar alte grupuri organizate urmând să vină în vizită.

Ne dorim o lume în care copiii separați de familiile lor cresc încrezători în potențialul lor și devin oameni responsabili și independenți. Singurul aspect mai puțin plăcut este reticența societății în ceea ce privește integrarea copiilor instituționalizați. Vom interveni în privința îmbunătățirii acestui aspect.

XV/139 / 2022

Parlamentul României
SENAT

RAPORTUL

*Comisiei parlamentare de anchetă privind
investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a
oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din
serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea
Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția
Copilului (DGASPC)*

Senator

Monica Crisitina ANISIE

Parlamentul României
SENAT

CUPRINS

<u>CAPITOLUL I</u>	3
OBIECTIVELE COMISIEI	
<u>CAPITOLUL II</u>	4
PREZENTAREA SITUAȚIILOR DIN CENTRELE CARE APARTIN D.G.A.S.P.C-URILOR DE LA NIVELUL SECTOARELEOR MUNICIPIULUI BUCUREȘTI	
<u>CAPITOLUL III</u>	10
RECOMANDĂRI	
<u>CONCLUZII</u>	11

CAPITOLUL I

Obiectivele Comisiei

- identificarea viciilor sistemice care au condus la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial, aflate în subordinea DGASPC;
- audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri sexuale sau orice abuzuri fizice împotriva minorilor instituționalizati, precum și a celorlalți salariați;
- identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului;
- stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile.

▶ Parlamentul
ROMÂNIA
SENATUL

CAPITOLUL II PREZENTAREA SITUAȚIILOR DIN CENTRELE CARE APARTIN D.G.A.S.P.C-URILOR

Noi toți avem datoria morală de a nu ignora suferința niciunui copil, în special atunci când ne referim la minorii din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC)

Deja este cunoscut faptul că acești copii sunt, de cele mai multe ori, victime ale unor abuzuri de orice fel. Fie că vorbim de abuz fizic, abuz sexual, emoțional, de cazuri neglijate sau exploatare sexuală, noi avem datoria de a le observa și interveni asupra lor, de aceea, ca membră a Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), am vizitat diferite centre de acest tip de pe raza Municipiului București, în următoarele sectoare: 1, 2, 3, 4 și 5.

► Parlamentul
SENAT

SECTOR 1

1. În subordinea instituției își desfășoară activitatea un număr de 29 de servicii sociale (centre), repartizate pe tipuri de activitate astfel:

- 12 servicii sociale colective, destinate persoanelor adulte, cu un număr de 500 de posturi prevăzute;
- 15 servicii sociale colective, destinate minorilor, cu un număr de 701 posturi prevăzute;
- 2 servicii sociale de tip familial, destinate minorilor, cu un număr de 44 posturi prevăzute;

2. În cadrul instituției sunt instituționalizați 107 copii;

3. În perioada 2019-2021, în cadrul acestei instituții au fost semnalate - 281 de abuzuri.

- *În timpul vizitei mele, am avut ocazia de a cunoaște atât personalul, cât și beneficiarii centrului „ Casa Sfântul Ștefan”. O parte dintre tinerii beneficiari se aflau în timpul unor activități de desen și pictură, în timp ce un alt număr de tineri participau la cursuri de muzică alături de profesorul centrului. Personalul a părut atașat de tinerii beneficiari, dar și foarte bine informat despre problemele și nevoile lor.*

▶ Parlamentul
SENAT

SECTOR 2

1. Servicii de tip rezidențial
 - 15 apartamente sociale, unde beneficiază de măsuri de protecție specială 85 de copii;
 - Centrul de primire în regim de urgență „Cireșarii” - 11 copii Centrul Pilot pentru Protecția Copilului Victimă a Traficului de Ființe Umane „Gavroche” - 11 copii;
 - Centrul de Servicii pentru Copilul cu Handicap- 42 de copii;
 - Centrul Maternal *Maria* - 3 mame cu 4 copii;
 2. Servicii de tip rezidențial, contractate către ONG-uri
 - S.O.S Satele Copiilor - 9 copii;
 - Asociația Caritas- 9 copii;
 - Bămbini in Emergenza- 4 copii;
 - Ansamblul Social Creștin Măgurele -25 de copii;
 3. Servicii de tip familial
 - Rețeaua de asistență maternală- 75 de copii;
 - Plasament familial- 84 de copii;
 - Tutela- 21 de copii.
- *Vizita în cadrul Centrului din Sectorul 2 m-a convins încă o dată de faptul că puterea de a trece peste problemele din viața noastră contribuie la construirea sensului pe care îl dăm vieții noastre. Am întâlnit aici tineri ce își doreau să devină profesori, cadre militare și medici, deschiși la dialog și dornici să cunoască oameni noi.*

► Parlamentul
SENAT

SECTOR 3

Centrul de Plasament "Pinocchio"

- 27 de angajati
- 21 de beneficiari

Complexul de Servicii "Casa Noastra"

- 21 de angajati
- 16 beneficiari

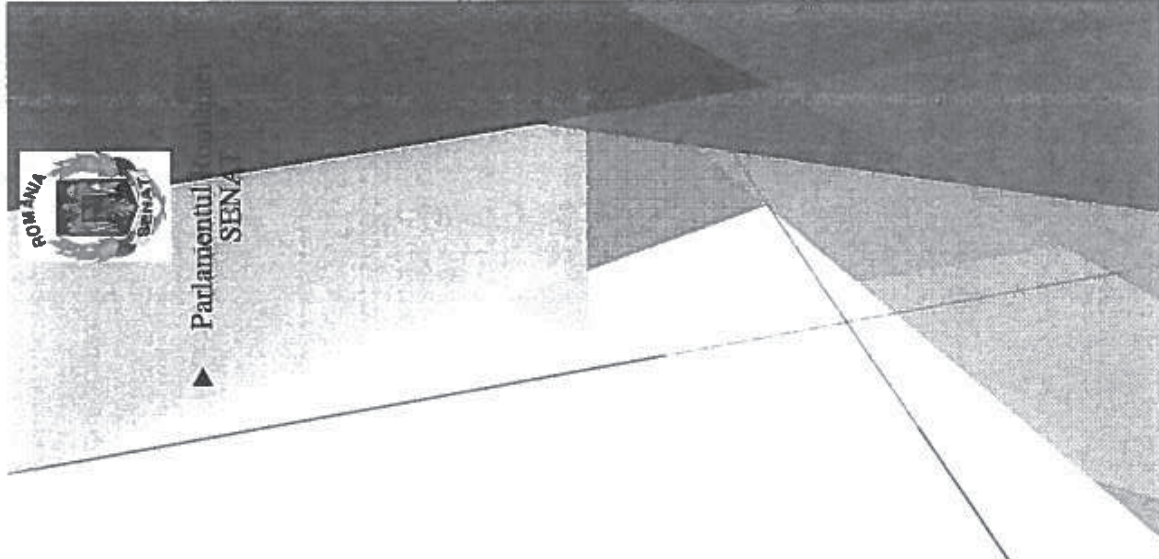
Casa de Tip Familiar "Crinul Alb"

- 20 de angajati
- 10 beneficiari

Complex de Servicii "Noi Orizonturi" (11 apartamente de tip familial deschise in prezent)

- 61 de angajati
- 44 de beneficiari

- *În urma vizitei la Centrul de plasament Pinocchio, am simțit nevoia de a invita la Senat minorii împreună cu personalul centrului. Această dorință s-a născut în momentul în care am văzut curiozitatea tinerilor legată de activitatea noastră.*

SECTOR 4

În grija Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 se află un număr total de **299 de copii** cu măsură de protecție, din care:

Plasament la asistenți maternali profesioniști: **83 de copii.**

Plasamente/tutele la rude/familie lărgită: **118 copii.**

Plasament la Centrul de Primire în Regim Urgență: **20 de copii**, din care **12 din Ucraina.**

Plasament la Centrul de Coordonare, Consiliere, Evaluare și Suport "Sf. SPIRIDON": **78de copii.**

(Centrul de Coordonare, Consiliere, Evaluare și Suport "Sf. SPIRIDON" are în componență **15 apartamente de tip familial și 2 case de tip familial, unde lucrează 90 de angajați**, în ture și asigură o permanență de 24 de ore din 24, inclusiv sâmbăta și duminica, astfel încât copiii să nu fie lipsiți de supraveghere și îngrijire continuă.)

- *La momentul vizitei de la Centrul „Sfântul Spiridon”, minorii cu care am avut ocazia să interacționez erau liniștiți și curioși. Am vorbit despre școală, despre cele mai mari provocări ale lor, precum și despre cele mai mari bucurii.*

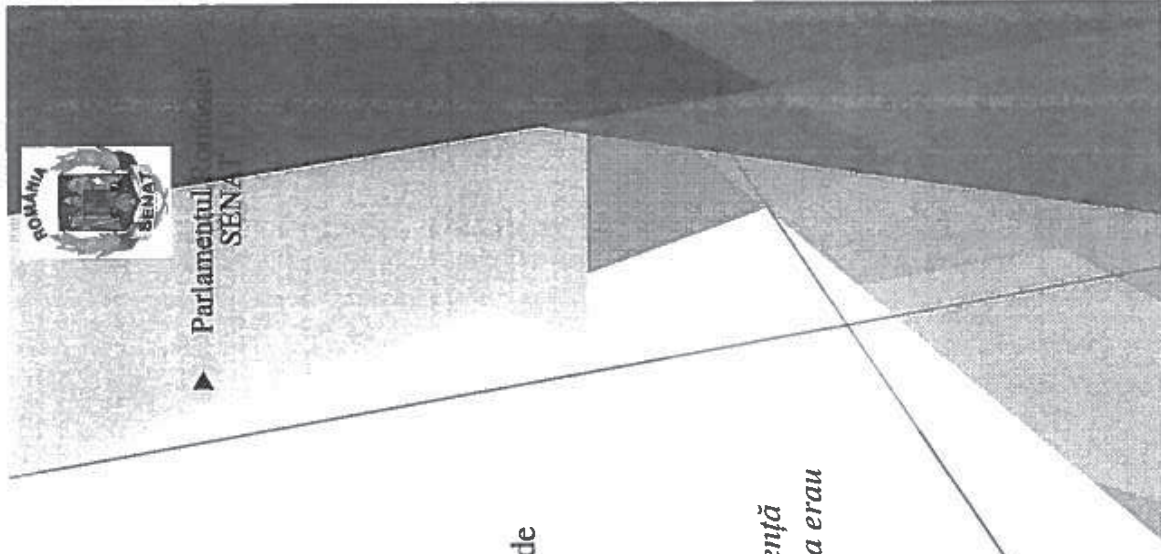
► Parlamentul
ROMÂNIA
SENAT

SECTOR 5

Centrul de Tip Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități: capacitate 30 de locuri, 11 copii cu măsura de protecție, 37 de posturi prinse în Statul de funcții, din care 34 ocupate și 3 vacante;

Centrul de Primire în Regim de Urgență Ciresarii II: capacitate de 30 de locuri, 30 de copii cu măsura de protecție, 46 de posturi în Statul de funcții din care 34 ocupate și 12 vacante.

- *În timpul vizitei mele, am avut ocazia să cunosc personalul Centrului de Primire în Regim de Urgență „Ciresarii”, dar, din păcate, nu am reușit să cunosc și beneficiarii direcți, copii, pentru că aceștia erau în programul de somn, conform informațiilor oferite de către stafful centrului.*

CAPITOLUL III

Recomandări

RECOMANDĂRI GENERALE:

- În urma vizitelor făcute în centrele sociale, am constatat că, în general, se respectă nevoiile beneficiarilor direcți, însă, în urma discuțiilor avute cu personalul, am sesizat următoarea situație: DGASPC-ul are posibilitatea achiziționării unor apartamente pentru a găzdui în cadrul lor tineri, însă, din păcate, personalul s-a plâns de atitudinea cetățenilor care nu înțeleg necesitatea de integrare a acestor tineri. Acesta este motivul pentru care cred că este nevoie să realizăm campanii de sensibilizare a opiniei publice în ceea ce privește importanța implicării întregii societăți în procesul de integrare a tinerilor aflați în situații de criză.

RECOMANDARE PENTRU PERSONALUL DIN CENTRE:

- O mai mare implicare în gestionarea situațiilor de criză;
- Urmărirea situației școlare a tinerilor instituționalizați pentru prevenirea abandonului școlar;
- O mai bună colaborare cu ONG-urile.

Concluzii

Urmare vizitelor mele expuse mai sus, pot spune că am apreciat grija angajaților din majoritatea centrelor de tip rezidențial în care am ajuns și implicarea lor în suportul emoțional al tinerilor. Cu toate acestea, simt că nu am ajuns la sufletul copiilor de acolo și nu e vorba doar de faptul că eram pentru prima oară în fața lor. Susțin că e nevoie să depășim bariera birocratică în spatele căreia se ascund multe dintre abuzuri și cred, totodată, că nu sunt suficiente doar niște controale periodice pentru a ne onora această obligație morală a noastră, a tuturor, ca stat de a le veni în sprijin, cu adevărat, copiilor de aici. Am afirmat de la începutul mandatului meu senatorial că îmi voi proiecta activitatea astfel încât să fiu vocea oamenilor în Senat, asta însemnând și vocea acestor copii. Pentru a-mi putea îndeplini acest obiectiv, am nevoie însă ca vocea acestor tineri să ajungă la mine, la noi și am impresia că ea se pierde printre mulțimea de rapoarte.

► Parlamentul
ROMÂNIA
SENATUL

LXV/135/2022

**Parlamentul României
Senat**

**Raport rezultat în urma vizitelor efectuate în centre pentru
minori aflate în subordinea DGASPC
în perioada 26-28 iulie 2022
în județele Dolj, Olt, Vâlcea, Gorj**

- Senator Cosmin-Marian Poteraș -

I. CONTEXT	3
II. REZUMATELE VIZITELOR	4
II.1 Casa de tip familial Ioana, Dioști, județul Dolj	4
II.2 Casa familială - Casele de tip familial Sf. Maria, Balș, județul Olt	6
II.3 Centrul de primire în regim de urgență a copilului abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea, județul Vâlcea	8
II.4 Apartament – Complex de apartamente-locuințe de tip familial, Rm. Vâlcea, județul Vâlcea	10
II.5 Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități Tg-Jiu, județul Gorj	11
III. CONCLUZII	13
Încadrarea în grad de handicap	13
Exercitarea tutelei	14
Transferuri	14
Personalul și formarea profesională	14
Abuzuri	15
IV. RECOMANDĂRI	15

I. CONTEXT

În data de 31.05.2022 Biroul Permanent al Senatului României a aprobat prin Decizia nr. 962, solicitarea Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC) de a desfășura vizite în centrele pentru minori din subordinea DGASPC. În calitate de membru al acestei comisii, în perioada 26.07.2022 – 28.07.2022, am efectuat vizite în centre rezidențiale/de tip rezidențial din județele Dolj, Olt, Vâlcea și Gorj.

Scopul vizitelor a fost acela de a verifica în teren informațiile dezbătute în comisie și de a identifica probleme și eventuale soluții, împreună cu beneficiarii și personalul DGASPC.

Alegerea centrelor s-a bazat pe acoperirea tuturor formelor de locuire (case familiale, apartamente, centre de plasament), centre destinate minorilor cu dizabilități și fără dizabilități dar și servicii de primire în regim de urgență, atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Astfel, unitățile vizitate au fost:

- Casa de tip familial Ioana, Dioști, Dolj
- Casă familială - Casele de tip familial Sf. Maria, Balș, Olt
- Centrul de primire în regim de urgență a copilului abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea, Vâlcea
- Apartament – Complex de apartamente-locuințe de tip familial, Rm. Vâlcea, Vâlcea
- Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilitati Tg-Jiu, Gorj

La momentul vizitelor nu mai există centre de plasament în județele Dolj, Olt, Vâlcea.

La discuții au participat șefi de centre, angajați ai centrelor, beneficiari, manageri de caz, voluntari dar și membri din conducerea DGASPC. S-a discutat despre accesul la servicii sociale și medicale, gestionarea abuzurilor, școlarizarea, pregătirea personalului, contactul cu comunitatea, transferuri între centre, reprezentarea legală; în cadrul discuțiilor au fost semnalate și probleme cu care se confruntă atât angajații, cât și beneficiarii sistemului de protecție.

În continuare vor fi prezentate rezumatele vizitelor, iar la final concluziile și un set de recomandări.

O parte dintre informațiile prezentate în acest document au fost oferite în timpul vizitelor de către persoane ce au cerut explicit să rămână anonime, motiv pentru care nu voi face referire la ele în rezumatele vizitelor, ci în capitolul de concluzii.

II. REZUMATELE VIZITELOR

II.1 Casa de tip familial Ioana, Dioști, județul Dolj

În Dioști există două case de tip familial pentru minori. S-a optat pentru casa „Ioana” din două motive: găzduiește persoane cu dizabilități și este locul în care s-a petrecut incidentul din luna martie a acestui an în urma căruia a decedat un copil cu dizabilități.

Casa are o capacitate de 9 locuri și găzduiește 8 minori, toți cu dizabilități, încadrați în grad de handicap grav. Patru dintre aceștia au sub 12 ani și patru peste 12 ani. Clădirea obișnuia în trecut să găzduiască un număr considerabil mai mare de copii în ciuda suprafeței destul de limitată. Este compusă din 3 dormitoare a câte 3-4 paturi suprapuse (în prezent se folosesc doar cele de jos), o bucătărie, o baie cu cadă, o baie de serviciu, o cameră de zi și o curte generoasă. Curtea are ieșire directă la drumul european ceea ce necesită o atenție sporită atunci când copiii sunt scoși în curte. Finisajele sunt vechi însă angajații fac eforturi să mențină un nivel decent de conviețuire.

La momentul vizitei au fost prezenți șeful de centru, asistenta medicală, o educatoare și o instructoare de educație.

În această locație lucrează 17 angajați însă ar avea nevoie de încă un asistent medical și de un paznic care pe lângă serviciul de pază ar putea să intervină în momentele în care rezidenții devin greu de controlat din cauza comportamentului agresiv. Există de asemenea două posturi vacante de instructor de educație. Activitățile gospodărești (gătit, curățenie, etc) dar și unele activități de supraveghere a copiilor sunt asigurate de către toți angajații, chiar dacă nu intră direct în atribuțiile lor.

Locația nu este dotată cu defibrilator, concentrator de oxigen sau alte echipamente de prim-ajutor, fapt semnalat de către personalul medical care le consideră necesare.

În ceea ce privește transferurile minorilor către această locație, cei mai mulți dintre rezidenții au fost aduși de la Craiova în urma desființării centrelor de plasament. Fiind persoane cu dizabilități grave, rezidenții care părăsesc locația o fac după împlinirea vârstei de 18 ani și merg în centre pentru adulți cu dizabilități.

Nici unul dintre rezidenți nu este școlarizat din cauza dizabilităților severe. Un singur rezident poate vorbi cu dificultate. Toți ceilalți nu pot vorbi și au dificultăți mari în a înțelege când cineva le vorbește.

Toți rezidenții primesc medicație. Este vorba de tratament cu neuroleptice prescris de medici specialiști. Lunar rezidenții merg la medicul specialist pentru rețete. Există o condică unde asistenta medicală consemnează administrarea medicamentelor. Nu au existat probleme grave de sănătate dincolo de cele asociate dizabilității.

Conform angajaților, rezidenții beneficiază de asistență stomatologică. Medicul e angajat al DGASPC. De cele mai multe ori rezidenții se deplasează la Craiova iar uneori, mai rar, medicul vine la Dioști. În fiecare an fac consultații stomatologice.

Medicul de familie este din localitate. Vine ori de câte ori e nevoie dar nu și din proprie inițiativă sau periodic. Angajații spun ca e medic bun și răspunde prompt.

Rezidenții beneficiază de asistență psihologică din partea unui psiholog care vine marțea în locație. În ceea ce privește calitatea serviciilor, deși au chestionare de satisfacție, din cauza dizabilităților și a lipsei de școlarizare copiii nu le pot completa.

În ceea ce privește abuzurile, cea mai mare piedică este imposibilitatea rezidenților de a comunica verbal sau în scris. Cei mai mulți dintre rezidenți nu au alte persoane care să observe și să sesizeze eventuale abuzuri. Interacțiunea rezidenților cu persoane din afara locației este extrem de limitată. Cu toate acestea la locație există o cutie de sesizări anonime și oricine poate depune sesizări. În fiecare zi de luni se deschide în prezența șefului de centru și a asistentului social și se încheie un proces-verbal. La final de lună se face un raport privind sesizările și le înaintează directorului general adjunct al DGASPC Dolj. Până în prezent, nu au existat sesizări.

Conform șefului de centru, procedura ce trebuie respectată în caz că apar abuzuri presupune înregistrarea în registru, convocarea unei comisii interne de cercetare, se aduce la cunoștința directorului DGASPC, și dacă e cazul se constituie comisie la nivel de direcție.

Instrumentul poate cel mai util în raportarea abuzurilor, telefonul copilului nu poate fi accesat de către rezidenții acestei locații din cauza dificultăților de vorbire. Nu au existat controale în urma unor apeluri la telefonul copilului.

Incidentele consemnate se referă la conflicte între rezidenți care uneori se lovesc unii pe alții. A fost nevoie inclusiv de o intervenție chirurgicală în urma unui incident. Uneori copiii se rănesc cu obiecte din casă. Aceste lucruri scot în evidență deficiențele în ceea ce privește intervenția de specialitate, terapiile ocupaționale și măsurile de prevenție.

Managerii de caz sunt implicați, birocratic, cel mult lunar. Pe teren dacă nu apar probleme care să necesite întrunirea echipei pluridisciplinare pt situații deosebite, vin trimestrial. Întocmesc minuta întâlnirii, și se face un raport de evaluare trimestrială.

Printre activitățile rezidenților se numără bilunar (deși ar trebui mult mai des) activități de recuperare, educație specială și kinetoterapie cu ajutorul echipei mobile.

Discuțiile directe cu rezidenții au fost destul de limitate din cauza impedimentului de vorbire al acestora. Totuși am schimbat câteva vorbe cu singura rezidentă care vorbea cu mare dificultate. Părea atașată emoțional de personalul centrului.

În această locație a existat un incident în urma căruia a decedat un copil. În urma unei altercații cu un alt copil acesta a fugit iar până să fie găsit a căzut într-o fosă septică aflată în vecinătatea casei.

Dosarul e în stadiul de cercetare penală în rem. Au fost audiate persoanele care au fost de serviciu și șeful de centru. Șeful de centru a dat declarație în calitate de martor. Ulterior decesului, s-a prelungit un gard care să împiedice astfel de incidente. Totuși accesul în afara curții rămâne în continuare destul de facil.

II.2 Casa familială - Casele de tip familial Sf. Maria, Balș, județul Olt

A doua unitate vizitată este o casă din urbanul mic, parte a complexului numit „Casele de tip familial Sf. Maria” din Balș, județul Olt.

Locuința are o capacitate de 6 locuri toate fiind ocupate. Este compusă din 3 dormitoare a câte două paturi, două băi, bucătărie (foarte mică), cameră de zi unde se servește și masa și o curte. În luna august locuința urmează să fie renovată. La data vizitei o rezidentă nu era prezentă, fiind în vizită la familie.

Toți rezidenții sunt încadrați în grad de handicap grav sau accentuat datorită unor afecțiuni psihice. Din perspectiva unei persoane cu zero pregătire medicală, în urma interacțiunii cu rezidenții, cel puțin unul dintre rezidenți nu pare a avea niciun fel de dizabilitate, nu au putut fi sesizate niciun fel de deficiențe fizice sau psihice. De asemenea din relatările personalului și ale copiilor, rezidenta care lipsea la data vizitei este foarte activă social și independentă lăsând impresia că încadrarea în grad accentuat/sever a unora dintre rezidenți este cel puțin forțată.

Șefa de centru consideră că personalul este suficient și calificat corespunzător pentru posturile pe care le ocupă. Personalul beneficiază de cursuri organizate de DGASPC, cam o dată pe an. Angajații consideră că sunt utile aceste cursuri.

Nu există colaborări cu ONG-uri, în schimb colaborarea cu alte instituții locale (școli, poliție, autorități locale) este una destul de bună.

În ceea ce privește transferurile către centru, copiii au venit de la asistenți maternali sau au fost transferați în urma desființării centrelor de plasament. A fost menționat faptul că uneori asistenții maternali nu au disponibilitatea de a se ocupa de copii cu dizabilități sau nu pot gestiona relația cu un adolescent și renunță la copii care apoi revin în centre.

Copiii care părăsesc centrul sunt în general copii care au împlinit 18 ani și care au finalizat o formă de învățământ. Există UN SINGUR CAZ de transfer către un centru de adulți. Conform spuselor personalului, cei mai mulți dintre copiii care au părăsit centrul sunt integrați în societate și independenți. Fiind vorba de tineri încadrați în grad de handicap accentuat sau sever, aceste relatări constituie argumente în plus că o parte dintre copii sunt încadrați în grad în mod abuziv.

Toți copiii sunt înscriși la școli speciale. Au încercat învățământul de masă înscriind unul dintre rezidenți (cel care părea a nu avea dizabilități) într-o școală de masă. Conform spuselor angajaților, până în clasa a V-a n-a știut să scrie și să citească, însă după transferul la școala specială a învățat, e în clasa a X-a la o școală de meserii și **învață foarte repede**. Din nou, sesizez aici un potențial abuz. Faptul că un copil nu a învățat să scrie și să citească până în clasa a V-a nu poate fi un argument pentru a-l înscrie la școala specială. Prin acest gest copilul a fost extras din comunitate și oportunitățile lui de a se integra au fost afectate. Faptul că mai târziu copilul a fost capabil să învețe foarte repede la școala de meserii arată că nu școala era problema, ci motivarea copilului sau alți factori externi.

O rezidentă (cea care nu era prezentă) a fost 8 clase în învățământ de masă, a dat capacitatea și a mers la o școală profesională. Reamintesc că rezidenta era încadrată în grad de handicap accentuat/grav din cauza unor afecțiuni psihice. E greu de crezut că după o astfel de încadrare copilul poate avea o evoluție atât de bună ținând pasul cu elevii din școli de masă. **Încă un argument că cel mai probabil încadrarea în grad s-a făcut abuziv.**

În ceea ce privește abuzurile fizice și psihice, în afara unor certuri între rezidenți nu au fost consemnate cazuri de abuz în această locație. În schimb a fost menționat un abuz emoțional comis de o doamna fostă angajată asupra unei fete într-o altă locație. Mi-a atras atenția faptul că abuzul a fost raportat de un beneficiar după ce a părăsit sistemul și care a trimis înregistrarea. Rămâne aici un semn de întrebare: **de ce anume persoana care a raportat abuzul nu a făcut-o în timp ce era instituționalizată?**

Există o cutie de reclamații. În fiecare luni personalul împreună cu doi beneficiari deschid cutia, iar dacă sunt sesizări le transmit mai departe conducerii. Telefonul copilului nu a fost folosit pînă acum la locații. Nu au fost raportate cazuri de abuz comise de angajați. Doi dintre rezidenți dețin telefon mobil.

Toți rezidenții primesc medicație, chiar și cei care par a nu avea niciun fel de dizabilitate. Sunt consultați la neuropsihiatrie Slatina, unde se prescrie tratamentul. Au condica de administrare a medicamentelor în care se consemnează zilnic. Rezidenții beneficiază de asistență stomatologică. Există un parteneriat cu un cabinet stomatologic care prestează serviciile gratis, voluntar. Medicul de familie vine lunar sau ori de câte ori e nevoie. Există psiholog la centru și la școala specială. Unii copii se duc săptămânal la terapie. Psihologul este angajat al centrului și deservește tot centrul (5 locații).

Implicarea managerului de caz pare de natură birocratică. Atunci când se întâlnesc, interacțiunea lor cu copiii este limitată fiind mai preocupați de hârtii. În pandemie vizitele erau mai rare. De obicei însă, vizitele au loc o dată la două luni.

În timpul liber rezidenții merg în oraș, în parc, uneori singuri (cei doi care se descurcă independent), uneori însoțiți, la cumpărături, merg la sală de sport, merg la concursuri sau în familie. Au mers și în tabere organizate de DGASPC însoțiți de cineva din instituție. Uneori au fost și cu școala. Rezidenții s-au plâns că taberele au loc foarte rar. **Își doresc să vadă marea, să meargă la munte.**

Cei doi rezidenți care se pot descurca independent au acces la bani. Își cumpără haine, merg la tuns, își plătesc singuri telefoanele. Pentru a avea acces la bani fac cerere către angajați și primesc 225 de lei lunar.

Rezidenții sunt implicați în activități gospodărești, ajută la curățenie, aranjează masa, etc. Uneori merg în vizită acasă la îngrijitori. Au lăsat impresia că îngrijitorii sunt foarte apropiați de rezidenți și au o relație bună cu aceștia.

II.3 Centrul de primire în regim de urgență a copilului abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea, județul Vâlcea

Încă de la sosire s-a putut observa cât de bine arătau clădirea (atât la exterior cât și la interior) și curtea. Totul era curat, proaspăt renovat și utilat.

La discuții au participat: domnul director al DGASPC Vâlcea, doamna directoare adjunctă, șeful de centru și reprezentanți ai serviciului 119 - telefonul copilului.

Renovarea a început în septembrie 2018 cu fonduri de la Consiliul Județean Vâlcea și cu fonduri europene. S-a investit în finisaje, utilarea centrului dar și pentru eficiență energetică (panouri fotovoltaice, reabilitare termică, sistem de încălzire, etc).

În clădire funcționează: centrul de primire în regim de urgență, un centru maternal, telefonul copilului și un centru de recuperare dotat cu aparatură de recuperare, cameră senzorială, cabinete medicale, cabinet stomatologic, etc. În timpul vizitei activitatea în centrul de recuperare era destul de intensă.

Spațiul alocat primirii în regim de urgență pare supradimensionat având în vedere că în general numărul de copii primiți este foarte redus iar aceștia nu rămân mult timp în centru. Am sugerat conducerii să ia în calcul înființarea unui centru respiro mai ales pentru că în județul Vâlcea nu există un astfel de centru.

Centrul de primire în regim de urgență (CPRU) găzduia la momentul vizitei 6 copii preluați din familii pentru care se încearcă identificarea unor asistenți maternali care să-i preia.

DGASPC Vâlcea gestionează servicii sociale pentru: 34 de copii cu dizabilități aflați în sistem rezidențial, 30 de copii fără dizabilități în sistem rezidențial, în jur de 300 de copii aflați în grija asistenților maternali. În total sunt 240 de asistenți maternali dintre care 12 sunt în prezent fără copii. Cazurile preluate din maternități sunt foarte puține (2 copii în 2022). În general intrările în sistem sunt foarte puține iar jumătate dintre copii merg către familia extinsă.

La momentul vizitei, în centru se afla o fată de 13 ani însărcinată. Deși abuzul este evident, ea dorește să se întoarcă în familie. Medicul care a examinat sarcina când fata avea 12 ani nu a anunțat autoritățile despre situația ei.

Majoritatea copiilor care intră în sistem au în jur de 14 ani. Acest lucru se datorează faptului că asistenții maternali renunță la copii la vârsta la care ei devin mai greu de gestionat. Asistenții maternali preferă copiii mici. Au fost cazuri de asistente maternale

care au preferat să demisioneze numai să nu mai țină copilul. Cel mai adesea asistenții maternali îi aduc în centrul de primire în regim de urgență. Copiii aflați într-o astfel de situație se acomodează destul de greu în case de tip familial sau apartamente. Astfel de situații trebuie prevenite iar un rol foarte important în monitorizarea copiilor aflați la asistenții maternali revine managerilor de caz. În Vâlcea managerii de caz se ocupă de 30-40 de copii.

A fost semnalat faptul că legislația nu reglementează profesia de asistent maternal profesionist. Atestatul permite asistenților maternali să țină copiii până la vârsta de 18 ani. După această vârstă unii dintre asistenții maternali doresc să țină în continuare copiii dar acest lucru contravine atestatului. Există o practică neunitară la nivelul DGASPC-urilor din țară: unele permit asistenților maternali să țină copiii și după 18 ani dacă aceștia își continuă studiile, alte județe nu permit acest lucru.

Mi-a fost de asemenea semnalat faptul că reglementările în vigoare sunt deficitare în ceea ce privește preluarea copiilor de către echipele de intervenție. Poliția nu are voie să intre în locuința copilului, uneori părinții se opun, devin agresivi iar echipele de intervenție nu pot prelua copilul cu forța. Mi-a fost dat exemplul unui caz în care mama practica prostituția de față cu fetița ei de 5 ani. Preluarea fetiței s-a făcut cu mare întârziere apelându-se la o tactică de dezinformare a mamei astfel încât asistenții sociali să poată ajunge la copil. În tot acest timp în care copiii nu pot fi preluați, răspunderea o poartă DGASPC care practic nu poate să-și îndeplinească atribuțiile.

La nivelul județului Vâlcea nu au fost consemnate abuzuri împotriva minorilor comise în interiorul sistemului.

În ceea ce privește serviciul 119 telefonul copilului, domnul director consideră că este un serviciu inutil care ar putea fi gestionat de 112 după care apelul să fie transferat către dispeceratul DGASPC.

De la înființarea serviciului s-au înregistrat 371 de apeluri dintre care 229 au fost apeluri greșite, 41 de apeluri care nu făceau obiectul 119, 38 de apeluri test din partea STS, 13 apeluri transferate către alte județe și 50 de apeluri transferate la compartimente specializate (apeluri corecte). Cele mai multe apeluri se referă la abuzuri comise în familie și cele mai multe sesizări au venit din familie sau de la vecini. Un singur apel a fost efectuat de un profesor.

Colaborarea cu IPJ este una foarte bună. IPJ semnaleză adesea abuzuri apelând direct conducerea DGASPC. Lunar se țin ședințe cu IPJ și Jandarmeria în baza protocoalelor de colaborare interinstituțională. IPJ a înființat un departament pentru minori.

Apelurile false la 119 nu sunt sancționate, ceea ce ar putea reprezenta o problemă.

Promovarea serviciului 119 se limitează la împărțirea de pliante fondurile alocate fiind insuficiente pentru a apela la mijloace de informare în masă.

Serviciul 119 asigură anonimatul celor care fac sesizări. Nu există însă o procedură unitară privind activitatea 119 iar fiecare județ are propriile proceduri interne. Au fost promise cursuri de formare care însă nu au avut loc. Recomandarea a fost ca apelurile la

119 să fie preluate de asistenți sociali sau de psihologi însă acest lucru nu se întâmplă din lipsă de personal.

În ceea ce privește personalul, a fost semnalată lipsa asistenților sociali și a psihologilor. Printre motivele invocate se regăsesc salariile reduse dar și lipsa posibilităților de școlarizare. Cele mai apropiate centre universitare sunt la Alba Iulia, Pitești și Sibiu și nici acolo cifrele de școlarizare nu asigură necesarul de absolvenți.

Concursurile pentru ocuparea posturilor se bazează exclusiv pe cunoașterea legislației și nu pe aptitudini.

II.4 Apartament – Complex de apartamente-locuințe de tip familial, Rm. Vâlcea, județul Vâlcea

Apartamentul vizitat în Rm. Vâlcea are o capacitate de 6 locuri, toate ocupate. În apartament locuiesc fete cu vârste între 17 și 24 de ani. Apartamentul este compus din 3 camere, o bucătărie, o baie și un balcon. A fost renovat anul trecut și este într-o stare foarte bună.

La discuții au participat șefa de centru, o doamnă educatoare și rezidentele..

Niciuna dintre rezidente nu este încadrată în grad de handicap, toate merg la școală/facultate au creat o impresie foarte bună în ceea ce privește educația respectiv integrarea lor în societate.

Cea mai importantă problemă pentru rezidente o reprezintă găsirea și menținerea unui loc de muncă în Vâlcea. E nevoie de o persoană de suport care să faciliteze integrarea tinerilor din sistem la locul de muncă. Rezidentele provin de la asistenți maternali care nu și-au mai dorit să le țină la vârsta adolescenței sau din centrele de plasament desființate.

Există în celelalte apartamente ale centrului copii care merg la școli speciale. Motivul invocat a fost acela al marginalizării și al rezultatelor slabe la învățătură. Suportul din școala de masă a fost limitat, insuficient, iar uneori erau marginalizați chiar de către profesori care considerau că țin clasa pe loc. A existat intenția școlii de a transfera acești elevi.

Au fost situații în care rezidentele au primit medicație psihiatrică prescrisă de medicul specialist. Există registre pentru administrarea medicamentelor. Toate rezidentele merg cel puțin o dată pe lună la psiholog.

Nu au fost semnalate abuzuri. Periodic reprezentanți ai IPJ vin și le explică rezidenților care le sunt drepturile și cum pot semnală abuzuri. Toate rezidentele au telefon mobil.

Doamnele educatoare sunt foarte apropiate de rezidente și au fost menționate ca fiind persoanele de încredere la care apelează dacă au o problemă. De asemenea doamnele educatoare discută frecvent cu profesorii pentru a identifica eventuale derapaje în ceea

ce privește comportamentul sau rezultatele școlare ale rezidentelor. De asemenea profesorii anunță atunci când rezidentele lipsesc de la școală.

Relația cu managerii de caz este foarte limitată părănd că se ocupă mai mult de partea birocratică. Rezidentele își cunosc managerii de caz dar nu pot spune exact care este rolul acestora.

Rezultatele școlare sunt bune. Două dintre rezidente au rezultate foarte bune la facultate, petrec mult timp învățând. Una dintre ele își dorește o carieră în învățământ dar în același timp a urmat o școală postliceală de asistentă medicală. O parte dintre ele sunt angajate.

Una dintre rezidente a practicat un sport de performanță însă nu a ținut pasul din cauza imposibilității DGASPC de a finanța cantonamentele. A renunțat să mai practice sportul.

Își doresc să meargă mai des în tabere la munte sau la mare.

Discuțiile relevă faptul că în ciuda problemelor, se poate, iar rezidentele sunt pregătite pentru o viață normală, independentă.

II.5 Centrul de plasament destinat protecției rezidențiale a copiilor cu dizabilități Tg-Jiu, județul Gorj

Încă de la sosire se putea observa cu ușurință starea de degradare avansată a clădirilor și a curții. La discuții au participat și reprezentanți ai conducerii DGASPC Gorj, coordonatorul de specialitate, șefa de centru, un manager de caz precum și medicul centrului.

Capacitatea centrului este de 50 de locuri dintre care 30 sunt ocupate. Cu excepția a 4 rezidenți, toți ceilalți au vârste peste 14 ani. Toți rezidenții sunt încadrați în grad de handicap grav, accentuat sau ușor în toate cazurile fiind vorba de dizabilități psihice.

Clădirile sunt într-o stare avansată de degradare și la interior. Finisajele sunt vechi, unele datând din perioada comunistă. Aerul era închis cu mirosuri specifice clădirilor vechi. Camerele rezidenților se întind de-a lungul unor holuri lungi, băile sunt comune.

Conducerea DGASPC a considerat că nu se justifică eventuale investiții având în vedere că centrul va fi desființat în următorii ani.

În ceea ce privește personalul, a fost menționată lipsa psihoterapeuților. Consilierea psihologică este oferită rezidenților cu handicap ușor. Se încearcă suplینirea psihoterapeuților prin colaborări cu ONG-uri și cu voluntari. A fost invocat cadrul legislativ care nu prevede psihoterapeuții printre serviciile obligatorii oferite de centre.

Există și două posturi de medic neocupate. Motivul invocat a fost acela că nu vine niciun medic pe 14 mii de lei pe lună. Salariul în spital e mult mai mare.

Personalul beneficiază de cursuri de formare însă impactul acestora este minimal. Motivul invocat este acela că pe perioada cursurilor personalul trebuie să fie și la serviciu. Opinia generală este că aceste cursuri trebuie să aibă loc în afara centrului, eventual în alt oraș.

Cei mai mulți rezidenți au fost transferați de la asistenții maternali care îi cresc până la o vârstă după care îi aduc înapoi în centru. Unii dintre ei invocă lipsa serviciilor specifice

nevoilor persoanelor cu dizabilități (centre respiro, echipe mobile). Cei mai mulți dintre rezidenți părăsesc centrul la vârste cuprinse între 21 și 24 de ani.

Toți rezidenții sunt școlarizați. Numai doi dintre aceștia merg la școli de masă. Restul merg la școala specială din curtea centrului de plasament.

Unii dintre rezidenți doresc să facă școala de șoferi dar nu poate fi decontată de către DGASPC. Nici cursuri de formare nu se pot deconta (ex. frizeri). De asemenea nu au posibilitatea de a susține tinerii cu aptitudini în diverse meserii/sporturi.

A fost menționată o neclaritate legislativă: Legea 272/2004 nu este armonizată cu Legea Educației 1/2011. Legea privind protecția copilului se referă la "învățământ de zi", sintagmă care nu se regăsește în cuprinsul Legii educației. Acest lucru este extrem de important pentru rezidenți care dacă sunt înscriși la o formă de învățământ de zi pot rămâne în centru până la 26 de ani, pe lângă alte măsuri de protecție specială, inclusiv sprijin financiar.

În județul Gorj nu există secție de psihiatrie infantilă. Trebuie să apeleze la spitale din alte județe.

Numai șase dintre rezidenți primesc medicație. Este vorba de doi rezidenți cu epilepsie cu tratament prescris de medicul neurolog. Ceilalți patru primesc neuroleptice pentru tulburări de comportament. Au mai fost trei copii care au fost scoși de sub tratament. Medicul centrului depune eforturi pentru a limita medicația și a stimula pacienții cognitiv. De asemenea medicul consideră că după vârsta de 18 ani rezidenții ar trebui obișnuiți să își administreze singuri medicamentele pentru a-și putea purta singuri de grijă la părăsirea centrului.

Rezidenții beneficiază de servicii stomatologice la cabinete din afara centrului urmând ca serviciile să fie decontate de DGASPC sau de către diverse asociații.

Rezidenții NU sunt implicați în niciun fel de activități gospodărești. Nu fac nici măcar ordine în propria cameră. „Cumpărăturile” se fac de către DGASPC la licitație nu la supermarket. Nu există educație financiară. Recent au început să-și cumpere singuri hainele.

Au existat trei cazuri de abuzuri săvârșite de personal la nivelul tuturor centrelor din subordinea DGASPC:

- O fată a acuzat un educator că a violat-o. Domnul respectiv nu mai lucrează în subordinea DGASPC și nici cu copii. Dosarul a fost soluționat cu neînceperea urmăririi penale.
- Un caz în care a fost sesizată o apropiere între un educator și un beneficiar. Dosarul se află în cercetare la IPJ.
- O minoră rezidentă la Tg. Cărbunești practica prostituția. A fost adusă de mai multe ori de Poliție. A raportat la ANDPDCA că a fost abuzată (bătută) de către personal. IPJ a dispus neînceperea urmăririi penale. În prezent se judecă la instanță pentru confirmarea neînceperii urmăririi penale.

Toți copiii au telefoane și sună des la 112. Li se pare interesant să vadă poliție și salvări în curtea centrului. Nu sună la 119. În instituție există afișe de promovare a numărului 119.

Printre metodele prin care se încearcă să afle dacă există riscuri sau derapaje în comportamentul rezidenților în afara centrului au fost menționate: discuțiile cu rezidenții și faptul că aceștia se părăsesc între ei.

Au avut un adolescent care se droga. A ajuns la spital și la poliție. Angajații centrului spun că nu au avut ce să-i facă. L-au dus la centrul de consiliere antidrog. Educatorii discutau des cu el. În perioadele când primea bani de la fratele său se droga din nou.

Din discuția cu managerul de caz prezent am tras concluzia că sarcinile sale sunt preponderent birocratice iar relația cu rezidenții este destul de limitată. Consideră că nu au existat deficiențe în aplicarea planurilor. La întrebarea „Cum ați reacționa dacă ați constata deficiențe în îngrijirea rezidenților?” managerul de caz a răspuns că ar face revizuirea planului de protecție (ar face o minută, s-ar întâlni cu echipa pluridisciplinară și ar face o revizuire a planului), iar dacă planul ar fi încălcat ar sesiza conducerea. Opinia generală este aceea că managerul de caz trebuie să aibă un rol mai activ și o putere mai mare.

S-au purtat discuții cu rezidenții prezenți la momentul vizitei. Toți tinerii întâlniți au fost sociabili. Le-a făcut plăcere să stea cu noi de vorbă. Au răspuns la întrebări și s-au implicat în conversație. Din păcate au fost prezenți într-un număr mic, fiind plecați în vacanță la familiile lor ori la muncă.

O rezidentă, A., diagnosticată cu epilepsie și aflată sub tratament, are un comportament apatic și absent. Totuși este comunicativă și vorbește foarte coerent despre experiențele și planurile ei. Spune că a locuit într-un apartament cu două camere (locuință de tip familial), ea într-o cameră, iar în cealaltă cameră 3 băieți. Am aflat de la angajați că a avut o tentativă de suicid.

Doi rezidenți, frați, au probleme în articularea corectă a cuvintelor. Un logoped ar fi fost de ajutor. În ciuda acestei deficiențe, comunică, emit păreri, exprimă preferințe, și argumentează.

Un rezident despre care angajații spun că nu poate vorbi are o dizabilitate fizică, părănd a nu vedea cu un ochi. Înțelege ce i se spune. Este afectuos.

Un alt rezident, R, lucrează la un supermarket, este foarte prezent în discuție și inteligent. Este mândru de realizările de la serviciu. Spune ca e cel mai bun dintre cei 4 angajați. **Acuză încadrarea lui în grad de handicap grav** spunând că asta i-a afectat inclusiv posibilitatea de a face școala de șoferi. R. pare perfect integrat și pare motivat și optimist în ceea ce privește viitorul său.

III. CONCLUZII

Încadrarea în grad de handicap

Au fost confirmate suspiciunile privind posibile încadrări în grad de handicap abuzive și nenesare. În loc să fie investite resurse în recuperarea unor copii care odată ajunși în

sistem nu au beneficiat de atenția și îngrijirea necesare în primii ani de viață, au fost încadrați în grad iar intervenția terapeutică a fost înlocuită cu medicamente. S-a preferat încadrarea în grad de handicap, cu consecința menținerii instituționalizării și a segregării școlare. Unii dintre rezidenți conștientizează acest lucru și chiar îl afirmă direct. Și mai îngrijorător este faptul că unora dintre ei li se administrează medicamente.

A fost confirmat acest lucru și de către un angajat care a invocat ca posibil motiv înlesnirea angajării acestora deoarece firmele sunt interesate mai mult de tinerii cu încadrare în grad de handicap existând prevederi legale care îi stimulează în acest sens. Unii medici consideră că ajută plasând copilul într-un centru pentru persoane cu dizabilități.

Am aflat despre cazul unui copil cu adopție deschisă încadrat în grad de handicap sever și care are la instanță un proces pentru eliminarea încadrării în grad. Puțin probabil ca el să se fi recuperat complet. Cel mai probabil încadrarea în grad a fost făcută abuziv.

De cele mai multe ori încadrarea pe nedrept în grad de handicap constituie un argument în favoarea înscrierii copiilor la școli speciale sau chiar scoaterii lor din școlile de masă și transferarea lor către școli speciale. Acest lucru are consecințe deosebit de grave asupra șanselor de integrare socială a acestor copii. Eforturile DGASPC ar trebui să fie în direcția eliminării segregării și nu invers.

Exercitarea tutelei

Tutela copiilor instituționalizați este exercitată de către directorul DGASPC sau de către președintele Consiliului Județean, după caz. Aceștia la rândul lor împuternicesc persoane din sistem (șefi de centru de obicei) să exercite tutela și să reprezinte interesul copiilor în raport cu instituțiile statului. Acest lucru este anormal. DGASPC prestează servicii pentru persoanele instituționalizate și tot DGASPC trebuie să apere interesele copiilor atunci când calitatea serviciilor este slabă sau când drepturile copiilor sunt încălcate în interiorul sistemului. Cu alte cuvinte, DGASPC ar trebui să se sancționeze pe sine când drepturile copiilor sunt încălcate.

Dincolo de acest aspect, persoanele care exercită efectiv tutela nu sunt cele care cunosc cel mai bine situația copiilor pe care îi reprezintă. De exemplu, relația unui copil cu un șef de centru sau un director de instituție nu poate fi la fel de apropiată precum relația copilului cu educatorii. Copiii au nevoie de o persoană din afara DGASPC care să le cunoască problemele și care să le apere drepturile și interesele. Această persoană poate fi un asistent social din afara DGASPC sau un avocat. Alternativ ar putea fi o soluție externalizarea managerilor de caz și completarea atribuțiilor acestora. În prezent managerii de caz desfășoară activități birocratice și gestionează un număr mare de copii cărora nu au cum să le cunoască problemele și nevoile reale.

Transferuri

Din discuțiile cu rezidenții am aflat că unii dintre ei schimbaseră mai mulți asistenți maternali sau mai multe centre până în prezent. Această situație este de natură să afecteze stabilitatea emoțională a copiilor, dar și să amplifice teama de abandon. Copiii au nevoie de stabilitate și afecțiune iar transferurile de multe ori nejustificate în raport cu interesul superior al minorului își pun amprenta în mod negativ ireversibil asupra copiilor. Decizia de transfer trebuie să urmărească exclusiv interesul minorului.

Personalul și formarea profesională

Cursurile de formare se desfășoară mai mult formal fără a avea un impact major asupra pregătirii profesionale a angajaților. O angajată a apreciat că sunt mult sub nivelul celor practicate în alte țări europene. O altă angajată spune că învață mai multe lucruri pe Youtube despre cum ar trebui gestionate persoanele cu handicap sever. Acolo unde s-au organizat online pe perioada pandemiei, angajații se plâng de calitatea acestor cursuri.

Contractul de muncă al asistenților maternali trebuie să fie limitat la perioada de valabilitate a atestatului, conform legii. Cu toate acestea un contract pe perioadă determinată nu poate fi prelungit mai mult de 3 ori conform legislației din domeniul muncii ceea ce creează confuzie în rândul DGASPC-urilor din țară. De asemenea dacă nu au copil în îngrijire contractul ar trebui suspendat. Nu e clar cum ar putea fi păstrați asistenții maternali în perioadele de suspendare a contractului de muncă având în vedere că legea nu le permite să se angajeze în altă parte.

A fost menționat faptul că uneori concursurile sunt truate. Pe posturi nu intră întotdeauna cei mai buni candidați. Există cazuri în care directorii nu au scos posturi la concurs deși erau obligați s-o facă.

Abuzuri

A fost menționată într-una dintre vizite o situație îngrijorătoare petrecută într-un fost centru de plasament. Înainte de desființarea acestuia, unele dintre fetele din centru practica prostituția. Angajații știau, au raportat la poliție. Fetele erau așteptate de proxeneți în fața centrului. DGASPC nu le putea interzice să părăsească centrul. Vorbim de fete minore. Pare că angajații DGASPC nu au suficiente instrumente și nici instruirea necesară pentru a opri astfel de derapaje.

O situație pe care o consider abuzivă este legată de curatelă. Legislația permite ca familia să beneficieze de averea persoanei instituționalizate prin instituirea curatelei fără ca aceasta să aibă în îngrijire persoana cu dizabilități.

Există situații în care strategia DGASPC la nivel județean este aceea de a reduce numărul beneficiarilor. A fost menționat faptul că sunt situații în care acest lucru împiedică protejarea minorilor care ar trebui scoși din familie.

Asistenții maternali renunță la copii iar acest lucru are un impact uriaș asupra copiilor, în special asupra adolescenților. Trebuie găsite mijloace prin care interesul minorului să fie protejat prin stimularea asistenților maternali să păstreze copiii până la ieșirea din sistem.

Uneori cazurile de abuz sunt semnalate de foști beneficiari ai sistemului. Apare întrebarea: de ce acești tineri au așteptat să părăsească sistemul pentru a-și găsi curajul de a raporta abuzuri? Exercițarea tutelei de către o persoană din afara DGASPC ar putea evita astfel de situații.

IV. RECOMANDĂRI

- ❖ Reanalizarea încadrării în grad pentru minorii instituționalizați, fie la cerere fie prin sesizare.
- ❖ Pedepse mai dure pentru cei care se implică activ în încadrarea abuzivă în grad de handicap
- ❖ Externalizarea exercitării tutelei. Soluții posibile: asistenți sociali din afara DGASPC, avocați sau externalizarea managementului de caz astfel încât managerul de caz să devină și tutore.
- ❖ Clarificarea profesiei de asistent maternal profesionist
- ❖ Clarificarea procedurii de preluare a copiilor din familie
- ❖ Finanțarea de tabere anuale
- ❖ Susținerea copiilor cu aptitudini deosebite în anumite domenii
- ❖ Servicii complete la nivelul fiecărui județ (lipsesc centre respiro, servicii de psihoterapie, etc)
- ❖ Suplimentarea locurilor finanțate de la bugetul de stat în învățământul universitar pentru a crește numărul de profesioniști în domeniul asistenței sociale
- ❖ Formarea continuă prin cursuri organizate în afara DGASPC în mod transparent cu mecanisme de evaluare a calității cursurilor.
- ❖ Stimularea sau constrângerea asistenților maternali să nu mai abandoneze copiii. Exemplu: un asistent maternal care abandonează copilul înainte de împlinirea vârstei de 18 ani să nu mai poată primi în grijă alt copil.
- ❖ Există o ambiguitate legislativă pentru care unele DGASPC-uri din țară consideră că seralul nu este formă de învățământ de zi iar rezidenții care sunt înscriși la seral nu pot beneficia de protecție până la vârsta de 26 de ani.

SENATUL ROMÂNIEI

Nr.XIII/...40.../24.09.2021

LXV/136/2022

Parlamentul României

Senat

Către,

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

În atenția Doamnei Președinte Lucica Dina MUNTEAN

Raport de activitate

Senator László Attila

Unitățile de tip rezidențial vizitate sunt din subordinea:

- 1. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj**
- 2. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna**
- 3. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita**
- 4. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș**
- 5. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare**

În perioada iulie și august am vizitat toate Direcțiile Județene de Asistență Socială și Protecția Copilului din județele Cluj, Covasna, Harghita, Mureș și Satu Mare. Aceste Direcții în total au în subordine aproximativ 160 de unități rezidențiale, centru de plasament, centru de primire în regim de urgență și centre de zi. În total au în asistență aproximativ 1500 de copii. Majoritatea copiilor din centrele rezidențiale sunt orfani de una ori ambele părinți, au fost abandonați de părinți, dar sunt și cazuri în care datorită handicapului copilului, familia lipsită de cunoștințe medicale, lipsa educației sau posibilități financiare reduse nu au reușit să aibă grijă de copil. În majoritatea cazurilor copiilor abandonați, părinții locuiesc în zonele sărace, fără stabilitate financiară și fără educație, iar copii ar fi supuși neglijării.

În aceste centre se asigură accesul copiilor pe o perioadă determinată la găzduire, îngrijire, educație, suport emoțional și consiliere, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă și pregătire în vederea reintegrării sau integrării familiale și socio-profesionale.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj are în subordine 33 unități rezidențiale, centru de plasament, centru de primire în regim de urgență și centre de zi, care au în asistență în jur de 298 de copii. Numărul acesta fluctuează, a fost raportat pentru ultima zi din luna august.

În total au 616 de posturi, din care 541 sunt ocupate. Este mare nevoie de personal de specialitate.

În anul 2019 au fost raportate 5 cazuri de abuz sexual, în 2020 au raportat 8 cazuri de abuz sexual și în anul 2021 au raportat 10 cazuri de abuz sexual, toate între beneficiari. Un singur caz de abuz fizic, în care un minor a fost lovit de o vecină, cazul este raportat la Poliție.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna are în subordine 20 de centre case tip familial, centre de plasament, centru de sprijin pentru tinerii peste 18 ani, centru maternal, centru de primire în regim de urgență și au în îngrijire 226 de copii, iar numărul de angajați este de 155. Copii sunt bine îngrijiți și casele frumos întreținute, dotate cu tot ce este necesar pentru o viață decentă.

În județul Covasna în perioada 2019 – 2021 nu a fost raportat nici un caz de abuz.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita are în subordine 3 centre de plasament de tip rezidențial de tip vechi, 4 centre de tip familial cu 9 apartamente și 29 de case și un centru de primire în regim de urgență de tip familial. În total sunt 398 copii instituționalizați. În perioada 2019 -2021 a fost raportat un caz de abuz fizic și sexual între beneficiari și au fost luate toate măsurile necesare, astfel copilul a fost consiliat psihologic și au sesizat organele de poliție.

În total sunt 292 de angajați din care 8 psihologi și 212 educatori, 7 asistenți sociali și 1 kinetoterapeut.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș are în subordine 43 de centre, în care sunt 362 copii instituționalizați și au 142 de angajați.

În perioada 2019 -2021 au fost raportate în total 41 de cazuri de abuz, din care 2 cazuri sunt de abuz sexual, fiind săvârșită de un angajat al centrului în anul 2020, iar celălalt în anul 2021. Nu este specificat, dacă de același angajat. Celelalte abuzuri sunt abuzuri fizice sau emoționale, din care marea majoritate săvârșite de angajați.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare are în subordine 11 centre de tip familial și un Centru de plasament în proces de dezinstituționalizare. În acest centru sunt instituționalizați 30 de copii, care după înființarea a 3 centre noi de tip familial o să fie reorganizați în acestea. În județul Satu Mare în total sunt 190 de copii instituționalizați. În total au 167 de angajați, din care 105 educatori, 3 psihologi, 2 psihopedagog și 5 ergoterapeut.

În perioada 2019 – 2021 au fost raportate în total 9 cazuri de abuz, din care 1 abuz fizic, autovătămare, lovire corporală între beneficiari și 8 cazuri de abuz emoțional la fel între beneficiari (bullying între beneficiari).

În urma vizitelor efectuate în perioada iulie și august, am consultat atât cu directorii generali, cât și cu șefi și personalul centrelor, astfel am constata, că în majoritatea centrelor este nevoie de personal de specialitate pentru tineri cu tulburări de comportament, psihologi și de asistenți sociali. Au semnalat, că lipsa de personal de specialitate se datorează și salariilor mici din sistem.

Centrele din subordinea județelor vizitate dispun de condiții bune de locuit, fiind dotate în funcție de nevoile beneficiarilor. De la înființarea lor s-au făcut o serie de

investiții pentru creșterea confortului beneficiarilor. Majoritatea au spații de recreere, de joacă, terenuri sportive, au acces la internet.

Activitățile extrașcolare sunt adaptate în funcție de vârsta și grupul de interese al beneficiarilor. Acestea pot fi activitățile de recreere, socializare, activități pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, activități sportive, de psihopedagogice, psihologice, kinetoterapeutice după caz, terapie logopedică și cognitivă. În timpul liber participă la tabere, excursii, drumeții, activități sportive și gospodărești, jocuri de socializare și de grup, programe în aer liber, vizionare de filme educative, citit, scris etc.

Propun a fi organizate cursuri de formare profesională pentru angajați imediat după angajare, cu temă specifică, dar și cursuri periodice adaptată nevoilor apărute în centre în urma instituționalizării comune a copiilor cu tulburări de comportament, evaluarea psihologică a angajaților. De asemenea, propun contracte de colaborare cu instituțiile care desfășoară programe de divertisment și programe culturale cu scopul de a participa în activitățile comunității.

27.09.2021

László Attila

senator

1 sept.2022

Raport de activitate
în cadrul Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri
sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip
rezidențial aflate în subordinea DGASPC-urilor

Abuzul asupra copilului constituie una dintre cele mai mari și importante tematici ale contemporaneității, reprezentând, din păcate, un fenomen global.

În România, pe lângă cazurile de abuzuri din comunitate, familie și instituții școlare, există și abuzuri împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial, aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

În mai multe rânduri presa a arătat că angajați din Protecția copilului au abuzat sexual minori sau persoane cu dizabilități internate în instituțiile statului, iar în unele centre copiii au fost supuși abuzurilor sexuale, violenței fizice și unor tratamente degradante din partea colegilor sau personalului.

Conform statisticilor publicate pe site-ul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, la nivel național, în perioada 1 ianuarie - 30 septembrie 2021 s-au înregistrat 11.903 cazuri de abuzuri asupra minorului, dintre care 131 de cazuri s-au înregistrat în cadrul serviciilor rezidențiale și 43 de cazuri în cadrul familiilor de asistenți maternali.

Ministerul Afacerilor Interne relevă de asemenea o realitate îngrijorătoare. În perioada 2020-2022 au fost înregistrate 185 de dosare penale care privesc abuzuri împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC-urilor.

Pentru a veni în sprijinul copiilor instituționalizați, victime sau potențiale victime, în Senatul României s-a înființat o Comisie de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC-urilor.

Prin hotărârea de înființare a Comisiei de anchetă au fost stabilite următoarele obiective:

- identificarea viciilor sistemice care au contribuit la înlăturarea abuzurilor sexuale sau a oricăror forme de abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC-urilor;
- audierea persoanelor cu funcții de conducere în serviciile de tip rezidențial, precum și a directorilor executivi ai DGASPC pe raza cărora au fost raportate cazuri de abuzuri dintre cele menționate, precum și a celorlalți salariați;
- identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului;
- stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remediarea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile.

În cadrul ședințelor de lucru ale comisiei, au avut loc întâlniri și dezbateri pe această temă cu importante instituții ale statului, precum Avocatul Poporului, Avocatul Copilului, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopției, Inspectoratul General al Poliției Române, Cancelaria Primului Ministru, Institutul Român pentru Drepturile Omului și cu reprezentanți ai UNICEF, Organizația Salvați Copii, Asociația Telefonul Copilului, Consiliul Tinerilor Instituționalizați.

Discuțiile purtate cu reprezentanții acestor instituții ale statului și ai ONG-urilor ne-au ajutat să înțelegem cum putem interveni ca legiuitori pentru a preveni situațiile de abuz asupra copiilor, pentru a sprijini îmbunătățirea calității serviciilor din centrele rezidențiale și cum ar putea crește gradul de conștientizare a efectelor negative ale abuzului sexual și al oricăror forme de abuzuri fizice împotriva minorilor.

În acest sens, în urma dezbaterilor din Comisia de anchetă au rezultat două propuneri legislative (a treia fiind în lucru!):

1. Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală (B355/2022)
2. Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2022 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (B344/2022)

Modificările propuse în prima inițiativă legislativă reprezintă măsuri speciale de protecție a martorului minor prin înlocuirea reprezentantului instituției cu un psiholog, care va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare, astfel încât minorul să nu poată fi supus vreunei influențe din partea persoanelor în anturajul cărora se afla anterior.

În cea de-a doua inițiativă modificările vizate includ:

- obținerea acordului tânărului care părăsește sistemul de protecție special de a fi monitorizat de sistemul de asistență socială, după încetarea măsurii de protecție specială;
 - obligația DGSAPC de a-i sprijini pe acești tineri în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare;
 - cuantumul indemnizației care se acordă tinerilor la ieșirea din sistemul de protecție socială reprezintă de trei ori valoarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, stabilit potrivit legii, iar cei care au împlinit 18 ani pot opta pentru continuarea măsurii de protecție specială în condițiile art.55, alin.(2) și (3) sau pentru primirea unei indemnizații lunare de 4,8 ISR, pînă la 26 de ani, cu condiția să facă dovada că urmează o formă de învățământ la zi sau au un loc de muncă.
3. A treia propunere legislativă (în lucru) se referă la statutul tinerilor instituționalizați și a fost propusă de IRDO, la cerearea președintelui Consiliului Tinerilor Instituționalizați.

În urma vizitelor efectuate la centrele rezidențiale din județul Hunedoara și a audierii șefelor de centre și a celor doi directori ai DGASPC am constatat și am consemnat cele de mai jos:

În structura D.G.A.S.P.C. Hunedoara, la momentul prezent, există următoarele servicii rezidențiale destinate protecției copilului, după cum urmează:

- Rețea de case familiale Orăștie – Casa familială 1, Casa familială 2 și Casa familială 3, cu o capacitate de 12 locuri / casa familială și un număr total de 30 beneficiari;
- Rețea de case familiale pentru copii cu dizabilități Hunedoara – Casa familială 1 și Casa familială 2, cu o capacitate de 12 locuri / casa familială și un număr total de 15 beneficiari;
- Rețea de case familiale pentru copii cu dizabilități Vulcan – Casa familială 1 și Casa familială 2, cu o capacitate de 12 locuri / casa familială și un număr total de 12 beneficiari;
- Apartament familial Vulcan, cu o capacitate de 6 locuri și un număr de 5 beneficiari ;
- Centrul specializat pentru copii cu dizabilități Hunedoara, cu o capacitate de 15 locuri și un număr de 14 beneficiari, care începând cu 01.10.2022 vor fi transferați la Rețea de case familiale pentru copii cu dizabilități Hunedoara și Rețea de case familiale pentru copii cu dizabilități Vulcan, deoarece unitatea este propusă pentru închidere.
- Centrul Maternal Hunedoara, cu o capacitate de 8 cupluri mama – copil și un număr de 4 mame și 8 copii.
- Centrul de primire în regim de urgență Deva, cu o capacitate de 15 locuri și un număr de 9 copii.

Menționăm faptul că în cadrul serviciilor de tip rezidențial destinate protecției copilului sunt instituționalizați un număr de 93 copii și 4 mame (Centrul Maternal Hunedoara).

Precizăm că în urma procesului de dezinstituționalizare, au fost închise următoarele servicii destinate protecției copilului : Centrul de Plasament Brad, Centrul de Plasament Lupeni și Casa familială pentru copii cu dizabilități Hunedoara, cu mențiunea că pentru o parte din copii s-a atins finalitatea PIP – reintegrarea în familia naturală ori integrarea socio-profesională, iar pentru ceilalți s-au identificat alte servicii de protecție a copilului (asistent maternal profesionist/ familie de plasament).

În ceea ce privește situația ONG-urilor din județul Hunedoara, notăm următoarele unități rezidențiale destinate protecției copilului :

- Asociația „Ost Europa Hilfe Haus Betania” Uricani (17 locuri, 15 beneficiari);
- Asociația Umanitară „Casa de Copii” Lupeni, (20 locuri, 15 beneficiari);
- Fundația „Children S Aid Foundation” Criscior (24 locuri, 22 beneficiari);
- Asociația „Glasul Sperantei” Romania-Baru (10 locuri, 10 beneficiari);
- Asociația Umanitar Misionara „Maranatha” (24 locuri, 22 beneficiari);
- Asociația „Zâmbim Copiilor Noștri” Pui (12 locuri, 9 beneficiari);

- Fundația „Alături De Tine” Șăulești cu (12 locuri, 11 beneficiari);
- Fundația Misionar-Creștină „Iosua”-„Casa Bucuriei” Hunedoara (16 locuri, 8 beneficiari);
- Fundația „Sf. Francisc” Deva:
 - o Cămin „Sf. Elisabeta” Oraștie (28 locuri, 20 beneficiari)
 - o Cămin „Sf. Maria” Deva (120 locuri, beneficiari)
 - o Cămin „Sf. Ștefan” Deva (9 locuri, 4 beneficiari)
 - o Cămin „Emanuel” Deva (8 locuri, 3 beneficiari)
 - o Camin „Sf. Marc” Deva (8 locuri, 1 beneficiar)
 - o Camin „Cor Iesu” Petrosani (90 locuri, 30 beneficiari)

Menționăm faptul că în cadrul serviciilor de tip rezidențial private destinate protecției copilului sunt instituționalizați un număr de 205 copii.

Activitatea serviciilor rezidențiale este monitorizată trimestrial sau ori de câte ori situația impune, urmărindu-se modul de implementare a Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, aprobate prin Ordinul nr. 25/2019 – Anexa 1 – Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi și a Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre maternale, aprobate prin Ordinul nr. 81/2019, inclusiv respectarea drepturilor copiilor.

Periodic, semestrial, sunt aplicate Chestionare privind gradul de satisfacție a beneficiarului, rezultând faptul că aceștia sunt mulțumiți de serviciile oferite în cadrul unității de protecție, de hrană, îmbrăcăminte/încălțăminte, de modul în care sunt sprijiniți de personalul instructiv-educativ, psiholog, asistent social, asistent medical, etc.

De asemenea, serviciile rezidențiale din cadrul D.G.A.S.P.C. Hunedoara au fost evaluate și monitorizate prin control tematic/ inopinat, de către Inspekția Socială din cadrul AJPIS Hunedoara, Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități din subordinea Parlamentului, Avocatul Poporului București, Corpul de control din cadrul A.N.P.D.C.A București.

În ceea ce privește situația cazurilor de abuz, neglijare, exploatare la nivelul unităților rezidențiale publice există semnalat doar în anul 2021 un singur caz (PBA, 20 ani, încadrat în grad de handicap grav, având diagnostic de schizofrenie paranoidă grefată), din cadrul Rețelei de case familiale pentru copii cu dizabilitati Vulcan, agresat de către instructorul de educație, cu un obiect contondent .

Evenimentul s-a produs în data de 04.05.2021, fiind solicitată telefonic și ulterior în scris Poliția municipiului Vulcan, conducerea D.G.A.S.P.C. Hunedoara și s-a notificat A.N.P.D.C.A prin Fișa de incident înregistrată în data 04.05.2021 întocmită de către șeful centrului. Semnalarea abuzului a fost făcută de către un alt beneficiar.

Politia Municipiului Vulcan, în urma constatarilor facute la fata locului, s-au deplasat la Spitalul Municipal Vulcan pentru consult, impreuna cu managerul de caz si tanarul agresat, acesta fiind diagnosticat cu echimoze liniare loja renala stanga, pacientul declarand agresiune.

În data de 05.05.2021 instructorului de educatie acuzat, pe tura caruia s-a produs incidentul, i s-a solicitat o nota explicativa privind evenimentul si motivul nesemnalarii acestuia in scris / verbal, dupa care a fost trimis acasa, in vederea inlaturarii contactului cu tanarul.

Tot in aceeasi zi, tanarul agresat insotit de seful centrului s-a deplasat la Serviciul de Medicina Legala Deva, pentru evaluarea medicala complexa si eliberarea unui certificat medico – legal. Conform concluziilor prezentate in certificatul medico-legal, rezulta ca aceste leziuni posttraumatice pot data „din data de 04.05.2021 si s-au produs prin lovire activa cu corp dur de forma alungita si necesita 2-3 zile de ingrijiri medicale, daca nu survin complicatii”.

In data de 06.05.2022, Directorul General a D.G.A.S.P.C. Hunedoara a dispus pentru instructorul de educatie implicat in incident prin Dispozitie delegarea intr-un serviciu de tip rezidential pentru protectia adultului cu dizabilitati, pe o perioada de 60 de zile, insa aceasta a intrat in concediu medical, delegarea incepand doar cu data de 17.05.2022.

Ulterior, s-a dispus si cercetarea disciplinară a instructorului de educație, desfasurata in mai multe etape, prin audierea: instructorului de educatie invinuit, sefului de centru, instructorului de educatie care a preluat schimbul, managerului de caz, a tanarului, alti instructori de educatie si a altor beneficiari.

În urma cercetării disciplinare s-a dispus sanctionarea disciplinara a instructorului de educatie in temeiul art. 248, alin. (1), lit e din Legea nr. 253/2003 Codul Muncii, republicata cu modificarile si completarile ulterioare, in baza Raportului Comisiei de cercetare disciplinara prealabila, sanctiunea prevazuta de aceste prevederi legale fiind desfacerea disciplinara a contractului individual de munca.

Prin Dispoziția Directorului General, din data de 02.08.2021, instructorului de educație i s-a comunicat încetarea contractului individual de muncă.

Acesta a contestat în instanță Dispozitia , iar prin Sentința Civilă a Tribunalului Hunedoara, s- a hotarat:

- anuleaza in parte Dispozitia din 02.08.2021 emisa de Directorul General al paratei in ceea ce priveste sanctiunea aplicata.

- dispune inlocuirea sanctiunii desfacerii disciplinare a contractului individual de munca aplicat prin Dispozitia din 02.08.2021 emisa de Directorul General al paratei, cu sanctiunea „reducerii salariului de baza pe o durata de 3 luni cu 10%”.

- dispune reintegrarea reclamantei pe functia deținută anterior încetării contractului individual de muncă.

- obligă pe pârată sa plăteasca reclamantei o despăgubire egală cu salariile indexate, majorate și reactualizate și cu celelalte drepturi salariale de care ar fi beneficiat, de la data încetării contractului individual de muncă si până la data reintegrării efective pe postul deținut anterior.

Instructorul de educație a revenit în activitate începând cu data de 24.05.2022, iar cu data de 01.08.2022 și-a încetat activitatea, la cerere, cu acordul părinților.

În prezent Sentința Civilă a Tribunalului Hunedoara este contestată de către D.G.A.S.P.C. Hunedoara la Curtea de Apel Alba Iulia, urmând a primi termen de judecată.

În urma sesizării/ plângerii efectuată la data de 04.05.2021 de către șeful de centru s-a întocmit și dosar penal în acest caz, care se află în cercetare la Poliția Municipiului Vulcan.

Probleme care încetinesc sau îngreunează munca cu copiii în centre, datorită viciilor sistemice care pot contribui la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror forme de abuzuri fizice împotriva minorilor:

Minori care au săvârșit numeroase fapte penale înainte de 14 ani și după împlinirea vârstei și care nu răspund penal, chiar dacă faptele sunt după împlinirea vârstei de 14 ani și pentru care familia sau reprezentantul legal refuză să se mai ocupe de creșterea și îngrijirea acestuia sau nu pot fi identificați, fiind necesar pentru acești copii instituirea unei măsuri de protecție specială – plasament într-un serviciu de tip rezidențial, minorii refuzând măsura de protecție specială instituită.

Exemple:

a) minorul H.M.I.C, instituționalizat în cadrul Rețelei de case familiale pentru copii cu Dizabilități Vulcan, 14 ani – pentru furt, consumator de substanțe interzise, nefiind școlarizat până la instituționalizare, provine din familie monoparentală, cu mama plecata în străintate, cercetată de către autoritățile străine pentru diverse infracțiuni și care, îi trimite periodic sume de bani (10 euro - 50 euro) pe care le folosește pentru a-și procura substanțele interzise.

Acesta a fost inclus într-un program de consiliere psihologică, atât în cadrul centrului, cât și la Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Hunedoara, refuzând categoric participarea sau colaborarea cu specialiștii.

Minorul părăsește în mod repetat casa familială, plecând voluntar fără acordul personalului, motiv pentru care se întocmesc Fișe de incident care se comunică atât la D.G.A.S.P.C Hunedoara cât și la A.N.P.D.C.A și se solicită de îndată sprijin Poliției Municipiului Vulcan, implicându-se multe resurse în vederea aducerii acestuia în cadrul serviciului rezidențial, personalul aflându-se în imposibilitatea de a-l menține în cadrul casei familiale, nefiind un centru închis.

Datorită tulburărilor de comportament, cât și a consumului de substanțe interzise a fost solicitată intervenția serviciului medical de specialitate – Clinica “Luis Țurcanu” Timisoara, secția NPI, recomandându-se tratament medical.

Minorul refuză categoric să frecventeze cursurile școlare cât și medicația prescrisă de medicul specialist, inclusiv orice activitate de natura pozitivă propusă de către specialiștii centrului și ai altor instituții. Acesta, dacă nu este lăsat să facă ce dorește, devine agresiv verbal și violent fizic față de colegii săi și față de personalul casei familiale.

b) Tânărul P.L.M. (17 ani), care a beneficiat până în luna august 2022 de măsura de protecție specială în cadrul Apartamentului familial Vulcan și care pe toata perioada măsurii de protecție, a manifestat comportamente opoziționiste, limbaj trivial, agresivitate verbală și fizică față de colegi și personal, plecări voluntare fără acordul personalului (ori de câte ori dorea), furt / tâlhărie la diverse persoane fizice și unități comerciale din zona (furt din magazine, furt din locuințe – ATV, tâlhărie – a îmbrăncit vânzatoarea unui magazin pentru a putea fugi cu hainele furate), fiind de 2 două ori și cu mandate de reținere pentru o perioadă de 24 de ore, ulterior instanța penală a dispus control judiciar, nerespectând de multe ori și aceasta, refuz de a respecta regulile din apartament și de a frecventa cursurile școlare. Cazul tânărului este în atenția Poliției, Parchetului, Judecătoriei, Serviciului de Probațiune.

Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile publice de specialitate privind asistența socială și protecția copilului și motive care pot conduce la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror forme de abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial:

- 1 Minore – neșcolarizate /preluate la varste de 12 ani și peste, cu adicții, prostituție, trafic de persoane, pentru care familia naturală/extinsă refuză să se ocupe de creșterea și îngrijirea acestora, minorele refuză măsura de protecție specială instituită, agasează colegii și personalul, antrenează în fapte antisociale ceilalți copii, manifestă violență verbală și fizică atât față de colegi cât și față de personal, întrețin relații sexuale de la vârste fragede înainte de a fi instituționalizate, refuză respectarea oricaror reguli și orice participare la activitățile propuse în cadrul caselor familiale, școală, servicii medicale de specialitate, influențând minorii din centre să săvârșească la rândul lor abuzuri sexuale și abuzuri fizice împotriva altor minori.
- 2 Lipsa de personal – instructor educație, asistent social, psiholog, asistent medical, medic specialist, kinetoterapeut, logoped, care să răspundă nevoilor acestor copii. Pentru toate categoriile de specialiști menționate există organizate foarte multe concursuri pentru ocuparea posturilor însă, fie nu au promovat examenul, fie nu s-a prezentat nimeni la concurs.
- 3 Lipsa măsurilor punitive față de beneficiarii care nu respectă regulile de conviețuire. Standardele minime de calitate prevad sancțiuni aplicate minorilor, fără a fi precizate care sunt acestea, în mod concret.
- 4 Personalul de specialitate este sufocat de multitudinea de documente, care cuprind aceleași informații dar au o alta denumire sau utilizare, în detrimentul petrecerii timpului cu copilul;

- 5 Inexistența centrelor medicale pentru intervenția și recuperarea copiilor cu adicții/consumatori de substanțe interzise pe o perioadă mai mare de timp;
- 6 Inexistența centrelor educative pentru copiii care săvârșesc fapte penale și care la momentul preluării în cadrul serviciilor rezidențiale au foarte multe dosare clasate.
- 7 Standardele de cost nu sunt la nivelul costurilor reale și nu sunt corelate cu standardele minime de calitate.
- 8 Fonduri insuficiente pentru desfășurarea activităților recreative, de independență și autonomie, în funcție de nevoile individuale ale fiecărui copil care să vină în sprijinul copiilor – excursii, tabere, altele, care în prezent se realizează doar cu buget de la Consiliul județean și sponsorizări.

În urma completării de către unitățile rezidențiale aflate în subordinea DGSAPC Hunedoara a Chestionarelor pentru identificarea viciilor sistemice care au condus la forme de abuz asupra minorilor, a disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea instituțională și stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, au fost puse în evidență următoarele probleme și următoarele propuneri de măsuri:

-birocrație – numărul mare de documente care cuprind aceleași informații, dar au altă denumire, ce trebuie întocmite de către specialiști, în detrimentul petrecerii timpului cu copilul;

-vid legislativ – a. imposibilitatea de a acționa, de a lua măsuri imediate în cazul copiilor diagnosticați cu tulburări de comportament, agresivitate, heteroagresivitate cu risc pentru ceilalți copii și pentru personal; refuzul celorlalte instituții de a se implica (unități medicale, poliție;

- b. neconcordanța în legislația aplicabilă domeniului asistenței sociale cu celelalte acte normative care stau la baza emiterii unor autorizații (ex. legea achizițiilor);

-legislație confuză/contradictorie – absența unor norme clare de colaborare instituțională; menționarea în standardele minime de calitate a unor sancțiuni aplicate minorilor, fără a se preciza care sunt acestea;

-personal insuficient – posturi de asistent social și de educator scoase la concurs și neocupate; în aceeași situație sunt și posturile de psiholog, kinoterapeut, instructor de educație, bucătar, asistent medical, medic specialist.

Menționez că în toate chestionarele completate este consemnat faptul că nu există personal necalificat în centre și că peste tot se desfășoară activități de educație sexuală de către personalul de specialitate din instituție prin consiliere educațională, medicală și psihologică.

Propunerile făcute de copii, de conducerea centrelor și de angajații din centre în vederea stabilirii măsurilor ce ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate, respectiv pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile vizează:

-a.asigurarea de fonduri pentru desfășurarea activităților recreative pe perioada vacanțelor școlare, vizite, excursii, tabere – faptul că nu beneficiază de acestea și stau închiși în casele de tip familial sau în apartamente accentuează comportamentele care pot conduce la abuzuri de orice fel;

-b.asigurarea unor fonduri corespunzătoare pentru îmbrăcăminte și încălțăminte;

-c.asigurarea de asistență medicală de specialitate, tratamente și lucrări stomatologice gratuite pentru copii;

-d.înființarea unor centre specializate pentru copiii cu tulburări grave de comportament, inclusiv consumatori de substanțe psiho-active;

-e.înființarea la nivel regional (parteneriat între Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale) a unor centre specializate pentru copii care se confruntă cu diferite adicții, copii cu tulburări majore de comportament:

-cu un regim semi-deschis,

-cu personal medical de specialitate (medic psihiatru, asistenți medicali, etc) și personal specializat în lucru cu această categorie de beneficiari (psihoterapeuți, consilieri în adicții, consilieri de egali, asistenți sociali, psihologi, etc)

-care să asigure intervenție din punct de vedere medical, educațional, social, pe o perioadă determinată de timp, până la reabilitare,

-care să asigure servicii de consiliere și suport pentru familiile acestor copii.

Susținem această propunere (pct.e), având în vedere următoarele:

- tot mai mulți copii care necesită instituirea unei măsuri de protecție specială sunt: minori neșcolarizați până la momentul preluării, minori cu adicții, prostituție, trafic de persoane, care au săvârșit numeroase fapte penale și care nu răspund penal, minore gravide, pentru care familia naturală/extinsă refuză să se ocupe de creșterea și îngrijirea acestora, în propria familie. Minorii refuză măsura de protecție specială instituită, refuză orice formă de colaborare/sprijin/suport/îndrumare a specialiștilor centrului, manifestă aceleași comportamente negative: agresivitate verbală și fizică față de colegi și personal, antrenează în fapte antisociale și ceilalți copii, pleacă voluntar fără acordul personalului, nu respectă nicio regulă stabilită în cadrul unității de protecție.
- număr mic sau inexistent a personalului specializat în munca cu copiii cu diferite adicții, cu tulburări de comportament;
- inexistența centrelor medicale pentru intervenția și recuperarea copiilor cu adicții/consumatori de substanțe interzise pe o perioadă mai mare de timp.

Probleme în intervenția în caz de urgență a DGASPC Hunedoara – Propuneri:

Serviciul evaluare inițială, intervenție în regim de urgență, telefonul copilului și violența domestică, din structura D.G.A.S.P.C. Hunedoara asigură evaluarea sesizărilor de abuz, neglijare, exploatare și alte forme de violență asupra copilului, precum și asistarea la

audierea copilului victima a unei forme de abuz, neglijare, exploatare, a infracțiunii de lipsire de libertate contra persoanei sau a copilului care comite fapte de natură penală, la solicitarea poliției, instanțelor / parchet, DIICOT, alte instituții abilitate.

- Compartimentul Telefonul copilului 119 funcționează în cadrul D.G.A.S.P.C Hunedoara din data de 05.01.2022, 24 de ore din 24 de ore în baza OUG nr. 105/ 2021 privind aprobarea și implementarea Programului național de suport pentru copii, în contextul pandemiei de COVID 19,, Din grija pentru copii”. Până în luna iunie 2022, personalul care a deservit acest serviciu au fost psihologi/asistenți sociali din cadrul tuturor serviciilor sociale aflate în structura Direcției. În urma desfășurării mai multor concursuri pe perioada anului 2022 s-a reușit angajarea unui număr de 5 persoane (psihologi și asistenți sociali)
- În cadrul **Serviciului evaluare inițială, intervenție în regim de urgență, telefonul copilului și violența domestică, din structura D.G.A.S.P.C. Hunedoara** sunt preluate sesizări privind situația copiilor care rămân fără reprezentare legală după plecarea la muncă în străinătate a părinților - inclusiv a celor separați sau divorțați/a reprezentantului legal (tutore în cazul tutelei), cazurile nefiind identificate și monitorizate de Primăria / SPAS / DAS de la domiciliu (conform Legii nr. 272 / 2004 și HG. 691/ 2015), aceste cazuri având o evoluție negativă în sensul creșterii dinamicii delincvenței juvenile / adicției la consum de substanțe interzise / comitere de fapte penale, plecări voluntare de la domiciliu a minorilor și sarcini provenite de la mame minore (inclusiv copii născuți în străinătate, fără acte de naștere transcrise, cu dificultăți în întocmirea cărților de identitate și a certificatelor de naștere) .
- **Considerăm ca legislația în acest domeniu are nevoie de o modificare, deoarece nu este respectată de către părinți / reprezentanți legali și UAT/ Primării** (lipsa unor sancțiuni pentru părinți, lipsa de servicii de zi în comunități care să identifice asemenea situații de risc social și să ofere sprijin concret, atât părinților cât și copiilor, în caz contrar, copiii ajung în sistemul de protecție specială datorită neglijării și expunerii la riscuri sociale).
- Se impune atenției și copilului a cărui părinți divorțează, impunându-se acordarea asistenței psihologice pentru acomodarea la noua situație din viață, un rol important avându-l reprezentanții (specialiștii) din cadrul SPAS / DAS / Primării – autoritate tutelară, în timpul efectuării anchetei psihosociale solicitate de instanța de judecată, la divorțul părinților.
- Cu această ocazie părinții trebuie informați asupra obligațiilor părintești și a legislației în domeniul protecției drepturilor copilului, inclusiv a înțelegerii modului în care trebuie ajutat copilul să facă față separării părinților, informării părinților cu privire la parentingul de după separare și la modul de menținere a relațiilor personale cu copilul (conform atribuțiilor din Legea nr. 272 / 2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare).
- Referitor la cazurile de violență în familie, sunt situații în care **minorii agresează părinții, iar instanța emite ordin de protecție pentru părinte și măsura de protecție specială pentru copilul agresor**, cu toate că acesta comite o infracțiune de lovire / violență, fără să se țină cont de istoricul infracțional al copilului, care poate fi un exemplu negativ într-o

colectivitate de copii dintr-o casa de tip familial. Se impune o reglementare legala si in aceste situatii (dupa expertizarea psihiatrica a minorului se poate decela vinovatia).

- Specialistii din cadrul D.G.A.S.P.C. Hunedoara asistă la **audierea copilului victimă** a unei forme de abuz, neglijare, exploatare, a infracțiunii de lipsire de libertate contra persoanei sau a copilului care comite fapte de natura penală, la solicitarea poliției, instanțelor / parchet, DIICOT, alte instituții abilitate, în baza unui protocol de colaborare interinstituțională.
- Precizăm că **numărul mare de audieri, aproape zilnice, produce dislocarea personalului din cadrul tuturor serviciilor destinate protecției copilului și adultului cu dizabilități (psihologi, asistenți sociali) și aglomerarea volumului de munca per angajat.** De exemplu : În anul 2022 personalul D.G.A.S.P.C. Hunedoara a participat la audierea a **241 de copii** dintre care: în trimestrul I la **122 audieri** (80 victime și 42 fapte penale) și în trimestrul al II-lea la **119 audieri** (43 victime, 14 martori, 62 fapte penale).

Concluzii

1.Prevenirea și combaterea fenomenului de abuzuri împotriva copilului implică un mecanism complex. În cazul fiecărui copil, victimă a abuzului de orice fel, este nevoie de coordonare a acțiunilor actorilor din patru domenii cheie: protecția copilului, sănătate, justiție și educație.

2. În urma audierilor, dezbaterilor, vizitelor făcute în centrele rezidențiale și a discuțiilor purtate cu directorii DGASPC Hunedoara am constatat că este nevoie de o mai bună corelare între autorități și instituțiile publice de specialitate privind asistența social și protecția copilului.

3.În cazul copiilor victime ale prostituției și traficului de personae și a copiilor abuzați sexual, fizic sau în orice fel este nevoie de sprijin specializat prin programe de consiliere psihologică, de educație pentru viață (educație sexuală), dar și de legi mai bune și mai coerente care să sprijine activități desfășurate de DGASPC-uri și de angajații din centrele rezidențiale, în folosul copiilor.

Cele două inițiative legislative care au rezultat din activitatea comisiei de anchetă, ca și cea de-a treia aflată în lucru la propunerea IRDO și a președintelui Consiliului Tinerilor instituționalizați sunt primii pași făcuți în acest sens.

4.În vederea promovării activităților ce susțin prevenirea tuturor formelor de abuz asupra copilului, consider că propunerea din cadrul comisiei de a publica un ghid de bune practici pentru uzul copiilor instituționalizați și pentru personalul din centrele rezidențiale este benefică, punând în evidență o abordare bazară pe drepturi și responsabilități.

Acest ghid de bune practici a fost conceput de Institutul Român pentru Drepturile Omului cu sprijinul unor membri ai comisiei și va fi publicat până la încheierea activității Comisiei de anchetă din Senat.

Senator Lucica Dina Muntean

Parlamentul României
Senat

RAPORT
JUDEȚELE ALBA, MUREȘ ȘI SIBIU

Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) în județele Alba-Iulia, Mureș și Sibiu.

I. Identificarea viciilor sistemice care au condus la forme de abuz asupra minorilor:

a. Analiza situației copiilor supuși formelor de abuz:

Nr. crt.	
1.	Numărul de copii aflați în centru cu specificarea situației acestora: <i>Jud. Alba, cu un total de 554 beneficiari</i> <i>Jud. Mureș, cu un total de 362 beneficiari</i> <i>Jud. Sibiu, cu un total de 212 beneficiari</i>
2.	Câte abuzuri au fost raportate în perioada 2019-2021? <i>Jud. Alba – nu s-au identificat cazuri de abuzuri</i> <i>Jud. Mureș, cu un total de 41 abuzuri, din care 4 au fost infirmate</i> <i>Jud. Sibiu, cu un total de 11 abuzuri, 2 suspiciuni de abuz și o situație de agresiune</i>
3.	Ce tipuri de abuzuri au fost identificate? <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jud. Alba – nu este cazul</i> • <i>Jud. Mureș între (2019 – 2021) - 37 cazuri, din care, abuz fizic: 30; abuz emoțional: 5; abuz sexual: 2</i> • <i>Jud. Sibiu între (2019 – 2021) - 4 cazuri de abuz fizic, 1 agresiune fizică și 6 cazuri de suspiciune de abuz fizic</i>
4.	Ce măsuri au fost dispuse pentru copii în urma abuzurilor (planuri de intervenție) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Semnalarea cazurilor la inspectoratul Județean de Poliție, Institutul de Medicină Legală, Unitățile de Parchet competente</i> • <i>Consilierea psihologică a beneficiarilor</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • Instituirea măsurii plasamentului la asistent maternal profesionist • Îndepărtarea angajaților abuzatori de copiii victime ale abuzurilor • Sesizarea Comisiei de disciplină • Participarea la cursuri de formare profesională destinate angajaților • Mutarea beneficiarilor abuzați în alte case de tip familial • Pentru beneficiarii implicați în situații de abuz s-au revizuit obiectivele din planul individualizat de protecție și programele de intervenție specifică, s-a oferit suport informațional și emoțional asigurându-se un mediu socio-afectiv securizant favorabil dezvoltării, și a beneficiat consiliere socială și psihologică; • Beneficiarii agresati au obținut certificat medico-legal și au depus plângere la Poliția Municipiului; • Întrunirea echipelor multidisciplinare, formate din specialiști ai DGASPC; • Personalul centrelor a fost instruit privind identificarea, semnalarea și soluționarea suspiciunilor de abuz, neglijare, exploatare sau orice formă de violență asupra beneficiarilor, precum și procedura cu privire la relația personalului cu copiii/tinerii; • Programe de consiliere în vederea depășirii situației; • S-au refăcut planurile individualizate de protecție și programele de intervenție specifică și obiectivele acestora; • Monitorizarea activităților din casele de tip familial și a programului de lucru al angajaților; • Intervenție psihopedagogică • Comunicarea din nou, către angajați a Procedurii privind identificarea și soluționarea cazurilor de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului instituționalizat
5.	<p>Câți copii din centru frecventează școala/grădinița cu regularitate?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toți copiii frecventează școala / grădinița, în funcție de vârsta acestora. Copiii cu dizabilități beneficiază de învățământ la domiciliu sau urmează cursurile centrelor de educație incluzivă
6.	<p>Câte cazuri de abandon școlar sunt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu am înregistrat situații de abandon școlar în centrele rezidențiale destinate protecției copiilor
7.	<p>Ce tipuri de activități extrașcolare desfășoară?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jocuri interactive cu voluntarii care vizitează centrele; mersul la strand sau mici drumeții pe timpul verii; tabere pentru o săptămână, în alte locații; lectură (vizibil, tot mai puțin interes în această direcție). De precizat că, copiii se plictisesc adesea neavând varietate, sau uni dintre ei, deținând telefoane mobile, petrec mult timp conectați la ele.
8.	<p>Câți copii desfășoară activitate lucrativă? (de la ce vârstă, locul de muncă)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Începând cu vârsta de 18 ani, în cazul în care nu se continuă studiul, adolescenții își pot începe activitatea lucrativă
9.	<p>Cât timp petrec în centru (permanent, temporar, pe parcursul școlii etc.)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Permanent; temporar nu am găsit cazuri, decât cazuri unde copiii își vizitează familia sau altă rudă
10.	<p>Cum petrec timpul liber?</p>

- *Interacționând unul cu altul, în parcuri/locuri de joacă sau pur și simplu plictisindu-se pentru că nu există varietate sau voluntari suficienți care să mențină o continuitate a activităților.*

b. Analiza situației centrelor:

Nr. crt.	
11.	Condiții <ul style="list-style-type: none"> • <i>Masă și casă asigurate, este o vorbă din popor, dar se poate spune că acești copii sunt bine îngrijiți, având camere cu 1, 2 sau 3 paturi, living unde pot socializa, baie cu duș comună și loc de joacă afară</i>
12.	Personal <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dedicat, dar de cele mai multe ori insuficient</i>
13.	Câți psihologi se ocupă de copii? <ul style="list-style-type: none"> • <i>1 psiholog/centru sau pentru mai multe CTF-uri sau niciunul alocat, ceea ce denotă lipsa totală</i>
14.	Formare profesională <ul style="list-style-type: none"> • <i>În centre muncesc oameni calificați, experiența personalului fiind fundamentală</i>
15.	Salarizare <ul style="list-style-type: none"> • <i>Se respecta grila de salarizare în vigoare, dar salariile sunt mici</i>
16.	Respectarea atribuțiilor de serviciu <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prin dedicarea pe care o au, persoanele întâlnite, da își respectă atribuțiile și sunt monitorizați în cadrul DGASPC</i>
17.	Măsuri dispuse în urma cercetării disciplinare (dacă e cazul) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nu este cazul</i>

II. Identificarea disfuncțiilor operaționale în comunicarea și cooperarea interinstituțională:

Nr. crt.	
18.	Birocrație <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psihologii se plâng de faptul că se irosește foarte mult timp în completarea formularelor, timp care poate fi acordat copiilor cu probleme reale</i>
19.	Vid legislativ <ul style="list-style-type: none"> •
20.	Legislație confuză/contradictorie <ul style="list-style-type: none"> • <i>Înmânăm propunerea legislativă în anexă</i>
21.	Personal insuficient

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Da, este insuficient (psihologi, de exemplu există centre cu 2 psihologi sau centre unde este inexistent sau cu vizite o data la şase luni)</i>
22.	Personal necalificat <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nu este cazul</i>
23.	Transparența - accesul în centrele rezidențiale - regimul vizitelor în centre (efectuarea vizitelor în centrele rezidențiale) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Este permis accesul în centre, iar vizitele se anunță în prealabil sau nu, fiind însă identificate persoanele care vizitează centrele cu Cartea de Identitate</i>

III. Stabilirea măsurilor care ar trebui luate pentru remedierea problemelor investigate:

Nr. crt.	
24.	Programe de educație sexuală <ul style="list-style-type: none"> • <i>Este realizată prin fundațiile cu care se colaborează sau cu instructorii din centre, sau nu există în alte centre, nefiind o regulă</i> • <i>Periodic copiii și tinerii beneficiază de psiho-educație conform vârstei, activitățile fiind întreprinse de personalul de specialitate: asistent medical, psiholog, psihopedagog, asistent social/manager de caz și personalul din casele de tip familial (instructori de educație, îngrijitori, educatori)</i> • <i>Facilitarea accesului la servicii de planing familial, asigurarea dispozitivelor contraceptive, la nevoie</i> • <i>Informare privind prevenirea sarcinilor nedorite și a bolilor cu transmitere sexuală</i> • <i>Cursuri organizate în colaborare cu Direcția de Sănătate Publică Mureș, având ca temă cunoașterea propriului corp/schema corporală, igiena personală și intimă, aspecte ce implică dezvoltarea și identitatea sexuală</i>
25.	Ce responsabilități au copiii din centre? <ul style="list-style-type: none"> • <i>Să își mențină igiena personală, precum și cea a camerelor unde locuiesc (sectoare zilnice, activități casnice), să se ajute și să se respecte între ei și personalul din centre</i>
26.	Programe de educare pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă/Consiliere vocațională <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nu am întâlnit acest tip de programe și este solicitat și chiar</i>

	<i>necesar</i>
27.	<p>Monitorizarea persoanelor ieșite din centre</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tinerii ieșiți din sistem sunt monitorizați în continuare, trec prin diferite etape (cum ar fi de exemplu cele 3 luni de probă)</i> • <i>2019: 32</i> • <i>2020: 34</i> • <i>2021: 40</i>
28.	<p>Propuneri din partea copiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Au voie să facă propuneri atât verbal, cât și în scris prin modelul de Cerere depusă ulterior la birou. În urma vizitelor efectuate, s-a constatat că, copiii au mult timp la dispoziție, mai ales în perioada vacanțelor, timp mort, în care copiii se plictisesc. Nu au diversitate și nici personal/voluntari suficienți care să se ocupe de programarea acestor activități. Taberele sunt o săptămână pe an, iar excursiile sunt locale. Solicită activități și excursii multiple</i>
29.	<p>Propuneri din partea conducerii centrelor</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Creșterea numărului de personal angajat și o mai bună pregătire teoretică și practică a acestora;</i> ○ <i>Evaluare psihologică anuală și psihiatrică periodică, autentică și obiectivă;</i> ○ <i>Supervizare externă a personalului (aspecte legate de satisfacția muncii, frustrări personale pe aspecte profesionale, etc);</i> ○ <i>Majorarea bugetului instituției în vederea creșterii calității serviciilor oferite;</i> ○ <i>Dotarea centrelor cu sistem de supraveghere video;</i> ○ <i>Organizarea periodica de sesiuni de informare și consiliere a copiilor cu privire la tipurile de abuz, neglijare, exploatare sau orice alta formă de violență, tratamente inumane sau degradante, modalitatea de identificare și sesizare a acestora;</i> ○ <i>Organizarea de sesiuni de instruire a personalului privind; cunoașterea și prevenirea formelor de abuz și neglijare a copiilor;</i> ○ <i>Înființarea la nivelul județului a unui centru rezidențial destinat copiilor cu tulburări de comportament;</i> ○ <i>Identificarea unor locații corespunzătoare cu solicitările beneficiarilor;</i> ○ <i>Prevederi legale pentru asigurarea permanenței la serviciu a personalului de specialitate, cu o remunerație corespunzătoare;</i> ○ <i>Introducerea unor formulare standardizate la nivel național pentru cazurile de abuz;</i> ○ <i>Obligarea persoanei care a săvârșit un abuz și care dispune de discernământ de a participa la consiliere psihologică;</i> ○ <i>Realizarea unor ghiduri de intervenție/metodologii de lucru pentru abuzatori versus abuzati.</i>
30.	<p>Propuneri din partea personalului angajat în centre</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Activități diverse pentru copii, îmbunătățiri, programe de educare pentru dezvoltarea acestora, implicarea lor în viața de zi cu zi și a societății. Cererile se depun la birou și se dau curs acestor cereri, chiar dacă mai întârziat, aceasta întâmplându-se din lipsa fondurilor</i>

În completarea chestionarului venim cu următoarele informații cu privire la situația copiilor aflați în centrele de plasare, precizând faptul că majoritatea sunt copii abandonati de părinți, părinții fiind aflați în stadiul de sărăcie sau dependenți de alcool, alții fiind în centre de psihiatrie sau dezintoxicare.

Există centre cu dificultăți create de copiii aflați acolo, în sensul că respectul față de angajați este o necunoscută pentru aceștia, vorbind răstit, fumând în casele de baie sau întorcându-se din oraș, depășind orele limită pe care le aveau stabilite de comun acord cu angajații. Există situații în care copiii sau unul din ei sar cu cuțitul la educatori.

Lipsa activităților sau a programelor de educare pentru dezvoltarea acestora se poate observa și din comportamentul lor în afara centrelor, precum o simplă vizită la ștrand, unde copiii nu știu să se comporte. Ni s-a comunicat și faptul că lipsa de interes în a învăța ceva nou, din partea copiilor, este tot mai prezentă.

Lipsa fondurilor ne-a bătut în urechi în urma fiecărui Centru vizitat

Nu ezităm să prezentăm și cazurile de succes din unele centre, cum ar fi de exemplu o campioana națională la Atletism, studentă de altfel la Facultatea de Sport, sau un student la medicină în anul doi, sau terminarea Masterului în Turism, meritul unui alt copil ieșit dintr-unul din centre. Am întâlnit o armonie plăcută în alte centre, unde copiii sunt implicați, unde înțelegerea dintre copii și personal este o valoare care se respectă.

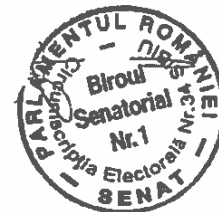
Am ascultat și nemulțumirea angajaților în ceea ce privește transformarea CPRU (Centru Primiri În Regim de Urgență) în CTF (Centru de tip Familial), nemulțumirea bazându-se pe experiența angajaților, care spun că este imperios necesară existența Centrelor de Primiri în Regim de Urgență, unde se poate face o triere a copiilor, în funcție de gradul de dezabilitate al acestora.

Data: 4.10.2022

Semnătura

Senator AUR

Gheorghe-Adrian Cătană

LXV/168/2022

CONSILIUL JUDEȚEAN BRAȘOV
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov

str. Iuliu Maniu nr. 6, Brașov, Jud. Brașov, cod 500091
Telefon/Fax 0268.417.100, email: ofi@dgaspcbv.ro
website: www.dgaspcbv.ro Cod fiscal 0870339
Compartiment Expert Egalitate de Șanse

Digitally signed
Date: 14.10.2022 11:05:19 (GMT+03:00)
Reason: Inreg. cu nr. 6313/31619/(R1)67 - 14.10.2022
CN=DIRECTIA GENERALA DE ASISTENTA SOCIALA SI PRC
COPILULUI

Către: Senatul României
Dlui senator Marius Gheorghe Toanchină
marius.toanchina@senat.ro

Ref. la: transmitere raport activitate DGASPC Brașov

conectx

Ca urmare a adresei dumneavoastră înregistrată la DGASPC Brașov sub nr. 6313/27323/(R12) 25 din 04.10.2022, prin care ne solicitați transmiterea Raportului privind activitatea din cadrul serviciilor sociale de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC Brașov pentru anul 2021, vă transmitem anexat raportul solicitat. De asemenea vă comunicăm faptul că atât la nivelul serviciilor sociale de tip rezidențial din subordinea DGASPC Brașov, cât și a celor de tip familial (plasamente familiale sau plasament la asistent maternal) nu au existat cazuri, confirmate, de abuz, neglijență și exploatare în anul 2021.

Vă informăm, totodată, că raportul de activitate al DGASPC Brașov, inclusiv cele ale serviciilor sociale de tip rezidențial, sunt disponibile și pe site-ul instituției, la adresa www.dgaspcbv.ro/despre-noi/rapoarte-si-studii/, respectiv www.dgaspcbv.ro/despre-noi/organizare/

<p align="center">Director general</p> <p align="center">Digitally signed by / Semnat digital de: JULIETA-AURELIA GIRBACEA Aprobare 14.10.2022 11:04:15 (GMT+03:00)</p>	<p align="center">Director general adjunct</p> <p align="center">Digitally signed by / Semnat digital de: MIHAI-SEPTIMIU PRIBOI Avizare 14.10.2022 09:56:22 (GMT+03:00)</p>
<p align="center">Consilier EGS, responsabil Lege 544/2001</p> <p align="center">Digitally signed by / Semnat digital de: RADU-IOAN MAILAT Înlocuit 14.10.2022 09:11:55 (GMT+03:00)</p>	

CONSILIUL JUDEȚEAN BRAȘOV
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov

ska, Iașiua Raiaia m. 6, Brașov, Iași. Brașov, cod 500091
Telefon: 0268-517.100, e-mail: office@dgaspc.ro
website: www.dgaspc.ro Cod Rural: 5070320

D.G.A.S.P.C. BRAȘOV

NR. INTRARE 25239
IEȘIRE
DATA 28.07.2022

RAPORT DE ACTIVITATE
AL DIRECȚIEI GENERALE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI
PROTECȚIA COPILULUI BRAȘOV
PENTRU ANUL 2021

CUPRINS

Misiunea DGASPC Braşov	pag. 02
I. Activităţi în domeniul asistenţei sociale pentru copii	pag. 02
<i>a) Protecţia copilului prin măsuri de tip rezidenţial</i>	pag. 02
<i>b) Servicii de recuperare pentru copiii cu dizabilităţi</i>	pag. 03
<i>c) Asistenţă maternală şi protecţie de tip familial</i>	pag. 04
<i>d) Protecţia copilului prin adopţie</i>	pag. 05
<i>e) Protecţia copilului aflat în situaţie de risc</i>	pag. 05
<i>f) Evaluarea copiilor cu dizabilităţi</i>	pag. 07
II. Activităţi în domeniul asistenţei sociale pentru persoane adulte	pag. 08
<i>a) Servicii sociale de tip rezidenţial pentru persoane adulte cu dizabilităţi</i>	pag. 08
<i>b) Servicii de zi de recuperare pentru persoanele adulte cu dizabilităţi</i>	pag. 09
<i>c) Servicii de tip rezidenţial pentru persoane vârstnice</i>	pag. 09
<i>d) Servicii de protecţie în regim de urgenţă pentru persoane adulte fără adăpost</i>	pag. 10
<i>e) Servicii sociale de protecţie pentru victimele violenţei domestice</i>	pag. 10
<i>f) Evaluare complexă persoane adulte cu dizabilităţi</i>	pag. 11
<i>g) Acordarea de beneficii sociale persoanelor cu dizabilităţi neinstituţionalizate</i>	pag. 12
III. Activităţi în domeniul resurselor umane şi juridic-contencios	pag. 13
IV. Activităţi în domeniul programelor, proiectelor şi acreditării serviciilor sociale	pag. 16
V. Activităţi în domeniul comunicării publice şi a relaţiei cu mass-media	pag. 17
VI. Activităţi în domeniul economico-financiar	pag. 19
VII. Activităţi în domeniul administrativ, al securităţii şi sănătăţii în muncă şi a situaţiilor de urgenţă	pag. 19
VIII. Activităţi în domeniul achiziţiilor publice	pag. 20
IX. Propuneri şi perspective pentru anul 2022	pag. 21

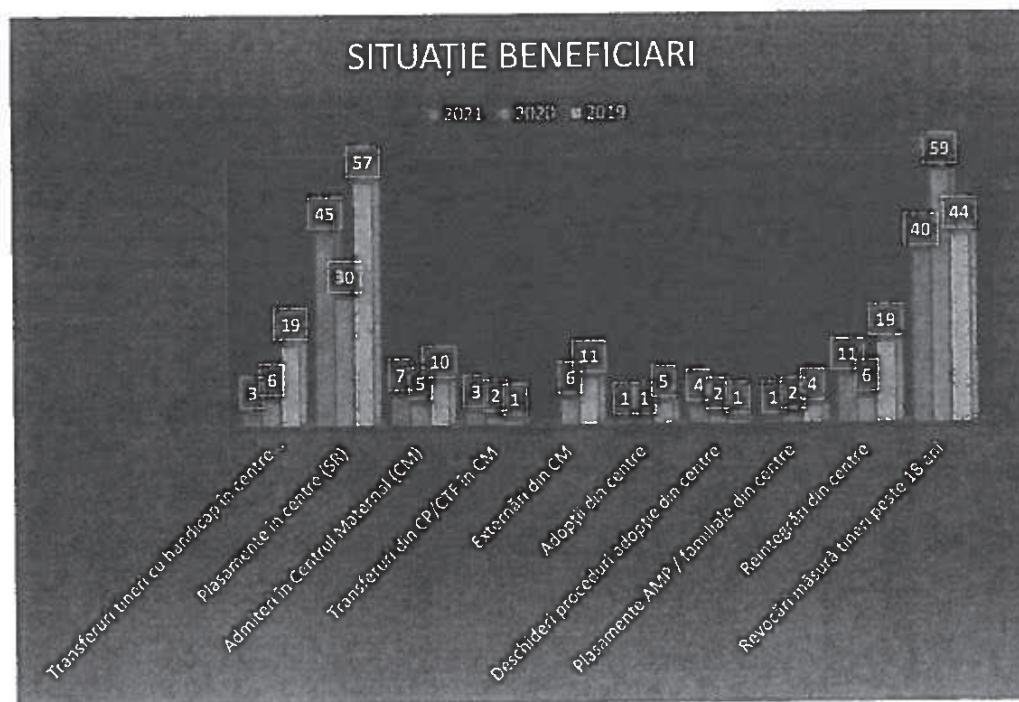
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov (DGASPC Brașov) funcționează ca instituție publică de interes județean, cu personalitate juridică, în subordinea Consiliului Județean Brașov și are rolul de a aplica la nivel județean măsurile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în dificultate. DGASPC Brașov are responsabilitatea de a dezvolta și diversifica serviciile sociale specializate, în funcție de nevoile identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei.

I. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE – COPII

a. Protecția copilului prin măsuri de tip rezidențial

Serviciile sociale de tip rezidențial (SR) destinate copiilor aflați în situație de risc sunt acordate de către DGASPC Brașov în 7 centre de plasament și 13 case de tip familial, aflate în structura a 6 complexuri de servicii: Complexul de Servicii Săcele-Brădet, Complexul de Servicii Piatra Craiului, Complexul de Servicii Târlungeni, Complexul de Servicii „Măgura” Codlea, Complexul de Servicii Făgăraș și Complexul de Servicii Rupea-Dacia.

Specialiștii DGASPC Brașov asigură managementul de caz pentru fiecare copil aflat cu măsură de protecție în SR, monitorizează respectarea standardelor specific minime obligatorii de calitate pentru serviciile oferite, verifică modul de respectare a drepturilor copiilor, inclusiv accesul la serviciile publice educaționale și de sănătate, verifică periodic dosarele beneficiarilor și evaluează/reevaluează periodic, împreună cu echipa multidisciplinară din SR, situația copiilor/tinerilor pentru a evidenția evoluția și modul de integrare a acestora în cadrul serviciilor de tip rezidențial, întocmesc documentele necesare pentru instituirea, modificarea, menținerea după împlinirea vârstei de 18 ani sau încetarea de măsuri de protecție specială – plasament în servicii de tip rezidențial, etc.

În serviciile de protecție de tip rezidențial, din structura DGASPC Brașov, beneficiau de protecție un număr de 338 de copii, 244 fără dizabilități și 94 cu dizabilități.

Activitatea derulată în centrele rezidențiale a avut în vedere formarea deprinderilor de viață independent a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție, astfel încât aceștia să poată să gestioneze schimbarea, să se adapteze acesteia și să-și dezvolte abilitățile necesare integrării sociale și profesionale. De asemenea, au fost derulate programe de sprijin pentru copiii aflați în ani terminali (clasele VIII și XII), în vederea asigurării unor șanse egale cu a colegilor lor pentru absolvirea cursurilor școlare și admiterea la liceu/școli profesionale, respectiv pentru promovarea examenului de bacalaureat și, de ce nu, de admitere la facultate. Aceste programe de sprijin au fost realizate ca parte a Proiectului „Copiii și tinerii noștri mai aproape de comunitate!”, implementat de DGASPC Brașov cu fonduri nerambursabile.

De altfel, la nivelul Direcției, în anul școlar 2021/2022 erau un număr de 15 copii/tineri care frecventau cursurile unui liceu, 53 de copii/tineri care frecventau cursurile unei școli profesionale din județ și 16 copii/tineri care urmau cursurile unei școli speciale profesionale.

Totodată, un număr de șase beneficiari urmează în prezent cursuri universitare sau de master în cadrul Universității „Transilvania” Brașov (*Facultatea de Litere, Facultatea de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor, Facultatea de Educație Fizică și Sporturi Montane, Facultatea de Turism și Alimentație Publică*) și a Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași (*Facultatea de Medicină Veterinară*).

b. Servicii de recuperare pentru copiii cu dizabilități

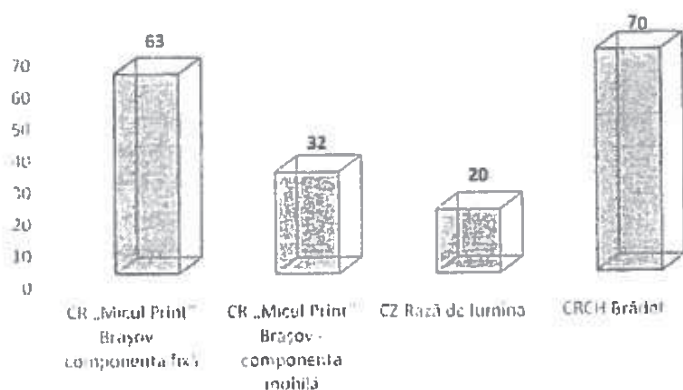
DGASPC Brașov pune la dispoziția copiilor cu dizabilități, atât instituționalizați cât și din familii, o serie de servicii de zi de recuperare și integrare socială a copiilor cu afecțiuni neuromotorii și/sau asociate, prin intermediul Centrului de Recuperare „Micul Prinț” și a Centrului de Zi pentru copii cu dizabilități „Rază de lumină” din cadrul Complexului de Servicii Cristian Brașov, respectiv prin intermediul Centrului de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Brădet, aflat în componența Complexului de Servicii Săcele-Brădet.

În cadrul Centrului de Recuperare „Micul Prinț” Brașov funcționează două componente, una de tip centru de zi și o a doua mobilă, care dispune de un microbuz adaptat transportului de persoane, precum și echipament de specialitate, pentru a putea să-și desfășoare activitatea în zonele greu accesibile ale județului și să realizeze recuperarea neuropsihomotorie a copiilor cu dizabilități la domiciliul acestora. Pe parcursul anului 2021 s-au desfășurat în cadrul Componentei Mobilă a Centrului de Recuperare „Micul Prinț”, activități aferente serviciilor de recuperare disponibile, precum: terapii educaționale, logopedie, socializare, terapie prin masaj, kinetoterapie și activități de recreere și socializare.

În cadrul Centrului de zi pentru copii cu dizabilități „Rază de lumină” Brașov sunt oferite servicii de recuperare, abilitare și reabilitare personalizate, adaptate pentru beneficiarii cu diferite dizabilități, inclusiv nevăzători și cu boli asociate, precum și pentru familiile/reprezentanții legali ai acestora.

Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Handicap Brădet oferă servicii de recuperare și reabilitare pentru copiii cu dizabilități din cadrul complexului, din familii biologice, plasament familial sau plasament la AMP, în principal din comunitățile din sudul județului, asigurând beneficiarilor din afara complexului transportul la și de la centru. CRCH Brădet asigură servicii de kinetoterapie, masaj, hidro/aromo/cromoterapie, logopedie, psihoterapie, ergoterapie și cameră senzorială.

Beneficiari servicii de recuperare în anul 2021

c. Asistență maternală și protecție de tip familial

Recrutarea și dezvoltarea rețelei de asistenți maternali profesioniști (AMP), care să fie resursă imediată pentru plasamentul copiilor care au nevoie de protecție, atestarea/retestarea AMP, monitorizarea și evaluarea activității AMP, asigurarea formării profesionale permanente a AMP, prin programe de sprijin și educație parentală, evaluarea și consilierea familiilor care solicită instituirea măsurii de protecție plasament familial, cu privire la condițiile materiale și garanțiile morale pe care trebuie să le îndeplinească, efectuarea tuturor demersurilor necesare instituirii unei măsuri de protecție, de la evaluarea detaliată, până la monitorizarea post-reintegrare sau închidere a cazului etc sunt atributul responsabililor și managerilor de caz din cadrul Serviciului Management de Caz Alternative Familiale (reorganizat începând cu 01.12.2021 prin înființarea Biroului Evaluare, Formare și Monitorizare PFAMP - care a preluat responsabilitățile de caz pentru asistenții maternali profesioniști și activitatea de evaluare a familiilor care doresc plasament familial- și mutarea managerilor de caz a copiilor aflați cu măsură de plasament la asistent maternal sau în familie la Serviciul Management de Caz.)

În cifre, activitatea derulată în 2021 se traduce astfel:

An	AMP existent la 01.01	AMP - Retestări	AMP - Angajări	AMP care și-au încheiat activitatea	AMP existent la 31.12
2019	91	33	19	25	86
2020	86	33	15	11	90
2021	90	33	12	8	94

An	Copii plasați la AMP la 01.01.	Copii intrați în plasament la AMP	Nr. copii ieșiți din plasament la AMP	Copii plasați la AMP la 31.12.
2019	144	54	66	132
2020	132	33	36	129
2021	129	53	55	125

An	Copii aflați în plasament 01.01	Copii intrați în plasament	Copii ieșiți din plasament	Copii aflați în plasament 31.12
2019	527	51	80	498
2020	498	21	84	435
2021	435	36	81	385

Pe segmentul asistenței maternale, la nivelul județului Brașov este în implementare proiectul „*TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor*”, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020. Beneficiarul proiectului este ANPDCA, iar Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului de la nivelul celor 41 de județe și cele 6 sectoare ale Bucureștiului sunt parteneri. Obiectivul general al proiectului este creșterea calității sistemului de asistență socială și a numărului de asistenți maternali la nivelul comunității, prin introducerea de instrumente și proceduri și prin îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sistem.

d. Protecția copilului prin adopție

În perioada 01.01.2021 – 31.12.2021 au depus cerere pentru evaluare în vederea eliberării atestatului 60 persoane/familii potențial adoptive. Astfel, au fost oferite informații prealabile privind etapele procedurii de adopție internă, procedura de atestare, etapele adopției și caracteristicile copiilor adoptabili. Au fost eliberate 79 de atestate pentru persoanele/familiile potențial adoptive iar 10 familii erau la 31.12.2021 în etapa de evaluare pentru obținerea atestatului. De asemenea, alte 47 de familii au solicitat informații prealabile, o parte dintre ele urmând să depună cerere.

În cursul anului 2021 au fost depuse 57 de dosare cu propunere de deschidere a procedurii adopției interne pentru care au fost analizate informațiile psiho-socio-medicale și au fost evaluați copii în vederea identificării nevoilor acestora (28 de dosare în 2019). În evidența DGASPC Brașov se găsesc 49 de copii pentru care se fac demersuri pentru identificarea unei familii potențial adoptive, dintre care 40 au statut de copii greu adoptabili. La sfârșitul anului 2021, erau 20 de dosare depuse în instanță cu propunere de deschidere a procedurii de adopție. Totodată, au fost încredințați în vederea adopției 56 de copii, 24 dintre aceștia provenind din alte județe (34 de copii încredințați în vederea adopției în 2020, 13 provenind din alte județe), a fost încuviințată adopția pentru 62 de copii, 7 dintre aceștia fiind adoptați de familii cu domiciliu în alte județe, iar 12 copii fiind în plasament anterior adopției (în 2020 s-a încuviințat adopția pentru 41 de copii).

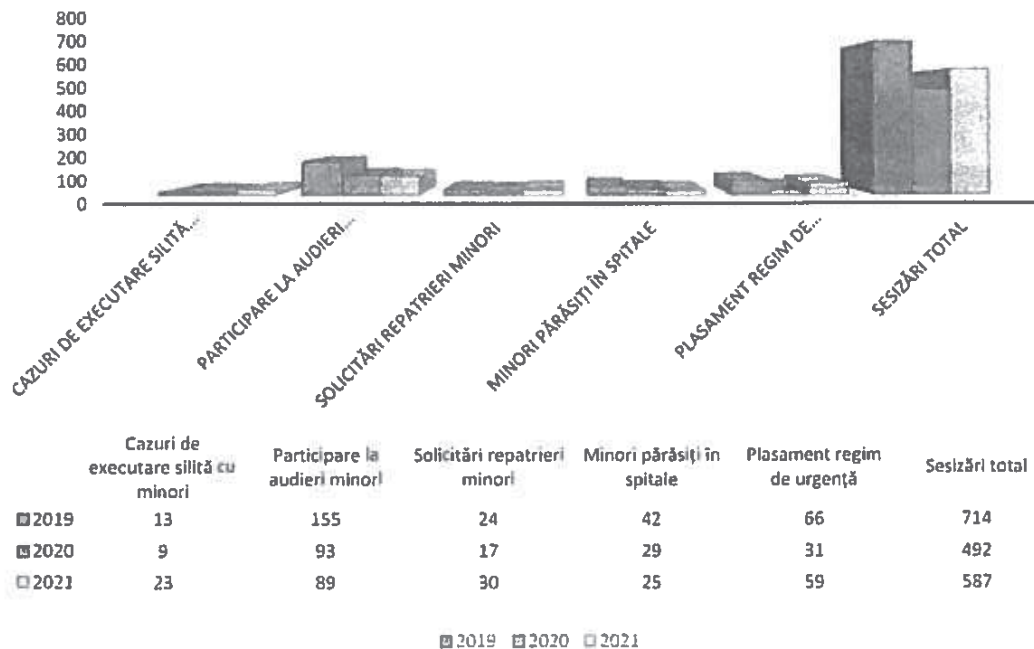
La sfârșitul anului erau 9 copii în potrivire practică și 20 copii în etapa încredințării în vederea adopției, fiind adoptați sau aflându-se în curs de finalizare a procedurii de adopție 35 de copii de pe profilul copilului greu adoptabil.

e. Protecția copilului aflat în situație de risc

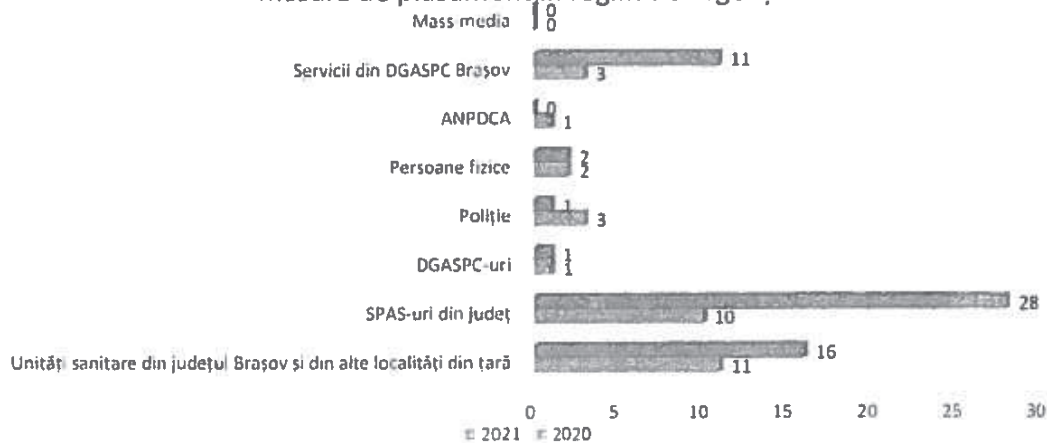
Atribuțiile DGASPC Brașov pe segmentul copiilor aflați în situație de risc, abuzați sau exploatați, includ zona de intervenție în regim de urgență (preluarea solicitărilor indiferent de modalitățile de apariție sau sursa – telefonic (inclusiv Telefonul Copilului), poștă, e-mail, prezentarea persoanelor la sediul Direcției, prin referire de la alte servicii, persoane, instituții, autosesizări, consilierea de specialitate a cazurilor/ solicitanților, menține legătura cu autoritățile locale pentru colectarea datelor/cazurilor de copii aflați în risc de separare de familie și urmărește evoluția lor, participă la audierea minorilor, care nu au reprezentant legal, la solicitarea I.P.J. /T.M.F. și întocmește raportul de

audiere etc), de intervenție în situații de abuz, neglijare, trafic, migrație și repatrieri și de prevenire a părăsirii copilului în unități sanitare (coordonează activitatea de prevenire a părăsirii copilului în maternități și unități sanitare din județ, stabilește relații de colaborare cu asistenții sociali/persoane cu atribuții de la nivelul unităților sanitare, informează și consiliază mamele/părinții, în vederea integrării/menținerii /reintegrării copilului în familie, informează gravidele și mamele copiilor nou-născuți cu risc de abandon, care se adresează direct instituției, cu privire la resursele existente la nivelul comunității etc).

Intervenție în regim de urgență

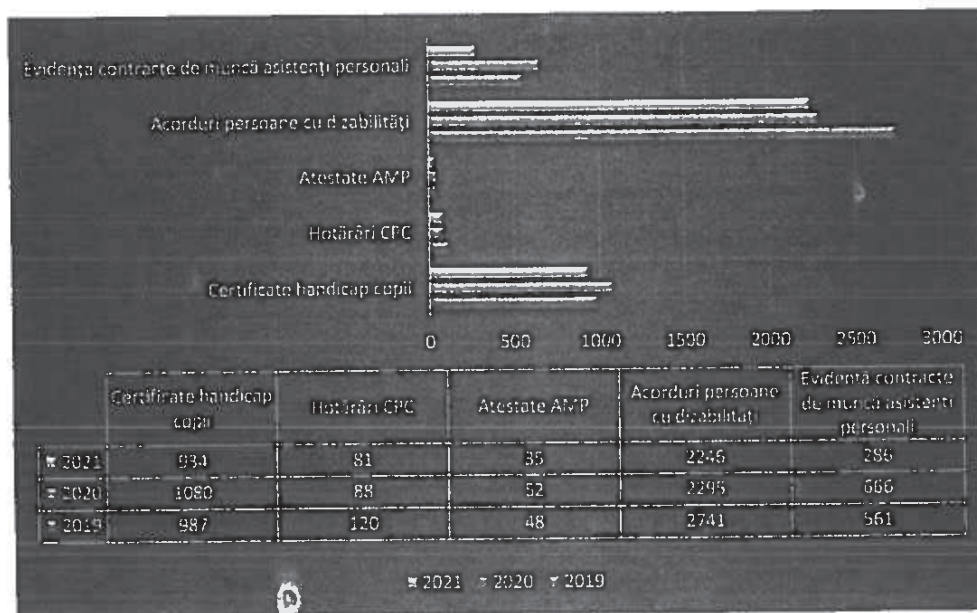
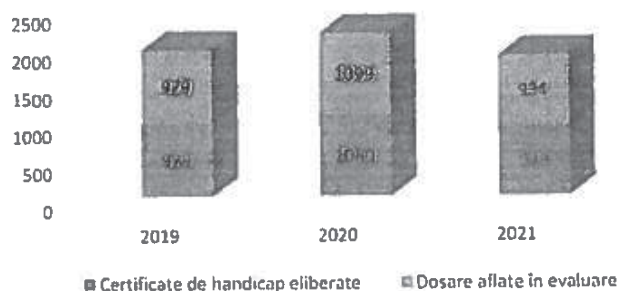
Proveniență sesizări/solicitări pentru copiii pentru care a fost stabilită măsura de plasament în regim de urgență

f. Evaluarea copiilor cu dizabilități

Specialiștii DGASPC Brașov care activează, ca manageri de caz, pe segmental evaluării complexe a copiilor cu dizabilități mențin legătura cu responsabilii de caz/asistenții sociali angajați ai primăriilor, cu profesioniștii din ONG-uri și alți actori sociali, astfel încât procesul de evaluare complexă a copilului în vederea încadrării în grad de handicap să se desfășoare conform procedurii, finalitatea acestor demersuri fiind accesarea serviciilor de recuperare necesare pentru însușirea deprinderilor de viață independentă.

Totodată, sunt efectuate activitățile de evaluare complexă în vederea încadrării în grad de handicap a minorilor (*informații și consiliere socială, corespondență, pregătire dosarele necesare în vederea tranziției minorului pentru evaluarea complexă adulți, acolo unde a fost cazul, evaluare, prezentare caz în fața membrilor Comisiei pentru protecția Copilului, completarea bazei de date D-Smart, etc*), precum și întâlniri periodice cu responsabilii de caz din UAT-uri și cu reprezentanți ai Centrului Județean pentru Resurse și Asistență Educațională Brașov, la care sunt prelucrate actele normative care stau la baza procesului de evaluare complex a copilului, procedura de monitorizare a cazurilor și modalitatea de completare a contractelor cu familia.

II. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE – PERSOANE ADULTE

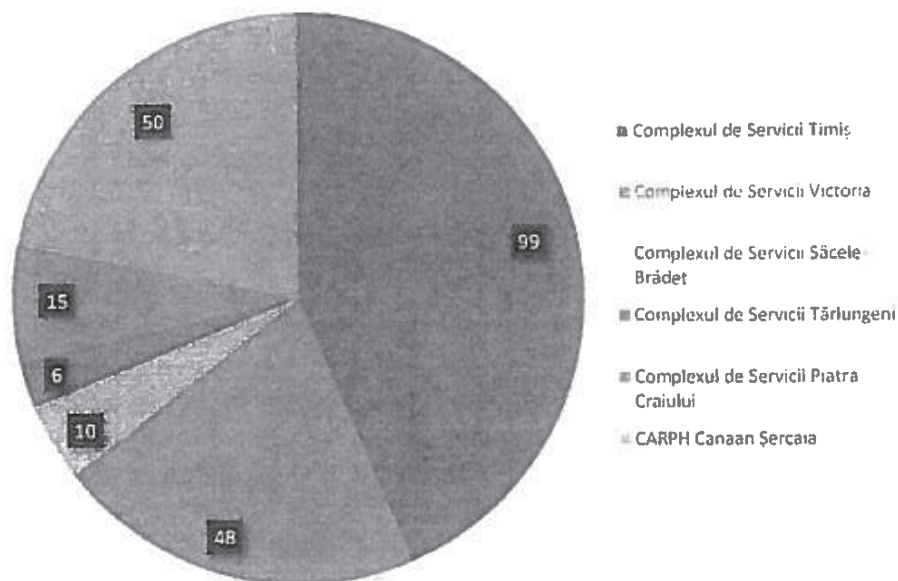
Protecția persoanelor adulte se derulează, la nivelul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, pe șapte direcții:

- protecție în regim rezidențial a persoanelor adulte cu dizabilități
- protecție în regim rezidențial a persoanelor vârstnice
- protecție în regim de urgență a persoanelor fără adăpost
- protecție victimelor violenței domestice
- servicii de zi de recuperare pentru persoane adulte cu dizabilități
- Încadrarea în grad de handicap a persoanelor adulte
- Acordarea de beneficii sociale persoanelor cu handicap neinstituționalizate

a. Servicii sociale de tip rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități

Rețeaua de servicii sociale de tip rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități aparținând DGASPC Brașov include trei centre de îngrijire și asistență, cinci locuințe maxim protejate și un centru de abilitare și reabilitare (*având personalitate juridică*).

Activitatea de management de caz pentru persoanele adulte cu dizabilități este realizată de specialiștii de la nivelul DGASPC Brașov, în colaborare cu echipele multidisciplinare de la nivelul centrelor rezidențiale, și se referă la monitorizarea evoluției beneficiarilor în centrele rezidențiale din subordinea DGASPC Brașov (*centrelor de îngrijire și asistență, respectiv locuințele protejate*) și elaborarea și implementarea planului de protecție, a fișei de monitorizare și completarea lunară a fișei de monitorizare externă.

La 31.12.2022, în cadrul serviciilor rezidențiale C.I.A. Timiș, C.I.A. „Sf. Anton” Timiș, C.I.A. „Sf. Gheorghe” Victoria și a locuințelor protejate Sf. Patrick, Casa Irlanda, Casa Chris și Casa Adrian se aflau un număr de 228 de beneficiari.

În anul 2021, activitățile derulate în aceste servicii sociale au urmărit furnizarea unor servicii de calitate beneficiarilor protejați în structurile rezidențiale, menținerea stării de sănătate a beneficiarilor și prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2, a echilibrului psiho-emoțional atât al persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate cât și al angajaților SR, menținerea autonomiei și a restantului funcțional al beneficiarilor și asigurarea continuității serviciilor sociale oferite, cu respectarea standardelor specifice de calitate.

b. Servicii de zi de recuperare pentru persoanele adulte cu dizabilități

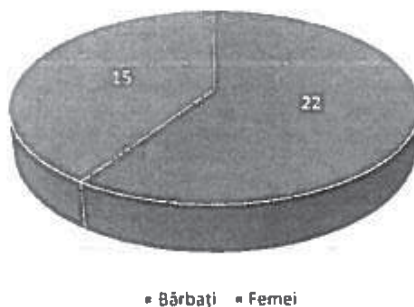
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov a continuat activitatea de recuperare în regim de zi a persoanelor adulte cu dizabilități fizice, somatice, mentale, neurologice, vizuale etc, ocrotite în serviciile sociale de tip locuințe protejate, prin intermediul serviciilor oferite de Centrul de Recuperare „Micul Prinț” din cadrul Complexului de Servicii Cristian.

Pe parcursul anului 2021 s-au desfășurat activități aferente serviciilor de recuperare disponibile, precum: terapii educaționale, logopedie, împachetări cu parafină, electroterapie, magnetoterapie, intervenție și consiliere psihologică, asistență socială și socializare, terapie prin masaj, kinetoterapie și activități de recreere și socializare.

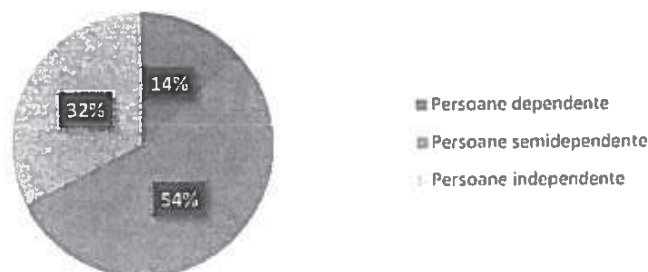
c. Servicii de tip rezidențial pentru persoane vârstnice

DGASPC Brașov asigură, pentru persoanele vârstnice care au împlinit vârsta legală de pensionare, servicii de găzduire, întreținere și îngrijire prin intermediul Centrului pentru Persoane Vârstnice „Castanul” din Victoria, centru cu personalitate juridică aflat în subordinea DGASPC.

Numărul de beneficiari în 2021

Numărul de beneficiari după capacitatea funcțională

În anul 2021, cei 37 de vârstnici găzduiți de Centru au beneficiat de supraveghere și îngrijire medicală, de servicii de îngrijire și suport în vederea menținerii unui grad crescut de autonomie și siguranță, a menținerii sau ameliorării capacităților fizice și intelectuale, a respectării identității, integrității și demnității acestora, de adaptare la condițiile unei vieți instituționalizate și de promovare a relațiilor de respect reciproc între beneficiari și între beneficiari și angajați.

De asemenea, au fost facilitate și încurajate legăturile interumane, cu precădere cele cu familiile persoanelor vârstnice instituționalizate și a fost stimulată participarea beneficiarilor la viața social prin organizarea periodică de excursii în zonele turistice din vecinătatea Centrului.

d. Servicii de protecție în regim de urgență pentru persoane adulte fără adăpost

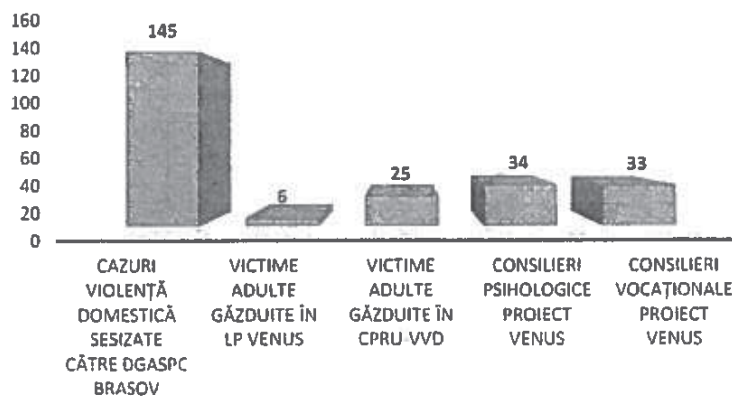
Începând cu anul 2020, ca urmare a nevoilor identificate la nivelul județului, DGASPC Brașov asigură servicii sociale de protecție în regim de urgență pentru persoanele adulte fără adăpost. În acest sens, a fost înființat la Victoria, în cadrul complexului de servicii din localitate, Centrul Rezidențial de Asistență și Reintegrare Socială pentru Persoane fără Adăpost, care oferă servicii de îngrijire, supraveghere, consiliere psihologică și socială, consiliere juridică, inserție/reinserție socială, reintegrare familială și comunitară, precum și cazare, pe perioadă determinate, de maxim doi ani, pentru persoanele adulte aflate în dificultate, fără adăpost.

În anul 2021, de serviciile Centrului Rezidențial de Asistență și Reintegrare Socială pentru Persoane fără Adăpost din Victoria au beneficiat un număr de 13 persoane.

e. Servicii sociale de protecție pentru victimele violenței domestice

Serviciile de protecție a victimelor violenței domestice sunt asigurate de DGASPC Brașov prin intermediul managerilor de caz, intervenția având loc pentru cazurile de violență domestică semnalate de DAS/SPAS-urile din județ sau Poliție.

Echipa pluridisciplinară, constituită la inițiativa managerului de caz, realizează evaluarea de specialitate pentru adultul, și implicit copilul/copiii acestuia, victimă a violenței domestice, având ca scop creionarea unui profil al victimei și stabilirea nevoilor sociopsihoafective ale acesteia. În baza acestei evaluări, specialiștii DGASPC Brașov oferă ședințe de consiliere victimei violenței domestice, adult și copil, după un program de consiliere stabilit împreună cu victima, în conformitate cu etapele identificate ale recuperării psihoemoționale ale victimei. În anul 2021, a fost asigurat managementul de caz pentru 145 de adulți victime ale violenței domestice.

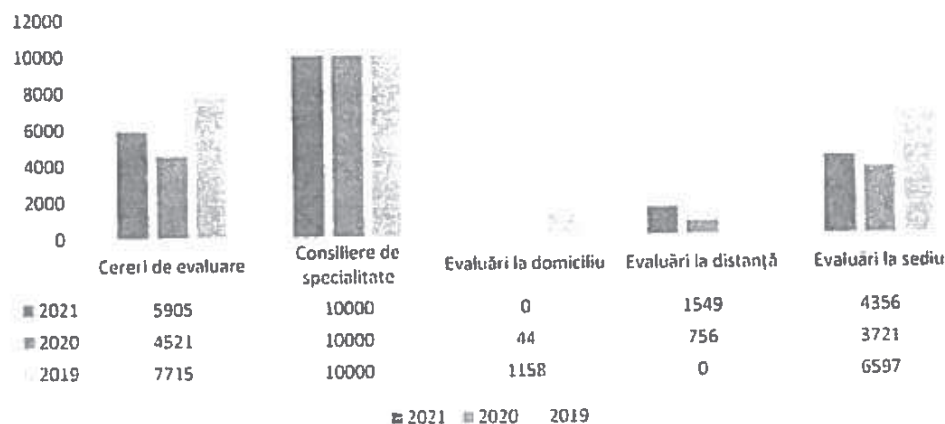
Alături de serviciile de consiliere și intervenție în situație de violență domestică oferite de specialiștii din cadrul DGASPC Brașov, instituția asigură și servicii de protecție rezidențială temporară pentru acele victime care, temporar, nu mai dețin un spațiu de locuit. În acest sens, la nivelul DGASPC Brașov există un Centru de Primire în Regim de Urgență pentru Victimele violenței domestice, precum și o locuință protejată, înființată prin Proiectul „VENUS: O viață în siguranță”, derulat de Autoritatea Națională pentru Egalitate de Șanse, la care Direcția este partener. Acest proiect vizează înființarea, totodată, pe lângă componenta rezidențială, și a unui grup de suport care să asigure o paletă largă de intervenții, în funcție de nevoile victimei, cum ar fi: consiliere psihologică, consiliere juridică, asistență socială, asistență medicală și consiliere vocațională, orientare profesională și reintegrare socială.

În conformitate cu prevederile HCJ 79/20.02.2019, respectiv HCJ 80/20.02.2019, DGASPC Brașov asigură, prin specialiștii săi, și activitatea de secretariat pentru Echipa Intersectorială Brașov pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, respectiv pentru Echipa Intersectorială Brașov pentru prevenirea și combaterea exploatării copiilor prin muncă, este asigurată de BMCAMSS.

f. Evaluare complexă persoane adulte cu dizabilități

Activitățile desfășurate la nivelul DGASPC Brașov pe segmentul încadrării în grad de handicap a adulților înseamnă: verificare dosare de către echipa pluridisciplinară (medic, asistent social, psiholog psihopedagog și kinetoterapeut - după caz), informare persoană cu dizabilități/aparținător/familie cu privire la perioada/data evaluării, evaluarea propriu-zisă (evaluare socială, evaluare psihologică, evaluare vocațională, evaluare medicală, evaluare kinetoterapeutică), întocmire raport de evaluare complexă cu propunerea de încadrare/neîncadrare în grad de handicap a persoanei cu dizabilități, întocmirea de către echipa pluridisciplinară a programului individual de reabilitare și integrare socială, planificarea serviciilor de specialitate conform planului individual de servicii pentru reabilitare și integrare socială de către echipa pluridisciplinară, actualizarea permanentă a bazei de date - program D-Smart, etc.

Asistenții sociali/managerii de caz/responsabilii de caz din cadrul serviciului sunt răspunzători de zonele administrative din județ și sunt în permanentă legătură cu asistenții sociali/personalul din cadrul primăriilor, cu asistenții sociali din spitale, cu reprezentanții ONG-urilor, fundațiilor, organizațiilor de cult și cu comunitatea locală, în vederea identificării cazurilor noi, a cazurilor vulnerabile, a cazurilor de reevaluare și a stabilirii serviciilor de specialitate și recuperare în vederea creșterii gradului de autonomie a persoanei cu dizabilități.

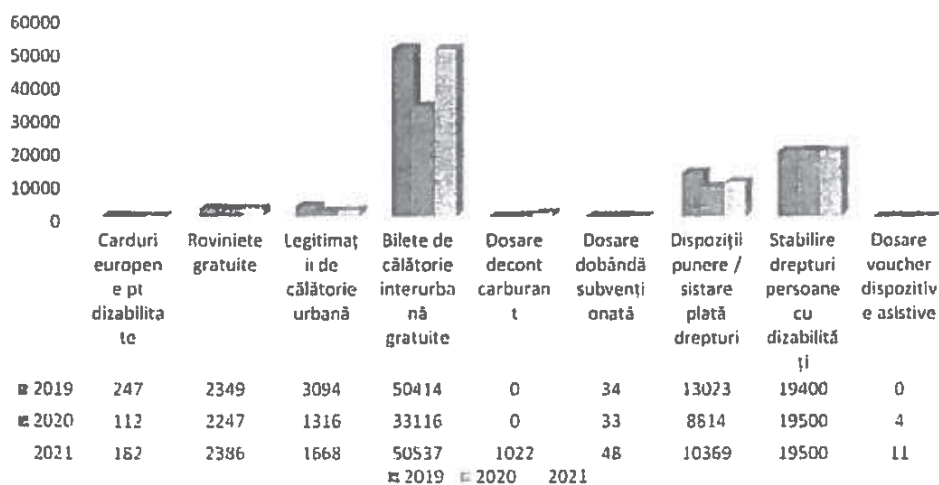
Necesitatea realizării evaluărilor persoanelor care au depus cereri pentru încadrarea/reîncadrarea în grad de handicap pe perioada stării de alertă a impus identificarea rapidă a modalităților legale de evaluare la care se putea apela, astfel că anul 2021 a reprezentat o premieră pentru Serviciul Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap (SECPAH): evaluarea prin utilizarea mijloacelor de comunicare la distanță (*videocall, Whatsapp, platforme online gen Meet, Zoom sau Webex, Facebook Messenger etc.*).

În anul 2021 au existat contacte de lucru, online sau telefonic, având în vedere situația epidemiologică, cu serviciile specializate din cadrul primăriilor, cu reprezentanții AJOFM Brașov, ai Inspectoratului de Poliție al Județului Brașov, ai DSP Brașov și s-a inițiat încheierea unui protocol de colaborare între DGASPC Brașov, serviciile publice locale de asistență socială din județ și AJOFM Brașov, în vederea creșterii calității serviciilor oferite beneficiarilor DGASPC Brașov și a diminuării riscului de excluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

g. Acordarea de beneficii sociale persoanelor cu dizabilități neinstituționalizate

Specialiștii DGASPC Brașov asigură înregistrarea, evidența, stabilirea, acordarea/sistarea drepturilor și facilităților pentru persoanele cu dizabilități, administrarea bazei de date privind drepturile și facilitățile acordate persoanelor cu dizabilități și elaborarea convențiilor și protocoalelor legate de acordarea drepturilor facilităților acordate persoanelor cu dizabilități.

Anual sunt inițiate și derulate convenții și protocoale, cu Biroul Județean de Administrare a Bazelor de Date pentru Evidența Persoanelor Brașov (*pentru actualizarea lunară a datelor persoanelor cu dizabilități, în caz de deces sau schimbare de domiciliu*), cu RAT Brașov (*pentru transmiterea lunară a situației beneficiarilor care primesc legitimația de transport urban*), cu Direcția Regională de Drumuri și Poduri Brașov (*pentru eliberarea lunară de rovine gratuite*), cu operatori de transport interurban pentru decontarea biletelor de călătorie gratuite acordate persoanelor cu dizabilități, cu asociații neguvernamentale (*Asociația Nevăzătorilor, Asociația Surzilor, Asociația Cardiacilor, Hospice Casa Speranței*) pentru eliberarea facilităților, cu Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (*pentru acordarea de vouchere pentru dispozitive asistive, a cardurilor europene și pentru transmiterea lunară a bazei de date în registrul RENPH*) și cu Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brașov, *pentru transmiterea lunară a bazei de date privind plata drepturilor persoanelor cu dizabilități.*

III. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL RESURSELOR UMANE ȘI JURIDIC-CONTENCIOS

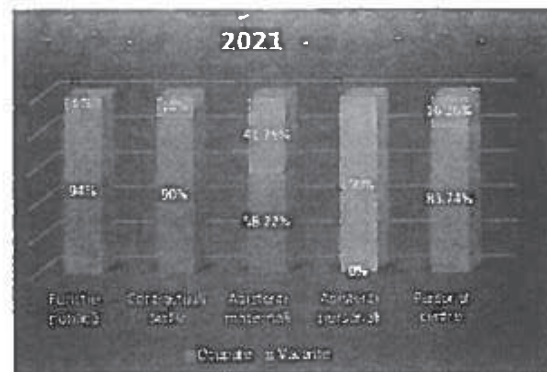
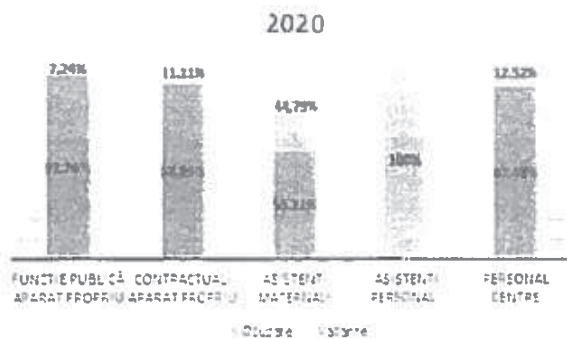
Structura organizatorică a DGASPC Brașov a suferit modificări în anul 2021, potrivit hotărârilor Consiliului Județean Brașov nr. 302/30.09.2021, 303/30.09.2021, 304/30.09.2021 și 370/26.10.2021, numărul total de posturi reducându-se de la 1148 la 01.01.2021, la 1127 la 31.12.2022, conform tabelului de mai jos:

AN	Personal de specialitate		Asistenți maternali		Asistenți personali		Personal centre		Personal centre cu personalitate juridică					
	Număr	Variație	Număr	Variație	Număr	Variație	Număr	Variație	CPV	Castanul	Variație	CRRPH	Canaan	Variație
2019	161		163		10		699		39			56		
2020	161	→	163	→	10	→	719	↑	39	→		56	→	
2021	164	↑	163	→	10	→	695	↓	39	→		56	→	

În conformitate cu hotărârile emise în anul 2021 de către Consiliul Județean Brașov, în structura DGASPC Brașov au fost înființate patru noi servicii sociale, dintre care un serviciu de tip rezidențial (*Locuința Protejată Sf. Nicolae*) și trei servicii sociale de zi (*Centrul de Zi de Sprijin și Consiliere pentru Părinți și Copii Brașov*, *Centrul de Zi de Sprijin și Consiliere pentru Părinți și Copii Făgăraș* și *Centrul de Zi de Sprijin și Consiliere pentru Părinți și Copii Rupea – cu fonduri europene*), fiind totodată modificat un serviciu social de tip rezidențial (*Centrul de Plasament Ghiocelul Brădet a fost transformat în Casa de tip Familial Ghiocelul*).

Prin HCl 370/26.10.2021, a avut loc o modificare substanțială la nivelul structurii organizatorice a DGASPC Brașov. Astfel, în cadrul aparatului propriu, au fost desființate două posturi de director general adjunct (*funcții publice*) și un post de șef serviciu (*funcție publică*), fiind înființate două posturi de conducere de grad inferior (*un post șef serviciu și un post șef birou, ambele funcții publice*). În același timp, a avut loc și o reorganizare la nivelul centrelor și complexurilor de servicii, numărul posturilor de conducere (*șef centru/complex*) fiind redus de la 12 la 9. Astfel, începând cu 01.12.2021 au fost reorganizate Centrul de Plasament „Sf. Stelian” Ghimbav (*în subordinea Complexului de Servicii Cristian*), Centrul de Plasament „Casa Ioana” Rupea și Centrul de Plasament Dacia (*reorganizate ca și Complex de Servicii Rupea-Dacia*), iar Complexul de Servicii Săcele a fost desființat, serviciile sociale aflate în componența acestuia fiind transferate către Complexul de Servicii Brădet-Săcele, Complexul de Servicii Târlungeni și Complexul de Servicii Piatra Craiului.

La finele anului 2021, personalul activ care deserveste structurile DGASPC Brașov (*servicii de specialitate ale aparatului propriu și servicii sociale, exceptând cele două servicii sociale rezidențiale cu personalitate juridică*) a fost în număr de 827 de salariați, cu 5% mai puțini decât la 01.01.2021 (*când erau 868 de salariați*), din care 141 funcționari publici și 9 contractuali pe aparatul de specialitate, 582 personal contractual la nivelul serviciilor sociale (cu 7,47% mai puțin decât la 31.12.2020) și 95 asistenți maternali profesioniști, cu cinci mai mult față de anul precedent.

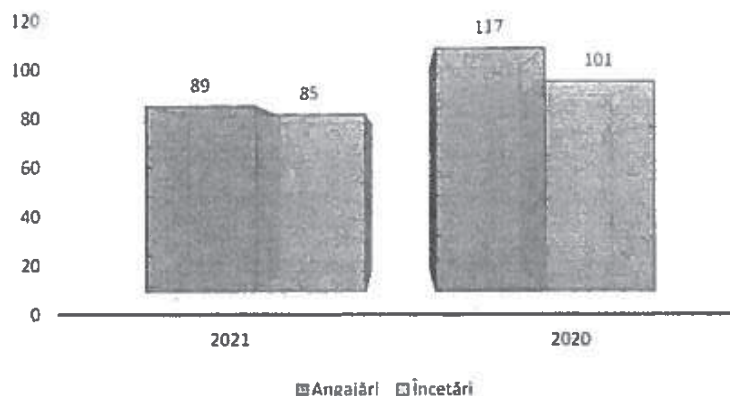

La data de 31.12.2021 erau vacante sau temporar vacante un număr de 300 de posturi, cu 62% mai multe decât la finele anului 2020. Diferența a apărut ca urmare a înființării, în anul 2021, a celor patru noi servicii sociale, angajările pe respectivele posturi nefiind demarate sau finalizate până la sfârșitul lunii decembrie.

Din cele 300 de posturi vacante, 14 posturi erau la nivelul aparatului propriu (13 de funcție publică și 1 de natură contractuală) și 286 de posturi la nivelul serviciilor sociale (208 posturi în serviciile rezidențiale sau de zi, 68 de asistenți maternali profesioniști și 10 asistenți personali profesioniști).

Din totalul de 18 funcții publice de conducere, la 31.12.2021 patru erau ocupate prin delegare temporară (posturile de director general adjunct Direcția Asistență Socială, director general adjunct Direcția Economică, șef Serviciu Evaluare Complexă Persoane Adulte cu Handicap și șef Serviciu Administrativ, Patrimoniu, Tehnic, Urmărire Contracte, SSM-SU și IT). De asemenea, din totalul de 9 funcții de conducere personal contractual șef complex, un post era ocupat prin delegare temporară (postul de șef Complex de Servicii Rupea-Dacia).

Pe parcursul anului 2021 la nivelul întregii instituții s-au ocupat în total 89 de posturi și s-au vacantat 85.

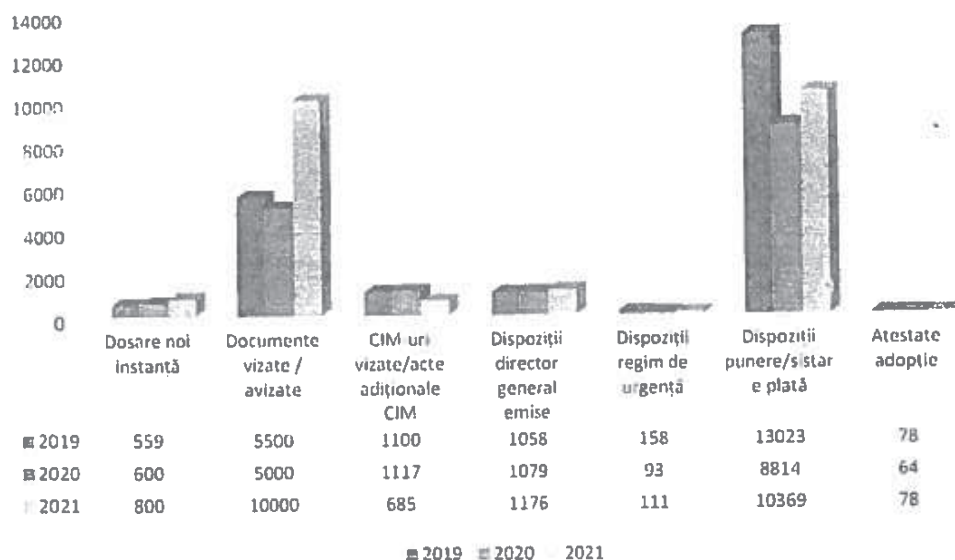
Sfera activităților desfășurate pe segmentul managementului resurselor umane include activitatea de formare profesională (întocmirea Planului anual de perfecționare al D.G.A.S.P.C Brașov pentru personalul contractual, respectiv pentru funcționarii publici, a documentației pentru cursarea angajaților, etc), activitatea de recrutare și promovare a personalului (organizare de concursuri de recrutare/angajare, de promovare), activitatea de evidență și monitorizare a salariiștilor (stabilire drepturi, evidență dosare personale, reorganizări, realizări de organigrame, state

de funcții și de personal etc) și activități administrative (întocmire ROF și ROI DGASPC Brașov, verificare ROF-uri servicii sociale, statistici periodice, adeverințe de salariat, consilieri de specialitate, evaluări psihologice, gestiune declarații de avere/interese etc).

Consilierii juridici ai DGASPC Brașov s-au prezentat în fața instanțelor de judecată, în anul 2021, în peste 800 de dosare. În afara litigiilor în care s-a asigurat apărarea intereselor instituției în fața instanțelor judecătorești, activitatea personalului Serviciului Juridic Contencios s-a concretizat și în rezolvarea de documente, pe diferite domenii de activitate, intrate în atenția Serviciului prin registratura instituției (contracte, convenții și protocoalele de colaborare; contracte de achiziții, acorduri-cadru precum și documentațiile aferente achizițiilor publice; puncte de vedere sau opinii juridice; întocmirea adeverințelor pentru obținerea creditelor cu dobândă subvenționată; întocmire dispoziții ale Directorul General al DGASPC Brașov, dispoziții de punere în plată/sistare a drepturilor pentru persoanele cu handicap, redactarea de atestate pentru familii potențial adoptatoare, verificarea și avizarea contractelor de rezidență, verificarea și avizarea ROF-lor etc).

De asemenea, angajații Serviciului Juridic-Contencios au făcut parte din mai multe comisii constituite la nivelul instituției (Comisia de Monitorizare conform Ordinului 600/2019, comisii de verificare și cercetare a faptelor sesizate conducerii instituției, Comisia de Disciplină funcție publică, Comisia de soluționare a reclamațiilor pe Legea 544/2001, comisii de evaluare achiziții/licitații, comisii de examen/concurs pentru ocuparea posturilor vacante existente la nivelul instituției, Comisia Paritară), la nivelul structurii fiind în derulare două protocoale de colaborare (cu Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov și Curtea de Apel Brașov) în vederea facilitării comunicării pe cale electronică între părți, atât pentru transmiterea actelor procedurale cât și pentru audierea minorilor prin mijloace de comunicare la distanță.

Activitate Serv. Juridic

IV. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL PROGRAMELOR, PROIECTELOR ȘI ACREDITĂRII SERVICIILOR SOCIALE

În conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare al DGASPC Brașov, atribuțiile ce vizează **domeniul strategiilor, programelor și proiectelor din aria de asistență socială** (elaborarea Planului anual de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean Brașov, elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă din cadrul Programelor de Interes Național, Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 sau al altor granturi externe de finanțare, etc), **domeniul acreditărilor serviciilor sociale** (situația licențelor de funcționare a serviciilor DGASPC Brașov), **domeniul managementului calității serviciilor sociale și a controlului managerial intern** (verificarea respectării standardelor minime de calitate privind serviciile sociale, monitorizarea complianței măsurilor dispuse de echipele de control ale AJPIS Brașov, asigurarea secretariatului Comisiei de Monitorizare, analiza și centralizarea documentelor întocmite la nivelul compartimentelor D.G.A.S.P.C. Brașov cu privire la sistemul de control intern managerial etc), **domeniul sistemului integrat calitate mediu** (ISO 9001:2015, 14001:2015), și **domeniul relației cu organizațiile neguvernamentale** (încheierea și monitorizarea parteneriatelor/convențiilor/protocoalelor de colaborare, implementarea de proiecte/ programe în parteneriat cu ONG-uri, etc) revin Serviciului Managementul Calității, Strategii, Proiecte, Programe și Relația cu ONG.

În anul 2021, a fost elaborat Planul anual de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean Brașov pentru anul 2021, în concordanță cu Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale 2019-2023 și cu nevoile identificate, care a fost transmis spre avizare comisiei județene de incluziune socială, și, spre aprobare, Consiliului Județean Brașov. (Planul anual de acțiune pentru anul 2022 și Raportul de implementare a Planului anual de acțiune pe anul 2021 sunt disponibile pe site-ul instituției, la secțiunea Despre noi/Programe, proiecte și strategii)

Legat de serviciile sociale disponibile la nivelul DGASPC Brașov, în anul 2021 au fost înființate cinci noi servicii, din care două de tip rezidențial (*Locuința Maxim Protejată „Sf. Nicolae“ Victoria și Adăpostul de noapte pentru copiii străzi*) și trei de tip de zi (*Centrul de Zi de Consiliere și Sprijin pentru părinți și copii Brașov, Centrul de Zi de Consiliere și Sprijin pentru părinți și copii Făgăraș și Centrul de Zi de Consiliere și Sprijin pentru părinți și copii Rupea*, toate în cadrul Proiectului POCU „Copiii și tinerii noștri mai aproape de comunitate!“). Din totalul de 44 de servicii sociale existente la nivelul DGASPC Brașov la 31.12.2021, 23 au licență definitivă, 14 au licență provizorie, iar 7 servicii sunt în curs de licențiere (*cele cinci nou înființate în 2021 și două servicii reorganizate în anul 2021*), situația completă a licențelor de funcționare putând fi consultată în anexa 1 la prezentul raport.

În ceea ce privește proiectele cu finanțare nerambursabilă derulate la nivelul instituției, în anul 2021 se aflau în implementare 7 proiecte, în trei dintre acestea DGASPC Brașov fiind titularul proiectului, iar în 4 partener. (Lista completă a proiectelor aflate în derulare este disponibilă pe site-ul instituției, la secțiunea Despre noi/Programe, proiecte și strategii/Proiecte fonduri europene).

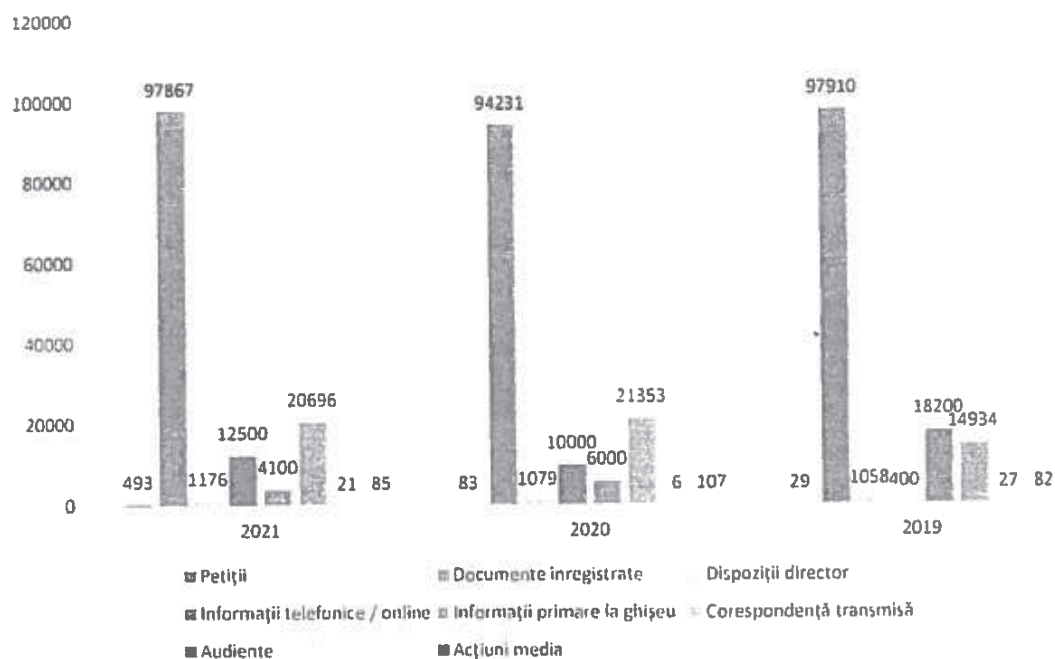
D.G.A.S.P.C. Brașov are numeroase colaborări cu fundații și asociații, cum ar fi cele cu Fundația SERA România, Fundația Hope 4 Kids Olanda, Fundația Stichting Helpt Roemenie Olanda, Colegiulul Cheltenham College Marea Britanie, Fundația Bente Norvegia, Asociația Episcop Vasile Coman Brașov, Fundația Hope Homes for Children România, Asociația de Servicii Sociale SCUT, Asociația Sf. Haralambie, SOCRATE LEARNING (Programul „Școala de Competențe” pentru copiii cu măsură de protecție specială – plasament la Asistent Maternal Profesionist și plasament în servicii sociale de tip rezidențial din cadrul D.G.A.S.P.C. Brașov), etc.

V. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL COMUNICĂRII PUBLICE ȘI A RELAȚIILOR CU MASS-MEDIA

Anul 2021, ca urmare a menținerii pe teritoriul României a stării de alertă, a continuat să aducă provocări importante activității derulate de Serviciul Comunicare, Registratură, Relații Publice și Evaluare Inițială, care reprezintă interfața instituției cu beneficiarii și potențialii beneficiari ai acesteia, unde primordială este discuția față în față cu beneficiarii. Limitarea, prin acte normative, a interacțiunii fizice dintre funcționari și beneficiari, a determinat regândirea întregului mecanism de comunicare cu beneficiarii, ținând totuși cont de calitatea acestora și gradul lor de adaptabilitate la nou și la ceea ce înseamnă comunicarea online/de la distanță.

Astfel, și în 2021 s-a menținut trendul descrescător al informațiilor primare furnizate în sistemul clasic, la ghișeu (-33%), respectiv cel crescător al informațiilor primare transmise prin mijloacele de comunicare la distanță (*telefon, mail, Whatsapp, Facebook etc*) (+25%). De asemenea, s-a menținut la nivelul anului 2020 numărul documentelor transmise către terți (*beneficiari de servicii sociale, respectiv instituții publice sau private*) prin mail, fax sau poștă/curier de către SCRRPEI, în creștere cu 140% față de anul anterior pandemiei de COVID-19 (2019).

Activitate Serv. Comunicare, R.R.P.E.I

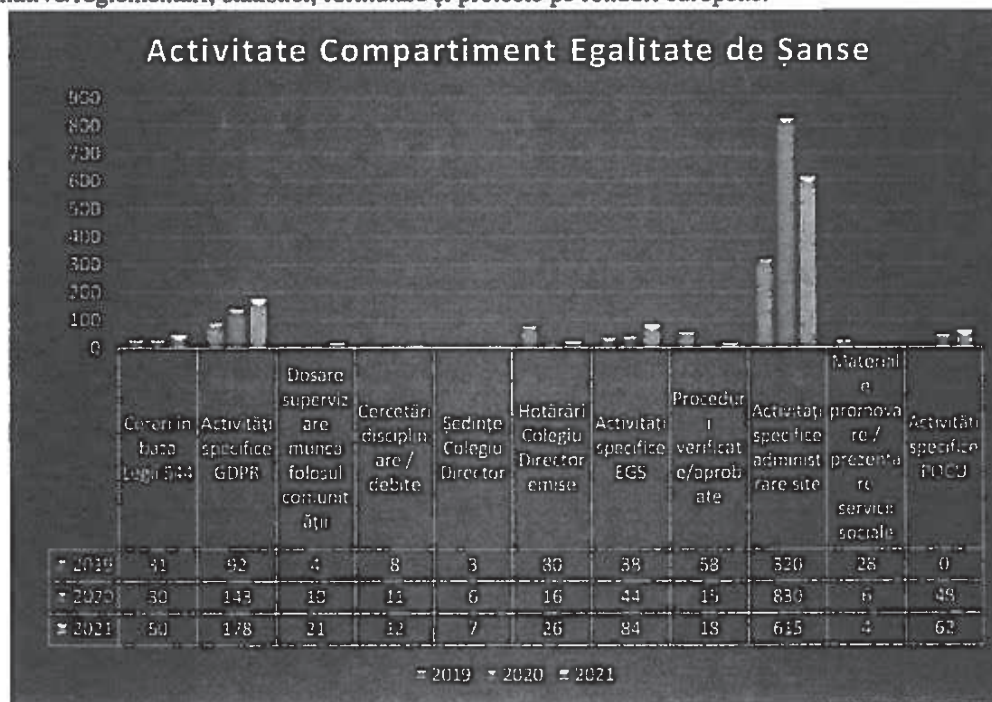
Anul 2021 a reprezentat, totodată, perioada de achiziționare și demarare a procedurilor de implementare a sistemului informatic care va permite, gradual, renunțarea la suportul de hârtie al documentelor produse și/sau gestionate de către DGASPC Brașov în favoarea celui electronic, ca parte a proiectului „Digitalizarea serviciilor sociale și medicale aflate în competența Consiliului Județean Brașov” (*Cod SIPOCA 771, cod MySMIS 135887*). Implementarea acestui proiect vizează și optimizarea fluxurilor de lucru și eficientizarea procesării documentelor, precum și retrodigitalizarea a

1.500.000 de pagini cu valoarea operațională aflate în arhiva instituției.

Funcțiile, atribuțiile, serviciile, prestațiile și activitățile pe care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov le-a desfășurat, în anul 2021, au fost mediatizate în mijloacele de informare în masă județene și naționale, prin intermediul comunicatelor de presă, informărilor, răspunsurilor la solicitările venite din partea reprezentanților media, interviurilor la radio și televiziune. Astfel, în perioada ianuarie-decembrie 2021 au fost transmise un număr de 20 de comunicate și informări de presă, 20 de răspunsuri scrise către reprezentanții mass media și aproximativ 40 de intervenții la radio sau TV. Materialele de presă au cuprins informații referitoare la măsurile aplicate de către DGASPC Brașov pe perioada stării de alertă pentru prevenirea răspândirii COVID-19 în rândul angajaților și beneficiarilor, procedurile aplicate cu privire la evaluarea/reevaluarea persoanelor cu dizabilități, activitatea instituției pe segmentul adopțiilor, asistenței maternale, violenței domestice sau a prevenirii și combaterii abuzurilor și exploatării copiilor, noutățile legislative cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități, proiectele în domeniul social derulate la nivelul DGASPC Brașov, etc.

De asemenea, au fost actualizate și publicate pe site-ul DGASPC Brașov, periodic, informațiile privind serviciile sociale licențiate disponibile la nivelul județului, formularele necesare accesării de către brașoveni a serviciilor oferite de DGASPC Brașov, anunțurile cu privire la posturile scoase la concurs, activitățile și evenimentele derulate la nivelul instituției etc.

Prin intermediul Compartimentului Expert Egalitate de Șanse, a fost facilitat accesul cetățenilor la informațiile de interes public, în condițiile Legii 544/2001, comunicând fie din oficiu informațiile solicitate, atunci când a fost cazul, fie solicitând informațiile necesare de la compartimentele funcționale competente și redactând și expediind în termen răspunsul către solicitant. În anul 2021 au fost primite, la nivelul DGASPC Brașov, un număr de 50 de cereri în baza Legii 544/2001 (cu 66,67% mai multe decât în 2020), din care 34 soluționate favorabil și 16 respinse (făceau obiectul OG 27/2002 privind petițiile). Solicitățile primite în cursul anului 2021 în temeiul Legii 544/2001 au vizat utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc), modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice, acte normative/reglementări, statistici, formulare și proiecte pe fonduri europene.

VI. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ECONOMIC-FINANCIAR

Conform Hotărârii Consiliului Județean Brașov nr. 107/16.04.2021 buget inițial aprobat pentru DGASPC Brașov și ordonatorii terțiari de credite (centrele cu personalitate juridică) a fost de 77.601.450 lei. După rectificările bugetare din cursul anului 2021, bugetul alocat a ajuns la nivelul de 96.105.660 lei. La aceste sume se adaugă 19.649.540 lei credite de angajament, aferente proiectelor aflate în derulare la nivelul DGASPC Brașov.

Din bugetul alocat, a fost cheltuită efectiv, conform execuției bugetare la 31.12.2021, suma de 80.249.129 lei, din care 77.595.780 lei pentru secțiunea de funcționare și 2.653.349 de lei pentru secțiunea de dezvoltare.

Tipuri de cheltuieli	Buget aprobat inițial	Buget aprobat la 31.12.2021	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
Cheltuieli de personal	49.104.020 lei	67.334.730 lei	65.524.153 lei	64.673.639 lei
Bunuri și servicii	11.958.260 lei	11.862.760 lei	9.891.934 lei	10.313.922 lei
Asistență socială	2.930.000 lei	3.100.500 lei	2.096.173 lei	2.198.814 lei
Alte cheltuieli	312.000 lei	510.500 lei	401.790 lei	409.405 lei
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	7.899.540 lei	7.899.540 lei	2.323.010 lei	2.123.593 lei
Cheltuieli de capital	5.397.630 lei	5.397.630 lei	820.845 lei	529.756 lei
TOTAL	77.601.450 lei	96.105.660 lei	84.967.805 lei	80.249.129 lei

Execuția bugetară la 31.12.2021, integrală, este disponibilă pe site-ul instituției (www.dgaspcbv.ro), la secțiunea Informații publice / Buget și achiziții publice.

VII. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ADMINISTRATIV, AL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ ȘI AL SITUAȚILOR DE URGENTĂ

Pe parcursul anului 2021 au continuat demersurile în vederea clarificării situației juridice a imobilelor aflate în administrarea DGASPC Brașov, în acest sens fiind înaintate solicitări către Primăriile din Harman și Târlungeni în vederea dezmembrării terenurilor pe care se află CTF Donald, CTF Chip și CTF Dale, pentru finalizarea procesului de întăbulare a căsuțelor din subordinea D.G.A.S.P.C. Brașov. De asemenea, s-a continuat procesul de preluare a imobilelor achiziționate în cadrul Proiectului PIN, s-au obținut planurile cadastrale pentru C.I.A. „Sf Gheorghe” Victoria, C.S. Făgăraș și C.S. „Măgura” Codlea și s-au încheiat asigurări ale clădirilor aflate în administrarea DGASPC Brașov și bunurilor din interiorul acestora.

În 2021 s-au verificat toate centralele termice de la nivelul instituției, s-a realizat instruirea anuală a celor 45 de fochiști, și au fost achiziționate 13 centrale termice, prinse pe lista de investiții, la LMP „Casa Adrian” Târlungeni, CTF Daniel Târlungeni, CTF Lizuca+CTF Patrocle Târlungeni, CTF Bambi Zărnești, CTF Sf. Maria Brașov, Centrul Maternal „Casa Mamei”, CTF Donald Hărman, CTF Peter Pan Lunca Călnicului, CP Casa Maria Făgăraș, Corpul administrativ al CS Făgăraș, CTF Ghiocelul Brădet, CS Victoria și C.I.A. „Sf. Anton”.

În perioada supusă analizei s-au efectuat lucrări de igienizare/reparații la birourile din cadrul

sediului de pe strada Iuliu Maniu, de la sediul de pe strada Apulum și la centrele de plasament și complexurile de servicii. De asemenea, au fost efectuate instructajele SSM și SU pentru personalul din subordine și pentru persoanele care au efectuat activități de voluntariat în cadrul D.G.A.S.P.C. Brașov și a structurilor din subordine și s-a instruit periodic personalul din toate structurile DGASPC cu privire la măsurile impuse de pandemia COVID 19.

În anul 2021 au fost înregistrate, la nivelul DGASPC Brașov (*aparatură proprie plus servicii sociale*) un număr de 370 de contracte de sponsorizare (față de 339 în 2020), cu o valoare totală de peste 350.000 de lei. La nivelul complexurilor de servicii, situația sponsorizărilor în 2021 a fost următoarea:

Poziție	Denumire centru /complex	Nr. contracte de sponsorizare	Valoare lei
1	Complexul de Servicii Timiș	75	73422.27
2	Complexul de Servicii Codlea	55	63984.62
3	Complexul de Servicii Piatra Craiului	47	42545.5
4	Centrul de Plasament „Casa Ioana” Rupea	32	36544.69
5	Complexul de Servicii Victoria	52	33875.7
6	Complexul de Servicii Brădet	14	12965.34
7	Complexul de Servicii Făgăraș	24	12822.53
8	Complexul de Servicii Târlungeni	13	10023.04
9	Complexul de Servicii Săcele	13	6545.52
10	Centrul de Plasament „Sf. Stelian” Ghimbav	9	2622.11
11	Centrul de Plasament Dacia	1	600
12	Complexul de Servicii Cristian	1	170.3

VIII. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE

În anul 2021 au fost încheiate un număr de 183 contracte, acorduri-cadru și acte adiționale. Dintre contractele de prestări de servicii menționăm: servicii de prestații medicale efectuate de medici specialiști, servicii de intervenție la tehnica de calcul, servicii de ridicare a deșeurilor medicale periculoase, servicii de coșărit, servicii de analize medicale, servicii de ridicare deșeuri medicale, servicii de verificare prize de pământ - PRAM, servicii de închiriere soft contabilitate și registratura electronică, servicii de pază, servicii de telefonie mobilă, servicii de verificare a hidranților. De asemenea, au fost încheiate protocoale pentru masă și cazare necesare beneficiarilor care urmează o formă de învățământ în afara localității centrului de proveniență.

Din evidența achizițiilor directe realizată în cadrul serviciului a rezultat un număr de 2.197 achiziții. Dintre acestea, 1.523 achiziții directe au fost realizate din catalogul electronic SEAP, iar 674 achiziții directe offline.

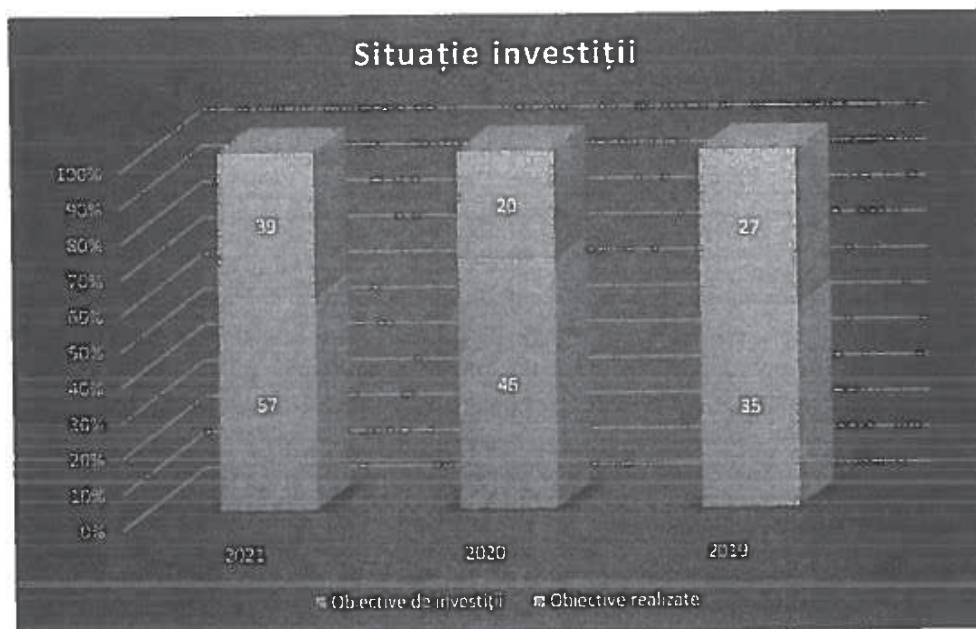
Pentru realizarea celor 2.197 achiziții au fost necesare un număr de 9.542 ore (5.330 ore din SEAP și 4.212 ore offline, conform normei de timp). Totodată, în anul 2021 au fost demarate un număr de 20 proceduri de licitație (4 licitații deschise și 16 proceduri simplificate).

În anul 2021 au fost încheiate contracte subsecvente de furnizare alimente pe diferite grupe de produse, contracte adjuocate în urma procedurilor de licitație deschisă și procedură simplificată lansate în SEAP în anul 2018 și 2019. Partea de furnizare de alimente în anul acesta a fost acoperită pe contracte în proporție de 98% din totalul varietății produselor solicitate de beneficiari. Toate materialele de curățenie și drepturile necesare beneficiarilor din centre au fost achiziționate prin încheierea de acorduri

cadru, în baza cărora s-au încheiat contracte subsecvente.

Toate achizițiile de produse de papetărie, birotică și furnituri de birou necesare atât beneficiarilor instituționalizați cât și serviciilor care-i deservește pe aceștia au fost efectuate tot din catalogul electronic din SEAP. În urma unei selecții de oferte a fost încheiat un contract de furnizare de rechizite necesare beneficiarilor care urmează o formă de învățământ.

Pe Lista de Investiții pe anul 2021 au fost prinse 57 de poziții, din care au fost realizate un număr de 39 obiective, reprezentând un procent de 68,42%, față de 43,47 % în 2020 și 77,14% în 2019. Nerealizarea de 31,58% s-a datorat, în principal, lipsei caietelor de sarcini/specificațiilor tehnice, neparticipării operatorilor economici la procedurile de achiziție, dar și modificărilor aduse obiectivelor din lista de investiții.

IX. PROPUNERI ȘI PERSPECTIVE PENTRU ANUL 2022

În conformitate cu Strategia de Dezvoltare a Județului Brașov pentru perioada 2021-2030, cu Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Județului Brașov pentru perioada 2019-2023 și cu Planul anual de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean Brașov pe anul 2022, aprobat prin HCJ 90/24.03.2022, obiectivele strategice ale DGASPC Brașov pentru anul 2022 vizează demararea procesului de contractare a serviciilor sociale destinate protecției copiilor, îmbunătățirea accesului copiilor și ale persoanelor cu dizabilități la servicii sociale de calitate, respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații vulnerabile, dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane vârstnice și alte persoane/familii aflate în situații de risc, precum și o promovare puternică a serviciilor sociale oferite de instituție în comunitate.

Astfel, în anul 2022 va demara procedura de externalizare a serviciilor sociale de tip case de tip familial către furnizori privați acreditați, conform Planului de acțiune pe 2022 fiind vizate 12 CTF-uri din componența complexurilor de servicii Piatra Craiului, Târlungeni și Săcele-Brădet. Totodată, vor fi realizate demersuri pentru reorganizarea centrelor de îngrijire și abilitare a persoanelor adulte cu dizabilități în instituții cu personalitate juridică.

Ca parte a Planului de Acțiune pe 2022, se urmărește cu prioritate închiderea ultimelor centre rezidențiale mari pentru copii, prin parteneriate cu furnizori privați de servicii sociale (*precum Asociația „Episcop Vasile Coman” Brașov, Fundația SERA România și Fundația Hope Home for Childrens*), fie prin accesarea fondurilor europene de pe componenta POR (*pentru închiderea Centrului de Plasament Dacia, închiderea Centrului de Plasament „Floare de Colț” Făgăraș și închiderea Centrului de Plasament „Alice” Codlea*), prin forțe proprii sau finanțări oferite de alte organisme private.

De asemenea, se dorește creșterea confortului oferit beneficiarilor instituționalizați în cadrul complexurilor de servicii Victoria și Codlea, în acest sens urmând a fi depuse, în 2022, spre finanțare în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) proiecte pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor serviciilor sociale din Victoria și Codlea.

Pentru anul 2022 rămâne prioritară finalizarea implementării proiectelor cu finanțare europeană (*„TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor”, „VENUS: Împreună pentru o viață în siguranță”, „Copiii și tinerii noștri mai aproape de comunitate!” și „Digitalizarea serviciilor SOCIALE ȘI MEDICALE AFLATE ÎN COMPETENȚA Consiliului Județean Brașov”*) și a celor cu finanțare prin Programele Naționale de Interes (PIN-uri) (*„Dezvoltarea serviciilor sociale pentru tinerii cu dizabilități care părăsesc sistemul de protecție specială a copilului la nivelul județului Brașov” și „Înfățișarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”*) ce urmăresc dezvoltarea serviciilor sociale oferite de DGASPC Brașov.

Director general,
Julieta Aurelia Gîrbacea

Director general adjunct
Asistență Socială,
Mihai Septimiu Priboi

Director general adjunct
economic,
Georgiana Bițiș

Întocmit,
Comp. Expert Egalitate de Șanse,
Maila Rădu

**Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale
sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip
rezidențial aflate în subordinea DGASPC-urilor**

Vizitele la DGASPC Vaslui și Iași

La Vaslui a fost audiat personalul cu funcții de conducere de la Direcție și din Complexele de servicii de Bârlad 1, 2, Vaslui, Stefan cel Mare; s-a stat de vorbă cu beneficiarii.

La DGASPC Iași a fost audiat personalul cu funcție de conducere de la Direcție și de la centrele rezidențiale din județ; în urma discuțiilor s-au ridicat un număr foarte mare de probleme cu care Direcția se confruntă. S-au făcut vizite la Centrul rezidențial Iași și Centrul de zi aferent. S-au purtat dialoguri cu copiii din sistemul rezidențial, și ținând cont de obiectivele pe care le are Comisia de Anchetă, s-au evidențiat următoarele:

1. Abuzurile cele mai frecvente se întâlnesc între beneficiarii din centrele rezidențiale;
2. În perioada 2019 - 2021 s-au raportat 8 cazuri de abuz fizic între beneficiari,; în 2022 s-au raportat 3 cazuri de abuz fizic asupra copiilor din partea personalului de serviciu. În cazurile acestea s-au sesizat și organele de poliție în paralel cu organismele interne de la nivelul instituției care au demarat o anchetă de natură disciplinară, fiind sancționați cu 5% din salariu timp de o lună în cazul a doi angajați, respectiv cu o înștiințare pentru desfacerea contractului de muncă în cazul celui de-al treilea. (Iași)

Puncte Tari

- ✓ Există pârgii prin care se evidențiază cu celeritate cazurile de abuz asupra beneficiarilor din sistemul rezidențial; procedurile sunt clare.

- ✓ Relațiile cu celelalte instituții de cercetare și control sunt relativ eficiente (poliția, AJPIS, ITM, etc.);
- ✓ Mecanismul pentru semnalarea tuturor cazurilor de neglijență și abuz de orice natură funcționează (Serviciul 119, Registre de Incident și Raport predare tură);
- ✓ Intervenție promptă a Comisiei de Disciplină pentru cercetarea tuturor formelor de abuz asupra copiilor care pr;

Puncte Slabe

- ✓ Schema de personal subdimensionată în raport cu nevoile și neocupată parțial (ambele Direcții);
- ✓ Supraaglomerarea centrelor rezidențiale (Iași); la Vaslui nu mai există centre rezidențiale din 2007 (beneficiarii sunt cazați în unități locative cu 6-12 locuri)
- ✓ "Moștenirea genetică" - peste 80% dintre copii din sistem provin din familii dezorganizate cu un istoric legat de abuz, neglijare, exploatare care se reflectă și în comportamentul actual, aproape toți beneficiarii necesitând recuperare psiho-fizică și, în unele cazuri, tratament psihiatric;
- ✓ Lipsa activităților de terapie ocupațională pentru ocuparea timpului liber și pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă (la Iași);
- ✓ Lipsa spațiilor pentru recreere și activități educative la unitățile vizitate (la Iași);

● Oportunități

- ✓ Dezvoltarea serviciilor sociale pe module de tip familial, în care să locuiescă până la maxim 12 rezidenți (la Iași; la Vaslui, procesul este finalizat)
- ✓ Gruparea beneficiarilor pe vârstă, să nu mai fie cazul de a locui în același spațiu de cazare copii de 8 ani cu tineri de 17 ani, situație întâlnită la Iași, unde este nevoie urgentă de locuințe de tip familial și desființarea centrelor rezidențiale (care au și 83 de copii, de toate vârstele, care trăiesc împreună). Iașii au o problemă cu investiția care este doar la stadiul de proiect, în timp ce centrele rezidențiale trebuie închise la 1 ianuarie 2023:

- ✓ Participarea personalului la cursuri de perfecționare și de calificare pentru a înțelege mai bine problematica specifică a acestor copii;

Amenințări

- ✓ Angajarea personalului fără îndeplinirea unor criterii minime pentru a lucra cu beneficiarii din centrele rezidențiale;
- ✓ Exodul copiilor din sistemul de asistență maternală către sistemul rezidențial;
- ✓ Lipsa pârghiilor legale de a trage la răspundere cu celeritate pe cei vinovați de provocarea unor incidente; se folosesc deseori de vicii de procedură pentru a avea câștig de cauză în instanță;
- ✓ Lipsa procedurilor de intervenție pentru cazurile de violență între beneficiari;

RECOMANDĂRI

1. O implicare mai activă a specialiștilor din cadrul Serviciului de Management de Caz pentru Copiii din Sistemul Rezidențial pentru a monitoriza situația copiilor; acoperirea necesarului de manageri de caz cu personal specializat, conform prevederilor legale (care stabilesc norma de 30 de copii pe manager de caz; în realitate, sunt 50, 60, sau chiar mai mult)
2. Sesiuni de consiliere psiho-sociale, în urma cărora se poate afla eventualele situații de abuz, neglijență la care ar fi supuși copiii din sistemul rezidențial;
3. Pentru o mai bună monitorizare a rezidenților, se impune modificarea raportului de angajat/copil, de la ½, cât este în prezent, la 1/1, cum este în cazul serviciilor rezidențiale pentru copilul cu dizabilități;

PROBLEME SESIZATE

1. Copii aflați în sistemul de protecție socială care au săvârșit infracțiuni sunt plasați în arest la domiciliu (în centrul rezidențial, împreună cu ceilalți copii, care nu au probleme cu legea);

2. Protecția personalului care este angajat; din cauza numărului mic de personal, copiii rămân singuri când este o urgență care implică părăsirea apartamentului/casei familiale; se pot întâmpla accidente nefericite (copii care să fugă) sau "înscenări" (un bărbat-educator trăiește cu 12 fete instituționalizate, unele cu istoric de prostituție, vagabondaj)
3. Nu există proceduri de intervenție în caz de violență între beneficiarii centrelor
4. Peste 80% dintre copii provin din familii care i-au abuzat sau neglijat, ceea ce presupune prevenție și implicarea mai activă a comunităților care să intervină sau sesizeze autoritățile când află de abuz.
5. Universitățile pregătesc prea puțini psihologi și psihiatri pentru copii; la Iași, există un singur psihiatru de copii care deservește și județul Vaslui; drept urmare, copiii cu nevoi de îngrijire psihiatrică sunt trimiși înapoi la Direcții (unde nu există specialiști pentru patologia psihiatrică, doar psihologi)
6. Colaborarea cu celelalte instituții, aparent foarte bună în Direcțiile vizitate, poate fi și o formă de acoperire și pasare a responsabilității, în unele cazuri.
7. Disfuncții care arată lipsa de pregătire psihopedagogică și de cunoaștere a legii se întâlnesc la personalul medical, polițiști, procurori, judecători și, mai ales, la profesori, în școlile unde învață copiii care ajung în sistemul de protecție.

H O T Ă R Ă R E

cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)

Având în vedere Raportul Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC), înființată prin Hotărârea Senatului nr.26/2022, precum și dezbaterile care au avut loc în ședința Senatului din2023

În temeiul prevederilor art.67 din Constituția României, republicată, precum și ale art.81 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat,

Senatul adoptă prezenta h o t Ă r Ă r e:

Art. 1 - Senatul își însușește Raportul prezentat de Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC).

Art. 2. – Senatul solicită Guvernului să pună în aplicare măsurile și recomandările cuprinse în Raportul Comisiei de anchetă.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din2023, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

București, 2023

Nr.